

Møteinnkalling

Utvalg: Bindal kommunestyre
Møtested: Kommunestyresalen, Bindal rådhus, Terråk
Dato: 08.11.2018
Tidspunkt: 09:00

Eventuelt forfall må meldes snarest på tlf. 75 03 25 00. **Vararepresentanter møter etter nærmere beskjed.**

Orientering fra Bindal Utvikling AS v/Anja Tjelflaat.
Budsjett og økonomiplan – rådmannen orienterer om sitt forslag.
Orientering om regnskapsstatus pr. 31.08.2018 v/økonomisjefen.
Orientering om bredbåndsutbygging i Bindal v/Øystein Vikestad Trøan.
Orientering fra ungdomsrådet.
Orientering fra ordføreren.

Spørretimen.

Høringsliste samt referatsak 97/18, legges ved som eget vedlegg.

Ta med matpakke. Det vil bli servert kaffe/frukt.

Dokumentene er utlagt til alminnelig gjennomsyn på dagligvarebutikkene i kommunen, på folkebiblioteket samt publisert på kommunens nett- og facebookside.

Terråk, 1.11.2018

Britt Helstad
ordfører

Saksliste

Utv.saksnr	Innhold	Unntatt off.
PS 78/18	Godkjenning av innkalling	
PS 79/18	Referatsaker	
RS 97/18	Protokoll fra møte i Sør-Helgeland Regionråd 17.-18. sept 2018	
RS 98/18	1811/11/1 - Søknad om forlenget frist for spredning av husdyrgjødsel - Brede Valan	
RS 99/18	1811/41/4 Tilskudd til drenering av jordbruksjord - Olav Henning Bergersen	
RS 100/18	Tillatelse til oppføring av fritidsbolig - 1811/12/3,6 Storheil i Bindal kommune - Bente Storheil	
RS 101/18	Tillatelse til omlegging av privat adkomstveg til bolig - 1811/59/6 Gangstø - Jann Arne Hansen	
RS 102/18	Tillatelse til ombygging av bolig - 1811/31/2 Åsaunmoen - Roger Hanssen	
RS 103/18	Høring av planendringssøknad Hellifossen kraftverk (Terråk småkraftverk) - deres ref: 201702741-30	
RS 104/18	Tillatelse til oppføring av naust - 1811/42/12 - Sørfjordveien - Kjell Otto Haugan	
RS 105/18	Søknad om tillatelse til å bygge traktorvei klasse 7 i Åkvika/Bindalseidet: 1811/23/5 m/flere.	
RS 106/18	Søknad om landingstillatelse for helikopter i perioden 01.oktober til 15.desember 2018 - i forbindelse med et nasjonalt program for innsjøovervåkning i Bindal kommune.	
RS 107/18	1811/48/3 Tilsagn om omdisponering av jordbruksareal til klimaskog - Trond Heimstad	
RS 108/18	1811/12/3,6 - Tillatelse til fradeling av tomt på ca. 2,0 daa til boligformål - Bente Storheil	
RS 109/18	Tillatelse til utlegging av flytebrygge i Bangstadvika - 1811/61/8 - Kai Rune Edvardsen og Ranveig Brevik	
RS 110/18	Tillatelse til oppføring av naust - 1811/61/8 - Roger Bangstad	
RS 111/18	Tillatelse til riving av driftsbygning - 1811/16/8 - Mary A. Olsen	
RS 112/18	Tillatelse til oppføring av garasje - 1811/61/20 - Solbjørg Bangstad Sponås	
RS 113/18	Tillatelse til oppføring av redskapslager - 1811/16/4 - Knut Arne Busch	
PS 80/18	Reglement for godtgjørelse av kommunale ombud	
PS 81/18	Selskapskontroll - rapport eierskapskontroll	

PS 82/18	Budsjettregulering - endring av lønn fra 1.mai 2018	
PS 83/18	Budsjettregulering nr. 2 2018 Oppvekst- og kultursektor	
PS 84/18	Endring av vedtekter for Bindal barnehage	
PS 85/18	Endring av vedtekter Bindal kulturskole 2019	
PS 86/18	Betalingssatser for oppvekst og kultursektoren for 2019	
PS 87/18	Egenbetaling og vederlag for helse- og velferdstjenester gjeldende fra 1.1.2019	
PS 88/18	Husleiejustering kommunale boliger og leiligheter – 2018	
PS 89/18	Budsjettregulering nr. 2, 2018 Plan- og utviklingssektor	
PS 90/18	Kjøp av tilleggsareal til eiendom 1811/34/58 - Ronny Kristiansen	
PS 91/18	Endring av renovasjonsforskrift	
PS 92/18	1811/44/1 og 43/1 Søknad om delingstillatelse og konsesjon for erverv av fallrettigheter tilhørende Frithjof M. Plahte i Bindal kommune - Hellifossen Kraft AS v/Clemens Kraft AS	
PS 93/18	Søknad om kjøp av tilleggsareal til 1811/44/416 - Eva Vatnan Otervik og Bjørn Vatnan	
PS 94/18	Søknad om tomt til næringsformål - 1811/44/450 - Håkon Mathisen	

PS 78/18 Godkjenning av innkalling

PS 79/18 Referatsaker

RS 97/18 Protokoll fra møte i Sør-Helgeland Regionråd 17.-18. sept 2018

RS 98/18 1811/11/1 - Søknad om forlenget frist for spredning av husdyrgjødsel - Brede Valan

RS 99/18 1811/41/4 Tilskudd til drenering av jordbruksjord - Olav Henning Bergersen

RS 100/18 Tillatelse til oppføring av fritidsbolig - 1811/12/3,6 Storheil i Bindal kommune - Bente Storheil

RS 101/18 Tillatelse til omlegging av privat adkomstveg til bolig - 1811/59/6 Gangstø - Jann Arne Hansen

RS 102/18 Tillatelse til ombygging av bolig - 1811/31/2 Åsaunmoen - Roger Hanssen

RS 103/18 Høring av planendringssøknad Hellifossen kraftverk (Terråk småkraftverk) - deres ref: 201702741-30

RS 104/18 Tillatelse til oppføring av naust - 1811/42/12 - Sørfjordveien - Kjell Otto Haugan

RS 105/18 Søknad om tillatelse til å bygge traktorvei klasse 7 i Åkvika/Bindalseidet: 1811/23/5 m/flere.

RS 106/18 Søknad om landingstillatelse for helikopter i perioden 01.oktober til 15.desember 2018 - i forbindelse med et nasjonalt program for innsjøovervåkning i Bindal kommune.

RS 107/18 1811/48/3 Tilsagn om omdisponering av jordbruksareal til klimaskog - Trond Heimstad

RS 108/18 1811/12/3,6 - Tillatelse til fradeling av tomt på ca. 2,0 daa til boligformål - Bente Storheil

RS 109/18 Tillatelse til utlegging av flytebrygge i Bangstadvika - 1811/61/8 - Kai Rune Edvardsen og Ranveig Brevik

RS 110/18 Tillatelse til oppføring av naust - 1811/61/8 - Roger Bangstad

RS 111/18 Tillatelse til riving av driftsbygning - 1811/16/8 - Mary A. Olsen

RS 112/18 Tillatelse til oppføring av garasje - 1811/61/20 - Solbjørg Bangstad Sponås

RS 113/18 Tillatelse til oppføring av redskapslager - 1811/16/4 - Knut Arne Busch

Saksfremlegg

Utv.saksnr.	Utvalg	Møtedato
80/18	Bindal kommunestyre	08.11.2018

Reglement for godtgjørelse av kommunale ombud

Vedlegg:

- 1 Reglement for godtgjørelse av kommunale ombud - gjeldende reglement
- 2 Reglement for godtgjørelse av kommunale ombud - forslag til nytt reglement

Rådmannens innstilling

Reglement for godtgjørelse av kommunale ombud, datert 05.09.2018, godkjennes.
Reglementet trer ikraft fra 01.01.2019.

Saksopplysninger

I kommunestyrets møte 14.12.2017, sak 151/17, ble det bl.a. vedtatt følgende:

Møtegodtgjørelser for politiske møter ønskes tatt opp til revidering. Dagens godtgjørelse fører til at private næringsdrivende har tap på å delta i politiske møter, det kan være med å utestenge noen fra politisk arbeid.

Godtgjøring til den som har tillitsverv i kommunen reguleres av kommunelovens § 41 og 42, som lyder slik:

§ 41 Dekning av utgifter og økonomisk tap.

1. Den som har et kommunalt eller fylkeskommunalt tillitsverv, har krav på skyss-, kost- og overnattingsgodtgjøring for reiser i forbindelse med vervet, etter nærmere regler fastsatt av kommunestyret eller fylkestinget selv.
2. Tap av inntekt og påførte utgifter som følge av kommunalt eller fylkeskommunalt tillitsverv erstattes opp til et visst beløp pr. dag, fastsatt av kommunestyret eller fylkestinget selv. Det skal fastsettes ulike satser for legitimerede og ulegitimerede tap.

§ 42 Arbeidsgodtgjøring

Den som har et kommunalt eller fylkeskommunalt tillitsverv har krav på godtgjøring for sitt arbeid etter nærmere regler fastsatt av kommunestyret eller fylkestinget selv.

Gjeldende reglement og forslag til nytt reglement legges ved.

NYE SAKSOPPLYSNINGER:

Saken ble behandlet i kommunestyrets møte 27.09.2018, sak 70/18. Det ble da fattet slikt vedtak: Saken utsettes.

Etter dette har det blitt stilt to spørsmål til 7 forskjellige kommuner på vår størrelse:

1. Hva er størrelsen på møtegodtgjørelse for styrer og råd i deres kommune?
2. Når ble dette beløpet fastsatt og er det planer om å regulere beløpet i nærmeste framtid?

Vi har mottatt følgende svar:

Sømna kommune:	1. 500,- pr. møte. 2. Nylig revidert.
Namsskogan kommune:	1. 600,- pr. møte. (ad.hoc, arb.gr. mv. 400,- pr. møte) 2. Revidert i 2018.
Dønna kommune	1. 300,- pr. møte. Ledere for råd/utvalg dobbel godtgjøring. 2. Endret sommeren 17.
Grane kommune	1. 500,- pr. møte. (Enkeltsaker, f.eks. inhabilitet kr 200,-) 2. Revidert 2018. Revideres hvert 4. år.
Vega kommune	1. 100,- pr. møte. 2. Endret i 2008.
Herøy kommune	1. 400,- pr. møte for k.styrets medlemmer. Andre råd og utvalg kr 300,- pr. møte 2. Revidert i 2018.
Hattfjelldal kommune	1. 500,- pr. møte for formannskap og kommunestyre. Øvrige styrer og råd kr 300,- pr. møte. Deltakelse i enkeltsaker, f.eks. inhabilitet kr 200,- pr. møte. 2. Revidert i 2018.

Vurdering

Rådmannen fastholder sin innstilling fra sak 70/18.

Dagens reglement ble sist revidert 12.02.2009, sak 4/09. Dette er 9 år siden og satsene som den gang ble vedtatt (faste kronebeløp) er klar for revidering/økning.

I reglementets pkt. 5 Møtegodtgjørelse, gis formannskapetets og kommunestyrets medlemmer kr 275,- pr. møtedag, og formannskapetets medlemmer har et årshonorar på kr 4.400,- for arbeid utenom møtene. Medlemmer i øvrige utvalg, styrer, nemnder og råd har også kr 275,- pr. møtedag.

Det foreslås å øke møtegodtgjørelsen til kr 450,- pr. møtedag for alle medlemmer i styrer, råd og utvalg og at formannskapetets medlemmer i tillegg utbetales et årshonorar på kr 6.000,- for arbeid utenom møtene.

Denne økningen av møtegodtgjørelse og årshonorar vil med dagens møtemønster utgjøre ca. kr 35.000,- pr. år.

Når det gjelder reglementets pkt. 8, er erstatning for tap i arbeidsinntekt/kompensasjon for utgifter til kommunale ombudsmenn og tillitsmenn, herunder næringsdrivende, husmødre/fedre, pensjonister, freelancere mv. for ulegitimert tap i ordinær arbeidsinntekt, og for utgifter vervet nødvendiggjør, satt til kr 132 pr. time for den tid møtene varer, inkl. reisetid. Denne satsen er også lav og bør reguleres. Det må i tillegg fastsettes hvilken dokumentasjon som skal kreves.

Det er sett på andre kommuner på vår størrelse og deres reglement, og rådmannen foreslår å endre eksisterende pkt. 8 slik:

Det er en forutsetning at de folkevalgte har et sannsynliggjort tap som skal godtgjøres. Det forutsettes at alle typer inntektstap kan dekkes. Dette gjelder også grupper uten fast lønnet arbeid, (f.eks. selvstendig næringsdrivende som IKKE leverer legitimert krav, husmødre/fedre, studenter, pensjonister, frilansere) skal få erstattet tap i arbeidsinntekt når de må forsømme sine ordinære gjøremål.

Fraværstiden regnes fra vedkommende må forlate sin arbeidsplass til vedkommende igjen kan fortsette i sitt arbeid.

Ved eventuell feil utbetaling, plikter den folkevalgte å tilbakebetale dette. Bindal kommune har rett til å foreta korrigeringer/rettinger ved feilaktige utbetalinger i påfølgende måned.

Ansatte i offentlige etater eller andre som opprettholder lønn fra arbeidsgiver ved fravær for å ivareta offentlige verv, får ikke utbetalt vederlag for tapt arbeidsfortjeneste.

Erstatning for tap i inntekt utbetales uavhengig av, og i tillegg til evt. møtegodtgjørelse den tillitsvalgte måtte ha krav på ifølge dette reglementet.
Møtegodtgjørelse og tap i arbeidsinntekt utbetales hver måned.

8.1 Ulegitimert tapt arbeidsfortjeneste

Erstatning til kommunale ombudsmenn og tillitsmenn, herunder næringsdrivende, husmødre/fedre, pensjonister, freelancere m.v. for ulegitimert/udokumentert tapt arbeidsinntekt som følge av utøvelse av kommunalt verv dekkes med kr 150,- pr. time for den tid møtene varer, inkl. reisetid. Erstatning utbetales for minst 2 timer. Det gis ikke erstatning ut over 7,5 timer pr. dag.

8.2 Legitimert tapt arbeidsfortjeneste

Folkevalgte som får tap i arbeidsinntekten på grunn av kommunale verv, får dekket tapet på grunnlag av attest fra arbeidsgiver. Legitimert tap erstattes med inntil kr 3.600,- pr. dag, inkl. pensjon og feriepenger.

Lønnsinntaker må legge fram bekreftelse fra arbeidsgiver på om det blir foretatt lønnstrekk eller om arbeidstaker oppbærer lønn under fravær i forbindelse med utøvelse av folkevalgte verv i kommunen.

8.3 Selvstendig næringsdrivende

Selvstendig næringsdrivende dokumenterer legitimerede krav med ligningsattest. Netto næringsinntekt og event. lønnsinntekter fra siste avlagte ligning legges til grunn for utbetalinger. Daglønn beregnes ut fra netto inntekt dividert med 260 dager pr. år. Timesats finner en ved å dividere med 7,5 timer. Så snart det foreligger ligningsoppgave, skal denne leveres som grunnlag for godtgjørelsen. Tapet erstattes med inntil kr 3.600,- pr. dag.

Øvrige punkter i gjeldende reglement foreslås uendret.

RÅDMANNEN I BINDAL KOMMUNE, Terråk, 16.10.2018

Knut Toresen
rådmann

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke signatur.

REGLEMENT FOR GODTGJØRELSE AV KOMMUNALE OMBUD

Vedtatt av kommunestyret i møte 12.02.2009, sak 4/09.

GENERELT

Godtgjøring til den som har tillitsverv i kommunen reguleres av kommuneloven §§ 41 og 42, som lyder slik:

§ 41. Dekning av utgifter og økonomisk tap.

1. Den som har et kommunalt eller fylkeskommunalt tillitsverv, har krav på skyss-, kost- og overnattingsgodtgjøring for reiser i forbindelse med vervet, etter nærmere regler fastsatt av kommunestyret eller fylkestinget selv.
2. Tap av inntekt og påførte utgifter som følge av kommunalt eller fylkeskommunalt tillitsverv erstattes opp til et visst beløp pr. dag, fastsatt av kommunestyret eller fylkestinget selv. Det skal fastsettes ulike satser for legitimerede og ulegitimerede tap.

§ 42. Arbeidsgodtgjøring

Den som har et kommunalt eller fylkeskommunalt tillitsverv har krav på godtgjøring for sitt arbeid etter nærmere regler fastsatt av kommunestyret eller fylkestinget selv.

Reglementet tar sikte på å yte en rimelig kompensasjon for den arbeidsinnsats som ytes av de folkevalgte representanter, gi erstatning for tap av arbeidsinntekt, samt å dekke de reelle utgifter forbundet med tillitsvervet.

Tillitsvalgte i dette reglementet brukes i stedet for folkevalgte/kommunale ombud slik de omtales i kommuneloven.

Det skal etterstrebes å legge møtene til tidspunkt som er mest mulig økonomisk for den kommunale forvaltning.

1. REGLEMENTET GJELDER FOR:

- 1.1 Medlemmer av kommunestyret, formannskapet, utvalg, styrer, nemnder og råd oppnevnt av kommunestyret eller formannskapet, som ikke får godtgjørelse av andre instanser i henhold til lover og regler, tilstås godtgjørelse av kommunen etter dette reglementet. Arbeidsmiljøutvalgets medlemmer tilstås ikke godtgjøring, da de ikke er politisk valgt.
- 1.2 Medlemmer oppnevnt av kommunestyret, formannskapet eller som får aksept av ordføreren til å delta på kurs og konferanser, skal ha godtgjørelse etter reglementets punkt 2, med unntak av møtegodtgjørelse.
- 1.3 Medlemmer av folkevalgt utvalg som blir oppnevnt eller anmodet av ordføreren om representere kommunen i eksterne møter, godtgjøres etter reglementets pkt. 2.
- 1.4 Det gis ikke møtegodtgjørelse ved kurs, konferanser, befaringer og representasjon.

2. REGLEMENTET OMFATTER FØLGENDE TYPER GODTGJØRELSE:

- Arbeidsgodtgjørelse
- Møtegodtgjørelse
- Erstatning for tap i inntekt
- Skyss-, kost- og overnattingsgodtgjørelse
- Telefongodtgjørelse

3. GODTGJØRELSE ORDFØRER

Ordføreren frikjøpes i 100% stilling og skal godtgjøres i henhold til kommuneloven § 42 om arbeidsgodtgjøring. Godtgjørelsen kompenserer for alt arbeid som følge av ordførervervet. Kommunestyret foretar årlig en vurdering av ordførerens godtgjørelse.

4. GODTGJØRELSE VARAORDFØRER

Varaordfører gis en årlig kompensasjon for sitt verv i henhold til kommuneloven § 42 om arbeidsgodtgjøring. Utover dette gis varaordføreren tap av inntekt og påførte utgifter som følge av vervet, dog ikke utover den øverste erstatning som kommunestyret fastsetter. Kommunestyret foretar årlig en vurdering av varaordførerens godtgjørelse.

5. MØTEGODTGJØRELSE

5.1 Formannskapetets og kommunestyrets medlemmer gis en møtegodtgjørelse på kr 275,- pr. møtedag. Når formannskapet opptre som fondsstyre, fast utvalg for plansaker, valgstyre og partssammensatt utvalg skal dette defineres som ett møte. Formannskapetets medlemmer utbetales et årshonorar på kr. 4 400,- for arbeid utenom møtene. Ordfører og varaordfører tilstås ikke møtegodtgjørelse eller årshonorar etter denne paragraf.

5.2 Medlemmer i øvrige utvalg, styrer, nemnder og råd gis en møtegodtgjørelse på kr 275,- pr. møtedag.

6. TELEFONGODTGJØRING

Ordfører får dekket sine utgifter ved bruk av kommunal mobiltelefon.

7. SKYSS-, KOST- OG OVERNATTINGSGODTGJØRELSE

7.1 Ved reiser utenfor kommunen i kommunalt ærend tilstås tillitsvalgte skyss-, kost- og overnattingsgodtgjørelse etter kommunens reiseregulativ, kap. 4.

7.2 Ved reiser innen kommunen ytes bare skyssgodtgjørelse etter regulativets kap. 4.

7.3 Samtykke til bruk av eget skyssmiddel på enkelte reiser — i og utenfor kommunen — innvilges i de tilfeller hvor dette er fordelaktig ved hensyn til de samlede utgifter, og til en effektiv utføring av oppdraget, jfr. regulativets kap. 10.3.

- 7.4 Medlemmer av kommunale forvaltningsorgan skal i størst mulig utstrekning samordne skyssen til møtene når egen bil nyttes.

8. ERSTATNING FOR TAP I ARBEIDSINNTEKT/KOMPENSASJON FOR UTGIFTER

Erstatning for tap i inntekt utbetales uavhengig av, og i tillegg til evt. møtegodtgjørelse den tillitsvalgte måtte ha krav på ifølge dette reglementet. Møtegodtgjørelse og tap i arbeidsinntekt utbetales kvartalsvis.

- 8.1 Erstatning til kommunale ombudsmenn og tillitsmenn, herunder næringsdrivende, husmødre, pensjonister, freelancere m.v. for ulegitimert tap i ordinær arbeidsinntekt, og for utgifter vervet nødvendiggjør, gis med inntil kr 132,- pr. time for den tid møtene varer, inklusive reisetid. Erstatning utbetales for minst 2 timer. Det gis ikke erstatning ut over 7,5 timer pr. dag. 5 timer eller mer defineres som hel dag.
- 8.2 Ansatte i offentlig/privat virksomhet som opprettholder sin lønn omfattes ikke av bestemmelsen under 8.1.
- 8.3 Som hovedregel gjelder at ansatte i privat næringsliv må framlegge dokumentasjon for tapt arbeidsfortjeneste.
- 8.4 Ombuds- og tillitsmenn gis erstatning for tapt arbeidsfortjeneste eller godtgjøring til stedfortreder i heim og arbeid, når utgiftene er legitimert, innen det som må anses rimelig.
- 8.5 Godtgjørelse for legitimerede ekstra utgifter til barnepass/omsorgsarbeid eller lignende dekkes med inntil kr. 300,- pr. dag.

9. PENSJON

Kommunen skal ha pensjonsordning for ordføreren. Ved tiltredelse i vervet innmeldes ordføreren i Kommunal Landspensjonskasse.

10. ETTERGODTGJØRING FOR ORDFØRERE

Dersom ordføreren har en jobb å gå tilbake til gis en ettergodtgjøring som tilsvarer 1 måneds godtgjørelse. Dersom ordføreren ikke har en jobb å gå tilbake til gis en ettergodtgjøring som tilsvarer 2 måneders godtgjørelse.

11. TVIST

Ved tvist om forståelsen av dette reglement fungerer formannskapet som underinstans, i henhold til forvaltningsloven § 28. Kommunestyret er klageinstans.

REGLEMENT FOR GODTGJØRELSE AV KOMMUNALE OMBUD

Vedtatt av kommunestyret i møte 08.11.2018, sak ?/18.

GENERELT

Godtgjøring til den som har tillitsverv i kommunen reguleres av kommuneloven §§ 41 og 42, som lyder slik:

§ 41. Dekning av utgifter og økonomisk tap.

1. Den som har et kommunalt eller fylkeskommunalt tillitsverv, har krav på skyss-, kost- og overnattingsgodtgjøring for reiser i forbindelse med vervet, etter nærmere regler fastsatt av kommunestyret eller fylkestinget selv.
2. Tap av inntekt og påførte utgifter som følge av kommunalt eller fylkeskommunalt tillitsverv erstattes opp til et visst beløp pr. dag, fastsatt av kommunestyret eller fylkestinget selv. Det skal fastsettes ulike satser for legitimerede og ulegitimerede tap.

§ 42. Arbeidsgodtgjøring

Den som har et kommunalt eller fylkeskommunalt tillitsverv har krav på godtgjøring for sitt arbeid etter nærmere regler fastsatt av kommunestyret eller fylkestinget selv.

Reglementet tar sikte på å yte en rimelig kompensasjon for den arbeidsinnsats som ytes av de folkevalgte representanter, gi erstatning for tap av arbeidsinntekt, samt å dekke de reelle utgifter forbundet med tillitsvervet.

Det skal etterstrebes å legge møtene til tidspunkt som er mest mulig økonomisk for den kommunale forvaltning.

1. REGLEMENTET GJELDER FOR:

- 1.1 Medlemmer av kommunestyret, formannskapet, utvalg, styrever, nemnder og råd oppnevnt av kommunestyret eller formannskapet, som ikke får godtgjørelse av andre instanser i henhold til lover og regler, tilstås godtgjørelse av kommunen etter dette reglementet. Arbeidsmiljøutvalgets medlemmer tilstås ikke godtgjøring, da de ikke er politisk valgt.
- 1.2 Medlemmer oppnevnt av kommunestyret, formannskapet eller som får aksept av ordføreren til å delta på kurs og konferanser, skal ha godtgjørelse etter reglementets punkt 2, med unntak av møtegodtgjørelse.
- 1.3 Medlemmer av folkevalgt utvalg som blir oppnevnt eller anmodet av ordføreren om representere kommunen i eksterne møter, godtgjøres etter reglementets pkt. 2.
- 1.4 Det gis ikke møtegodtgjørelse ved kurs, konferanser, befaringer og representasjon.

2. REGLEMENTET OMFATTER FØLGENDE TYPER GODTGJØRELSE:

- Arbeidsgodtgjørelse
- Møtegodtgjørelse
- Erstatning for tap i inntekt
- Skyss-, kost- og overnattingsgodtgjørelse
- Telefongodtgjørelse

3. GODTGJØRELSE ORDFØRER

Ordføreren frikjøpes i 100% stilling og skal godtgjøres i henhold til kommuneloven § 42 om arbeidsgodtgjøring. Godtgjørelsen kompenserer for alt arbeid som følge av ordførervervet. Kommunestyret foretar årlig en vurdering av ordførerens godtgjørelse.

4. GODTGJØRELSE VARAORDFØRER

Varaordfører gis en årlig kompensasjon for sitt verv i henhold til kommuneloven § 42 om arbeidsgodtgjøring. Utover dette gis varaordføreren tap av inntekt og påførte utgifter som følge av vervet, dog ikke utover den øverste erstatning som kommunestyret fastsetter. Kommunestyret foretar årlig en vurdering av varaordførerens godtgjørelse.

5. MØTEGODTGJØRELSE

- 5.1 Formannskapet og kommunestyrets medlemmer gis en møtegodtgjørelse på kr 450,- pr. møtedag. Når formannskapet opptrer som fondsstyre, fast utvalg for plansaker, valgstyre og partssammensatt utvalg skal dette defineres som ett møte. Formannskapets medlemmer utbetales et årshonorar på kr. 6.000,- for arbeid utenom møtene. Ordfører og varaordfører tilstås ikke møtegodtgjørelse eller årshonorar etter denne paragraf.
- 5.2 Medlemmer i øvrige utvalg, styrever, nemnder og råd gis en møtegodtgjørelse på kr 450,- pr. møtedag.

6. TELEFONGODTGJØRING

Ordfører får dekket sine utgifter ved bruk av kommunal mobiltelefon.

7. SKYSS-, KOST- OG OVERNATTINGSGODTGJØRELSE

- 7.1 Ved reiser utenfor kommunen i kommunalt ærend tilstås tillitsvalgte skyss-, kost- og overnattingsgodtgjørelse etter kommunens reiseregulativ, kap. 4.
- 7.2 Ved reiser innen kommunen ytes bare skyssgodtgjørelse etter regulativets kap. 4.
- 7.3 Samtykke til bruk av eget skyssmiddel på enkelte reiser — i og utenfor kommunen — innvilges i de tilfeller hvor dette er fordelaktig ved hensyn til de samlede utgifter, og til en effektiv utførelse av oppdraget, jfr. regulativets kap. 10.3.

- 7.4 Medlemmer av kommunale forvaltningsorgan skal i størst mulig utstrekning samordne skyssen til møtene når egen bil nyttes.

8. ERSTATNING FOR TAP I ARBEIDSINNTEKT/KOMPENSASJON FOR UTGIFTER

Det er en forutsetning at de folkevalgte har et sannsynliggjort tap som skal godtgjøres. Det forutsettes at alle typer inntektstap kan dekkes. Dette gjelder også grupper uten fast lønnet arbeid, (f.eks. selvstendig næringsdrivende som ikke leverer legitimert krav, husmødre/fedre, studenter, pensjonister, frilansere) som skal få erstattet tap i arbeidsinntekt når de må forsømme sine ordinære gjøremål.

Fraværstiden regnes fra vedkommende må forlate sin arbeidsplass til vedkommende igjen kan fortsette i sitt arbeid.

Ved eventuell feil utbetaling, plikter den folkevalgte å tilbakebetale dette. Bindal kommune har rett til å foreta korrigeringer/rettinger ved feilaktige utbetalinger i påfølgende måned.

Ansatte i offentlig etater eller andre som opprettholder lønn fra arbeidsgiver ved fravær for å ivareta offentlige verv, får ikke utbetalt vederlag for tapt arbeidsfortjeneste.

Erstatning for tap i inntekt utbetales uavhengig av, og i tillegg til evt. møtegodtgjørelse den tillitsvalgte måtte ha krav på ifølge dette reglementet. Møtegodtgjørelse og tap i arbeidsinntekt utbetales hver måned.

8.1 Ulegitimert tapt arbeidsfortjeneste

Erstatning til kommunale ombudsmenn og tillitsmenn, herunder næringsdrivende, husmødre/fedre, pensjonister, freelancere m.v. for ulegitimert/udokumentert tapt arbeidsinntekt som følge av utøvelse av kommunalt verv dekkes med kr 150,- pr. time for den tid møtene varer, inkl. reisetid. Erstatning utbetales for minst 2 timer. Det gis ikke erstatning ut over 7,5 timer pr.dag.

8.2 Legitimert tapt arbeidsfortjeneste

Folkevalgte som får tap i arbeidsinntekten på grunn av kommunale verv, får dekket tapet på grunnlag av attest fra arbeidsgiver. Legitimert tap erstattes med inntil kr 3.600,- pr. dag, inkl. pensjon og feriepenges. Lønnsinntaker må legge fram bekreftelse fra arbeidsgiver på om det blir foretatt lønnstrekk eller om arbeidstaker oppebærer lønn under fravær i forbindelse med utøvelse av folkevalgte verv i kommunen.

8.3 Selvstendig næringsdrivende

Selvstendig næringsdrivende dokumenterer legitimerede krav med ligningsattest. Netto næringsinntekt og event. lønnsinntekter fra siste avlagte ligning legges til grunn for utbetalinger. Daglønn beregnes ut fra netto inntekt dividert med 260 dager pr. år. Timesats finner en ved å dividere med 7,5 timer. Så snart det foreligger ligningsoppgave, skal denne leveres som grunnlag for godtgjørelsen. Tapet erstattes med inntil kr 3.600,- pr. dag.

9. PENSJON

Kommunen skal ha pensjonsordning for ordføreren. Ved tiltredelse i vervet innmeldes ordføreren i Kommunal Landspensjonskasse.

10. ETTERGODTGJØRING FOR ORDFØRERE

Dersom ordføreren har en jobb å gå tilbake til gis en ettergodtgjøring som tilsvarende 1 måneders godtgjørelse. Dersom ordføreren ikke har en jobb å gå tilbake til gis en ettergodtgjøring som tilsvarende 2 måneders godtgjørelse.

11. TVIST

Ved tvist om forståelsen av dette reglement fungerer formannskapet som underinstans, i henhold til forvaltningsloven § 28. Kommunestyret er klageinstans.

05.09.2018

Saksfremlegg

Utv.saksnr.	Utvalg	Møtedato
81/18	Bindal kommunestyre	08.11.2018

Selskapskontroll - rapport eierskapskontroll

Vedlegg:

1 Revisjonsrapport

Kontrollutvalgets innstilling

Kommunestyret slutter seg til kontrollutvalgets uttalelse.

Saksopplysninger

I kommunestyrets møte 15.12.2016, sak 99/16, ble det fattet følgende vedtak:

1. Kommunestyret godkjenner forslag til plan for selskapskontroll for Bindal kommune 2016-2019 med følgende forslag til uprioritert plan for gjennomføring av selskapskontroll:
Kommunens generelle eierstyring
Kommunen er (del-)eier i en rekke selskaper. Da er det viktig at kommunen har oversikt over hva det er de eier, at de har gode begrunnelser for hvorfor de bør være eiere og at de har tenkt gjennom hvordan de skal opptre som eiere.
Midtre Namdal Avfallsselskap AS
Kommunen eier 4,3 % av selskapet. Selskapet leverer samfunnsmessig viktige tjenester, og det er ofte politisk interesse for renovasjonsselskapene. Selskapet er prioritert for selskapskontroll i flere av de andre eierkommunene i Nord-Trøndelag, og revisor mener det kan være hensiktsmessig å samkjøre en selskapskontroll i Midtre Namdal Avfallsselskap AS på vegne av flere av eierkommunene.
2. Kontrollutvalget delegeres følgende fullmakter:
 - definere omfang av, og innhold i selskapskontrollene.
 - foreta endringer i planen i planperioden.
 - fatte avgjørelse om hvem som på dets vegne skal gjennomføre selskapskontroll.

3. Forhold av særlig betydning for kommunestyret skal rapporteres omgående.

Kontrollutvalget Bindal kommune vedtok i sak 21/17 å bestille selskapskontroll fra Revisjon Midt-Norge, med fokus på kommunens eierskapsoppfølging.

Undersøkelsen har hatt følgende problemstilling:

«Utøver Bindal kommune eierskapet i sine selskaper i samsvar med kommunestyrets vedtak og etablerte normer for god eierstyring?

Vi vil se på:

- Eiermelding og revisjon av meldingen
- Opplæring av kommunestyrerepresentanter innenfor temaet kommunalt eierskap
- Utvelgelse av eierrepresentanter
- Styringssignaler fra kommunestyret til eierrepresentantene
- Tilbakemelding fra eierrepresentantene til kommunestyret
- Eiers utvelgelse av styremedlemmer, herunder prosess for valg og habilitetsvurderinger.»

Rapport fra gjennomført eierskapskontroll avgitt 06.08.2018 følger vedlagt.

Revisor anbefaler følgende:

- Bindal kommune må sikre at eierrepresentant og vararepresentant for IKS som kommunen deltar i, benevnes med navn i vedtaket.
- Kommunen bør vurdere behovet for at ordfører er styreleder og/eller styremedlem i selskaper opp mot risiko for at vedkommende (ofte) blir inhabil i kommunens saksbehandling/politiske behandling.
- Alle dokumenter knyttet til eierskapet bør arkiveres i kommunens elektroniske arkiv.

Kontrollutvalget behandlet ovennevnte rapport i sak 9/18 og fattet følgende vedtak:

«Kontrollutvalget tar rapport fra gjennomført eierskapskontroll avgitt 06.08.2018 til etterretning, og oversender denne til kommunestyret i Bindal kommune for videre behandling.

I denne forbindelse uttaler kontrollutvalget følgende:

Revisor har vurdert om Bindal kommune utøver eierskapet i sine selskaper i samsvar med kommunestyrets vedtak og etablerte normer for god eierstyring.

Selskapskontrollprosjektet konkluderer med at kommunens eierstyring i hovedsak blir gjennomført på en tilfredsstillende måte. Rapporten peker i tillegg på enkelte forbedringsmuligheter innenfor de områder som har vært gjenstand for undersøkelse og vurdering fra revisors side.

Kontrollutvalget ber administrasjonssjefen merke seg rapportens anbefalinger og forbedringsforslag.

Kontrollutvalget ber videre administrasjonssjefen rapportere skriftlig til kontrollutvalget hvordan a) kommunestyrets merknader er fulgt opp og b) hvilke forbedringstiltak som for øvrig er iverksatt.

Frist for administrasjonssjefens rapportering til kontrollutvalget settes til 6 måneder etter dato for kommunestyrets behandling av rapporten.

Kontrollutvalgets forslag [innstilling] til kommunestyrevedtak er ut fra dette:

Kommunestyret slutter seg til kontrollutvalgets uttalelse.

Kontrollutvalget understreker imidlertid at kommunestyret, som har det øverste tilsyn med den kommunale forvaltningen, vurderer både rapporten og kontrollutvalgets uttalelse på fritt grunnlag, og at utvalgets innstilling selvsagt ikke utelukker at kommunestyret har egne merknader.

Avslutningsvis bemerkes det fra kontrollutvalgets side at et av hovedformålene med kontroll- og tilsynsarbeid i kommunen er å bidra til læring og utvikling. Utvalgets innfallsvinkel er derfor at avvik først og fremst bør betraktes i et systemperspektiv.»

RÅDMANNEN I BINDAL KOMMUNE, Terråk, 16.10.2018

Knut Toresen
rådmann

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke signatur.

Bindal kommune

April 2018

SK1001

FORORD

Revisjon Midt-Norge SA er Norges største interkommunale revisjonsselskap, og leverer revisjonstjenester innen regnskap, forvaltningsrevisjon og selskapskontroll til 44 kommuner og en fylkeskommune.

Revisjon Midt-Norge SA har gjennomført denne eierskapskontrollen på oppdrag fra Bindal kommunes kontrollutvalg i perioden januar 2018 til april 2018.

Kontrollutvalget skal påse at det føres kontroll med forvaltningen av kommunes eller fylkeskommunens interesser i selskaper m.m, jf. lov om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven) § 77 nr. 5. Selskapskontroll deles i to deler; en pliktig del (eierskapskontroll) og en frivillig del (forvaltningsrevisjon). Eierskapskontroll innebærer å kontrollere at den som utøver kommunen/fylkeskommunens eierinteresser i selskaper gjør dette i samsvar med kommunestyrets/fylkestingets vedtak og forutsetninger.

Revisjonsteamet har bestått av oppdragsansvarlig Unni Romstad, prosjektmedarbeider Arve Gausen, og kvalitetssikrere Sunniva Tusvik Sæter og Tor Arne Stubbe. Revisor har vurdert egen uavhengighet overfor Bindal kommune, jfr kommuneloven § 79 og forvaltningslovens § 6.

Forvaltningsrevisjonen er gjennomført i henhold til NKRFs¹ veileder for selskapskontroll.

Vi vil takke alle som har bidratt med informasjon i prosjektet. En oversikt over tidligere gjennomførte prosjekter finnes på vår hjemmeside www.revisjonmidt norge.no.

Namsos, 06.08.2018

Unni Romstad

Oppdragsansvarlig revisor

Arve Gausen/s

Prosjektmedarbeider

¹ Norges Kommunerevisorforbund, www.nkrf.no

SAMMENDRAG

Rapporten oppsummerer en gjennomgang av Bindal kommunes system og praksis for eierstyring av de selskaper som kommunen har eierinteresser i. Undersøkelsen er et ledd i selskapskontrollen i kommunen.

Bindal kommune, ved kommunestyret, besitter eierposisjon i en rekke selskaper. Det innebærer at kommunestyret må være bevisst de styringsmuligheter som ligger i eierrollen, og benytte den til beste for kommunens eierinteresser, innenfor rammene for god eierstyring.

Vi har i denne undersøkelsen sett nærmere på kommunens eierskapsmelding, opplæring, eierrepresentasjon, kommunikasjon mellom kommunestyret og valgte eierrepresentanter samt prosessen for valg av styremedlemmer til selskapene.

Kommunestyret i Bindal har behandlet eierskapsmeldingen i 2016. Eiermeldingen synes å ha et aktivt innhold i henhold til anbefalingene. Vi savner imidlertid en nærmere beskrivelse av når saker knyttet til kommunens eierstyring skal behandles og hvilket organ som skal behandle disse. Eierskapsmeldingen berører også i liten grad etikk og selskapenes samfunnsansvar.

Bindal kommune tilbyr opplæring til folkevalgte, men erfarer at ikke alle representanter deltar og at opplæringen blir for generell.

Kommunen oppnevner eierrepresentanter i tråd med anbefalinger, men kommunestyrets vedtak har ikke protokollført navn for eierrepresentanter med tilhørende vararepresentanter ved valg av eierrepresentanter til interkommunale selskaper (IKS).

Kommunikasjon i form av styringssignaler, mellom kommunestyret og den enkelte eierrepresentant er varierende. Det er tett dialog mellom eier og eierrepresentant i heleide selskap, men for de øvrige selskapene som kommunen har eierinteresser i, er det ikke tilsvarende tett dialog. Kommunen har ikke eierutvalg, noe som kunne vært en styrke med tanke på behandling og utarbeidelse av saker knyttet til kommunens eierstyring.

Bindal kommune er i stor grad kjent med hvordan styremedlemmer velges i eide selskaper, og dette legger til rette for å sikre at de ulike styrene besettes med personer som har nødvendig kompetanse basert på selskapenes behov. I to av selskapene har ordfører styreverv. Det ikke er lovkrav til hinder for at folkevalgte kan velges til styremedlemmer, men det vil være svært viktig at kommunen vurderer hvor ofte vedkommende vil bli inhabil.

På bakgrunn av ovenstående vil revisor gi følgende anbefalinger:

- Bindal kommune må sikre at eierrepresentant og vararepresentant for IKS som kommunen deltar i, benevnes med navn i vedtaket
- Kommunen bør vurdere behovet for at ordfører er styreleder og/eller styremedlem i selskaper opp mot risiko for at vedkommende (ofte) blir inhabil i kommunens saksbehandling/politiske behandling.
- Alle dokumenter knyttet til eierskapet bør arkiveres i kommunens elektroniske arkiv

INNHALDSFORTEGNELSE

Forord	2
Sammendrag	3
Innholdsfortegnelse.....	5
Tabell.....	7
1. Innledning	8
1.1 Bestilling	8
1.2 Problemstillinger	8
1.3 Bakgrunn	8
2. Eierstyring i Bindal kommune	11
2.1 Eierskapsmelding	11
2.1.1 Vurderingskriterier	11
2.1.2 Data.....	11
2.1.3 Revisors vurdering.....	13
2.2 Opplæring.....	14
2.2.1 Vurderingskriterier	14
2.2.2 Data.....	14
2.2.3 Revisors vurdering.....	14
2.3 Utvelgelse av eierrepresentanter	15
2.3.1 Vurderingskriterier	15
2.3.2 Data.....	15
2.3.3 Revisors vurdering.....	16
2.4 Kommunikasjon mellom kommunestyret og eierrepresentanter	17
2.4.1 Vurderingskriterier	17
2.4.2 Data.....	17
2.4.3 Revisors vurdering.....	20
2.5 Eiers utvelgelse av styremedlemmer og prosess for valg.....	21
2.5.1 Vurderingskriterier	21

2.5.2	Data.....	21
2.5.3	Revisors vurdering.....	22
3	Høring.....	24
4	Konklusjon og anbefalinger	25
	Kilder	26
	Vedlegg 1 - Metode.....	27
	Vedlegg 2 – Utleddning av kriterier	28
	Vedlegg 3 - Høringssvar	31

TABELL

Tabell 1 Aksjeselskaper	10
Tabell 2 Interkommunale selskaper (IKS).....	10
Tabell 3 Eierrepresentanter	16
Tabell 4 Gjennomførte møter i eierorgan.....	18
Tabell 5 Vedtaksfestet bruk av valgkomite	21

1. INNLEDNING

1.1 BESTILLING

På bakgrunn av Plan for selskapskontroll 2016-2020 har kontrollutvalget i Bindal kommune bestilt en eierskapskontroll der hensikten er å undersøke Bindal kommunes generelle oppfølging av eierskapet i de ulike selskapene.

Kontrollutvalget vedtok prosjektplan for prosjektet i sitt møte 01.12.2017 sak 21/17.

1.2 PROBLEMSTILLINGER

Følgende problemstillinger er besvart i undersøkelsen:

Utøver Bindal kommune eierskapet i sine selskaper samsvar med kommunestyrets vedtak og etablerte normer for god eierstyring?

Vi vil se på:

- Eierskapsmelding og rullering av meldingen
- Opplæring av folkevalgte
- Utvelgelse av eierrepresentanter
- Kommunikasjon mellom eierrepresentanter og kommunestyret
- Eiers utvelgelse av styremedlemmer; herunder prosess for valg og habilitetsvurderinger

Undersøkelsen vil se på kommunens system for oppfølging av eierskap i selskaper kommunen har eierandeler i, og vil ikke omfatte en gjennomgang av de enkelte selskaper. Undersøkelsen vil omfatte de aksjeselskap og interkommunale selskaper som Bindal kommune er medeier i.

1.3 BAKGRUNN

Kommunene har forholdsvis stor frihet til å organisere tjenestene slik de ønsker, enten som en del av den kommunale administrasjonen eller skilt ut i egen virksomhet. Når tjenesteproduksjonen er organisert innenfor kommunen, er det kommunelovens styringssystemer som gjelder, med kommunestyret som øverste beslutningsmyndighet og ellers kommuneadministrasjonens hierarkiske oppbygging.

Når man velger å legge tjenestene til for eksempel et aksjeselskap eller et interkommunalt selskap, får det følger for den politiske styringen og kontrollen over selskapet. Kommunestyret har fortsatt et ansvar for det som tilhører kommunens virksomhet, men styringen av selskapene er da underlagt den aktuelle selskapslovgivningen og må følge linjen i de riktige selskapsorganene. I tillegg er det slik at selskapenes ledende organer skal ha stor grad av frihet til å drive virksomheten. Både lovverket og normer for aktiv selskapsstyring setter grenser for hvor mye kommunen som eier kan og bør involvere seg i selskapenes daglige virksomhet².

Kommunesektoren har fått kritikk for å være passive eiere, og KS har hatt fokus på å bevisstgjøre kommuner og fylkeskommuner på det ansvaret som ligger i eierrollen³. Aktivt eierskap innebærer at de folkevalgte bruker de mulighetene som ligger i selskapenes styringssystemer for å utøve eierstyring.

Eierstyringen i eksempelvis aksjeselskap og interkommunale selskap⁴ skal skje gjennom det øverste eierorganet. Generalforsamlingen er øverste eierorgan for aksjeselskap; tilsvarende representantskapet for interkommunale selskap. For begge selskapsformer skal det velges et styre, som skal fastlegge selskapets strategi og ha tilsyn med daglig ledelse og selskapets virksomhet for øvrig. Styreverv er personlig og det påhviler et personlig styreansvar. Et styremedlem skal ivareta selskapets interesser i utøvelsen av vervet; jf. KS' anbefalinger nr. 8 og 9.

Bindal kommune har, alene eller sammen med andre, eierinteresser i en rekke selskaper. Disse er i hovedsak organisert som aksjeselskap (AS) og interkommunale selskaper (IKS). Kommunens aksjer og andeler har balanseført verdi på kr 7,3 millioner kroner pr 31.12.2017. Disse er vist i tabellene på neste side.

² KS' anbefalinger om eierstyring, selskapsledelse og kontroll

³ KS: Eierskap – behov og muligheter for politisk styring av selskaper og samarbeid i kommunene (2008)

⁴ Selvstendige rettssubjekt

Tabell 1 Aksjeselskaper

Selskapets navn	Eierandel
Helgeland Industrier AS	2,5 %
Vega Skjærgårdspark AS	0,6 %
Horn Gass AS	11 %
Bindal Utvikling AS	100 %
Brukstomta Næringspark AS	100 %
Terråk Servicesenter AS	10 %
Torghatten ASA	0,07 %/ 0,136 % *
Helgeland Reiseliv AS	2,79 %
Kommunekraft AS	0,31 %
Samisk Avis AS	0,04 %**

*: iht. eierskapsmelding er eierandelen 0,07 %, mens Proff.no oppgir en eierandel på 0,136 %

** : eierandel iht. Proff.no.

Tabell 2 Interkommunale selskaper (IKS)

Selskapets navn	Eierandel
KomRev Trøndelag IKS	0,89 %
Namdal Rehabilitering IKS	3,80 %
Midtre Namdal Avfallsselskap IKS	4,90 %

Revisor har brukt ulike kilder for å sette opp oversikten over kommunens eierskap i aksjeselskaper. Vi finner at eierandelen i Torgar AS⁵ bare framkommer i kommunens note 5 til regnskapet for 2017. Videre finner vi at Samisk Avis AS er oppført som andelslag (AL) i eierskapsmeldingen.

Eierandeler i samvirkeforetak, andelslag og andre foretak vil ikke bli omtalt i denne undersøkelsen. Det samme gjelder interkommunalt samarbeid etter kommunelovens § 27.

⁵ Torgar AS er konkurs pr 31.12.17

2. EIERSTYRING I BINDAL KOMMUNE

I dette kapitlet ser vi på om Bindal kommune følger de rutineene som er vedtatt for eierstyring av selskapene kommunen er medeier i.

2.1 EIERSKAPSMELDING

2.1.1 VURDERINGSKRITERIER

Vurderingskriteriene er utledet i vedlegg 1. Kriteriene i dette avsnittet er knyttet til at kommunen bør ha en eierskapsmelding som rulleres årlig og som har et visst minimumsinhold.

- Kommunestyret bør vedta en eierskapsmelding
- Eierskapsmeldingen bør rulleres årlig
- Eierskapsmeldingen bør som et minimum inneholde:
 - o Oversikt over kommunens virksomhet som er lagt til i selskaper og øvrige samarbeidsformer
 - o Politisk styringsgrunnlag gjennom kommunens prinsipper for eierstyring
 - o Juridisk styringsgrunnlag knyttet til de ulike selskaps – og samarbeidsformene
 - o Formålet med eierskapet og selskapsstrategi for de ulike selskapene
 - o Kommunens oppfatning av selskapenes samfunnsansvar knyttet til miljø, likestilling, åpenhet og etikk

2.1.2 DATA

Bindal kommune har vedtatt eierskapsmelding. Eierskapsmeldinga ble vedtatt av kommunestyret 29.september 2016, sak 64/16. Revisor har gjennomgått kommunens eierskapsmelding og sett at den har relevant innhold for denne undersøkelsen.

Eierskapsmeldingen er todelt. Del 1 presenterer aktuelle selskapsformer for kommunen, felles prinsipper og strategier for en god eierstyring i de ulike selskapsformene, samt regler og prosedyrer for politisk og administrativ praktisering av eierstyringen. Del 2 omhandler selskaper og foretak som Bindal kommune eier eller deltar i.

Eierskapsmeldingen for Bindal kommune inneholder 19 prinsipper og retningslinjer for eierskap, ledelse og selskapskontroll. I punkt 3 framgår det at eierskapsmeldingen som helhet skal rulleres hvert fjerde år. I eierskapsmeldingens innledning er det pekt på at behandling av eierskapsmeldingen kan skje oftere enn hvert fjerde år dersom det er behov for det. Punkt 14 omhandler habilitetsvurderinger og politisk presentasjon i styrene. Kjønnnsrepresentasjon i

styrene omtales i punkt 15; og det heter blant annet her at det tilstrebes balansert kjønnsrepresentasjon i styrene. I punkt 18 heter det at eier bør påse at selskapsstyrene utarbeider og jevnlig reviderer etiske retningslinjer for selskapsdriften. Samfunnsansvarlig forretningsdrift må defineres for det enkelte selskap.

I innledningen går det fram at målet med eierskapsmeldingen er å drøfte kommunens ulike motiver for å opprette eller å delta i et selskap. Videre å få etablert viktige prinsipp og retningslinjer for kommunen sin eierstyring og rammer for utøving av eierskap i ulike selskapsformer.

Eierskapsmeldingens del 1 omhandler blant annet motivasjon for eierskapet. Her heter det at det kan være mange grunner for etablering eller deltakelse i selskaper, og at det er viktig at kommunen har et bevisst forhold til hvilket formål eierskapet skal tjene. Eierskapsmeldingen peker på at det er to hovedformål med eierskapet; politisk eller finansielt. Det kan også være en blanding av disse formålene.

Eierskapsmeldingen inneholder også en presentasjon av aktuelle selskapsformer for selskaper som kommunen deltar i. Det understrekes her at «før det avgjøres hvilken selskapsform som er den mest formålstjenlige i forhold til de motiver kommunen har lagt til grunn for selskapsdannelsen, må det gjøres en rekke avveininger. Vurderingen må gjøres med tanke på at selskapsformen står i forhold til de oppgaver og funksjoner selskapet er tenkt å utføre, og hvilke rammebetingelser selskapet trenger».

Rammebetingelser og rammer for utøvelse av eierskap i ulike selskapsformer blir presentert i eierskapsmeldingen, og kommunens eierskapspolitikk er beskrevet i eget avsnitt. I tillegg til prinsipper for godt eierskap⁶ pekes det på at kommunen kan og bør være en aktiv eier.

Eierskapsmeldingens del 2 beskriver prinsipper for eierstrategi, en samlet oversikt over Bindal kommunes eierskap og en detaljert gjennomgang av kommunens eierinteresser. Gjennomgangen omfatter de enkelte selskaps formål, styrets sammensetning, utvalgte nøkkeltall og en vurdering av Bindal kommunes eierskap. Etiske retningslinjer og samfunnsansvarlig drift omtales i liten grad.

Det framgår ikke bestemmelser om behandling av saker relatert til kommunens eierskap, ut over en bestemmelse om at forslag til vedtektsendringer skal behandles i kommunestyret før det behandles i generalforsamlingen eller representantskapet.

Ordfører sier i det er naturlig at eierskapsmeldingen rulleres hvert 4. år og i forbindelse med kommunevalg, og peker på at det er viktig at det nyvalgte kommunestyret får innsikt i hva

⁶ Se første avsnitt

Bindal kommune eier. Den nye kommuneloven (Prop 46 L)2017-2018)) legger opp til å lovfeste et krav om eierskapsmelding, samtidig som departementet slutter seg til at det ikke skal stilles krav i loven om at eierskapsmeldingen må behandles flere enn en gang per valgperiode.

Eierskapsmeldingen slik den foreligger nå er utarbeidet av rådmannen. Det har vært dialog mellom rådmannen og ordføreren underveis i prosessen. I følge ordfører har ikke kommunen etablert eierutvalg.

2.1.3 REVISORS VURDERING

I eierskapsmeldingen som kommunestyret i Bindal har vedtatt, legges det opp til at eierskapsmeldingen skal rulleres hvert 4. år eller oftere dersom det er behov for det. Det er ikke angitt hvilke hendelser som kan gi hyppigere rulling. KS anbefaler en årlig rulling av eierskapsmeldingen. Kommunen bør ta dette i betraktning når behovet for rulling vurderes. Dette vil kunne bidra til å gjøre kommunen til en aktiv eier. Revisor understreker at ny kommunelov ikke legger opp til å kreve flere enn en behandling pr valgperiode.

Revisor vurderer at kommunens eierskapsmelding inneholder opplysninger som setter kommunestyret i stand til å vurdere grunnlaget for eierskapet, prinsipper for eierstrategi og hva kommunen ønsker å oppnå med eierskapet. Eierskapsmeldingen berører i liten grad etikk og selskapenes samfunnsansvar, noe som KS anbefaler at eierskapsmeldingen skal gjøre.

Eierskapsmeldingen inneholder ikke en oversikt over tidspunkt for og i hvilke organ saker knyttet til eierstyring skal behandles. Eierskapsmeldingen ble første gang vedtatt i 2016; og vil i utgangspunktet bli behandlet neste gang i 2020.

2.2 OPPLÆRING

2.2.1 VURDERINGSKRITERIER

Vurderingskriterier er utledet i vedlegg 1. Kriteriene i dette avsnittet er knyttet til at det er viktig at kommunestyrene som eiere får kunnskap og innsikt i omfanget av selskapsorganisering, styringsmuligheter i de ulike selskapene og de ulike rollene man har som folkevalgt styremedlem eller medlem av generalforsamling/representantskap.

- Kommunen bør gjennomføre opplæring for kommunestyrerepresentantene
 - o Opplæringen bør starte i løpet av de første 6 månedene av valgperioden

2.2.2 DATA

I Bindal kommunes prinsipper og retningslinjer for eierskap nr. 1 står det at «Bindal kommune vil organisere en systematisk opplæring av folkevalgte knyttet til eierstyring. Dette vil skje som del av den generelle opplæringen til folkevalgte».

Ordfører sier at det ikke har vært gitt opplæring knyttet til eierstyring ut over at temaet ble berørt i forbindelse med folkevalgtopplæringen. Ordfører oppfatter ikke dette som tilstrekkelig og opplæringen er for generell. Folkevalgtopplæringen ble siste gjennomført 17.-18.november 2015. Alle kommunestyremedlemmer var invitert til å delta. I innkallingen til opplæringen heter det at det er møteplikt, men ikke alle representantene var til stede.

2.2.3 REVISORS VURDERING

Kommunens eierskapsmelding legger vekt på en systematisk opplæring av folkevalgte knyttet til eierstyring, og KS uttrykker i sin anbefaling at opplæringen bør være obligatorisk. Revisor ser at Bindal kommunes opplæring i utgangspunktet er obligatorisk, men ikke fullt ut i tråd med KS anbefalinger når det gjelder systematikk. Knyttet til kommunens eierstyring, vil en årlig behandling av eierskapsmeldingen også kunne sies å være opplæring.

2.3 UTVELGELSE AV EIERREPRESENTANTER

2.3.1 VURDERINGSKRITERIER

Vurderingskriteriene er utledet i vedlegg 1. Kriteriene i dette avsnittet er knyttet til delegering av fullmakt fra kommunestyret til valgte eierrepresentanter, slik at disse kan avgi stemme på vegne av kommunen og at det velges eierrepresentanter i samsvar med selskapenes eierform.

- Kommunestyret bør velge sentrale folkevalgte som sine representanter i selskapenes eierorgan
- Kommunestyret må delegere myndighet til eierrepresentantene
- Det må velges eierrepresentanter iht. selskapenes eierform

2.3.2 DATA

Kommunens myndighet ligger i utgangspunktet hos kommunestyret. Når kommunen er eier og deltaker i et foretak må en fysisk person gis fullmakt til å opptre på vegne av kommunen i eierorganet. For aksjeselskaper velges det representant til generalforsamlingen(e). For interkommunale selskaper velger kommunestyret eierrepresentanter til hvert enkelt selskap, i tillegg til vararepresentanter. Det skal være like mange vararepresentanter som faste medlemmer, og vedtaket skal vise navnet til den som er delegert fullmakt fra kommunestyret. Det er ikke adgang til å møte med fullmakt i eierorganet til IKS.

Bindal kommune vedtok i sak 42/98 at ordfører representerer kommunen ved generalforsamlinger, årsmøter o.l. I ordførerens fravær skjer representasjonen av kommunens varaordfører. I vedtaket heter det videre at dersom både ordfører og varaordfører er forhindret gis ordfører fullmakt til å avgjøre hvem som skal representere kommunen i det enkelte tilfellet.

Revisor har gått igjennom kommunens delegasjonsreglement⁷. Ovennevnte delegering er også tatt inn i reglementet, under punktet delegasjon av myndighet fra kommunestyret til ordføreren.

Kommunestyret vedtok i sak 99/14 å overta alle aksjer i Bindal Initiativ AS. Bindal Initiativ AS er kommunens omstillingsselskap, og har senere endret navn til Bindal Utvikling AS. Kommunestyret vedtok i samme sak at formannskapet er selskapets generalforsamling.

Bindal kommune vedtok i sak 86/14 å etablere eiendomsselskapet Brukstomta Næringspark AS. Formannskapet er selskapets generalforsamling.

⁷ Sist vedtatt i kommunestyret, sak 24/03

Revisor har mottatt følgende oversikt over hvem som er oppnevnt som eierrepresentant for Bindal kommune:

Tabell 3 Eierrepresentanter

Selskapets navn	Navn	Verv
Helgeland Industrier AS	ordfører	Fast eierrepresentant
Vega Skjærgårdspark AS	ordfører	Fast eierrepresentant
Horn Gass AS	ordfører	Fast eierrepresentant
Bindal Utvikling AS	ordfører	Fast eierrepresentant
Brukstomta Næringspark AS	ordfører	Fast eierrepresentant
Terråk Servicesenter AS	ordfører	Fast eierrepresentant
Torghatten ASA	ordfører	Fast eierrepresentant
Helgeland Reiseliv AS	ordfører	Fast eierrepresentant
Kommunekraft AS	ordfører	Fast eierrepresentant
Samisk Avis AS	ordfører	Fast eierrepresentant
KomRev Trøndelag IKS	Ordfører varaordfører	Fast eierrepresentant Fast vararepresentant
Namdal Rehabilitering IKS	Ordfører varaordfører	Fast eierrepresentant Fast vararepresentant
Midtre Namdal Avfallsselskap IKS	ordfører	Fast eierrepresentant

I Bindal kommunes eierskapsmelding heter det: «For aksjeselskap og interkommunale selskaper anbefales det at kommunestyret oppnevner sentrale folkevalgte som selskapets eierrepresentanter i eierorganet».

2.3.3 REVISORS VURDERING

Bindal kommune har delegert ordfører myndighet til å representere kommunen i selskap som kommunen har eierinteresser i. Dette er i tråd med KS sin anbefaling om å velge sentrale politikere som eierrepresentanter.

Kommunestyret har valgt eierrepresentant og vararepresentant til de interkommunale selskapene kommunen deltar i, og oppfyller dermed lovkravet på dette området. Imidlertid skal også navnet til eierrepresentant og vararepresentant til representantskapet i IKS protokollføres, og kommunens vedtak 42/98 er på denne måten i strid med lovkravet.

2.4 KOMMUNIKASJON MELLOM KOMMUNESTYRET OG EIERREPRESENTANTER

2.4.1 VURDERINGSKRITERIER

Vurderingskriteriene er utledet i vedlegg 1. Kriteriene i dette avsnittet er knyttet til samhandling mellom kommunestyret og eierrepresentantene.

- Det bør være systemer som sikrer at eierrepresentanten får signaler om hvordan vedkommende skal opptre i eierorganet; særlig ved stemmegivning
- Det bør være systemer som sikrer at eierrepresentantene gir tilbakemelding til kommunestyret i etterkant av eiermøter

2.4.2 DATA

Samhandling mellom kommunestyret som eier og eierrepresentantene er ikke regulert gjennom lov eller forskrift. KS sine anbefalinger peker på at kommunikasjon mellom kommunestyret og eierrepresentantene skal sikre engasjement, debatt og reell politisk avklaring. I forlengelsen av at kommunestyret har anledning til å gi eierrepresentantene styringssignaler, er det behov for et system som sikrer at eierrepresentantene gir tilbakemelding til kommunestyret i etterkant av eiermøter. Det er også av sentral betydning at protokoller fra eiermøter arkiveres på en måte som gjør det enkelt å finne tilbake til dokumentene.

Revisor har mottatt følgende oversikt over protokoller fra gjennomførte eiermøter i 2016 og 2017, se tabell:

Tabell 4 Gjennomførte møter i eierorgan

Selskapets navn	Møte eierorgan 2016	Møter eierorgan 2017
Helgeland Industrier AS	30.05.16	01.06.17
Vega Skjærgårdspark AS	27.06.16	01.06.17
Horn Gass AS		
Bindal Utvikling AS	03.06.16	08.06.17
Brukstomta Næringspark AS	28.01.16 (ekstraord) 03.06.16	23.03.17 (ekstraord) 08.06.17
Terråk Servicesenter AS	23.06.16	29.06.17
Torghatten ASA	10.05.16	10.05.17
Helgeland Reiseliv AS	09.05.16	05.05.17
Kommunekraft AS	19.05.16	12.05.17
Samisk Avis AS	11.06.16	10.06.17
KomRev Trøndelag IKS	09.05.16	27.03.17
Namdal Rehabilitering IKS	03.05.16 28.10.16	24.04.17 07.11.17 21.12.17 (ekstraord)
Midtre Namdal Avfallsselskap IKS	03.05.16 01.11.16 31.10.16 (eiermøte)	04.05.17 02.11.17 01.11.17 (eiermøte)

Det framgår av møteprotokoller at Bindal kommune var representert på disse møtene, med unntak av generalforsamlinger i Vega Skjærgårdspark AS, Samisk Avis AS og Helgeland Reiseliv AS. Det framgår ikke av protokoller fra generalforsamlinger i Torghatten ASA hvilke eiere som var representert. Bindal kommune har arkivert protokoller fra generalforsamlinger, med unntak av protokoller fra Helgeland Industrier AS, Vega Skjærgårdspark AS og Horn Gass AS. Disse dokumentene er framskaffet i ettertid.

Bindal kommune har arkivert vedtekter og/eller selskapsavtaler for eide selskaper, med unntak av Horn Gass AS. Dokumentet er framskaffet i ettertid.

I eierskapsmeldingens kapittel om prinsipper og retningslinjer for eierskap, ledelse og selskapskontroll i Bindal kommune, heter det i nr. 7 at «eierutøvelsen skal skje speile kommunestyrets samlede (flertallets) beslutning. Det er viktig at det opprettes en forutsigbar og klar kommunikasjon mellom eierrepresentanten og kommunen i forkant av

generalforsamling/representantskapsmøte». Eierskapsmeldingen har ikke bestemmelser som omhandler rapportering tilbake til eier.

Kommunestyret i Bindal har gitt generelle eiersignaler gjennom eierskapsmeldingens del 2, ved at hvert selskap har blitt gjenstand for selvstendig vurdering. I de to selskapene der Bindal kommune er eneeier, er formannskapet generalforsamling.

Ordfører sier i intervju at hun deltar på alle eiermøter i de selskapene som har mest aktivitet. Dette gjelder IKS-ene som kommunen deltar i og de heleide aksjeselskapene Bindal Utvikling AS og Brukstomta Næringspark AS. Når det gjelder disse selskapene er det tett dialog både med politisk nivå (enten i kommunestyret eller i formannskapet) og administrasjonen i kommunen. Ordfører tar opp saker og ber om innspill, og det diskuteres før møtene. Det er også dialog med administrasjonen; eksempelvis er det dialog med helse/velferdssjefen før møter i Namdal Rehabilitering IKS. Ordfører mener det er svært viktig at alle politikere er engasjert her, og alle oppfordres til å delta slik at de ikke bare får informasjon i kommunestyremøtene. Styreleder eller daglig leder i Brukstomta Næringspark AS og daglig leder i Bindal Utvikling AS orienterer om aktuelle saker i de fleste kommunestyremøter, og det er også anledning til å stille spørsmål.

I de øvrige aksjeselskapene mener ordfører at kommunen ikke har det samme engasjementet som for heleide AS/IKS-er.

Protokoller fra selskaper som kommunen er medeier i, blir ikke lagt fram som referatsak eller orienteringssak i kommunestyret. Dersom det er spesielle saker, eller andre ting det er naturlig å si noe om, orienterer ordfører om dette.

Selskaper som MNA og Namdal Rehab har ofte orienteringer i kommunestyret; etter invitasjon fra ordfører. MNA var eksempelvis til stede på siste kommunestyremøte. I disse selskapene skjer det mye, og det er viktig at kommunestyret er orientert på et tidlig tidspunkt; siden det er kommunestyret som til slutt skal avgjøre sakene.

Både rådmannen og ordfører mottar innkallinger fra selskapene, i tillegg til at papirene ofte også sendes postmottaket i kommunen. Ordfører opplever at kommunen faktisk får tilsendt alle innkallinger fra alle selskapene. Pr dato er rutinen slik at innkallinger ikke arkiveres på vanlig måte i kommunens sak/arkivsystem, mens noen protokoller blir arkivert på vanlig måte. Ordfører og rådmann har imidlertid alle dokumenter tilgjengelige. Ikke alle selskaper sender ut protokoller fra generalforsamling, og rådmannen har for egen del skrevet ut alle protokoller.

2.4.3 REVISORS VURDERING

Eierskapsmeldingen gir et generelt signal om at eierutøvelsen skal speile kommunestyrets beslutning og også generelle eiersignaler som gjelder det enkelte selskap.

Formannskapet er generalforsamling i kommunens to heleide selskap og for disse selskapene og IKS'ene er det tett dialog mellom eier og eierrepresentant.

Kommunen har ikke eierutvalg, og for de øvrige selskapene som kommunen har eierinteresser i, er det ikke tilsvarende tett dialog. Revisor er usikker på om de generelle eiersignalene gir eierrepresentanten godt nok grunnlag ved stemmegivning i konkrete saker som behandles på generalforsamlingene.

Kommunestyret orienteres ikke etter gjennomførte eiermøter/generalforsamlinger, noe som ikke er i tråd med KS' anbefalinger. Dokumenter knyttet til eierskapet er arkivert i hos ordfører og rådmann, og er dermed tilgjengelig ved behov. For å ha en arkivering som er fullt ut i tråd med anbefalinger fra KS, bør innkallinger og protokoller arkiveres i kommunens elektroniske arkiv.

2.5 EIERS UTVELGELSE AV STYREMEDLEMMER OG PROSESS FOR VALG

2.5.1 VURDERINGSKRITERIER

Vurderingskriteriene er utledet i vedlegg 1. Kriteriene i dette avsnittet er knyttet til eierens oppgave å sikre at styret består av medlemmer som sammen har den type kompetanse som selskapet har bruk for (komplementær kompetanse).

- Kommunen bør ha et system for å unngå inhabilitet og unngå at ordfører og rådmann velges som styremedlemmer der kommunen har eierinteresser
- Bruk av valgkomite bør vedtaksfestes i kommunalt eide selskaper

2.5.2 DATA

På bakgrunn av tilsendte vedtekter og selskapsavtaler, har revisor utarbeidet en oversikt over prosessen for valg av styremedlemmer i eide selskap, se tabell:

Tabell 5 Vedtaksfestet bruk av valgkomite

Selskapets navn	Vedtaksfestet bruk av valgkomite
Helgeland Industrier AS	Ja
Vega Skjærgårdspark AS	Nei
Horn Gass AS	Uavklart
Bindal Utvikling AS	Nei
Brukstomta Næringspark AS	Nei, men ifølge vedtak 86/14 skal formannskapet velge kompetent styre med næringslivserfaring
Terråk Servicesenter AS	Nei
Torghatten ASA	Ja
Helgeland Reiseliv AS	Ja
Kommunekraft AS	Ja
Samisk Avis AS	Ja
KomRev Trøndelag IKS	Ja
Namdal Rehabilitering IKS	Ja
Midtre Namdal Avfallsselskap IKS	Ja

Tabellen viser at kommunen i stor grad er kjent med hvordan styremedlemmene i eide selskap velges. I eierskapsmeldingen hva gjelder sammensetning av styret, pekes det på faktorer som skal legges til grunn for styremedlemmers samlede kompetanse, når eier vurderer styrets sammensetning. Videre pekes det på at det bør vurderes å vedtektsfeste bruk av valgkomite, og at det for å sikre utvikling av nødvendig kompetanse i styret anbefales å etablere rutiner som en del av styrets ramme som blant annet sikrer at:

- Styret fastsetter instruks for styret og daglig leder
- Det foretas årlig egevaluering både når det gjelder kompetanse og arbeid
- Det gis jevnlig mulighet til ekstern styreopplæring
- Det gjennomføres egne styreseminar
- Det fastsettes en årlig plan for styrets arbeid

Ordfører sier i intervju at kommunen engasjerer styremedlemmer både i og utenfor kommunegrensene. Dette er en ordning som fungerer tilfredsstillende. Kommunen legger vekt på kompetanse; særlig når det gjelder de heleide selskapene. Videre søker man å engasjere folk som har kontakter i næringslivet, og som selskapet har nytte av.

I følge ordfører har det vært lite problemer med habilitetskonflikter, men disse håndteres på samme måte som øvrige tilfeller der kommunestyremedlemmer er inhabile. Bindal er en liten kommune og det er nesten ikke til å unngå at det oppstår habilitetsspørsmål. Det er gitt opplæring i habilitetsregler gjennom folkevalgtopplæringen.

Ordfører er styremedlem i Brukstomta Næringspark AS og styreleder i Bindal Utvikling AS. Rådmannen er observatør.

2.5.3 REVISORS VURDERING

Revisor mener Bindal kommune i stor grad er kjent med hvordan styremedlemmer velges i eide selskaper, men vil peke på at kommunen bør være oppmerksom på at det er selskaper som ikke har valgkomite eller som man ikke er kjent med hvorvidt valgkomite benyttes.

Revisor legger merke til at ordfører er styremedlem og/eller styreleder i selskap som kommunen har eierinteresser i⁸, og at også rådmannen er involvert i disse selskapene. Dette er ikke i tråd med KS anbefalinger. Revisor understreker at det ikke er lovkrav til hinder for at folkevalgte kan velges til styremedlemmer, men det vil være svært viktig at kommunen vurderer hvor ofte vedkommende vil bli inhabil. KS sier i sin anbefaling at dersom ulempene ved å velge sentrale folkevalgte til styremedlemmer overstiger behovet for å ha den aktuelle personen i styret, er dette en vurdering som kommunestyret selv bør gjøre. Bindal kommune

⁸ Gjelder heleide selskaper

peker på problematikken i sin eierskapsmelding (punkt nr. 14). Det vil være relevant for kommunen å vurdere ordførers habilitet i saker om eierskap knyttet til de to heleide selskapene; eksempelvis eierskapsmeldingen.

Revisor merker seg at habilitetsproblemer ikke oppfattes å være spesielt utfordrende og at kommunen har et system for å håndtere spørsmål om habilitet.

3 HØRING

En foreløpig rapport ble sendt på høring til ordfører og rådmann i Bindal kommune 03.05.2018. Revisor mottok høringssvar fra rådmannen 02.07.2018. Høringssvaret er vedlagt rapporten (vedlegg 3).

Revisor har korrigert faktafeil i tråd med tilbakemeldingene fra rådmann. Enkelte korrigeringer har medført små justeringer av revisors vurderinger, konklusjoner og anbefalinger.

4 KONKLUSJON OG ANBEFALINGER

Hensikten med undersøkelsen var å finne svar på om Bindal kommune utøver eierskapet i sine selskaper i samsvar med kommunestyrets vedtak og etablerte normer for god eierstyring.

Revisor konkluderer med at Bindal kommune i tilfredsstillende grad utøver eierskapet i sine selskaper i samsvar med kommunestyrets vedtak og etablerte normer for god eierstyring.

Kommunen har enkelte svakheter knyttet til:

- Eierskapsmeldingen berører i liten grad etikk og selskapenes samfunnsansvar, og inneholder ikke en oversikt over tidspunkt for og i hvilke organ saker knyttet til eierstyring skal behandles
- Opplæring knyttet til eierstyring
- Manglende protokollføring av navn for valg av eierrepresentant og vararepresentant i IKS som kommunen deltar i
- Valg av ordfører som styremedlem og mulige habilitetskonflikter
- Fullstendig arkivering

Revisor anbefaler på bakgrunn av ovenstående følgende:

- Bindal kommune må sikre at eierrepresentant og vararepresentant for IKS som kommunen deltar i, benevnes med navn i vedtaket
- Kommunen bør vurdere behovet for at ordfører er styreleder og/eller styremedlem i selskaper opp mot risiko for at vedkommende (ofte) blir inhabil i kommunens saksbehandling/politiske behandling.
- Alle dokumenter knyttet til eierskapet bør arkiveres i kommunens elektroniske arkiv

KILDER

Bindal kommune: Delegasjonsreglement

Bindal kommune: Eierskapsmelding

Bindal kommune: Årsregnskap 2017

KS: Anbefalinger om eierstyring, selskapsledelse og kontroll (2015)

Proff.no

Lov av 1992-09-25 nr 107 om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven)

Prop. 46 L (2017–2018) - Lov om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven)

VEDLEGG 1 - METODE

Selskapskontroll omfatter både eierskapskontroll og forvaltningsrevisjon,

Eierskapskontroll er den obligatoriske delen av selskapskontroll⁹. Det er en avgrenset kontroll av forvaltningen av kommunens eierinteresser, herunder en kontroll av om den som utøver eierinteressene gjør dette i samsvar med de gjeldende forutsetninger og anbefalinger. Selskapskontroll kan også omfatte forvaltningsrevisjon, som er den frivillige delen av selskapskontrollen. I motsetning til en eierskapskontroll, retter en forvaltningsrevisjon seg mot selskapet.

Denne undersøkelsen gjennomføres som en eierskapskontroll, og ikke som en fullstendig selskapskontroll. Vurderinger av eierskapsutøvelsen, rapportering og informasjonsflyt er derfor gjort fra et eierperspektiv.

Standard for forvaltningsrevisjon, RSK 001, er veiledende for det arbeidet som er gjort, slik at undersøkelsen utføres i henhold til god kommunal revisjonsskikk.

Vi har innhentet informasjon gjennom intervju og dokumentgjennomgang.

Vi har intervjuet:

- ordfører

Referat fra intervju er verifisert av informanten i etterkant for å rette opp eventuelle misforståelser. Intervjuet ble gjennomført etter en semistrukturert intervjuguide, og informante ble på forhånd muntlig orientert om hvilke tema som ville bli berørt.

Videre har revisor hatt en gjennomgang av relevante dokumenter for eierstyring. Vi har også benyttet data innhentet fra offentlig tilgjengelige kilder, herunder Proff.no

Revisor har mottatt alle dokumenter som er etterspurt.

Vår samlede vurdering er at metodebruk og datagrunnlag i dette prosjektet gir et tilstrekkelig grunnlag til å svare på problemstillingene.

En foreløpig rapport ble sendt på høring til ordfører og rådmann i Bindal kommune. Skriftlig høringssvar fra kommunens representanter er vedlagt rapporten.

⁹ Jf. forskrift om kontrollutvalg § 14 første ledd.

VEDLEGG 2 – UTLEDNING AV KRITERIER

Vurderingskriterier er de normer, krav og forventninger som kommunens praksis vurderes opp mot.

I dette prosjektet er kriteriene hentet fra:

- Kommuneloven § 6
- Anbefaling om eierskap, selskapsledelse og kontroll av kommunalt/fylkeskommunalt eide selskaper og foretak (KS Eierforum 2015)

Kommuneloven § 6 slår fast at kommunestyret er kommunens øverste organ. Dette innebærer at det er kommunestyret som er eier i de selskapene som kommunen har eierinteresser i, og som dermed skal utøve eierskapet. Det følger også av § 6 at kommunestyret kan delegere sin myndighet til andre.

KS' anbefaling om eierstyring, selskapsledelse og kontroll nr 4 sier at kommunestyrene hvert år bør fastsette overordnede prinsipper for sitt eierskap ved å utarbeide en eierskapsmelding for alle sine selskaper. Videre heter det at eierskapsmeldingen bør minimum inneholde:

1. Oversikt over kommunens virksomhet som er lagt i selskaper og samarbeid
2. Politisk styringsgrunnlag gjennom kommunens prinsipper for eierstyring
3. Juridiske styringsgrunnlag knyttet til de ulike selskaps – og samarbeidsformene
4. Formålsdiskusjon og selskapsstrategi knyttet til de ulike selskapene, herunder styringsdokumentene
5. Selskapenes samfunnsansvar knyttet til miljø, likestilling, åpenhet, etikk osv

Det er viktig at kommunestyrene som eiere får kunnskap og innsikt i omfanget av selskapsorganisering og de styringsmuligheter man har for de selskapene kommunen har eierandeler i. KS' anbefaling nr 1 anbefaler at det gjennomføres obligatorisk opplæring av og informasjon til folkevalgte som en del av folkevalgtopplæringen. Videre anbefales det at den første opplæringen gjøres i løpet av de første 6 månedene av valgperioden og at det nye kommunestyret tidlig i perioden får en oversikt over status for selskapene.

Samhandling mellom kommunestyret og eierorganet er ikke regulert. Eierstyring skal skje gjennom eierorganet for selskapene og gjennom kommunestyret for foretakene. For å sikre engasjement, debatt og reell politisk avklaring av eierorganets myndighet bør det etableres forutsigbare kommunikasjonsformer mellom kommunestyret og eierorganet som forankres i

eierskapsmeldingen. I KS' anbefaling nr 7 heter det at «Avhengig av selskapets formål, anbefales det som en hovedregel at kommunestyret oppnevner sentrale folkevalgte som selskapets eierrepresentanter i eierorganet. Eierstyringen skal utøves innenfor rammen av kommunestyrets vedtak».

Inhabilitet inntreffer blant annet når en person antas å ha personlige interesser i utfallet av en sak som skal behandles, og som antas å ha påvirkning på vedkommende sine vurderinger under behandling av saken. At en person er inhabil innebærer at vedkommende ikke kan tilrettelegge saksgrunnlaget eller treffe avgjørelser i en sak. Forvaltningsloven slår fast at en person er inhabil blant annet når han er medlem av styret i et selskap som er part i en sak.

Det anbefales at styremedlemmene etablerer faste rutiner for å håndtere mulige habilitetskonflikter. Ordfører og rådmann bør ikke sitte i styret i selskaper. (KS anbefaling nr 15

Det anbefales også at det i kommunalt eide selskap vedtaksfestes bruk av valgkomite i forbindelse med valg av styrerepresentanter. Ordningen med valgkomite er ikke lovregulert, og bør derfor vedtaksfestes eller alternativt reguleres i selskapsavtalen. I KS anbefaling nr 10 heter det også at det anbefales at det utarbeides retningslinjer som regulerer valgkomiteens arbeid, og at komiteen har en dialog med styret før den fremmer sitt forslag. Det anbefales også at valgkomiteen begrunner sine forslag.

På bakgrunn av dette har revisor utledet følgende vurderingskriterier:

- Kommunestyret bør vedta en eierskapsmelding
- Eierskapsmeldingen bør rullers årlig
- Eierskapsmeldingen bør som et minimum inneholde
 - o Oversikt over kommunens virksomhet som er lagt til i selskaper og øvrige samarbeidsformer
 - o Politisk styringsgrunnlag gjennom kommunens prinsipper for eierstyring
 - o Juridisk styringsgrunnlag knyttet til de ulike selskaps – og samarbeidsformene
 - o Formålet med eierskapet og selskapsstrategi for de ulike selskapene
 - o Kommunens oppfatning av selskapenes samfunnsansvar knyttet til miljø, likestilling, åpenhet og etikk
- Kommunen bør gjennomføre opplæring for kommunestyrerepresentantene
 - o Opplæringen bør starte i løpet av de første 6 månedene av valgperioden
- Kommunestyret bør velge sentrale folkevalgte som sine representanter i selskapenes eierorgan
- Kommunestyret må delegere myndighet til eierrepresentantene
- Det må velges eierrepresentanter iht. selskapenes eierform
- Det bør være systemer som sikrer at eierrepresentanten får signaler om hvordan vedkommende skal opptre i eierorganet; særlig ved stemmegivning
- Det bør være systemer som sikrer at eierrepresentantene gir tilbakemelding til kommunestyret i etterkant av eiermøter
- Kommunen bør ha et system for å unngå inhabilitet og unngå at ordfører og rådmann velges som styremedlemmer i selskaper der kommunen har eierinteresser
- Bruk av valgkomite bør vedtaksfestes i kommunalt eide selskaper

VEDLEGG 3 - HØRINGSSVAR

Her kommer kommentarer fra undertegnede til foreløpig eierskapsmelding:

Side 2: Her står det Vevelstad kommune ett sted.

Side 9: Eierandel i Torghattan ASA: På det tidspunkt eierskapsmeldingen ble skrevet foregikk det en kapitalforhøyelse i selskapet. Det kan se ut som om opplysninger om eierandel som ble mottatt i den forbindelse var uriktige. Rådmannen forholder seg til at opplysninger er korrekte hos proff.no.

Side 13: Folkevalgtopplæring. Denne er obligatorisk for representantene. I innkallingen til opplæringen i november 2015 står det at det er møteplikt. Dette må således korrigeres både under 2.2.2 og 2.2.3. Dessverre er det dog slik at det bruker å være en del forfall disse opplæringsdagene.

Side 18: Kommentar til arkivering av protokoller: Dessverre er det slik at ikke alle selskap har gode nok rutiner for å sende ut protokoller fra generalforsamlinger. For de fleste selskap fungerer dette godt.

Side 19 (20): Det er ikke korrekt at alle innkallinger og protokoller arkiveres på vanlig måte i kommunens sak-/arkivsystem. Pr. dato er det slik at innkallinger ikke arkiveres, mens noen protokoller arkiveres. Ordfører og rådmann har disse dokumentene. Undertegnede har for egen del skrevet ut alle protokoller.

Med vennlig hilsen

Knut Toresen
rådmann
Bindal kommune

Mobil: 91 32 58 88

knut.toresen@bindal.kommune.no

Postadresse: Postboks 2565, 7735 STEINKJER

Hovedkontor: Fylkets Hus, Steinkjer

Tlf. 907 30 300 - www.revisjonmidt norge.no

Saksfremlegg

Utv.saksnr.	Utvalg	Møtedato
82/18	Bindal kommunestyre	08.11.2018

Budsjettregulering - endring av lønn fra 1.mai 2018**Rådmannens innstilling**

Budsjettet for 2018 vedrørende lønn endres slik:

A. Økte utgifter

12000 Sentraladm	101000 Fast lønn	kr. 30.200,-
	109001 KLP	kr. 5.900,-
	109900 Arb.avgift	kr. 1.800,-
12002 Oppvekst	101000 Fast lønn	kr. 14.300,-
	109001 KLP	kr. 2.800,-
	109900 Arb.avgift	kr. 900,-
12003 Økonomi	101000 Fast lønn	kr. 24.700,-
	109001 KLP	kr. 4.800,-
	109900 Arb.avgift	kr. 1.500,-
12004 Plan og utvikling	101000 Fast lønn	kr. 58.600,-
	109001 KLP	kr. 11.300,-
	109900 Arb.avgift	kr. 3.600,-
12006 IT	101000 Fast lønn	kr. 4.500,-
	109001 KLP	kr. 900,-
	109900 Arb.avgift	kr. 300,-
12008 Helse og velferd	101000 Fast lønn	kr. 11.500,-
	109001 KLP	kr. 2.200,-
	109900 Arb.avgift	kr. 700,-
12050 Båtsaumen	101000 Fast lønn	kr. 2.400,-
	109001 KLP	kr. 500,-
	109900 Arb.avgift	kr. 100,-
12051 Tillitsvalgt	101000 Fast lønn	kr. 3.900,-
	101003 Lønn lærere	kr. 2.100,-
	109001 KLP	kr. 800,-
	109002 SPK	kr. 200,-
	109900 Arb.avgift	kr. 400,-
13001 Rådhuset	107500 Lønn renholdere	kr. 6.500,-
	109001 KLP	kr. 1.200,-
	109900 Arb.avgift	kr. 400,-

19050 Vaktmester	101000 Fast lønn	kr. 12.800,-
	109001 KLP	kr. 2.500,-
	109900 Arb.avgift	kr. 800,-
20150 Felles barnehage	101000 Fast lønn	kr. 10.200,-
	109001 KLP	kr. 2.000,-
	109900 Arb.avgift	kr. 600,-
20151 Terråk barnehage	101000 Fast lønn	kr. 60.900,-
	109001 KLP	kr. 11.800,-
	109900 Arb.avgift	kr. 3.700,-
20152 B.eidet barnehage	101000 Fast lønn	kr. 26.100,-
	109001 KLP	kr. 5.000,-
	109900 Arb.avgift	kr. 1.600,-
20153 Kjella barnehage	101000 Fast lønn	kr. 14.600,-
	109001 KLP	kr. 2.800,-
	109900 Arb.avgift	kr. 900,-
20251 Terråk skole	101000 Fast lønn	kr. 38.200,-
	101003 Lønn lærere	kr. 119.600,-
	102000 Lønn vikar	kr. 5.800,-
	102050 Vikar sykdom	kr. 5.400,-
	102051 Vikar fødsel	kr. 2.900,-
	109001 KLP	kr. 10.200,-
	109002 SPK	kr. 10.900,-
	109900 Arb.avgift	kr. 9.900,-
	101000 Fast lønn	kr. 2.300,-
	101003 Lønn lærere	kr. 8.600,-
21300 Voksenopplæring	109001 KLP	kr. 500,-
	109002 SPK	kr. 800,-
	109900 Arb.avgift	kr. 600,-
	101000 Fast lønn	kr. 6.400,-
21551 SFO Terråk	109001 KLP	kr. 1.200,-
	109900 Arb.avgift	kr. 400,-
	107500 Lønn renhold	kr. 1.900,-
22151 Terråk barnehage	109001 KLP	kr. 400,-
	109900 Arb.avgift	kr. 100,-
	107500 Lønn renhold	kr. 1.400,-
22152 B.eidet barnehage	109001 KLP	kr. 300,-
	109900 Arb.avgift	kr. 100,-
	107500 Lønn renhold	kr. 600,-
22153 Kjella barnehage	109001 KLP	kr. 100,-
	109900 Arb.avgift	kr. 100,-
	107500 Lønn renhold	kr. 5.500,-
22251 Terråk skole	109001 KLP	kr. 1.100,-
	109900 Arb.avgift	kr. 300,-
	101000 Fast lønn	kr. 2.600,-
23201 Helsestasjon	101050 Lønn sykepleiere	kr. 10.600,-
	109001 KLP	kr. 2.300,-
	109900 Arb.avgift	kr. 800,-
23305 FYSAK	101000 Fast lønn	kr. 5.300,-
	109001 KLP	kr. 1.000,-
	109900 Arb.avgift	kr. 300,-
23450 Eldresenter	101000 Fast lønn	kr. 1.300,-
	109001 KLP	kr. 200,-

23451 Åsen dagsenter	109900 Arb.avgift	kr.	100,-
	101000 Fast lønn	kr.	3.900,-
	109001 KLP	kr.	800,-
24101 Legekontoret	109900 Arb.avgift	kr.	200,-
	101000 Fast lønn	kr.	73.400,-
	109001 KLP	kr.	14.200,-
24150 Psyk. sykepleie	109900 Arb.avgift	kr.	4.500,-
	101000 Fast lønn	kr.	4.200,-
	109001 KLP	kr.	800,-
24201 Sosialkontor	109900 Arb.avgift	kr.	300,-
	101000 Fast lønn	kr.	5.600,-
	109001 KLP	kr.	1.100,-
24250 Flyktning	109900 Arb.avgift	kr.	300,-
	101000 Fast lønn	kr.	4.900,-
	109001 KLP	kr.	900,-
25350 Sykeheimen	109900 Arb.avgift	kr.	300,-
	101000 Fast lønn	kr.	87.500,-
	101050 Lønn sykepleiere	kr.	66.800,-
	102051 Vikar fødsel	kr.	8.200,-
	105002 Lønn lærling	kr.	2.800,-
	109001 KLP	kr.	30.000,-
	109900 Arb.avgift	kr.	10.000,-
25351 Pleie og omsorg	101000 Fast lønn	kr.	2.600,-
	101050 Lønn sykepleiere	kr.	10.200,-
	109001 KLP	kr.	2.200,-
25401 Hjemmesykepleie	109900 Arb.avgift	kr.	800,-
	101000 Fast lønn	kr.	1.300,-
	101050 Lønn sykepleiere	kr.	10.200,-
25402 Hjemmehjelp	109001 KLP	kr.	2.000,-
	109900 Arb.avgift	kr.	700,-
	101000 Fast lønn	kr.	14.800,-
25450 Hjemmesykepleie	109001 KLP	kr.	2.900,-
	109900 Arb.avgift	kr.	900,-
	101000 Fast lønn	kr.	24.000,-
25453 PU B.eidet	101050 Lønn sykepleiere	kr.	41.200,-
	109001 KLP	kr.	11.700,-
	109900 Arb.avgift	kr.	3.900,-
	101000 Fast lønn	kr.	35.100,-
25454 PU Terråk	101050 Lønn sykepleiere	kr.	4.100,-
	109001 KLP	kr.	7.500,-
	109900 Arb.avgift	kr.	2.400,-
	101000 Fast lønn	kr.	16.500,-
25455 Psyk. hjelpetiltak	101050 Lønn sykepleiere	kr.	2.900,-
	109001 KLP	kr.	3.700,-
	109900 Arb.avgift	kr.	1.200,-
	101000 Fast lønn	kr.	42.900,-
25458 Velferdsteknologi	101050 Lønn sykepleiere	kr.	11.200,-
	109001 KLP	kr.	10.200,-
	109900 Arb.avgift	kr.	3.300,-
	101050 Lønn sykepleiere	kr.	3.900,-
	109001 KLP	kr.	700,-
	109900 Arb.avgift	kr.	200,-

26150 Bindal sykeheim	107500 Lønn renholdere	kr.	5.300,-
	109001 KLP	kr.	1.000,-
	109900 Arb.avgift	kr.	300,-
26501 Komm. boliger	101000 Fast lønn	kr.	800,-
	109001 KLP	kr.	100,-
	109900 Arb.avgift	kr.	100,-
26502 Trygdeboliger	101000 Fast lønn	kr.	500,-
	109001 KLP	kr.	100,-
26551 Bofellesskap	107500 Lønn renholdere	kr.	500,-
	109001 KLP	kr.	100,-
28300 Boveileder	101000 Fast lønn	kr.	5.100,-
	109001 KLP	kr.	1.000,-
	109900 Arb.avgift	kr.	300,-
32902 Landbruk	101000 Fast lønn	kr.	15.300,-
	109001 KLP	kr.	3.000,-
	109900 Arb.avgift	kr.	900,-
33200 Komm.veier	101000 Fast lønn	kr.	5.100,-
	109001 KLP	kr.	1.000,-
	109900 Arb.avgift	kr.	300,-
34000 Vann	101000 Fast lønn	kr.	1.300,-
	109001 KLP	kr.	200,-
	109900 Arb.avgift	kr.	100,-
34500 Vann	101000 Fast lønn	kr.	1.300,-
	109001 KLP	kr.	200,-
	109900 Arb.avgift	kr.	100,-
35300 Avløp	101000 Fast lønn	kr.	1.300,-
	109001 KLP	kr.	200,-
	109900 Arb.avgift	kr.	100,-
37000 Bibliotek	101000 Fast lønn	kr.	2.800,-
	109001 KLP	kr.	500,-
	109900 Arb.avgift	kr.	200,-
38350 Kulturskole	101000 Fast lønn	kr.	9.900,-
	101003 Lønn lærere	kr.	4.300,-
	109001 KLP	kr.	1.900,-
	109002 SPK	kr.	400,-
	109900 Arb.avgift	kr.	800,-
38502 Kulturadm	101000 Fast lønn	kr.	2.400,-
	109001 KLP	kr.	500,-
	109900 Arb.avgift	kr.	200,-
38551 Kjella skole	101000 Fast lønn	kr.	300,-
	109001 KLP	kr.	100,-
			kr. 1.281.200,-

D. Reduserte utgifter

18000 Fellesutgifter	101000 Fast lønn	kr. 641.578,-
	101003 Lønn lærere	kr. 140.000,-
	101050 Lønn sykepleiere	kr. 130.000,-
	109001 KLP	kr. 268.354,-
	109002 SPK	kr. 15.736,-
	109900 Arb.avgift	kr. 85.532,-
		kr. 1.281.200,-

Sammendrag

A	Økte utgifter	kr. 1.281.200,-
B	Reduserte inntekter	kr. 0,-
		Kr. 1.281.200,-
C	Økte inntekter	kr. 0,-
D	Reduserte utgifter	kr. 1.281.200,-
		kr. 1.281.200,-

Saksopplysninger

I budsjettet for 2018 ble det lagt inn lønn med ca. 104,3 millioner kroner, i tillegg sosial utgifter på ca. 20,9 millioner kroner. Dette inkluderer en lønnsøkning på kr 1.747.622,- (inkl. sosiale utgifter) på funksjon 18000. Det ble lagt inn pensjon med 11,24% som arbeidsgivers andel i Statens Pensjonskasse og 21,67% som arbeidsgivers andel i Kommunal Landspensjonskasse. Arbeidsgiveravgift ble lagt inn med 5,1% av lønn og pensjon.

Årets lønnsoppgjør er et såkalt hovedoppgjør. Kommunenes Sentralforbund (KS) og arbeidstakerorganisasjonene ble i vår enig om en økonomisk ramme for 2018 på 2,8%. Partene ble enig om at sentrale tillegg for 2018 gis med virkningsdato 1.mai. Det ble ikke avsatt midler til lokale lønnsforhandlinger i Hovedtariffavtalen kapittel 4 i 2018.

Det er også gjennomført forhandlinger i høst etter Hovedtariffavtalens kapittel 3 og 5, med virkningsdato 1.mai. Lønnsforhandlingene for 2018 er nå ferdige, med unntak av legene. Der er det brudd i forhandlingene og vi har lagt inn kommunens tilbud som grunnlag for reguleringen.

Lønnsøkningen inkludert sosiale utgifter for de ansatte i Hovedtariffavtalens kapittel 3, 4 og 5 utgjør kr 1.281.200. Dette utgjør 466.422 mindre enn budsjettert. Årsaken til at det er for mye avsatt til lønnsoppgjøret 2018 skyldes at det for 2018 var avsatt samme beløp som for 2017 med små endringer av pensjonsutgifter og arbeidsgiveravgift. I 2017 var det beregnet ca. kr 530.000 til lokale forhandlinger for ansatte i kapittel 4, i 2018 skal det ikke være slike lokale forhandlinger.

Vurdering

Saken legges fram for kommunestyret som anbefales å foreta endring av budsjettet.

RÅDMANNEN I BINDAL KOMMUNE, Terråk, 25.10.2018

Knut Toresen

Lena Fuglstad

rådmann

assisterende rådmann

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke signatur.

Saksfremlegg

Utv.saksnr.	Utvalg	Møtedato
83/18	Bindal kommunestyre	08.11.2018

Budsjettregulering nr. 2 2018 Oppvekst- og kultursektor**Rådmannens innstilling**

BUDSJETTREGULERING for ansvar 1.2 Oppvekst- og kultursektor vedtas slik:

A. ØKTE UTGIFTER				
Funksjon	Tekst	Konto	Tekst	Sum
20250	Felles utgift/inntekt skole	135000	Kjøp fra kommune	93 000
20262	Bindalseidet friskole	137000	Kjøp fra andre (private)	278 000
21300	Voksenopplæringen	101000	Fast lønn	83 000
21300	Voksenopplæringen	117050	Reparasjon og vedl. hold	30 000
24250	Flyktningkonsulent	124000	Service driftsavtale	60 000
27500	Introduksjonsordningen	145000	Overføring til kommuner	199.000
28150	Ytelses til livsopphold	147000	Overføringer til andre	55 000
			Sum	798 000
B. REDUSERTE INNTEKTER				
Funksjon	Tekst	Konto	Tekst	Sum
C. ØKTE INNTEKTER				
Funksjon	Tekst	Konto	Tekst	Sum
21300	Voksenopplæringen	175000	Refusjon fra kommuner	5 000
38350	Bindal kulturskole	173000	Refusjon fra fylkeskommuner	9 000
			Sum	14 000
D. REDUSERTE UTGIFTER				
Funksjon	Tekst	Konto	Tekst	Sum
21300	Voksenopplæringen	101003	Fast lønn lærere	240 000
21300	Voksenopplæringen	135000	Kjøp fra kommune	380 000
21300	Voksenopplæringen	137000	Kjøp fra andre	84 000
24250	Flyktningkonsulent	127000	Konsulenttjenester	80 000
			Sum	784 000

SAMMENDRAG			
ØKNING AV UTGIFTSPOSTER	(A)		798 000
REDUSERTE INNTEKTER	(B)		
		Sum	798 000
ØKNING AV INNTEKTSPOSTER	(C)		14 000
REDUKSJON AV UTGIFTSPOSTER	(D)		784 000
		Sum	798 000

Saksopplysninger

En gjennomgang av driftsbudsjettet viser at det er behov for budsjettregulering på ansvar 1.2. Dette berører følgende funksjoner:

20250 Felles utgift/ inntekt skole

Årsak til økt utgift er økte behov for spesialundervisning hos elev bosatt i annen kommune.

20262 Bindalseidet skole

Årsak til økt utgift er ekstra behov for spesialundervisning til nyinnflyttet elev.

21300 Voksenopplæringen

Lønna har ved en feil blitt lagt inn som Fast lønn lærere og må derfor flyttes over til Fast lønn. I tillegg er det ekstra kostnader til reparasjoner av minibuss som fungerer som skolebuss for grunnskole-elevene på Nærøy.

Da minibuss-sjåføren som brukes til å frakte elever til grunnskolen i Nærøy også har vært brukt til å frakte elever ved Nærøy voksenopplæring med grunnskole til andre lokaliteter i forbindelse med skoleaktiviteter har Nærøy kommune dekket kr 5.000,- av disse kostnadene.

Det er færre elever ved grunnskolen i Nærøy og det er færre elever ved voksenopplæringen ved Bindalseidet skole enn først forventet. Dette fører til lavere kostnader enn budsjettet.

24250 Flyktningkonsulent

På grunn av en feil i forrige i budsjettreguleringssak ble 60 000 feilført under konto for konsulenttenester. Det riktige skulle være Service driftsavtale.

27500 Introduksjonsordningen

På grunn av at en av de bosatte flyktningene har flyttet til annen kommune må det overføres kr. 199.000,- av mottatt tilskudd til den nye kommunen.

28150 Ytelse til livsopphold

Det er fem flyktninger som har gjennomført sin introduksjonstid og fullført sin grunnskoleutdanning. De har av den grunn mottatt kr. 10.000,- hver i tilskudd, jf. plan om flyktningarbeid i Bindal kommune.

38350 Bindal kulturskole

Bindal kulturskole har mottatt 9.000 kroner mer i refusjon fra Nordland fylkeskommune enn først budsjettet.

Vurdering

Som ovenstående viser er det nødvendig med en budsjettregulering for ansvar 1.2.

Saken legges fram for kommunestyret som bes foreta endring i budsjettet for 2018.

RÅDMANNEN I BINDAL KOMMUNE, Terråk, 24.10.2018

Knut Toresen
rådmann

Siv Anita Myhre
oppvekst- og kultursjef

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke signatur.

Saksfremlegg

Utv.saksnr.	Utvalg	Møtedato
84/18	Bindal kommunestyre	08.11.2018

Endring av vedtekter for Bindal barnehage**Rådmannens innstilling**

1. Reviderte vedtekter for Bindal barnehage godkjennes og gjelder fra 1.1.2019.
2. Neste revisjon av vedtektene skjer i 2022.
3. Eventuelle lovmessige endringer som berører vedtektene fører automatisk til endring.

Saksopplysninger

Gjeldende tekst står med vanlig skrift. Tekst som foreslås tatt bort er overstrøket. Ny tekst står i kursiv.

Reviderte vedtekter for Bindal barnehage pr. 1.1.2019

Vedtatt av Bindal kommunestyre den 14.12.2005 i sak 105/2005, ~~og gjelder fra 01.01.06 og inntil videre.~~ Endringer *er tidligere* vedtatt av kommunestyret i møte:

- * 12.02.09, sak 7/09
- * 10.05.12, sak 42/12
- * 20.2.14 sak 11/14
- * *21.4.16, sak 17/16*

De nye vedtektene gjøres gjeldende fra ~~15. august 2016.~~ *1. januar 2019.*

§ 1 Formål

Barnehagen bygger på det verdigrunnlag som til enhver tid er nedfelt i barnehagelovens formålsparagraf.

§ 2 Eier

Bindal kommune eier og driver Bindal barnehage som har avdelinger på hhv. Bindalseidet, Kjella og Terråk.

§ 3 Rammer for drifta

Barnehagen skal drives i samsvar med "Lov om barnehager", forskrifter, f. eks Rammeplanen og retningslinjer fastsatt av ~~Barne- og familie~~ Kunnskapsdepartementet, kommunale planer, vedtak og årsplanen for barnehagen. Kommunen fastsetter lokal tilpassing til regelverket.

Barnehagens leke- og oppholdsareal er 4 m² pr. barn i alderen 3 -5 år. For barn under 3 år fastsettes arealet til omlag 1/3 mer pr. barn. *Barna regnes som 3 år fra 1. august det året de fyller 3 år.*

§ 4 Forvaltning av barnehagen

Kommunen har ansvaret for forvaltning og tilsyn av barnehagen. Kommunestyret vedtar barnehagens administrative tilknytning, for tiden Oppvekst- og kultursektoren.

Kommunestyret ~~delegerer~~ *har delegert* lokal barnehagemyndighet til rådmannen, med mulighet for videredelegasjon. Rådmannen er også delegert funksjonen som underinstans, jfr.

forvaltningsloven § 33 og Kommunaldepartementets rundskriv H-12/94. Dersom rådmannen nytter retten til videredelegasjon, kan han også videredelegere funksjonen som underinstans.

Dersom enkeltvedtak, for eksempel opptak, blir påklaget, skal klagen først forelegges underinstansen, jfr. forvaltningsloven. Dersom avgjørelsen fastholdes, blir klagen å forelegge kommunens klagenemnd som er oppnevnt etter forvaltningsloven § 28, (f.t. formannskapet).

Kommunen fører register for kontroll av beregning og utbetaling av kontantstøtte etter kontantstøtteleven.

Barnehagen skal ha en styrer som har den daglige ledelse av virksomheten.

§ 5 Opptaksmyndighet og klage

Barnehagen skal ta inn barn til hovedopptak, og ved ledige plasser i løpet av året.

Opptaksmyndigheten legges til rådmannen, med anledning til videredelegering innen sin administrasjon. Dersom rådmannen nytter retten til videredelegasjon, kan han også videredelegere funksjonen som underinstans, jfr. forvaltningsloven § 33 og

Kommunaldepartementets rundskriv H-12/94. Dersom enkeltvedtak, for eksempel opptak, blir påklaget, skal klagen først forelegges underinstansen, jfr. forvaltningsloven. Dersom avgjørelsen fastholdes, blir klagen å forelegge kommunens klagenemnd som er oppnevnt etter forvaltningsloven § 28, (f.t. formannskapet). Om nødvendig skal det holdes av plasser til ev. klagebehandling.

§ 6 Opptakskriterier

~~Jfr. barnehagelovens § 12a har barn som fyller ett år senest innen utgangen av august det året det søkes om barnehageplass, etter søknad, rett til å få plass i barnehage fra august. Barn som er yngre enn dette kan tilbys plass såfremt det er ledig kapasitet. Opptak skjer etter det som til enhver tid er nedfelt i barnehageloven (§ 12a). Opptaksinstansen skal ta opp det antall barn i de aldersgruppene barnehagen er godkjent for. Foreldre som ønsker oppstart i løpet av barnehageåret kan innvilges dette etter særskilt søknad i forbindelse med hovedopptak.~~

§ 7 Opptaksperiode – oppsigelsesfrister – permisjon

Barnet har barnehageplassen sin fram til skolestart med mindre den sies opp eller barnet blir

oppsagt pga. manglende foreldrebetaling. Barnehageåret går fra 15. august til 14. august året etter.

Opptak og oppsigelse gjelder fra den 1. eller 15. i måneden. Det er ~~1/2~~ 1 måneds gjensidig oppsigelsestid. Oppsigelse skal være skriftlig. ~~I perioden 1. april – 1. juni er oppsigelsestiden to måneder. Ledige barnehageplasser lysenes ut med søknadsfrist 1. mars.~~

Ved supplerende opptak i løpet av året kan saken forelegges kommunestyret for behandling hvis det er snakk om bemanningsøkning.

Det kan søkes permisjon fra del av eller hel barnehageplass som er tatt i bruk. Søknaden må gjelde for minimum 3 måneder og ut barnehageåret. Permisjon kan innvilges ved sykdom for sammenhengende fravær på minimum 1 måned. ~~Ved søknader om andre tidsrom kan det stilles vilkår. Opptaksinstansen avgjør søknaden og ev. vilkår.~~

§ 8 Åpningstider – ferier

~~Barnehagene utvider sitt åpningstilbud ut fra meldt behov. Åpningstiden kan være fra 06.30 – 17.00. En åpningstid på maks 10,5 t pr. dag. Dette gjelder fra barnehageårets start 15. august 2016.~~

Barnehagen holder stengt på jul- og nyttårsaften. Det tas bindende påmelding for bruk av barnehagen i mellomjula og påskens stille uke.

Sommerferien organiseres slik:

- Forutsatt en påmelding på minimum 3 barn i snitt pr. dag for ukene i juli måned holdes barnehagen åpent. Ukene vurderes hver for seg.
- Såfremt barnehagen holdes åpent skal barna ha ferieuttak på 3 sammenhengende uker i perioden 1. mai – 30. september.
- Ferieuke 4 kan tas når som helst i løpet av kalenderåret, og kan deles opp.
- Hvis barnet ikke skal fortsette i barnehagen etterfølgende barnehageår, må hele ferien avvikles innen 14. august.

I tillegg har barnehagen 5 planleggingsdager i løpet av året. Disse dagene er barnehagen stengt. ~~Planleggingsdager kan inngå i antall feriedager for barnet.~~ Hver barnehage sender ut informasjon om datoene for planleggingsdager. Planleggingsdagene bør fastsettes tidligst mulig etter oppstart.

§ 9 Foreldrebetaling

Kommunestyret vedtar betalingssatsene. Det betales full pris for 1. barn. Det gis 30 % søskenmoderasjon for søsken nr.2 og 50 % for søsken nr. 3 eller flere.

Økonomiseksjonen sender regning innen den 5. i hver måned, med betalingsfrist den 20. i samme måned. Det betales for 11. måneder pr. år. Juli er betalingsfri måned. Betaling for kost kommer i tillegg. Når betaling for 2 måneder mangler, kan kommunen si opp barnehageplassen.

Stengning inntil en uke pga. streik o.l. gir ikke redusert foreldrebetaling. ~~Det kan søkes om friplass.~~ Redusert foreldrebetaling og gratis kjernetid for 3, 4 og 5 åringer kan det søkes særskilt om. Skjema fås i barnehagen, og kan lastes ned fra kommunens nettside. ~~Foreldre til barn som mottar spesialpedagogisk hjelp har friplass tilsvarende omfanget av hjelpa.~~

Foreldre som henter sine barn for sent belastes med et gebyr på kr 75,-pr. påbegynt kvarter etter ordinær stengetid.

§ 10 Helsekontroll, sykdom, og lignende

Før et barn begynner i barnehagen, skal det legges fram erklæring om barnets helse. Dersom barnet har møtt til de ordinære undersøkelsene ved helsestasjon, kan slik erklæring gis av barnets

foresatte.

~~Barnet skal til vanlig kunne delta i uteleken.~~ Barn som er så syke at de ikke kan være ute, må holdes hjemme. Barn med kroniske sykdommer og plager avtaler foreldrene egne ordninger for. Ved ulykker, sykdom og mistanke om epidemi avgjør styrer om lege må kontaktes omgående og foreldrene underrettes.

Barnehagepersonalet skal uten hinder av sin taushetsplikt gi barnevernstjenesten melding ved mistanke om mishandling eller andre former for alvorlig omsorgssvikt og alvorlige adferdsvansker (Jfr. Barnehageloven § 22).

Barn som har eller står i fare for å utvikle funksjonshemming, skal styreren ta nødvendig kontakt med helsestasjon eller PPT om etter å ha drøfta dette med foreldrene.

§ 11 Foreldreråd og foreldresamarbeid

Foreldrerådet består av foreldre / foresatte til alle barna i barnehagen. Foreldrerådet skal fremme fellesinteressene til foreldrene og bidra til at en i samarbeidet mellom foreldrene og barnehagen skaper et godt barnehagemiljø. Foreldrene skal bli forelagt og har rett til å uttale seg i saker som er viktige for foreldrenes forhold til barnehagen. Det skal være minst to foreldremøter i året. Hvert år skal det også være to foreldresamtaler. Foreldrerådet velger representanter til samarbeidsutvalget.

Samarbeidsutvalgene ved Bindalseidet og Terråk består av 2 foreldrerådsrepresentanter og 2 representanter fra personalet. Samarbeidsutvalget ved Kjella består av 1 foreldrerådsrepresentant og 1 representant for personalet. Styrer er sekretær.

§ 12 Ledelse og øvrig ansatte

Styrer har den daglige og pedagogiske ledelsen av barnehagen, og er sammen med den enkelte barnehages avdelingsleder arbeidsleder for det øvrige personalet. Styrer, avdelingsleder og pedagogisk leder skal ha utdanning som barnehagelærer, eller annen godkjent høgskoleutdanning. Kommunen kan gi midlertidig dispensasjon fra kravet til utdanning. Ved tiltredelse skal faste og midlertidige tilsatte eller vikarer, legge fram godkjent helse- og politiattest.

§ 13 Taushetsplikt

Reglene om taushetsplikt etter Forvaltningslovens §§ 13 og til 13 a-f gjelder for medlemmer av barnehagens samarbeidsutvalg og alle ansatte i barnehagen.

§ 14 Øvingsopplæring

Kommunen plikter å stille barnehagen til disposisjon for øvingsopplæring for studenter som tar barnehagelærerutdanning. Barnehagens styrer, avdelingsleder og pedagogiske leder(e) plikter å veilede studenter i slik opplæring. Barnehagen stilles også til disposisjon for fagopplæring i aktuelle fag.

§ 15 Samarbeid, SFO og overgang til skolen

Barnehagen skal samarbeide med aktuelle etater og organer rundt barn som får spesial pedagogisk hjelp og andre barn som trenger særlig oppmerksomhet. Barnehagen skal samarbeide med skolen slik at barna får en god overgang når de begynner på skolen. Dette samarbeid skjer ihht. Bindal kommunes plan for overgang barnehage – skole. Barnehagen skal etter nærmere avtale kunne drive eller delta i drifta av skolefritidsordning.

§ 16 Internkontroll

Barnehagen skal ha rutiner som dokumentere og tilfredsstiller lov- og regelverket om internkontroll: helse, miljø og sikkerhet, HMS.

§ 17 Legemiddelhåndtering

Legemiddelhåndtering er ikke regulert i barnehageloven og det kan ikke av barnehageloven utledes ansvar for barnehagen til å bistå med legemiddelhåndtering. Dersom et barn har behov for legemidler i barnehagen og legemiddelhåndteringen etter legens forsvarlighetsvurdering ikke krever helsefaglig kompetanse, må foreldrene / foresatte i hvert enkelt tilfelle avtale med barnehagen om, og på hvilke vilkår, barnehagen kan bistå. Eventuell legemiddelhåndtering i barnehagen må derfor bygge på en konkret avtale mellom foreldre / foresatte og barnehagen.

§ 18 Forsikring/ erstatningsplikt

Barn i barnehage, skole og SFO er kollektivt ulykkesforsikret for den tiden de oppholder seg i barnehagen, på skolen, og på SFO. Likedan på utflukter, reiser o.l. som er arrangert av barnehage / skole / SFO. Barnehage, skole og SFO har ingen erstatningsplikt for medbrakte personlige eiendeler.

~~**§ 19 Diverse** Det er ikke tillatt å sende søtsaker, tyggegummi og lignende med barna. Klær, sko og andre eiendeler skal være merket med navn. Barnehagen kan ikke ta ansvar for leker barnet har med seg.~~

§ 19 Helsefremmende barnehage

Bindal barnehage er en helsefremmende barnehage som drives i samsvar med Nordland fylkeskommunes anbefalte kriterier.

Vedtektene skal revideres hvert 3. år. Neste gang vil bli ~~2019.~~ 2022

Vurdering

I henhold til gjeldende vedtekter skal disse revideres hvert tredje år. Det betyr revisjon i 2019. Ovennevnte forslag foreslås gjeldende fra 1.1.2019.

Forslaget har ikke mange endringene, men noen punkter er det. De viktigste er:

§ 6 Opptakskriterier

Her velger vi å forenkle. Bindal har i senere år tilbudt barnehageplass til alle som har søkt ved hovedopptak. I tillegg innvilges de aller fleste søknader som kommer i løpet av året. Vi mener det er tilstrekkelig å vurdere søkerne opp mot den lovmessige plikt kommunen har å tilby plass. Denne er nedfelt i barnehagelovens § 12a.

§ 7 Opptaksperiode – oppsigelsesfrister – permisjon

Her er endringen at gjensidig oppsigelsestid endres fra ½ til 1 måned. Dette er i samsvar med det de fleste kommuner / barnehager har.

§ 19 Helsefremmende barnehage

I dagens vedtekter er § 19 et punkt for diverse. Den foreslås tatt bort, og erstattet med et nytt punkt som definerer barnehagen som helsefremmende. Fylkeskommunen har sagt at vedtektsfesting av at barnehagen er helsefremmende er ett av de punkter som må på plass før vi kan godkjennes som dette. Av den årsak er dette tatt inn nå.

Forslaget til vedtekter har vært behandlet i samarbeidsutvalgene (SU) ved barnehagene på Bindalseidet og Kjella. Her var det ingen merknader på noen av punktene. Eventuelle merknader fra SU ved Terråk barnehage blir lagt fram i møtet.

RÅDMANNEN I BINDAL KOMMUNE, Terråk, 24.10.2018

Knut Toresen
rådmann

Siv Anita Myhre
oppvekst- og kultursjef

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke signatur.

Saksfremlegg

Utv.saksnr.	Utvalg	Møtedato
85/18	Bindal kommunestyre	08.11.2018

Endring av vedtekter Bindal kulturskole**Rådmannens innstilling**

1. Kommunestyret vedtar forslag til reviderte vedtekter for Bindal kulturskole.
2. Endringene trer i kraft fra 01.08.2019.

Reviderte vedtekter for Bindal kulturskole er som følger:

§ 1. GENERELT

Bestemmelse om kulturskole er hjemlet i Opplæringsloven § 13-6. Musikk- og kulturskoletilbud:

”Alle kommunar skal aleine eller i samarbeid med andre kommunar ha eit musikk- og kulturskoletilbod til barn og unge, organisert i tilknytning til skoleverket og kulturlivet elles.”

§ 2. EIERFORHOLD OG RETNINGSLINJER

Kulturskolen eies og drives av Bindal kommune.

Kulturskolen drives etter de retningslinjer som er vedtatt av Bindal kommunestyre og de krav som gjelder for tildeling av statstilskudd.

§ 3. KULTURSKOLENS VISJON

Kulturskole for fremtiden.

Vi ønsker at alle som vil skal få plass i kulturskolen.

Vi ønsker å ha et så bredt undervisningstilbud som mulig.

Vi ønsker å være en sentral kulturaktør i Bindal kommune.

Vi ønsker å være et kompetansesenter for skoler og frivillige lag/foreninger i kommunen.

Vi ønsker fokus på lokalkultur.

Vi ønsker å bidra til å skape trivsel og vekst i Bindal kommune.

§ 4. SØKNAD

Søknadsfrist er 1. april. Dato kunngjøres på kommunens nettside.

Søknadsskjemaer deles ut på alle skolene i Bindal. De er også tilgjengelig hos kulturskolens

lærere og på kommunens nettsider.

§ 5. OPPTAKSPERIODE

Hovedopptak av elever skjer i vårsemesteret og gjelder for skoleåret. Påmelding skjer ordinært innen 1. april hvert år. Det er likevel mulig å melde seg inn når som helst i løpet av året såfremt det er ledig plass. Man kan velge å stå på venteliste.

Elever som har plass i Bindal kulturskole må fornye sin plass innen 1.april hvert år, hvis ikke mister de plassen.

Når en søker blir tilbudt og tar i mot en elevplass i kulturskolen, er påmeldingen bindende og gjelder for ett skoleår av gangen.

Elevplassene faktureres en gang per. semester. Dersom eleven ønsker å slutte til jul, må det gis skriftlig beskjed om dette innen 1.desember.

Kulturskolen kan avlyse undervisningen inntil 3 ganger i semesteret i hvert fag hvis det er umulig å skaffe vikar. Ved flere enn 3 avlyste undervisningstimer i ett semester refunderes en tilsvarende del av elevavgiften.

§ 6. OPPSIGELSE AV PLASS

Oppsigelse av elevplassen skal være skriftlig. Ved oppsigelse av elevplass i løpet av skoleåret/halvåret, betales det ordinær kulturskoleavgift for hele halvåret.

Alle innmeldinger/utmeldinger skal skje skriftlig til Bindal kommune v/Kulturskolen, rådhuset, 7980 Terråk.

§ 7. ELEVENS RETNINGSLINJER

Elevene plikter å møte presis og forberedt til undervisningstimene. Forfall skal meldes om mulig på forhånd til elevens lærer, eller til kulturskolen. Elevens fravær kan ikke erstattes med nye timer.

Hvis eleven er borte fra undervisningen to påfølgende ganger uten å gi beskjed, skal lærer ta kontakt med hjemmet. Hvis det er snakk om manglende interesse eller disiplinære grunner, kan eleven miste plassen i kulturskolen.

§ 8. ELEVAVGIFT

For elever under 18 år, må foresatte være søker.

Betalingen av elevavgift skjer etter de til enhver tid gjeldende betalingssatser som blir vedtatt årlig av Bindal kommunestyre. Søskenmoderasjon er 50 % av disse satsene. For elever med undervisning i flere instrumenter gis 50 % moderasjon fra og med instrument nr. 2.

Elever over 18 år betaler høyere sats.

Dersom det utestår betaling for minimum 1 termin for kulturskoletilbud, vil kommunen si opp plassen med øyeblikkelig virkning. Gjelder utestående betaling høsttermin, er plassen sagt opp for vårterminen. Elevavgiften kreves inn av økonomiavdelingen i kommunen.

§ 9. UNDERVISNINGSTID

Minste ukentlige undervisningstid er satt til 20 minutter pr. elev.

I gruppeundervisning blir tiden fordelt slik:

2 elever – 30 min

3 elever – 40 min

4 elever – 50 min

5 elever – 60 min

§ 10. RETNINGSLINJER FOR UNDERVISNINGSPERSONALET

Lærerne i Bindal kulturskole skal stå for den faglige utviklinga og opplæringa av den enkelte elev i skolen ut fra dennes forutsetninger.

Lærerens oppgaver: Enkeltvis og samlet har de ansvar for at kulturskolen blir drevet i overensstemmelse med gjeldende mål og retningslinjer. De skal hjelpe til med å skape et godt og trivelig læremiljø.

Gjøre sitt til at kontakten og samarbeidet på kulturskolen, mellom kulturskolen og foreldre/foresatte og med aktuelle organer utenom kulturskolen blir best mulig. Herunder hører også med ledelse og medvirkning i elevkonserter.

Lærerne har kulturskolens rektor som sin nærmeste overordnede.

Behandle personlige, fortrolige opplysninger om elevene og foreldre/foresatte konfidensielt. Dette skal ikke være til hinder for at de som arbeider med eleven, får nødvendige opplysninger.

Lærerne skal så langt det lar seg gjøre å være behjelpelige med å holde elevens instrument og undervisningsmateriale i stand.

Læreren plikter på lik linje med elevene å møte presis. Læreren skal også melde evt. forfall til elev eller dennes foresatte i god tid før timen.

Iflg opplæringsloven er det krav om at alle musikk- og kulturskoleansatte må levere politiattest.

§ 11. LEIE AV INSTRUMENT

Kulturskolen eier noen instrumenter til leie for kulturskolens elever.

Brukersatsen vedtas av kommunestyret i Bindal.

Kulturskolen tar seg av nødvendig vedlikehold. Skader som oppstår på grunn av uvettig bruk må eleven erstatte.

Dersom behovet for å leie instrument er større enn kapasiteten, vil den ferskeste og yngste eleven ha førsteretten. Leieperioden for instrumenter er for ett skoleår.

§ 12 PERMISJON

Dersom en elev av ulike grunner ønsker en pause i sitt engasjement, gis det mulighet til å søke permisjon. Kulturskolens ledelse avgjør hvorvidt permisjon kan innvilges i hvert enkelt tilfelle.

§ 13. TAUSHETSPLIKT

Kulturskolepersonell har taushetsplikt som fastsatt i forvaltningsloven.

§ 14. KLAGE

Det er klagerett etter vanlige regler i forvaltningsloven.

§ 15. GYLDIGHET

Endringer i disse vedtektene må vedtas av Bindal kommunestyre.

Vedtektene skal revideres hvert 3 år.

Saksopplysninger

Bindal kulturskole fikk sine vedtekter i 2012. I henhold til vedtektene for Bindal kulturskole skal disse revideres hvert 3. år. Oppvekst- og kultursjef og rektor for kulturskolen hadde en gjennomgang av vedtektene i 2015 og kom til at det da ikke var behov for endringer.

Ved gjennomgang av vedtektene i 2018 er det kommet frem forslag på endring som tidligere ikke har vært nevnt. Dette gjelder § 8 Elevavgift, der det foreslås prisrabatt for elever med undervisning i flere instrumenter på lik linje som ved søskenmoderasjon, samt en spesifisering ved utelatt betaling. I tillegg foreslås det forskjellig avgift for barn og voksne.

I reviderte vedtekter fra 2018 foreslås følgende endring:

§ 8. ELEVAVGIFT

For elever under 18 år, må foresatte være søker.

Betalingen av elevavgift skjer etter de til enhver tid gjeldende betalingssatser som blir vedtatt årlig av Bindal kommunestyre. Søskenmoderasjon er 50 % av disse satsene. For elever med undervisning i flere instrumenter gis 50 % moderasjon fra og med instrument nr. 2.

Elever over 18 år betaler høyere sats.

Dersom det utestår betaling for minimum 1 termin for kulturskoletilbud, vil kommunen si opp plassen med øyeblikkelig virkning. Gjelder utestående betaling høsttermin, er plassen sagt opp for vårterminen. Elevavgiften kreves inn av økonomiavdelingen i kommunen.

I vedtektene fra 2012 i § 8 Elevavgift stod følgende:

§ 8. ELEVAVGIFT

For elever under 18 år, må foresatte være søker.

Betalingen av elevavgift skjer etter de til enhver tid gjeldende betalingssatser som blir vedtatt årlig av Bindal kommunestyre. Søskenmoderasjon er 50 % av disse satsene.

Utelatt betaling vil føre til tap av elevplass.

Når det gjelder forslaget om rabatt på undervisning gitt til elever som søker om undervisning i flere instrumenter er dette blant annet et forsøk på å øke elevtallet. Dersom man ser på de historiske tall så ser vi følgende:

Elevtall	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Vår	73	56	58	55	34	37	37	33
Høst	62	64	56	41	37	42	10	43

Fra høsten 2017 gikk elevtallet ned til 10. Mange elever som fikk innvilget plass fikk ikke tilbud på grunn av ubemannede stillinger i kulturskolen. Fra slutten av oktober 2017 ble det ansatt ny rektor som også underviser i instrument. En av grunnene til økningen i 2018 er nok at vi har opprettet nye undervisningstilbud, bl.a. innen fiolin og dans.

Videre viser forskning at den beste måten å stimulere et barn er gjennom instrumentalundervisning. Bindal kulturskole er et viktig supplement til opplæring i musikkfaget og lærerne har høy kompetanse. Av denne grunn foreslås det å prioritere tilbudet høyt for kommunens unge innbyggere med mulighet for fordypning i flere instrumenter. Bindal kulturskole har i dag fire elever som har undervisning i to instrumenter hver. Dette er på gitar, fiolin, klarinett og piano. I tillegg får en elev undervisning i gitar og sang.

Den økonomiske konsekvenser ved innføring av denne moderasjonen anses som lav. For de fire elevene som nå mottar undervisning i to instrumenter vil det være snakk om kr. 2.300,- pr halvår.

I Bindal kommunes tiltaksdel for oppvekst og kultur sier vi at alle elevene skal gå ut av skole med evne til å delta i videre utdanning og arbeidsliv. I tillegg sier tiltaksdelen at kommunen skal legge til rette for et variert kulturtilbud som skal gi trivsel og egenaktivitet for alle. Satsning på instrumentundervisning vil kunne bidra til dette. I tillegg til gleden over å skape noe selv, lærer musikk-skole-elevne langsiktig og systematisk arbeid og ferdigheter som vil kunne gi en mestringsfølelse og gleder som varer livet ut.

Vurdering

Kommunestyret anbefales å vedta de reviderte vedtektene for Bindal kulturskole som er beskrevet i saken.

RÅDMANNEN I BINDAL KOMMUNE, Terråk, 24.10.2018

Knut Toresen
rådmann

Siv Anita Myhre
oppvekst- og kultursjef

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke signatur.

Saksfremlegg

Utv.saksnr.	Utvalg	Møtedato
86/18	Bindal kommunestyre	08.11.2018

Betalingssatser for oppvekst- og kultursektoren for 2019**Rådmannens innstilling**

Følgende betalingssatser for oppvekst- og kultursektoren, vedtas og settes i verk fra 01.01.2019:

Barnehagesatser fra 01.01.2019

		5 dg/u	4 dg/u	3 dg/u	2 dg/u
Satser ordinært tilbud, 11. mndr.	Kost	300,-	240,-	180,-	120,-
	Opphold	2.990,-	2.392,-	1.794,-	1.196,-
	Totalt	3.290,-	2.632,-	1.974,-	1.316,-
Tilleggsdag koster kr 500,-					

Barnehagesatser fra 01.08.2019

		5 dg/u	4 dg/u	3 dg/u	2 dg/u
Satser ordinært tilbud, 11. mndr.	Kost	300,-	240,-	180,-	120,-
	Opphold	3.040,-	2.432,-	1.824,-	1.216,-
	Totalt	3.340,-	2.672,-	2.004,-	1.336,-
Tilleggsdag koster kr 500,-					

* Søskenmoderasjon for andre barn er 30 %. For tredje barn (eller flere) er denne 50 %.
Moderasjonen regnes av barnet / barna med kortest tid eller rimeligste plass.

* Barnefamilier med lav betalingsevne, kan etter søknad gis reduksjon i foreldrebetalingen etter gjeldende regler.

* Såfremt behandlingen av statsbudsjettet fører til endring i foreslått maksimalpris for barnehageplass, delegeres myndighet til rådmannen slik at kommunens satser justeres i samsvar med dette.

Gjesteelever – grunnskolen

	Sats
Gjesteelevsats pr. år.	100.000,-

Skolefritidsordning (SFO)

	Sats
Pr. fast tilmeldt time	42,-
Pr. time med tilfeldig bruk utover tilmeldt tid/uten tilmeldt tid	76,-
Maksimalpris (16 t/u)	2.688,-

* Det betales for 10 mndr. i året (halv juni og halv august).

* Tilbud i skolens ferie og fridager avtales særskilt og betales som tilfeldig bruk.

* Foreldrebetalingen, for fast tilmeldt tid skal dog ikke overstige kr. 2.688,- pr. mnd.

* Barnet må være tilmeldt med en fast ukentlig brukstid gjennom året. Denne tiden betales det for i 10 måneder, halve juni og halve august. Tilbud i skolens ferie og fridager avtales særskilt og betales som tilfeldig bruk.

I Bindal kulturskole vil betalingssatsen først settes i verk fra 01.08.2019:

	Sats
Brukerbetaling pr. halvår for elever (Søskenmoderasjon 50 % rabatt på full pris) (Moderasjon på instrument nr. 2 er 50 % rabatt på full pris)	1.300,-
Brukerbetaling pr. halvår for voksne	1.500,-
Dirigenttjeneste kor/korps pr. uketime/år	12.500,-
Lyd og lysutstyr	Avtales særskilt

Folkebadene

	Sats
a) Billettpris barn	30,-
b) Billettpris voksen	50,-
c) Enkeltutleie til personer, bedrifter, mm.(pr. time)	500,-
d) Fast leie pr. time (halv/hel sesong)	900,- / 1.500,-

Inntekter av punkt a og b tilfaller det laget som har ansvaret. Punkt c og d tilfaller Bindal kommune. Leietakeren sørger selv for badevakter.

Utleie av kommunale lokaler og utstyr

Bygg/anlegg:	Pris pr.døgn
Rådhuset	
Kantine eller kommunestyresal	1.300,-
Kantine+ kommunestyresal	2.000,-
Terråk skole	
Terråk samfunnshus inkl. kjøkken (offentlig dansefest)	6.000,-
Terråk samfunnshus inkl. kjøkken (konserter, teater, private arr. o.l)	2.700,-
Gymsal	2.000,-
Kjøkken	1.000,-
Undervisningsrom	500,-
Utlån av bord og stoler (ut av skolelokalene)	500,-
Leie av hele skolen (eks. basseng)	7.000,-
Bindalseidet skole	
Gymsal inkl. kjøkken (offentlig dansefest)	6.000,-
Gymsal inkl. kjøkken (konserter, teater, private arr. o.l)	2.700,-
Gymsal	2.000,-

Kjøkken	1.000,-
Undervisningsrom	500,-
Utlån av bord og stoler (ut av skolelokalene)	500,-
Leie av hele skolen (eks. basseng)	7.000,-
Tidl. Kjella skole	
Gymsal	1.000,-
Gymsal inkl. kjøkken	1.500,-
Kjøkken	500,-
Eldresenteret, Bindalseidet	1.300,-
Bindal sykehjem, Senteret	1.300,-
Bindal barnehager	1.300,-
Bassengene på Bindalseidet og Terråk	
Enkeltutleie til personer, bedrifter, mm.(pr. time)	500,-

Skader som oppstår på utstyr i leieperioden er leiers ansvar.

Saksopplysninger

Betalingssatsene for ulike kommunale aktiviteter og utleie innenfor oppvekst- og kulturområdet skal vurderes hvert år. I denne saken gjelder det justering av barnehagesatser og kulturskole. Endring av barnehagesatser gjøres gjeldende fra 01.01.2019. For Bindal kulturskole vil betalingssatsen først settes i verk fra 01.08.2019.

Vurdering

Barnehagesatser:

I forslaget til statsbudsjett for 2019 foreslår regjeringen at maksprisen for en barnehageplass settes til kr. 2.990, per måned fra 1. januar 2019 og kr. 3.040,- per måned fra 1. august 2019. Maksimalprisen på en heltidsplass blir da kr 3.340,- pr. måned, som er en økning på kr. 130,- pr mnd. Så fremst forslaget ikke blir vedtatt slik i Stortinget ber vi i denne saken om at rådmannen får fullmakt til å justere satsene i samsvar med vedtatt maksimalsats. Satsene for kost foreslås uendret. Kjøp av tilleggsdag foreslås økt med kr. 100,-, da denne ikke er endret siden 2015.

Gjesteelever:

Satsen for gjesteelever foreslås uendret for 2018 på kr. 100.000,-

SFO:

Prisene for fast tilmelding og tilfeldig bruk er foreslått uendret til kr 42,- /76,- pr. time. Maksimalpris foreslås uendret til kr 2.688,- per. mnd. Dette betyr at brukere som benytter over 16 t/u ikke må betale mer enn timeprisen for disse 16 timene.

Kulturskolen:

Satsen for brukerbetaling ble økt med kr. 50,- pr halvår ved behandlingen i 2015. Satsen foreslås når endret med kr. 150,- fra 01.08.2019. I saken om endring av vedtekter for Bindal kulturskole foreslås to endringer vedrørende elevavgift. Det foreslås rabatt for elever med undervisning i flere instrumenter. I tillegg foreslås det en egen sats for voksne på kr. 1.500,-.

Folkebadene:

Folkebad ved bassengene på Bindalseidet og Terråk drives som tidligere av idrettslagene på stedene. Billettprisene foreslås uendret på kr. 30,-/ 50,-.

Kommunale lokaler:

Satsene foreslås uendret.

RÅDMANNEN I BINDAL KOMMUNE, Terråk, 24.10.2018

Knut Toresen
rådmann

Siv Anita Myhre
oppvekst- og kultursjef

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke signatur.

Saksfremlegg

Utv.saksnr.	Utvalg	Møtedato
87/18	Bindal kommunestyre	08.11.2018

Egenbetaling og vederlag for helse- og velferdstjenester gjeldende fra 1.1.2019**Rådmannens innstilling**

Egenbetaling og vederlag er fastsatt etter de til enhver tids gjeldende lover og forskrifter.

	Egenbetaling / vederlag
1 Praktisk bistand og opplæring, lov om sosiale tjenester § 4-2	
Gruppe 1 Inntekt inntil 2G, maksimal egenbetaling blir fastsatt i egen forskrift i januar 2019.	
Gruppe 2 Inntekt mellom 2-3G	kr 752,- pr mnd.
Gruppe 3 Inntekt mellom 3-4G	kr 1 255,- pr mnd.
Gruppe 4 Inntekt over 4G	kr 2 192,- pr mnd.
Bruk av kommunalt vaskeutstyr	kr 37,- pr mnd.
Egenbetaling for praktisk hjelp og opplæring til funksjonshemmede barn skal følge kommunens betalingssatser for SFO	
Tjenestemottakere i gruppe 1 gis fritak for egenbetaling ved meldt fravær på over en kalendermåned.	
Tjenestemottakere i gruppe 2, 3, og 4 får halvert egenbetaling ved meldt fravær i 14 dager sammenhengende pr kalendermåned.	
G =grunnbeløpet i folketrygden, kr 96 883,-. Maksimal timesats er kr 324,- +2,4%	
2 Opphold i institusjon	
Vederlag for opphold i institusjon, dag- og nattopphold, samt fribeløp for beregning av vederlag reguleres i forskrift fra helse- og omsorgsdepartementet i januar 2019.	
Maksimalt vederlag	kr 2 026,- pr døgn
3 Dagtilbud	
Transport til og fra dagtilbud	Kr 26,- pr dag

	Abonnement	kr 153,- pr mnd.
	Tjenestemottakere gis fritak for egenbetaling ved meldt fravær på over en kalendermåned.	
4	Leie av trygde- eller omsorgsbolig	
	Oppsigelse av trygde- eller omsorgsbolig er en måned fra den 1. i påfølgende måned.	
5	Trygghetsalarmer	
	Montering av trygghetsalarm	kr 510,-
	Leie av kommunal alarm	kr 200,- pr mnd.
6	Abonnement på mat	
	Full kost	kr 4 351,- pr mnd.
	Middag 1/1 porsjon	kr 78,-
7	Abonnement / salg av vaskeritjenester	
	Vask av privat tøy for hjemmeboende	kr 333,- pr mnd.
	Salg av vaskeritjenester til andre	+ 3,5 %
8	Oppgaver hjemmesykepleien gjør i stedet for legekantoret	
	Følger legekantoret sine takster.	
9	Legekantoret	
	Takst etter godkjent takstplakat.	

Ved oppsigelse av praktisk bistand, opplæring og vaskeritjeneste løper egenbetalingen ut kalendermåned.

Tjenestemottakere som har praktisk bistand til vask av bolig må leie kommunalt vaskeutstyr.

Tjenestemottakere som abonnerer på middag har tre dagers oppsigelsesfrist.

Tjenestemottakere som abonnerer på full kost har sju dagers oppsigelsesfrist.

Klage

Vedtak om egenbetaling og vederlag kan påklages

Saksopplysninger

Satsene har ikke vært regulert på 2 år. Den foreslåtte reguleringen følger utvikling i konsumprisindeksen med unntak av tjenester hvor lønn er eneste kostnad.

Egenbetaling og vederlag omfatter tjenester fra legekantoret, hjemmetjenesten og institusjonstjenesten. Egenbetalingen er regulert i en sentral takstplakat for legetjenesten og en forskrift for helse- og omsorgstjenesten.

I saken er det bare de tjenestene hvor kommunen står fritt til å fastsette egenbetaling som er omtalt og satsene regulert.

Staten gir i forskrift bestemmelser for egenbetaling for brukere som har inntekt under 2G og vederlag for opphold på institusjon. Denne forskriften blir vedtatt i slutten av desember, som en del av statsbudsjettet for 2019.

Dagtilbud til hjemmeboende demente drives som et prosjekt hvor kommunen hvert år søker om tilskudd fra Helsedirektoratet. Tilbud som gis i institusjon eller som alternativ til praktisk bistand og opplæring, kan kommunen ta egenandel på, jf forskrift om egenandel for kommunale helse- og omsorgstjenester.

Det er mange aktiviteter ved sykehjemmet og ved bofellesskapene på både Terråk og Bindalseidet som drives av frivillige sammen med kommunalt ansatte hvor vi ikke kan ta egenandel.

Alle helse- og omsorgstjenester tildeles etter søknad, individuell vurdering og vedtak på tjenesten. Vedtaket beskriver omfanget av tjenesten, egenbetalingen og klageadgangen. Kommunen gir tjenester som er lovpålagt og tjenester som ikke er hjemlet i lov.

Vurdering

Lønnsvekst og vekst i KPI legges til grunn.

Egenbetaling for praktisk hjelp, vaskeritjenester, abonnement på middag eller full kost økes med 2,0 %, som er i tråd med gjennomsnittlig vekst konsumprisindeksen de siste to år.

Tjenester/satser hvor lønn er justert er lønnsutviklingen siden 1.1. 2017 lagt til grunn. Gjennomsnittlig årlig endring i prosent er 2,8 %.

Maksimalt vederlag i institusjon er redusert fra kr 2 116,- til kr 2026,- Dette er basert på regnskap for 2017 som viser reduserte driftskostnader for sykehjemmet.

Egenandel på dagtilbudet er ikke økt, ut fra at vi hvert år har fått tilskudd fra staten til driften.

Rådmannen vil anmode om at kommunestyret vedtar satsene for egenbetaling og vederlag i 2019.

RÅDMANNEN I BINDAL KOMMUNE, Terråk, 18.10.2018

Knut Toresen
rådmann

Arne Bangstad
helse- og velferdssjef

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke signatur.

Saksfremlegg

Utv.saksnr.	Utvalg	Møtedato
88/18	Bindal kommunestyre	08.11.2018

Husleiejustering kommunale boliger og leiligheter - 2018**Rådmannens innstilling**

Husleie for kommunale boliger, trygdeboliger og bofellesskap, endres fra 01.01.2019 med basis i endring i konsumprisindeksen i perioden september 2017 til september 2018, med avrunding til nærmeste hele 10-krone. Dette gir en økning i husleien fra 01.01.2019 på 3,4 %.

Saksopplysninger

Husleie for kommunale leiegårder, trygdeboliger og bofellesskap ble sist gang justert med virkning fra 01.01.2018.

Husleie kan justeres 1 gang pr. år, og justering må forholde seg til konsumprisindeksen. Justering av leie må skje med 1 mnd. skriftlig varsel. Vi kan derfor foreta en husleiejustering for de aktuelle boligene med virkning fra 01.01.2019, med basis i endring i konsumprisindeksen for perioden fra siste justering.

Hos Statistisk Sentralbyrå får vi opplyst poengtall for konsumprisindeks for september 2017 og september 2018 på henholdsvis 105,9 og 109,5, noe som tilsvarer en avrundet økning på 3,4 %.

Vurdering

Det er mulig for kommunen å foreta en justering av leie, ved inngåelse av nye leiekontrakter, dersom kommunen ser at utgiftsnivået knyttet til bolig endrer seg ute av takt med konsumprisindeks. Ved inngåelse av nye husleiekontrakter skal det innarbeides at husleien kan reguleres som følge av endring i kraftpris, kommunale avgifter og andre variable kostnader, uavhengig av konsumprisindeksen, jfr. vedtak i kommunestyret den 10.11.2011 sak 96/11.

Med basis i konsumprisindeksen foretas en husleiejustering med 3,4 % med virkning fra 01.01.2019.

RÅDMANNEN I BINDAL KOMMUNE, Terråk, 11.10.2018

Knut Toresen
rådmann

Kjell Andersen
plan- og utviklingssjef

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke signatur.

Saksfremlegg

Utv.saksnr.	Utvalg	Møtedato
89/18	Bindal kommunestyre	08.11.2018

Budsjettregulering nr. 2, 2018 Plan- og utviklingssektor**Rådmannens innstilling**

Det foretas følgende regulering av driftsbudsjett:

A. Økte utgifter

12004 Plan- og utvikling	1010000 Fast lønn	kr 230.000,-
12004 Plan- og utvikling	109001 KLP	kr 65.000,-
12004 Plan- og utvikling	114000 Annonsering	kr 30.000,-
12154 Kommunale boliger	188500 Forsikring	kr 14.000,-
12152 Skolelokaler	188500 Forsikring	<u>kr 6.000,-</u>
		<u>kr 345.000,-</u>

B. Reduserte inntekter

26502 Trygdeboliger	163000 Husleie	kr 50.000,-
26551 Bofellessk Bindalseidet	163000Husleie	<u>kr 90.000,-</u>
		<u>kr 140.000,-</u>

C. Økte inntekter

26550 Bofellesskap Terråk	163000 Husleie	kr 200.000,-
26501 Kommunale boliger	163000 Husleie	<u>kr 25.000,-</u>
		<u>kr 225.000,-</u>

D. Reduserte utgifter

30100 Utarb.beh. planer	127000 Konsulenttenester	kr 85.000,-
30100 Annonser	114000 Annonser	kr 15.000,-
30100 Matvarer	111501 Matvarer	kr 10.000,-
32902 Landbrukskontoret	101000 Fast lønn	<u>kr 150.000,-</u>
		<u>kr 260.000,-</u>

SAMMENDRAG

A. Økte utgifter	kr 345.000,-
B. Reduserte inntekter	<u>kr 140.000,-</u>
	<u>kr 485.000,-</u>

C. Økte inntekter
D. Reduserte utgifter

kr 225.000,-
kr 260.000,-
kr 485.000,-

Saksopplysninger

Gjennomgang av driftsbudsjettet viser at det er behov for noen interne reguleringer mellom funksjoner.

Dette gjelder i hovedsak lønn og leieinntekter.

Regulering av lønn har sin årsak i at det er ansatt planlegger (avd.ing) og lønn for 2018 dekkes av andre funksjoner som forutsatte innleie av plankompetanse, samt mindreforbruk på funksjon landbruk hvor lønn til skogbruksrådgiver blir dekket med 40% over prosjekt.

Leieinntekter reguleres på grunn av mindre inntekt enn forventet på noen bygg og mere inntekt enn forventet på andre bygg.

Vurdering

Med bakgrunn i saksframlegg tilrår rådmannen at budsjettreguleringen vedtas.

RÅDMANNEN I BINDAL KOMMUNE, Terråk, 19.10.2018

Knut Toresen
rådmann

Kjell Andersen
plan- og utviklingssjef

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke signatur.

Saksfremlegg

Utv.saksnr.	Utvalg	Møtedato
90/18	Bindal kommunestyre	08.11.2018

Kjøp av tilleggsareal til eiendom 1811/34/58 - Ronny Kristiansen

Vedlegg:

1 Kart

Rådmannens innstilling

1. Kommunestyret gir Ronny Kristiansen tilsagn om kjøp av ca. 30 m² fra eiendom 1811/34/65 som omsøkt. Arealet skal benytte som tilleggsareal til boligtomt 1811/34/58.
2. Arealet selges for kr 11,30,- pr. m². Kjøper dekker i tillegg alle kostnader i forbindelse med opprettelse av ny eiendom og kjøp av denne.

Saksopplysninger

Ronny Kristiansen har søkt kommunen om kjøp av ca. 30 m² tilleggsareal til sin eiendom gnr. 34, bnr. 58 i Ivarhaugveien. Utvidelsen gjelder areal på nordsiden av eksisterende garasje.

I kommunedelplanen for Bindalseidet, planID 1811199801, vedtatt 25.05.1999, er omsøkt areal regulert til boligområde som grenser mot friområde. Fradelt tilleggsareal vil gå i grenselinjen mellom regulert boligområde og friområde.

Vurdering

Arealet som søkes fradelt som tilleggstomt ligger tett på eksisterende garasje. Ved en fradeling vil den nordlige tomtegrensen til gnr. 34, bnr. 58 gå i reguleringsplangrensen mellom formål for bolig og formål for friområde.

Et areal på ca. 30 m² som ligger tett på eksisterende bygg vil ikke være til ulempe for friområdet. Da fradelingen heller ikke fører til inngrep inn i områdene som er regulert til friområde vil rådmannen anbefale at søknad om kjøp av tilleggsareal til eiendom 1811/34/58 imøtekommes.

Prisen foreslås fastsatt til kr 11,30,- pr m². Dette er samme pris som kommunen tidligere har solgt tilleggsareal for i regulerte områder.

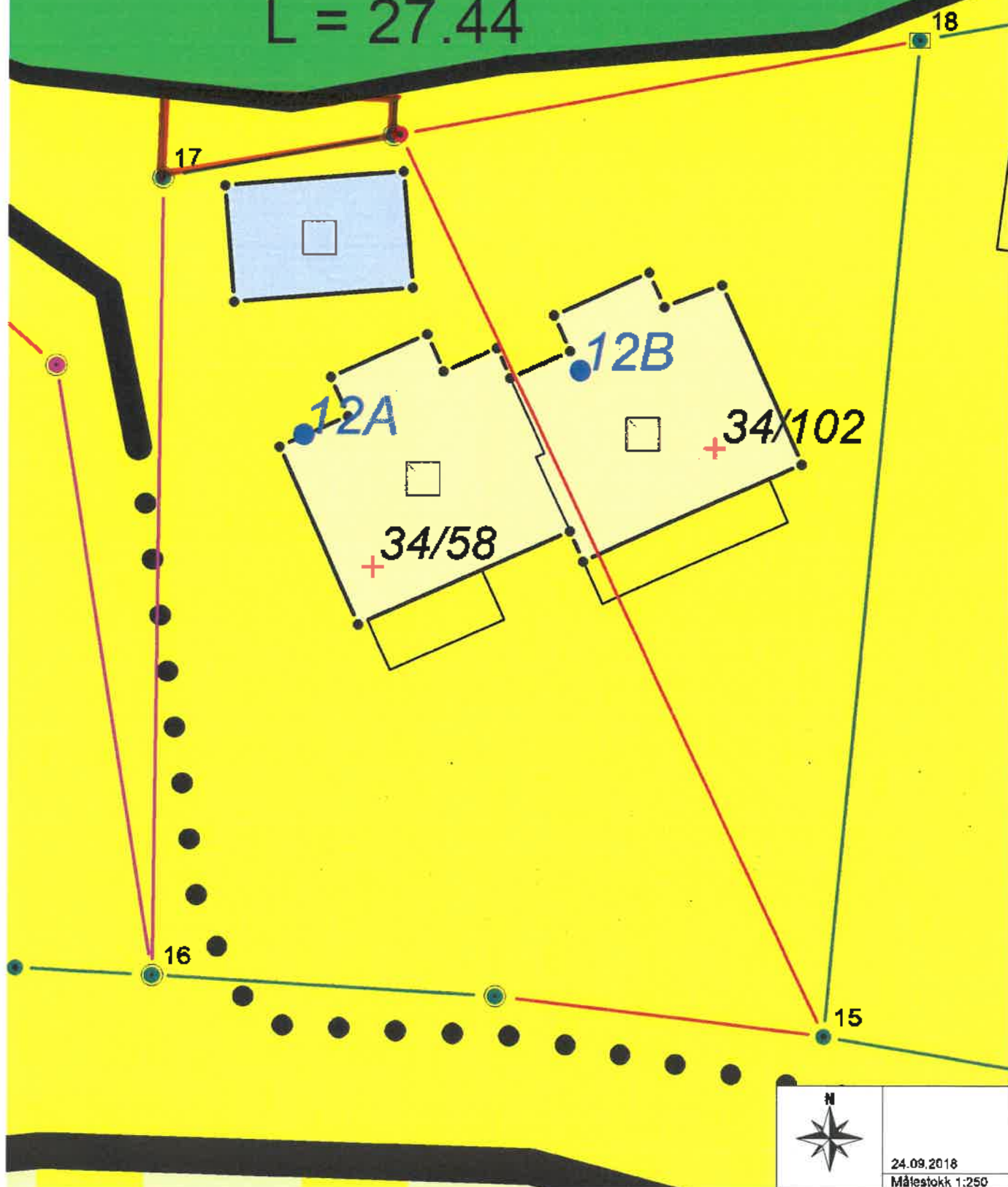
RÅDMANNEN I BINDAL KOMMUNE, Terråk, 24.09.2018

Knut Toresen
rådmann

Kjell Andersen
plan- og utviklingssjef

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke signatur.

$A = 29.56$
 $L = 27.44$

Saksfremlegg

Utv.saksnr.	Utvalg	Møtedato
91/18	Bindal kommunestyre	08.11.2018

Endring av renovasjonsforskrift

Vedlegg:

- 1 Forskrift
- 2 Retningslinjer
- 3 Veileder

Rådmannens innstilling

- Forslag til ny felles renovasjonsforskrift vedtas.

Saksopplysninger

Representantskapet i MNA vedtok 02.11.2017 enstemmig styrets forslag til ny renovasjonsforskrift. På bakgrunn av dette ble eierkommunene oppfordret til å behandle saken innen juni 2018. På grunn av en del administrative spørsmål knyttet til saksbehandlingen er prosessen forsinket, men med mål om å få behandlet saken i alle eierkommuner i inneværende år.

Bakgrunnen for endring av renovasjonsforskriften i MNA-kommunene er sentrale myndigheters krav om økt gjennvinningsgrad og økt fokus på sirkulærøkonomi. På bakgrunn av dette pågår det i dag et arbeid i Midt-Norge for å få etablert et sentralt sorteringsanlegg for husholdningsavfall. I dette arbeidet har MNA tatt en aktiv rolle for samarbeid.

I arbeidet med å kartlegge mengder, sammensetning og dagens status hos de forskjellige aktørene har det kommet behov for også å samordne/harmonisere forskriftene. Dette for å oppnå mest mulig like rammevilkår blant aktørene.

Dette har resultert i forslaget til at ny renovasjonsforskrift som nå foreligger.

Det er lagt vekt på å få en oversiktlig struktur i forskriften med en detaljert liste over områder hvor det kan utarbeides retningslinjer med hjemmel i forskriften uten å endre forskriften. Det er en tilsvarende adgang til å utarbeide retningslinjer i dagens forskrifter, men det er ikke spesifisert på hvilke områder dette kan gjøres gjeldende.

De viktigste endringene er:

- Ny struktur i forskriften
- Kap.1 Generelle bestemmelser
- Kap. 2 Kommunal avfallsordning
- Kap. 4 Kommunalt samtykke til innsamling av husholdningsavfall
- Kap. 5 Beslutningsmyndighet og klageadgang
- Kap. 6 Sanksjoner
- Kap. 7 Ikrafttreden

Presisering av hjemmel til å fastsette retningslinjer til forskriften

- Kategorisering av abonnement
- Kjøreruta, tømmerutiner og frekvens
- Innsamling av avfall utenom ordinær henteordning
- Renovasjonsteknisk planlegging
- Oppsamlingsenheter og felles bruk
- Alternativ oppsamlingsenhet og bruken av disse
- Standplass, avfallshus og lignende
- Hjemmekompostering
- Leveringsbetingelser på gjenvinningsstasjoner
- Returpunkt

Endring av henteavstand fra veg fra 20m til 10m

- Med overgang til hjulbeholdere er det riktig å tilpasse henteavstand til normen for Bransjen som er 5m – 10m fra veg.

Nytt kapittel om kommunalt samtykke til henting/transport/behandling av husholdningsavfall.

- Ref. til stortingsvedtak 27.februar 2018 om samtykke.

Krav om renovasjonsteknisk plan ved utarbeidelse av arealplaner.

- Ref. til vedlegg: Veileder til renovasjonsteknisk plan.

Utarbeiding av retningslinjer til renovasjonsforskriften

- Ref til vedlegg: «retningslinjer til renovasjonsforskrift»

Felles forskrifter og like behandlingsløsninger i Midt-Norge vil bidra til en bedre samhandling og gi like rammevilkår for de kommunale aktørene i Midt-Norge.

Vurdering

Med bakgrunn i saksframlegget stiller rådmannen seg positivt til MNA sitt engasjement for å få til en ny felles renovasjonsforskrift, dette spesielt med tanke på å samordne/harmonisere forskriftene for å oppnå mest mulig like rammevilkår blant aktørene.

Etter at renovasjonsforskriften var ute på felles høring, har det kommet innspill på endring av henteavstand fra 20m til 10m. Dette går på at redusert henteavstand kan medføre at de som har bygget søppelskur basert på tidligere praksis vil få en kostnad med å flytte disse.

Det er ikke kartlagt hvor mange dette berører, men det forventes at MNA vurderer slike tilfeller og finner løsninger, slik som også praksisen har vært i forhold til dagens forskrift. Med en samlet vurdering av endringene som også er enstemmig vedtatt av representanskapet, tilrår rådmannen at forslag til ny renovasjonsforskrift vedtas.

RÅDMANNEN I BINDAL KOMMUNE, Terråk, 22.10.2018

Knut Toresen
Rådmann

Kjell Andersen
plan- og utviklingssjef

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke signatur.

Renovasjons- forskrift

MNA
MIDTRE NAMDAL AVFALLSSELSKAP

Innhold

Kapittel 1 – Generelle bestemmelser	3
§ 1-1 Formål	3
§ 1-2 Virkeområde	3
§ 1-3 Retningslinjer til forskriften	3
§ 1-4 Definisjoner	4
Kapittel 2 – Kommunal avfallsordning	5
§ 2-1 Generell	5
§ 2-2 Oppgaver og ansvar	5
§ 2-3 Henteordning	5
§ 2-4 Bringeordning	5
§ 2-5 Hjemmekompostering av våtorganisk avfall	5
§ 2-6 Oppsamlingsenhetene	5
§ 2-7 Hentested	6
§ 2-8 Kjørerute og krav til kjørbare veg	6
§ 2-9 Informasjons- og opplysningsplikt	6
Kapittel 3 – Avfallsgebyr	7
§ 3-1 Avfallsgebyret	7
§ 3-2 Gebyrpliktig	7
§ 3-3 Differensierte avfallsgebyr for boligabonnenter	7
§ 3-4 Differensierte avfallsgebyr for fritidsabonnenter	7
§ 3-5 Tilleggstjenester	7
§ 3-6 Innkreving, renter m.v.	7
Kapittel 4 – Kommunalt samtykke til innsamling av husholdningsavfall	8
§ 4-1 Søknad om samtykke	8
§ 4-2 Forbehold om samtykke	8
§ 4-3 Tilbakekalling av samtykke	8
§ 4-4 Behandlingsgebyr	8
§ 4-5 Kontroll og sanksjon	8
Kapittel 5 – Beslutningsmyndighet og klageadgang	9
§ 5-1 Delegering av myndighet	9
§ 5-2 Tilsyn	9
§ 5-3 Dispensasjon	9
§ 5-4 Klage	9
§ 5-5 Forhold til andre forskrifter og myndigheter	9
Kapittel 6 – Sanksjoner	10
§ 6-1 Sanksjoner og straff	10
Kapittel 7 – Ikrafttreden	10
§ 7-1 Ikrafttreden	10
Miljøregnskap – kretsløpet til vårt avfall	11

Kapittel 1 – Generelle bestemmelser

§ 1-1 Formål

Forskriften har som formål å sikre at husholdningsavfallet kildesorteres og håndteres i henhold til avfallshierarkiets prioriteringer. Dette skal gjøres ved en miljø- og klimavennlig, helsemessig hygienisk, brannforebyggende oppbevaring og kostnadseffektiv innsamling og transport av husholdningsavfallet.

Forskriftens bestemmelser skal anvendes slik at formålene søkes oppnådd.

§ 1-2 Virkeområde

Forskriften gir bestemmelser om den kommunale hente- og bringeordning for husholdningsavfall og gjelder alle registrerte grunneiendommer, herunder også seksjonerte deler av bygning og fritidseiendommer.

Forskriften gir også bestemmelser om avfallsgebyr.

§ 1-3 Retningslinjer til forskriften

Kommunen kan gi nærmere retningslinjer for gjennomføring av forskriftens bestemmelser, herunder fastsette detaljkraav til:

- Sortering av husholdningsavfall
- Kategorisering av abonnement
- Kjøreruta, tømmerutiner og frekvens
- Innsamling av avfall utenom ordinær henteordning
- Renovasjonsteknisk planlegging
- Oppsamlingsenheter og felles bruk
- Alternativ oppsamlingsenhet og bruken av disse
- Standplass, avfallshus og lignende
- Hjemmekompostering
- Leveringsbetingelser på gjenvinningsstasjoner
- Returpunkt
- Kommunalt samtykke for innsamling av husholdningsavfall

§ 1-4 Definisjoner

- a) *Abonnent*: Eier eller fester av grunneiendom som omfattes av den kommunale avfallsordningen.
- b) *Alternativ oppsamlingsenhet*: Nedgravde beholdere, bunnførte containere, avfallssug eller lignende.
- c) *Avfallshierarkiet*: Begrep i norsk avfallspolitikk og EUs rammedirektiv for avfall. Beskriver prioriteringer i avfallspolitikken, der avfallsreduksjon topper hierarkiet, så kommer ombruk, materialgjenvinning, energigjenvinning og til sist deponering.
- d) *Boligabbonnement*: Enhver bebodd eiendom, leilighet m.m. har minimum ett boligabbonnement. Med leilighet menes selvstendig boenhet med eget kjøkken, bad og WC.
- e) *Bringeordning*: Innsamling der abonnenten selv bringer det kildesorterte husholdningsavfallet til et sentralt mottakspunkt, slik som returpunkt og gjenvinningsstasjon.
- f) *Farlig avfall*: Avfall som ikke kan behandles sammen med annet husholdningsavfall, fordi det har egenskaper som kan medføre alvorlig forurensning eller skader på mennesker eller dyr.
- g) *Fritidsabbonnement*: Enhver bebygd eiendom hvor det ikke er fast helårlig bosetting, men samtidig innredet for hvile og matstell, har i minimum ett fritidsabbonnement.
- h) *Gjenvinningsstasjon*: Betjent mottak tilrettelagt for levering av separert avfall, som ikke hentes av renovatør på grunn av sin type, størrelse eller tyngde.
- i) *Grunneiendom*: Fast eiendom som er identifisert med eget matrikelnummer i offentlig eiendomsregister.
- j) *Henteordning*: Innsamling der det kildesorterte husholdningsavfallet hentes hos abonnenten, transporteres og leveres mottaks-/behandlingsanlegg.
- k) *Hentested*: Standplass for oppsamlingsenhet på tømmeday.
- l) *Hjemmekompostering*: Husholdningen tar hånd om all sitt matavfall ved å kompostere i egen kompostbeholder.
- m) *Husholdning*: Alle typer boliger med privat hushold, også boliger som ikke benyttes regelmessig, herunder hytter og fritidshus m.m.
- n) *Husholdningsavfall*: Avfall fra private husholdninger, herunder større gjenstander som inventar og lignende.
- o) *Kommunen*: Myndigheten som er tillagt kommunen er delegert og utøves av Midtre Namdal Avfallsselskap IKS.
- p) *Kildesortering*: Sortering av avfall i ulike typer, der avfallet oppstår.
- q) *Kjørerute*: Kjørbar veg der renovasjonsbil som henter husholdningsavfallet kan komme fram og har muligheter for å snu på en forsvarlig måte.
- r) *Oppsamlingsenhet*: Samlebetegnelse for enhet som benyttes til oppbevaring av kildesortert avfall.
- s) *Renovatør*: Virksomhet eller person som samler inn kildesortert avfall og bringer det til godkjent mottak.
- t) *Returpunkt*: Ubetjent lokalt mottak hvor abonnenten kan levere visse typer kildesortert husholdningsavfall.
- u) *Risikoavfall*: Smittefarlig eller potensielt smittefarlig avfall.
- v) *Sidelaster*: Renovasjonsbil utstyrt med en robotarm, som griper fatt i og tømmer oppsamlingsenheten inn i bilens lasterom.
- w) *Trillebane*: Adkomstvei eller grunn der renovatøren skal transportere oppsamlingsenheten fra standplass til renovasjonskjøretøy.
- x) *Tømmekalender*: Oversikt over dager for planlagt innsamling av avfall.

Kapittel 2 – Kommunal avfallsordning

§ 2-1 Generelt

Kommunen har en lovpålagt plikt til å sørge for innsamling av husholdningsavfall fra eiendommer som omfattes av forskriften, herunder også fritids-eiendommer.

Uten kommunens samtykke er det ikke tillatt å drive innsamling av husholdningsavfall.

§ 2-2 Oppgaver og ansvar

Innsamling av avfall skal foregå etter fastsatte rutiner og i samsvar med gjeldende lømmekalender.

Kommunen kan som tilleggstjeneste tilby henting av avfall som faller utenfor den kommunale innsamlingsordningen.

Kommunen skal sørge for en hensiktsmessig bringeordning, returpunkt og gjenvinningsstasjoner, for husholdningsavfall som ikke er omfattet av den kommunale henteordningen.

Abonnenten skal kildesortere og levere husholdningsavfallet etter kommunens anvisning. Dette gjelder for både hente- og bringeordninger.

Der er ikke tillatt å brenne, grave ned eller legge fra seg husholdningsavfall i det fri. Alt husholdningsavfall skal sorteres og leveres i godkjent oppsamlingsenhet.

§ 2-3 Henteordning

De ulike avfallstypene hentes regelmessig. Hentehyppigheten fastsettes gjennom retningslinjer for den enkelte avfallstype og slik at det ikke oppstår hygieniske problem.

Innsamlingen skal foregå på en slik måte at ulemperne i form av støy, lukt, støv og miljøutslipp blir så små som mulig. Det skal tas hensyn til renovatørens arbeidsmiljø.

Renovatøren skal bringe oppsamlingsenheten tilbake til standplass etter tømning. Eventuelt søl som oppstår i forbindelse med tømning skal fjernes av renovatør.

§ 2-4 Bringeordning

Kommunen plikter å sørge for en hensiktsmessig og brukervennlig bringeordning for husholdningsavfall som på grunn av sin type, størrelse eller tyngde ikke er omfattet av henteordningen.

Ved levering til et returpunkt eller en gjenvinningsstasjon plikter abonnenten å overholde de til enhver tid gjeldende sorterings- og leveringsbetingelser.

Kommunens kostnader ved bringeordninger er finansiert av det ordinære avfallsgebyret, og abonnenten betaler ikke gebyr ved faktisk bruk.

For gjenvinningsstasjoner gjelder en øvre volumgrense for kostnadsfri levering som følger av de til enhver tid gjeldende leveringsbetingelser.

§ 2-5 Hjemmekompostering av våtorganisk avfall

Abonnenter som har tilstrekkelig hageareal kan inngå avtale med kommunen om hjemmekompostering av sitt organiske avfall i egen beholder.

Det er en forutsetning at komposteringen skjer på en hygienisk tilfredsstillende måte, som ikke tiltrekker seg skadedyr, gir sivevann, vond lukt eller virker sjenerevende for omgivelsene.

Avtale med kommunen om hjemmekompostering vil føre til redusert avfallsgebyr.

§ 2-6 Oppsamlingsenhetene

Kommunen bestemmer type oppsamlingsenhet som kan benyttes. Alle standard oppsamlingsenheter eies og utplasseres av kommunen.

Boligabonnenter kan selv velge et abonnement som er tilpasset husholdningens behov. Flere abonnenter kan samarbeide om felles oppsamlingsenhet.

Ved gjentatt overfylt oppsamlingsenhet eller uriktig bruk kan kommunen gi skriftlig pålegg om endring av abonnementet, herunder utplassere nye oppsamlingsenheter som tilfredsstillende kommunens krav.

Oppsamlingsenheten skal bare brukes til kildesortert husholdningsavfall, oppstått på egen eiendom.

Farlig avfall og risikoavfall må aldri plasseres i oppsamlingsenhetene, men leveres i henhold til anvisninger fra kommunen.

Abonnenter som er tilknyttet henteordning svarer selv for skade eller slitasje som ikke er forårsaket av normal bruk og må også erstatte bortkommet eller ødelagte oppsamlingsenheter. Abonnenten må selv utføre renhold av oppsamlingsenhet.

§ 2-7 Hentested

Oppsamlingsenhet skal på tømmedag være plassert ved kjøreruta og maksimalt 10 meter fra vegkant. Renovatør skal utføre tømming i tidsrommet kl. 06.00–kl. 23.00.

Kommunen kan vedta at innsamlingen og tømmingen skal skje med bruk av sidelaster, oppsamlingsenheter må da plassere på vegskulderen langs kjøreruta.

Standplass skal være lett tilgjengelig og oppsamlingsenheten skal være plassert på plant underlag. Trillebanen skal være fri for hindringer, brøytet og om nødvendig sandstrødd.

§ 2-8 Kjørerute og krav til kjørbare veg

Kommunen bestemmer kjøreruten. I hovedsak skal det kjøres etter offentlig veg, kjøring av private veger kun etter avtale.

Som kjørbare veg regnes offentlig og privat veg som tilfredsstillende kravet til fremkommelighet for større

kjøretøy både sommer og vinter. Vegen må ha tilstrekkelig bæreevne, ha en kjørebanebredde på minimum 3,5 meter og fri høyde på minimum 4,0 meter i hele vegens bredde. Samtidig må det bo minimum to abonnenter langs vegen og det må være tilfredsstillende snuplass, utenom gårdsplassen, ved siste abonnent.

Abonnenten er ansvarlig for vedlikehold, brøyting og strøing av private veger som inkluderes i kjøreruten.

Kommunen kan i perioder med varskellig fremkommelighet påby et annet hentested for oppsamlingsenheten enn hva som kreves resten av året.

§ 2-9 Informasjons- og opplysningsplikt

Kommunen plikter å informere om den kommunale avfallsordningen.

Abonnenten plikter å opplyse om forhold som kan ha innvirkning for eget abonnement.

Kapittel 3 – Avfallsgebyr

§ 3-1 Avfallsgebyret

Abonnenter som omfattes av bestemmelsene i denne forskriften skal betale avfallsgebyr til kommunen. Satsene fastsettes slik at de primært er ment å fremme avfallsreduksjon, ombruk og gjenvinning.

Kommunestyret fastsetter årlig differensierte gebyrsatser.

§ 3-2 Gebyrpliktig

I utgangspunktet omfattes alle boliger og all fritidsbebyggelse over 15m² av ordningen med tvungen innsamling av husholdningsavfall og er dermed gebyrpliktig i henhold til denne forskrift. Gebyrplikten omfatter også permanente oppsatte campingvogner.

Hver bebodd eiendom/leilighet utgjør minst ett boligabonnement. Gebyrplikten inntreffer fra det tidspunktet boenheten tas i bruk eller når bygningsmyndighetene gir midlertidig brukstillatelse/ferdigattest.

Hver bebygd eiendom/enhet hvor det ikke er fast helårlig bosetting utgjør minst ett fritidsabonnement. Bebygd eiendom som har stått ubebodd i 6 mnd. kan etter søknad omklassifiseres til fritidsabonnement. Eventuell gebyrplikt inntreffer senest etter 6 mnd. fra det tidspunktet byggetillatelse innvilges eller søknad om brukstillatelse gis.

Kommunen kan, etter at den lokale helsemyndighet har uttalt seg, frita bestemte eiendommer fra den kommunale avfallsordningen.

§ 3-3 Differensierte avfallsgebyr for boligabonnenter

Gebyrdifferensieringen for boligabonnenter skjer på grunnlag av avfallsmengder, hjemmekompostering og forhold knyttet til hentested.

Inntil kommunen eventuelt bestemmer at avfallsgebyret skal beregnes etter vekt eller antall tømninger, skal gebyret differensieres etter størrelsen på restavfallsbeholderen og hentefrekvens. Abonnenten velger fritt størrelsen på oppsamlingsenheten for materialgjenvinning, uten at dette påvirker avfallsgebyret.

Kommunen gir boligabonnentene valget mellom ulike størrelser på restavfallsbeholderen, med tilhørende gebyrsatser.

Boligabonnenter som har opprettet avtale om utvidet henteavstand, betaler et hentetillegg. Maksimal utvidet henteavstand settes til 50 meter fra kjøreruta til hentested.

§ 3-4 Differensierte avfallsgebyr for fritidsabonnenter

For fritidsabonnenter differensieres avfallsgebyret ut i fra den servicegrad kommunen tilbyr:

- Servicegrad 1: (hytter mer enn 2,5 km fra vinterbrøytet veg, campingvogn)
- Servicegrad 2: (ordinære hytter)
- Servicegrad 3: (fritidshus med egne beholdere, tilknyttet ordinær renovasjonsrute)

§ 3-5 Tilleggstjenester

Kommunen fastsetter gebyret til selvkost for tilleggstjenester. Selvkost innebærer at gebyret skal samsvare med de kostnader kommunen har ved å levere tjenesten.

§ 3-6 Innkreving, renter m.v.

Avfallsgebyr med påløpte renter og kostnader er sikret med lovbestemt pant etter pantelovens § 6-1. Om renteplikt ved for sen betaling og inndrivelse av avfallsgebyr gjelder reglene i lov av 6. juni 1975 nr. 29, § 26 og § 27 om eiendomsskatt til kommunen tilsvarende.

Kapittel 4 – Kommunalt samtykke til innsamling av husholdningsavfall

§ 4-1 Søknad om samtykke

Uten kommunens samtykke må ingen samle inn husholdningsavfall. Kommunen gir samtykke til innsamling av husholdningsavfall når følgende vilkår er oppfylt:

a) Kvalifikasjonskrav

Den som skal samle inn husholdningsavfall må være et godkjent foretak. Virksomheten må være skikket til å foreta og til å kunne gjennomføre den innsamling det gis tillatelse til.

b) Krav til utførelse av oppgaven

Innsamling av husholdningsavfall skal skje i henhold til forurensningsloven og øvrig relevant regelverk.

Alt innsamlet husholdningsavfall skal transporteres til godkjent mottak uten ugrunnet opphold.

Den som samler inn husholdningsavfall skal rapportere hvilke husholdnings-avfallstyper som samles inn og omfanget av innsamlingen. Rapportering gjøres til kommunen, som kan fastsette krav til hvordan rapportering skal skje.

Samtykket kan ikke overdras til annet rettssubjekt. Samtykkemottaker er alene ansvarlig for eventuell skade virksomheten påfører tredjepart under utførelse av innsamling som det er gitt samtykke til.

c) Krav til søknad og dokumentasjon

Søknad skal være skriftlig og må inneholde opplysninger om søker og utførelse som gitt i egne retningslinjer.

Søknad skal inneholde en forsikring om at søker vil overholde de krav som er fastsatt i denne forskriftens § 4-1 bokstav b.

§ 4-2 Forbehold om samtykke

Selv om vilkår for samtykke ellers er oppfylt kan kommunen nekte å gi samtykke dersom kommunens mulighet for økonomisk og rasjonell drift reduseres.

§ 4-3 Tilbakekalling av samtykke

Kommunen kan trekke samtykke dersom:

- Innsamling, behandling og rapportering ikke skjer i henhold til vedtak og gjeldende regelverk.
- Forutsetningene for samtykket endres slik at innsamling i regi av samtykke-mottaker reduserer kommunens mulighet for økonomisk og rasjonell drift.
- Endringer i offentlige regler og krav, som har betydning for tildeling av samtykke.
- Det foreligger forhold hos samtykkemottaker som ville gitt grunnlag for avvisning etter forskrift om offentlig anskaffelse.

Opplistingen er ikke uttømmende.

Samtykket gjelder i fem år fra vedtaksdato, dersom ikke annet er fastsatt i vedtaket.

§ 4-4 Behandlingsgebyr

Kommunen kan kreve gebyr for behandling av tillatelser i medhold av denne forskriften. Gebyret skal ikke overstige kommunens kostnader ved saksbehandling og kontroll.

§ 4-5 Kontroll og sanksjon

Kommunen skal føre tilsyn og kontroll med virksomheter som har fått samtykke til innsamling av husholdningsavfall. Tilsyn og kontroll skjer innenfor rammene av forurensningsloven kapittel 7.

Kommunen kan kreve gebyr for gjennomføring av kontrolltiltak som skal sikre at forskriften eller vedtak med hjemmel i forskriften blir fulgt. Gebyret skal ikke overstige kommunens kostnader ved gjennomføring av kontrollen.

Kapittel 5 – Beslutningsmyndighet og klageadgang

§ 5-1 Delegering av myndighet

Kommunens myndighet etter denne forskrift delegeres til Midtre Namdal Avfallsselskap IKS, med unntak av kommunestyrets myndighet etter § 3-1 om fastsetting av avfallsgebyr, tjenesten.

§ 5-2 Tilsyn

Kommunen fører tilsyn med at forskriftens bestemmelser overholdes og fatter enkeltvedtak i henhold til forskriftens bestemmelser.

§ 5-3 Dispensasjon

Kommunen kan i spesielle tilfeller etter søknad gi dispensasjon fra én eller flere av bestemmelsene i forskriften. Det er en forutsetning at en slik dispensasjon er i tråd med forskriftens formål.

Det kan settes vilkår ved dispensasjonen.

§ 5-4 Klage

Enkeltvedtak som fattes i medhold av denne forskrift, kan påklages etter lov av 10. februar 1967 om behandlingssåten i forvaltningssaker.

Klagen rettes til Midtre Namdal Avfallsselskap IKS sin klagenemd.

§ 5-5 Forhold til andre forskrifter og myndigheter

Lokale helsemyndigheter har ansvar for å sikre at håndtering av avfall skjer i samsvar med Helse- og omsorgstjenesteloven, og kan på selvstendig grunnlag fastsette vilkår som sikrer hygienisk oppbevaring og disponering av avfallet.

Kapittel 6 – Sanksjoner

§ 6-1 Sanksjoner og straff

Overtredelse av forskriften kan straffes med bøter,
jf. forurensningslovens § 79, 2. ledd.

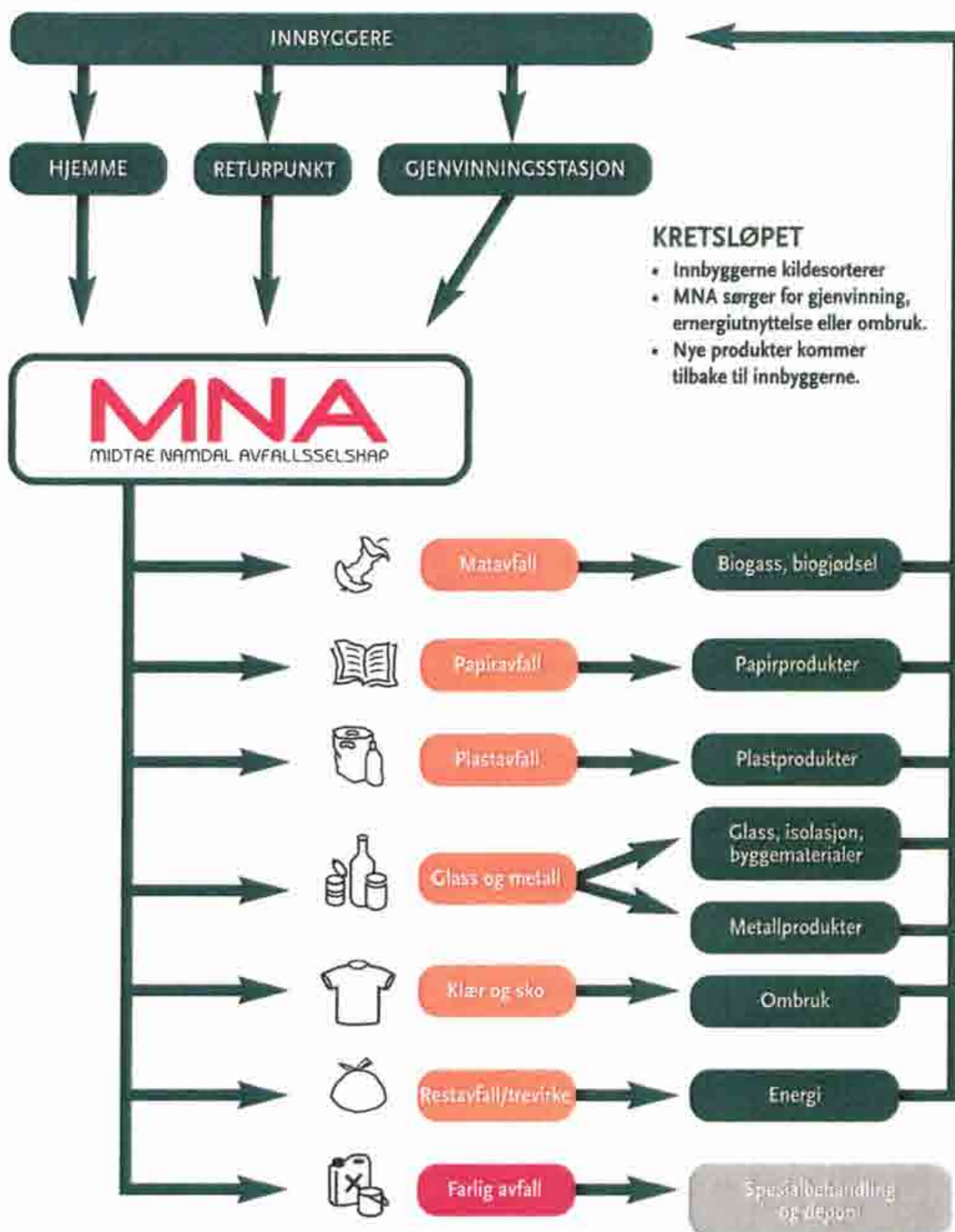
Kapittel 7 – Ikrafttreden

§ 7-1 Ikrafttreden

Forskriften trer i kraft ved kunngjøring i Norsk Lovtidende.
Samtidig oppheves tidligere gjeldene renovasjonsforskrift.

MILJØREGNSKAP – KRETSLØPET TIL VÅRT AVFALL

Alle har glede
av et miljø
uten forsøpling

DU KAN IKKE LURE NATUREN

© 1998 H&M • 1998 H&M

Retningslinjer til renovasjonsforskrift

MNA
MIDTRE NAMDAL AVFALLSSELSKAP

Innhold

Innledning	3
Hensikt med retningslinjene	3
Kommunal renovasjon	3
Kommunalt samtykke til innsamling av husholdningsavfall	3
Husholdningsavfall/ næringsavfall	4
Sortering av husholdningsavfall	5
Informasjon	5
Eiendomsrett til avfallet	5
Sanksjoner	5
Kategorisering av abonnement	6
Abonnementsforhold	6
Gebyr	6
Fritak/reduert gebyr	6
Renovasjonsteknisk plan (RTP)	7
Oppsamlingsenheter og felles bruk, alternativ oppsamlingsenhet og bruken av disse, standplass, avfallshus og lignende	8
Tekniske krav og dimensjonering	8
Beholdere for matavfall, restavfall og papir	8
Beholder/sekk for plastemballasje	8
Alternative løsninger for utendørs oppsamling	8
Containerløsninger	9
Nedgravde løsninger	9
Plassering	9
Dimensjoneringskriterier	11
Dimensjonerende avfallsmengder fra husholdninger	11
Dimensjonering av containervolum for papir og restavfall	11
Bruk av beholderne/sekkene	11
Eierskap/utskifting beholdere	11
Fyllingsgrad/maks vekt	11
Innpakking av gjenstander som kan gi skade	11
Renhold beholder	11
Forsøpling rundt beholder	11
Sikring av beholder/sekk	11
Hentested	12
Tekniske krav og dimensjonering	12
Dimensjonering av utendørs hentested	12
Areal, grunnforhold og brukervennlig plassering	12
Sikkerhet i forhold til brann og påkjørsler	12
Utforming, estetikk og sjanse	13
Plassering	13
Tilpasning til bevegelseshemmede	13
Takhøyde og åpning	13
Lys	13
Ventilasjon	13
Brannhensyn	14
Renhold og hygiene	14
Støy	14
Dimensjonering av avfallshus/avfallsrom	14
Låsing	14
Bruk av hentested	14
Veg og trillebane	14
Renovasjonskjøretøyet	15
Kjørbar veg – tekniske krav og dimensjonering	16
Kjørbar veg	16
Trillebane	16
Bruk og tilgang via kjørbare veg	16
Hjemmekompostering	17
Returpunkt og gjenvinningsstasjoner	18
Returpunkt	18
Gjenvinningsstasjoner	18
Farlig avfall og elektronisk (EE-avfall)	19
Hytte- og fritidsrenovasjon	19

Innledning

Hensikt med retningslinjene

Kommunene som eiere av Midtre Namdal Avfalls-selskap IKS (MNA) har vedtatt en egen forskrift om renovasjon. Selskapet er tildelt enerett for gjennomføring av forskriftens bestemmelser på vegne av kommunene.

I renovasjonsforskriftens § 1-3 *Retningslinjer til forskriften* kan selskapet gi nærmere retningslinjer for gjennomføring av forskriftens bestemmelser, herunder fastsette detaljkrav til:

- Sortering av husholdningsavfall (vedtas av selskapets styre)
- Kategorisering av abonnement (vedtas av representantskapet)
- Kjøreruta, tømmerutiner og frekvens (vedtas av selskapet)
- Innsamling av avfall utenom ordinær henteordning (vedtas av selskapet)
- Renovasjonsteknisk planlegging (vedtas av kommunene)
- Oppsamlingsenheter og felles bruk (vedtas av selskapet)
- Alternativ oppsamlingsenhet og bruken av disse (vedtas av selskapet)
- Standplass, avfallshus og lignende (vedtas av selskapet)
- Hjemmekompostering (vedtas av representantskapet)
- Leveringsbetingelser på gjenvinningsstasjoner (vedtas av selskapets styre)
- Returpunkt (vedtas av selskapet)
- Kommunalt samtykke for innsamling av husholdningsavfall

Disse retningslinjene er et supplement til forskriften, og målgruppen for retningslinjene er både abonnenter og utbyggere.

Kommunal renovasjon

Forurensningsloven og kommunenes tildeling av enerett til MNA gir MNA plikt og enerett til innsamling og behandling av husholdningsavfall i kommunene som er tilsluttet MNA. Alle eiere og festere av eiendommer med husholdningsavfall, dvs. eiendommer med boenheter, er på sin side pålagt å delta i kommunenes renovasjonsordning.

Alle abonnenter har både plikt og rett til å kildesortere avfallet. Avfallet skal sorteres i de fraksjoner som MNA tilrettelegger for på husstands nivå, returpunkt og gjenvinningsstasjoner.

Kommunalt samtykke til innsamling av husholdningsavfall

I henhold til §30 i Forurensningsloven kan ingen uten kommunens samtykke samle inn husholdningsavfall. Det kan imidlertid oppstå situasjoner der det vil være hensiktsmessig at andre aktører enn MNA foretar innsamlingen. I disse tilfellene har kommunene gjennom forskriften delegert myndighet til MNA, slik at MNA kan vurdere søknader og eventuelt gi samtykke.

Et eksempel på en situasjon der det kan være hensiktsmessig at andre enn MNA samler inn husholdningsavfall, er der abonnent/kunde har leid en container for å kvitte seg med større gjenstander – trevirke, møbler, osv., eller farlig avfall og elektrisk og elektronisk avfall (EE-avfall). Når avfallet har oppstått i en bolig defineres det som husholdningsavfall. Selskapet som leverer containeren skal da ha samtykke for å kunne samle inn dette avfallet.

Begrunnelsen for krav om samtykke er at kommunene skal kunne sikre at de oppfyller det ansvaret som de er pålagt i forurensningsloven. Dette for å kunne føre kontroll med at innsamling og behandling av husholdningsavfall er forsvarlig i forhold til miljø, økonomi og helsemessige krav.

Husholdningsavfall/næringsavfall

Renovasjonsforskriften inneholder en definisjonsliste for ord og uttrykk. Den henvises til forskriften § 1-4 for den komplette listen, men noen begrep er gjentatt her:

Husholdning: Alle typer boliger med privat hushold, også boliger som ikke benyttes regelmessig, herunder hytter og fritidshus m.m.

Husholdningsavfall: Avfall fra private husholdninger, herunder større gjenstander som inventar og lignende.

Næringsavfall: Avfall fra offentlige og private virksomheter og institusjoner, dvs avfall fra profesjonelle aktører som oppstår som følge av deres virksomhet. Avfallsbesitter må selv sørge for å bringe næringsavfall og farlig avfall til godkjent behandlingsanlegg.

Næringsavfallskunder kan frivillig delta i MNAs renovasjonsordning under forutsetning av at de følger de samme retningslinjer som husholdningene og at næringsavfallet i mengde og art tilsvarer husholdningsavfallet. MNA avgjør hvorvidt de mener det er hensiktsmessig å samle inn næringsavfallet sammen med husholdningsavfallet.

Gebyrplikt: Forskriften omfatter alle registrerte grunneiendommer hvor det oppstår husholdningsavfall herunder også hver enkelt seksjonerte del av bygning og hver enkelt selvstendige bruksenhet i bygning. Som selvstendig bruksenhet i bygning som ikke er seksjonert, regnes alltid hver enkelt bruksenhet med eget kjøkken. Likt med selvstendig bruksenhet regnes inntil to hybler med felles kjøkken. Utover to hybler som deler felles kjøkken, regnes én bruksenhet per to hybler. Kommunen avgjør i tilstilfelle hva som skal regnes som selvstendig bruksenhet i bygning som ikke er seksjonert. Eier av eiendom plikter å sørge for å registrere alle bruksenheter i matrikkelen. Dersom MNA registrerer avvik i forhold til antall bruksenheter ved en eiendom vil MNA varsle kommunen som ansvarlig matrikkelfører.

Sortering av husholdningsavfall

MNAs renovasjonsordning består av følgende elementer:

Henteordning som omfatter:

- Innsamling av matavfall (hver 2. uke)
- Innsamling av restavfall (hver 4. uke)
- Innsamling av papp/papir/drikkekartong (hver 4. uke)
- Innsamling av plastemballasje (hver 4. uke)

Bringeordning som omfatter:

- Returpunkter for glass- og metallemballasje
- Returpunkter for tekstiler
- Gjenvinningsstasjon (her kan du levere de fleste former for avfall)
- Hytte og fritidsrenovasjon

På brosjyrer, tilsendte sorteringsguider og på www.mna.no kan abonnentene hente ytterligere informasjon om innsamling og levering av avfall.

Informasjon

Abbonenten har en selvstendig plikt til å holde seg informert om tømmetider og endringer i disse, samt andre forhold knyttet til sitt renovasjonsabonnement. Informasjon vil være tilgjengelig gjennom lokale aviser, distribusjon av egne brosjyrer, informasjons-skriv, på MNAs nettsider, i tømmekalender og på kommunenes servicetorg.

Abbonenten har plikt til å informere beboere og andre som oppholder seg på eiendommen om hvordan de skal forholde seg til renovasjonsordningen. Ved manglende tømming har abonnenten plikt til å varsle MNA slik at nødvendige tiltak kan treffes for å rette opp forholdet.

Eiendomsrett til avfallet

Abbonenten har overdratt eiendomsretten til avfallet til MNA når oppsamlingsenhetene (beholdere, sekker, containere) tømmes i renovasjonsbil eller levert til returpunkt eller gjenvinningsstasjon. Abonnenten er selv ansvarlig for at avfall som vil holdes konfidensielt er makulert.

Sanksjoner

Ved manglende eller feilaktig sortering av avfallet, vil det gis melding om at dette må rettes. Ved graverende eller gjentatte overskridelser av sorteringsbestemmelsene kan renovatør nekte å tømme beholderen før avfallet er korrekt sortert. For å unngå eventuelle problemer knyttet til helse eller forurensning kan MNA i slike tilfeller, for abonnentens regning, sørge for separat innkjøring og sortering av det feilsorterte avfallet.

Tilsvarende tiltak kan også tas i bruk for situasjoner dersom beholderen er overfylt, for tung, feilaktig plassert, har avfall hensatt på utsiden eller på andre måter bryter med gjeldende renovasjonsforskrift. Overtredelser kan ut over dette kan straffes med bøter, jf. forurensningslovens § 79, 2. ledd.

Kategorisering av abonnement

Abonnementsforhold

Med *abonment* menes eier eller langsiktig fester av grunneiendom som er omfattet av kommunal renovasjon for husholdninger, samt bedrifter og organisasjoner som deltar i MNAs avfallsordning.

For nye (renovasjons)abonnenter stilles det normalt krav om godkjent brukstillatelse for aktuell eiendom før avfall hentes. Hver bebodd eiendom/leilighet utgjør minst ett boligabonnement. Gebyrplikten inntreffer fra det tidspunktet boenheten tas i bruk eller når bygningsmyndighetene gir midlertidig brukstillatelse/ferdigattest.

Avfall som genereres i byggeperioden er å anse som næringsavfall.

En vanlig løsning for husholdninger er 140 l matavfallsbeholder, 240 l papp/papirbeholder og 240 l restavfallsbeholder samt sekk for plastemballasje. Ved behov for bytte av beholder (større eller mindre) har abonnenten et selvstendig ansvar for selv å bestille dette fra MNA. MNA har en responstid på ca 7 virkedager etter henvendelse fra abonnent. Ved bytte av beholder kan det tillegges et gebyr for inn-/utkjøring av beholdere. Dersom abonnenten registrerer manglende tømning er abonnenten pliktig til uten ugrunnet opphold å varsle MNA om dette slik at det kan treffes tiltak for å rette opp forholdet.

Hvis man har mye avfall en gang i blant kan abonnent kjøpe merker fra MNA for levering av ekstra sekker med restavfall som settes fram ved på tømmedag, i tillegg kan abonnenten levere inntil tre sekker ekstra i forbindelse med rydekampanjer som blir annonsert.

Abonnenten skal sørge for at beholder/sekk er på hentested på tømmedag. Dersom beholderen ikke er tømt skal abonnenten få et varsel fra renovatøren som angir årsaken til dette. Dersom dette skyldes forhold abonnenten har ansvar for (eksempelvis manglende snømåking/strøing, parkerte biler som er til hinder for renovasjonsbil, beholder som ikke er trillet fram til hentested etc.) vil beholderen/sekken tømmes neste ordinære tømmedag dersom disse forhold er opprettet ved neste tømning. Dersom manglende tømning skyldes hindringer som abonnent ikke er ansvarlig for, skal MNA tømme beholder så snart hindringen opphører. Avvik fra kjørerute kan skje i forbindelse med helligdag, dersom ordinær hentested faller på en helligdag vil innkjøring av avfall som en hovedregel skje påfølgende uke.

Gebyr

Gebyrmodellen i MNA er basert på en grunnpris for utplassering av 140 l beholder for matavfall, 240 l beholder for restavfall og en 240 l beholder for papp/drikkekartong/papir. I tillegg får hver abonnent utlevert et års sett av plastposer for oppsamling av plast.

Fra grunnpris er det mulig å få en reduksjon i prisen ved behov for:

- mindre beholder (140 l) for restavfall
- egenbehandling/kompostering av matavfall.

Fra grunnpris er det et tillegg i prisen for:

- behov for større beholder for restavfall
- plassering av beholdere mer enn 10 m fra veg

Abonnenter som er tilsluttet felles bunnømte beholdere (på bakkeplan og nedgravde) har en pris som tilsvarer grunnpris minus reduksjon i prisen for 140 l beholder restavfall.

Gebyr for hytterenovasjon beregnes etter hyttas plassering fra veg.

Gebyr for fritatte eiendommer er beregnet ut fra 20 % av grunnpris.

Fritak/reduisert gebyr

Dersom en eiendom skal stå ubebodd mer enn 6 måneder sammenhengende, kan det gis et redusert gebyr inntil 12 måneder av gangen. Unntaksvis for lengre perioder. Søknad om redusert gebyr skal være skriftlig og begrunnet med at boligen skal være ubebodd i perioden det søkes for. Redusert gebyr gis ikke med tilbakevirkende kraft. Skjema for fritak finnes på MNAs nettsider. Dersom redusert gebyr innvilges, vil beholdere som abonnenten har benyttet bli hentet inn av MNA. Abonnenten må selv bestille utsetting av beholdere fra MNA før boligen tas i bruk. Abonnenter som innvilges et redusert gebyr som tilsvarer 20 % av grunngebyret (240l-gebyr). MNA kan i tillegg kreve et gebyr som dekker kostnader til henting og utsetting av beholdere.

Det gis ikke redusert gebyr ved eierskifte (kjøp/salg) av bolig. Ved eierskifte skal beholderne bli stående på eiendommen til neste eier overtar eiendommen. Hytter gis ikke fritak med mindre eiendommen er ubeboelig. Det kreves dokumentasjon for eiendommens tilstand.

Permanent fritak/avslutning fra renovasjonsordningen gis kun ved bruksendring av eiendommen til andre formål enn bolig, eksempelvis næringsseiendom, kondemnering o.l.

Renovasjonsteknisk plan (RTP)

I alle forhold som omfatter planlegging, etablering eller rehabilitering av bolig- og eller fritidsbebyggelse, er det viktig å legge til rette for, og etablere, gode løsninger for kildesortering av avfall som oppstår fra denne bebyggelsen. Det er utarbeidet en egen veileder for utarbeidelse av en renovasjonsteknisk plan for alle forslag til regulerings- eller bebyggelses-

plan og ved søknad om tillatelse til bygging eller fradeling av eiendom.

Den renovasjonstekniske planen (RTP) skal gi svar på hvordan kravene i renovasjonsforskriften blir ivaretatt når bygningene tas i bruk. Planen skal godkjennes av MNA før bygging iverksettes.

Oppsamlingsenheter og felles bruk, alternativ oppsamlingsenhet og bruken av disse, standplass, avfallshus og lignende

Oppsamlingsenhet er definert som container eller beholder, herunder sekk, undergrunn eller container til oppsamling av avfall. MNA bestemmer type oppsamlingsenhet som skal benyttes. Alle standard oppsamlingsenheter eies og utplasseres av MNA.

Tekniske krav og dimensjonering

MNA setter ut beholdere til alle nye abonnenter. Der det ligger til rette for bruk av fellesløsninger kan MNA bestemme at slike løsninger skal brukes. MNA kan pålegge den enkelte abonnent å øke volumet

på oppsamlingsenheten hvis dette synes nødvendig for å sikre tilstrekkelig sortering av avfallet eller for å hindre at avfallet oppbevares eller disponeres på en uheldig måte.

Beholdere for matavfall, restavfall og papir

I et standardabonnement for renovasjon inngår 140 liter beholder for matavfall, 240 l beholder for papir/papp og 240 l beholder for restavfall. Siden forbruket og sortering av avfall er forskjellig i hver husholdning, tilbys ulike størrelser på restavfalls- og papirbeholderne.

Størrelse og mål på standard beholderløsning som benyttes er vist i tabellen under*:

Størrelse	Antall hjul	Høyde	Bredde	Dybde
140 l	2	1 060	480	545
240 l	2	1 060	577	720
360 l	2	1 080	580	875
660 l	4	1 190	1 360	780

* Målene er kun veiledende og kan variere noe, da MNA kan ha beholdere fra flere leverandører.

Beholder/sekk for plastemballasje

Alle eneboliger o.l. får utdelt egne sekker for oppsamling av plastemballasje som knyttes igjen og settes fram på hentested på tømmedag for plastemballasje.

Borettslag, sameie o.l. som har felles avfallshus/-rom
Sekk for oppsamling av plast skal også være den foretrukne løsningen for abonnenter med felles oppsamlingsløsninger. Borettslag, sameier o.l. som har felles avfallshus/-rom skal selv stå for å sette fram utdelte sekker og lukke dem med en knute slik at det er enkelt for renovatør å ta med på tømmedag.

Borettslag, sameie o.l. som har utendørs oppsamling kan få beholder for oppsamling av plastemballasje.

Alternative løsninger for utendørs oppsamling

Alternative løsninger kan være:

- Containerløsninger plassert på bakkeplan
- Dypoppsamling (nedgravde løsninger)

Dersom man ønsker å bruke alternative oppsamlingsløsninger må det innhentes samtykke fra MNA i forkant. Alle oppsamlingsløsninger som benyttes må

kunne betjenes av de renovasjonskjøretøyene som benyttes. Dersom man ønsker å bruke nedgravde løsninger skal dette skje i samarbeid med MNA.

Containerløsninger

Containerløsninger benyttes gjerne på en del store fellesløsninger. Bruk av container avgjøres av MNA.

Containere som er utplassert av MNA blir vasket årlig. Abonentene som må sørge for tilfredsstillende orden og renhold på oppstillingsplassen.

Størrelse og mål på standard containere som benyttes i MNA er vist nedenfor*:

Størrelse (m ³)	Høyde (cm)	Bredde (cm)	Lengde (cm)
1,7 m ³	160	80	150
3,3 m ³	160	150	150
4,2 m ³	160	180	150

* Målene er kun veiledende og kan variere noe, da MNA har containere fra flere leverandører.

Nedgravde løsninger

Nedgravde løsninger eller dypoppsamlingsløsninger er en fellesbetegnelse for beholdere som er helt eller delvis nedgravde. Slike løsninger er best egnet for større fellesløsninger. MNA har laget rammeavtaler for anskaffelse av nedgravde containere, som må brukes når det skal etableres slike løsninger for husholdningsavfall i MNA området. Løsningen består av en yttercontainer som graves ned og en innercontainer med bunnømming, som senkes ned i yttercontaineren når den er i bruk og som løftes med kranbil når den skal tømmes.

Nedkastene vil som regel være utstyrt med tilgangskontroll (identifikasjonssystem). MNAs renovasjonsordning er først og fremst for husholdninger, men næringslivet kan tilknyttes for avfall som tilsvarer husholdningsavfall.

I utbyggings- og transformasjonsområder er det utbyggeren som må finansiere etablering av nedgravde containere og kjøp av ytterbeholder, MNA anskaffer bunnømt innerbeholder og drifter denne.

I eksisterende borettslag og sameier er det disse som må finansiere etablering av nedgravde containere og kjøp av ytterbeholder, MNA anskaffer bunnømt innerbeholder og drifter denne. I eksisterende byområder kan MNA initiere og finansiere etablering av nedgravde containere.

Abonnenter i området kan da bli pålagt å benytte disse.

Plassering:

Nedgravde containere skal i utgangspunktet plasseres på privat grunn.

Eventuell plassering i offentlige rom skal godkjennes av MNA.

Nedgravde containerne skal plasseres og vedlikeholdes slik at tømming kan foretas i henhold til MNAs renovasjonsordning.

Tiltakshaveren må innhente de nødvendige tillatelsene med hensyn til bl.a. arealdisponering og graving.

Det må gjøres en risikovurdering i forhold til farer som kan oppstå i forbindelse med tømning. Feks. blokkering av fortau, kranens svingradius, trafikk. Nedgravde containere må sikres mot fare for påkjørsel av biler.

Nedgravde containere må ikke plasseres slik at overflatevann ledes inn mot containerne.

For å unngå sjenanse bør nedgravde containere etableres minimum 5 meter fra inngangsparti, balkong/terrasse, lekeplass og lignende oppholdssteder. Fri høyde over bakkenivå må være minst 9 meter over nedgravd container og i det området kranbilen må operere for å tømme containeren.

Ytterkant av container skal plasseres minimum 1 meter fra vegg eller andre konstruksjoner som kan skades i forbindelse med tømning av container. Avstand fra krokfestet på containeren til stoppested for kranbil bør ikke være mer enn 5 meter, absolutt grense er 7 meter.

Området må være universelt utformet slik at funksjonshemmede får adkomst til nedkastet uten hindring minst fra en retning, men helst fra alle retninger. Tømning av nedgravde containere vil følge egen tømmeplan. MNA vil etterstrebe tømning etter behov for å redusere trafikk, forstyrrelser i området og utslipp. Beholdere vil bli rengjort minimum en gang pr. år.

Dimensjoneringskriterier

Dimensjonerende avfallsmengder fra husholdninger
Forhold som påvirker avfallsproduksjonen i en husstand er blant annet antall husstandsmedlemmer,

husstandsmedlemmenes alder, husstandens inntekt og utsorteringsgrad av de ulike avfallstypene. Leiligheter med mange barnefamilier (bleiebarn) vil generere mer avfall enn leiligheter med mange eldre.

Dimensjoneringstabeller for fellesløsninger baserer seg på følgende veiledende minimums volumbehov pr. boenhet:

Avfallstype	Dimensjonerende minimumsvolum pr. boenhet med fellesløsning
Matavfall	30 l pr. abonnent pr. uke
Restavfall	60 l pr. abonnent pr. uke
Plast/papir/kartong/papp	60 l pr. abonnent pr. uke

Dimensjonering av containervolum for papir og restavfall

For større borettslag og sameier med begrenset areal for å etablere hentested for beholdere, kan det gis samtykke til bruk av containere.

Bruk av beholdere/sekkene

Beholderne skal kun brukes til oppsamling av avfall som omfattes av renovasjonsforskriften. De skal ikke inneholde gjenstander som kan utsette renovatøren for fare eller ulempe under håndteringen.

Eierskap/utskifting beholdere

Alle beholdere/sekker/containere tilhører MNA, som også har ansvaret for anskaffelse og utsetting. MNA avgjør når en enhet må repareres eller fornyes, og foretar reparasjoner og utskiftinger etter behov. Dersom en abonnent forsettlig eller uaktsomt skader, taper eller ødelegger en enhet, vil han selv måtte bekoste reparasjon eller utskifting. Skader forårsaket av uaktsomhet kan eksempelvis være å legge varm aske i beholderen, å kjøre på beholderen med egen bil osv.

Fyllingsgrad/maks vekt

Beholderen skal ikke fylles mer enn at løkkes lett kan lukkes slik at hygieniske ulemper unngås. Avfallet skal være forsvarlig innpakket og skal ikke pakkes fastere enn at beholder kan tømmes uten besvær. Ekstra sekker må ikke veie mer enn 15 kg.

Innpakking av gjenstander som kan gi skade

Fuktig avfall, spisse, skarpe eller knuselige gjenstander mv. skal være forsvarlig innpakket før plassering i beholderen. Varm aske må avkjøles helt før den blir emballert og lagt i beholderen. Aske, avfall fra støvsuger og annet avfall som kan gi støvplage, må være emballert slik at det ikke oppstår støvplage under innsamling.

I beholderen skal det ikke legges flytende avfall, større metallgjenstander, hvitevarer, kuldemøbler,

møbler, stein og jord, større mengder hageavfall, sand/grus eller bygningsavfall. I beholderen må det heller ikke legges etsende, eksplosivt eller selvantennelig avfall.

Miljøfarlig avfall skal leveres til MNAs ordning for miljøfarlig avfall.

På vinterstid er abonnenten ansvarlig for at beholdere og avfall ikke er frosset fast og dermed ikke lar seg tømme.

Renhold beholder

Det er abonnentens ansvar å sørge for nødvendig renhold av beholder og hentested. Det anbefales at renhold skjer minimum en gang pr. år.

Forsøpling rundt beholder

Det er ulovlig å hensette avfall utenfor beholderne. Restavfall som ikke får plass i beholderen skal normalt leveres til gjenvinningsstasjon. Det er mulig å kjøpe ekstra merker som festes på ekstra sekk og leveres til renovasjonsbil på restavfallsrute.

Sikring av beholder/sekk

Det er abonnentens ansvar å sikre beholderen slik at den ikke triller fra hentested, dette gjøres enklest ved å sørge for at beholderen står på et plant underlag. På utsatte steder kan det være aktuelt for abonnent å skjerme beholderen for vind. Ved utforming/valg av hentested for beholdere som har 4 hjul må det tas hensyn til at disse krever fast dekke/underlag. Sikring må utformes slik at den kan betjenes av personell med hansker.

Låsing av hjul (bruk av hjulbrems) skal ikke være eneste sikring mot at beholder blir satt i bevegelse (av vind eller annet) slik at den kan påføre noe eller noen skade. Renovatør skal på utsatte steder sørge for å sikre beholderen etter tømning.

Hentested

Hentested er definert som sted der beholderne/sekken stilles i påvente av innsamling. Oppsamlings-enhet skal på tømmedag være plassert så nær kjørbær veg som mulig innenfor grensen på 10 meter fra kjørbær veg. Renovatør skal utføre tømning i tidsrommet 0600 til 2300. Håndtak må plasseres slik at renovatøren kan hente beholder uten å snu beholderen.

For eksisterende bebyggelse kan man ved behov og etter søknad plassere beholderen inntil 60 meter fra kjørbær veg mot et tillegg i renovasjonsgebyret. Ved planlegging av nye boliger skal det tilrettelegges for at hentested plasseres så nært inntil veg som mulig innenfor grensen på maksimalt 10 meter fra kjørbær veg.

Oppstillingsplass er ethvert sted beholderne/sekken oppbevares mellom hver tømning. Dersom oppstillingsplass er et annet enn hentested skal beholderne trilles fram til hentested på tømmedag. Krav til hygiene, brannsikkerhet og estetikk gjelder for oppstillingsplass som for hentested.

Tekniske krav og dimensjonering

Alle eiendommer skal avsette et tilstrekkelig stort og hensiktsmessig areal som hentested for beholderne. Hentested skal plasseres:

- Lett tilgjengelig for renovatør
- På bakkenivå på et stabilt, plant og fast underlag, fritt for vannansamlinger.
- Slik at det ikke oppstår hygieniske ulemper eller omgivelsene blir sjenert.
- Slik at konsekvensene av en eventuell brann blir små.
- Slik at det ikke oppstår skader på andre gjenstander (for eksempel ved tømning)

Dimensjonering av utendørs hentested

Hentested skal ha plass til nødvendig antall beholdere. Ved dimensjonering av areal for hentested må det legges inn minst 15 cm avstand mellom

beholderne. Det må også beregnes et fritt areal foran beholderne på minst 1,3 m slik at beholderne lett kan trilles fram til renovasjonsbilen.

Ved store hentested kan beholderne stilles på to eller flere rekker. Slike hentested bør skjermes med gjerde eller legges i avfallshus/-rom.

Ved etablering av felles hentested må det tas hensyn til følgende forhold:

Areal, grunnforhold og brukervennlig plassering
Hentested må ha stort nok areal slik at det er god plass til:

- Alle beholderne samt til framtidig utvidelse.
- Tømning av beholderne.
- Rydding, renhold og snømaking.

Foran beholderen må det være areal tilgjengelig for å trille beholderne fram til renovasjonsbil. Arealet må være plant og ha et stabilt og fast dekke. Drenering må sikres slik at det ikke oppstår vannansamlinger.

Ved plassering av hentestedet må hensynet til beboernes og renovatørenes interesser veies. For beboerne vil det være viktig at hentestedet ligger i nærheten av utgangsdør eller naturlig gangveg fra bolig til hovedveg, busstoppested, parkeringsplass og lignende. For renovatør er det viktig at renovasjonsbilen kan kjøres nær opp til hentestedet og at det ikke er hindringer i vegen for en effektiv innsamling. Plassering av hentestedet på boligens parkeringsplass kan være en god løsning. Hentestedet bør utformes etter prinsippene for universell utforming.

Sikkerhet i forhold til brann og påkjørsler

Det er viktig at en eventuell brann i beholderne ikke sprer seg. En åpen usikret hentested bør enten plasseres med god avstand til bebyggelse (minst 8 m) eller så må fasade på nærliggende boligbygningen ha brannteknisk beskyttelse (mur, tegl, gips eller lignende).

Utforming, estetikk og sjenanse

Et stort felles hentested kan få en dominerende plass i et boligområde og gi et estetisk dårlig inntrykk. Dette blir ikke bedre dersom løsningen er underdimensjonert eller beholderne av andre grunner blir overfylt. Hentestedet bør derfor om mulig plasseres skjermet. Dette kan enkelt gjøres ved å etablere gjerde rundt beholderne eller plassere de der det er naturlig skjerming. Beholderne kan også settes inn i beholderskap med innkastluker tilpasset den avfallstypen som skal samles opp. Beholder/skap må utformes slik at de kan tømmes med personell som benytter hansker.

Kravene til avfallshus og avfallsrom skal tilfredsstille kravene til hentested. Avfallshus/-rom må dessuten være tilstrekkelig stort for de abonnenter som er tilknyttet. Lysåpning på dører må være tilstrekkelig stor for ut- og inntransport av beholderne som skal anvendes.

Atkomstvegen må være plan og fast, og uten hindringer. Ved nybygging skal terskler unngås. Dersom det er terskler på eksisterende avfallshus/-rom skal de utstyres med kjøreramper.

Avfallshus og avfallsrom er primært et tiltak som kan gjøre det enklere for abonnentene å kildesortere avfallet, samtidig som det kan betraktes som et forskjønningsiltak.

Avfallsrom er betegnelsen på et separat rom avsatt til oppsamling av avfall. Avfallsrom skal fylle de samme funksjoner som utendørs hentested og avfallshus.

Følgende må hensyntas ved planlegging/dimensjonering av avfallsrom:

Plassering

Avfallsrom må plasseres på gateplan. Renovasjonsbilen må ha mulighet for å komme nær inngangsdør til avfallsrommet slik at gangavstanden blir så liten som mulig.

Avfallshus bør plasseres med lett og praktisk atkomst for abonnent og renovatør. Ettersom avfallshuset representerer en estetisk bedre løsning enn åpen utendørs hentested, kan avfallshuset plasseres nærmere felles inngangsdør og kjørbare veg uten at dette virker skjemmende. Det må samtidig sikres kort gangavstand for renovatør slik at kravet til trillebane blir ivaretatt.

Abonnenter/utbyggere står fritt til å utforme avfallshuset, men kravene til avfallshus må være ivaretatt. Materialvalg og design bør ikke bryte med den øvrige bebyggelsen på eiendommen.

Avfallshuset bør ha telesikret støpt gulv med fall utover og asfalt eller annet fast dekke på trillebanen.

Tilpasning til bevegelseshemmede

Etablering av avfallsrom/hus innebærer en mulighet for bedre tilrettelegging for rullestolbrukere, gamle og svaksynte. Dørhåndtak/døråpner og lysbrytere må ikke plasseres for høyt. Beholdere bør være uten lokk og de største beholdertypene bør unngås på grunn av stor høyde. Prinsippene for universell utforming skal følges.

Takhøyde og åpning

Avfallshus må ha en høyde fra gulv til takbjelker på minst 2,20 m. Døråpninger skal ha en lysåpning på minst 1,20 m bredde og 2,00 m høyde. Dør må slå utover, være terskelfri, selvlukkende og enkel å sette i åpen stilling.

Adgangen til avfallshus bør etableres uten dør. Åpningen vil da bidra til utlufting av eventuell lukt samtidig som renovatørens tømmerutliner blir mer effektive. Dersom det anses å være en risiko for at uvedkommende kan gjøre hærverk i avfallshuset eller for påtenning, kan låsbar dør vurderes.

Lys

Avfallshus/-rom må ha god innvendig belysning (minst 100 lux). Lys kan med fordel utstyres med automatisk inn-/utkobling slik at det står på i den tiden det foregår tømming og når abonnentene har behov for å benytte beholderne. Døråpning/atkomstveg kan også med fordel være belyst.

Ventilasjon

Avfallsrom må ha ventilasjonsanlegg med tilførsel av friskluft og avtrekk. Luftmengde på avtrekk bør være minst 5 l/s og m² gulvflate. Det bør tilføres litt mindre luft enn det trekkes av for å unngå spredning av lukt når dører åpnes. Frisklufts kanal bør plasseres ca. 0,4 m over gulvnivå.

Avfallshus må sikres god ventilasjon, for eksempel med store åpninger øverst på sideveggene eller god lufting mellom panel i kledning.

Brannhensyn

Ved etablering av **avfallsrom** må risiko for brannspredning vurderes nøye. Avfallsrommet hvor det plasseres beholdere må utgjøre en egen branncelle med nødvendig brannmotstand. Rommet må være utstyrt med røykvarsler/brannalarm eventuelt viderekoblet til alarmsentral. Sprinkleranlegg bør vurderes.

Avfallshus: Dersom fasade på boligbygning ikke har brannteknisk beskyttelse bør avfallshuset plasseres i god avstand til bygningen (minst 8 m). Alternativt kan avfallshuset brannbeskyttes med gips, tegl eller mur.

Renhold og hygiene

Avfallsrom bør ha sluk og tappekran for spyling av gulv og eventuell rengjøring av beholdere.

Avfallshus: Det bør være mulig å gjennomføre renhold og rengjøring av gulv og eventuelt også beholderne. Overflater må være enkle å holde rene. Vann og spyleslange bør legges opp slik at rengjøring kan foretas ved behov.

Støy

Avfallsrom bør plasseres slik at beboere ikke blir sjenert av støy ved tømming av beholderne.

Dimensjonering av avfallshus/avfallsrom

Avfallsrommet må dimensjoneres etter antall boenheter som er knyttet til rommet, tømme frekvens og antall avfallstyper som skal samles opp. Rommet må være så stort at en beholder kan flyttes uten å måtte flytte på andre. Høyde under taket bør være 2,20 m. Sekken må være lett tilgjengelig og kunne tas med av renovatøren uten å måtte flytte på gjenstander.

Avfallshuset må dimensjoneres for de abonnentene som er tilknyttet løsningen, antall avfallstyper som skal samles opp og innsamlingsfrekvens. Nye avfallshus skal dimensjoneres for standard innsamlingsfrekvens.

Låsing

Dersom abonnent ønsker å låse porter, dører, luker eller lokk for å hindre uvedkommende i å benytte beholderne må abonnent selv bekoste lås. MNA må imidlertid ha tilgang til beholderne i forbindelse med tømming og eventuell reparasjon og bytting av beholdere. Skal avfallshus/avfallsrom være avlåst,

kreves det nøkkelfri kodelås med tastatur montert på vegg.

Bruk av hentested

Beholder skal plasseres etter MNAs anvisning slik at de ikke gir hygieniske ulemper eller er til sjenanse for andre (så langt det er mulig), dette gjelder både ved oppbevaring og i forbindelse med tømming. På hentestedet skal beholderen plasseres lett tilgjengelig på et plant og fast underlag i bakkenivå. Beholderne skal på tømmedag stå med håndtaket vendt slik at det er enkelt å gripe tak i for renovatør. På tømmedagen må beholderne være satt frem til veg senest kl. 06:30. MNA vil normalt sørge for tømming av rett plassert beholder/container med riktig sortert avfall på hentested i tidsrommet kl. 07:00–17:00. I forbindelse med bevegelige helligdager, hindringer ol. kan tømming imidlertid bli foretatt i et utvidet tidsrom kl. 06:00–23:00. Dette vil i tilfelle bli annonsert/varslet.

Renovatøren skal forlate beholderen i oppreist og lukket posisjon på hentestedet.

I områder hvor det er avsatt felles beholdere, kan kommunen henvise abonnentene til å benytte disse. Evt. endringer i MNAs innsamlingssystem kan medføre behov for endret plassering av beholderne. Abonnenten plikter derfor til enhver tid å følge MNAs anvisning mht. plassering.

Plassering av beholderen på tømmedag må være slik at renovatøren ikke hindres av snø, biler, vann eller andre sperringer. I perioder med snø og is kan det være nødvendig å ha en annen plassering av beholderen som skal tømmes enn i resten av året. Vinterstid skal adkomsten til beholderen være ryddet for snø, om nødvendig være sandstrødd etc. slik at renovatørene får utført tømmingen.

Henteavstand fra beholder til kjørbare veg skal som hovedregel være maksimalt 10 meter.

Abonnenten plikter å holde hentested ryddig og fri for avfall. Avfall på hentested skal fjernes av abonnent. Plikten til rydding og renhold gjelder både for utendørs hentested, avfallshus og avfallsrom.

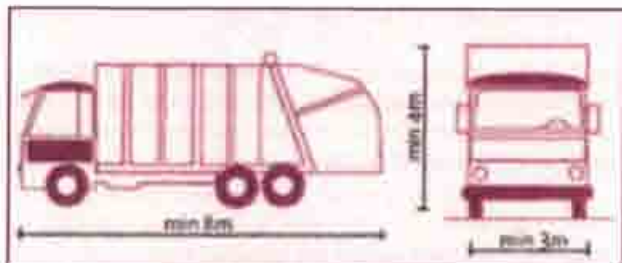
Veg og trillebane

Krav til vegstandard gjelder uavhengig av om det er offentlig eller privat veg.

Renovasjonskjøretøyet

Renovasjonskjøretøy kan variere betydelig i størrelse og nyttelast. Generelt har det vært en tendens til at bilene har blitt større etter innføring av kildesortering. Blant annet benyttes det biler som samtidig kan samle inn flere avfallstyper på samme aggregat.

Renovasjonsbil med minimums lengde, bredde og høyde.

Normal størrelse på renovasjonsbiler vil være ca. 2,5 m bredde og ca. 3,5–4 m høyde. Bil som tømmer container kan ha en høyde på ca. 4 m. Fri høyde ved tømning av beholdere og pålasting av container bør være minst 5 m.

Bilens lengde kan også variere en del, men vil normalt ligge på ca. 8–9 m. For tømning av containere er det behov for en fri lengde på ca. 14 m.

Normalt vil renovasjonsbiler som samler inn restavfall ha en totalvekt i området 15–20 tonn. Stikkveger må dimensjoneres for å tåle last fra renovasjonsbil.

Kjørbar veg – tekniske krav og dimensjonering

Krav til utforming og dimensjonering av offentlige veger er angitt i Statens Vegvesens vegnormaler «**Håndbok N100**». Vegnormen gir generelle rammer for utforming og standard også på vegnettet og gir utfyllende bestemmelser for planlegging og prosjektering av veger og gater. Statens vegnorm gjelder for alle kommunale veger og «plasser». I tillegg gjelder den alle avkjørsler fra kommunal veg samt alle private veger hvor det skal utføres snøbrøyting eller henting av renovasjon i kommunal regi.

Kjørbar veg

Innsamlingsrutene er lagt opp etter kjørbare veger som til enhver tid skal være i slik stand at renovasjonsbil kan komme fram til hentested og sru på en forsvarlig måte. Kjørbar veg er derfor alle veger hvor det skal kunne kjøres en renovasjonsbil, herunder stikkveg fra hovedveg og fram til felles hentested, avfallsrom eller avfallsrom i et boligområde.

Planlegging av et boligområde må derfor også omfatte plan for utforming av kjørbare veger fram til hentested.

Det må lengst mulig unngås at renovasjonsbilen må kjøre inn i eller passere de områder i et boligområde som er avsatt til lek og rekreasjon. Innsamling vil også måtte skje på tider av dagen da beboerne er hjemme. Renovasjonsbilen utgjør derfor kanskje den største sikkerhetsrisiko for påkjørsler, spesielt i forhold til lekende barn.

Størst risiko oppstår der renovasjonsbilen må rygge for å komme fram til beholderne. Løsninger der renovasjonsbilen må rygge bør derfor unngås i størst mulig grad.

Veg inn til hentested skal være kjørbare for renovasjonsbiler. Kjørbar veg må derfor etableres med fast dekke. Vegbredden, samt bredde på porter som må passeres, må være minimum 3 meter og fri høyde minimum 4 meter. Eventuell vegskulder må ikke etableres med hindringer som murer, høye kantsteiner, beplantning og lignende.

Dersom vegen endrer retning utover 30° må vegbredden økes utover minimumsmålene som er angitt ovenfor. Der kjørbare veger ender må det etableres riktig dimensjonert snuplass eller vendehammer.

Trillebane

Trillebane er definert som veg mellom hentested og der renovasjonsbilen stanser, det vil si gangvegen for renovatøren. Trillebanen benyttes til manuell transport av beholdere. For å oppnå en effektiv renovasjon og redusere det manuelle arbeidet for renovatørene, skal trillebanen være så kort som mulig. Maksimal lengde på trillebane er 10 meter. Det kan gis dispensasjon fra kravene for eksisterende bebyggelse, der det er vanskelig å etterkomme kravene. Det skal være lett for renovatøren å trille beholderne. Trillebanen må derfor ha et flatt, fast og stabilt underlag. Det skal være minst mulig hindringer i vegen, fortauskanter og andre hinder må unngås. Eksisterende kanter må utstyres med kjørerampe på begge sider.

Maksimal stigning på kjørerampe skal være 1:4.

Bruk og tilgang via kjørbare veger

Kjørbar veg er et viktig begrep ettersom renovasjonsrutene er lagt opp etter de veger som er definert som kjørbare. For offentlige veger vil den aktuelle vegmyndighet ha ansvar for utbedring og vedlikehold. For private veger vil eier/grunneier være ansvarlig for dette.

Kjørbar veg skal til enhver tid være i slik stand at renovasjonsbilene kan komme fram for tømning i samsvar med tømmeplaner. For å få regelmessig tømning er det avgjørende at veg er kjørbare hele året. Veger som ikke tilfredsstiller krav til vegstandard vil ikke kunne betraktes som kjørbare veger. Slike veger vil kunne bli omdefinert til ikke-kjørbar veg. Hentested må da normalt flyttes.

Veg kan også bli midlertidig uframkommelig som følge av snøfall, vegarbeider med mer. Ved uforutsett uframkommelighet må abonnenten selv bringe beholderen fram til kjørbare veg.

Abonnenten kan alternativt benytte sekk fram til neste ordinære tømmetidspunkt. Ved forutsett uframkommelighet vil abonnent bli varslet om hvorledes man skal forholde seg til dette.

På tømmedag skal trillebane være fri for parkerte biler, sykler og andre hindringer. Renovatøren skal ikke kunne forulempes av dyr på eiendommen.

Utbedring og vedlikehold av trillebane er abonnentens ansvar. Om vinteren skal vegen være måkt og eventuelt strødd. Dersom trillebanen ikke er i samsvar med bestemmelsene kan tømning utebli.

Abonnenten skal så langt som mulig varsles om årsaken til uteblitt tømning.

Hjemmekompostering

Hageavfall anbefales kompostert i egen hage så lenge dette ikke er til sjenanse for andre. Med hageavfall menes gress, løv, blomster, greiner og kvister. Ved kompostering av frukt og grønnsaker fra egen hage bør dette blandes godt med annet kompostert avfall for å redusere risikoen for at komposten tiltrekker seg skadedyr.

Det kan komme lukt fra kompost av hageavfall og komposten kan virke estetisk skjemmende for omgivelsene. Kompost for hageavfall bør derfor etableres i forståelse med eventuelt berørte naboer. Kompostering av **matavfall** krever noe mer innsats enn ved kompostering av hageavfall, deriblant en egnet og godkjent beholder for dette.

Kompostering av matavfall forutsetter videre:

- Avtale med MNA om hjemmekompostering
- Plassering av kompostbeholder må ikke være til sjenanse for nabo
- Komposteringen skal utføres på en hygienisk tilfredsstillende måte
- Abonnementen tillates ikke å kaste matavfall i restavfallsbeholderen eller grave dette ned
- Dersom komposteringen opphører, plikter abonnenten skriftlig å melde dette til MNA, og redusert renovasjonsavgift opphører
- Dersom abonnenten har felles beholdere for papir og restavfall med en eller flere naboer, må også disse skrive avtaler om kompostering. Dersom kompostbeholderen er dimensjonert for flere enn én boenhet, kan komposteringen utføres sammen
- De abonnenter som gjennom denne avtale forestår kompostering tillates ikke å levere matavfall til innsamling

Abonnenter som inngår avtale om kompostering vil bli kontrollert. Dersom MNA registrer at matavfall likevel blir lagt i avfallsbeholder eller gravd ned, vil differansen mellom redusert avgift og ordinær avgift bli avkrevd for inneværende og foregående år. MNA vil føre kontroll med at avtalen etterleves.

Til kompostering av husholdningsavfall skal det benyttes isolert kompostbinge. Bare kompostbinger som er godkjent av MNA skal benyttes. Ved henvendelse til MNA vil abonnenten får opplysninger om forhåndsgodkjente binger. Velger abonnenten å bygge kompostbingen selv, skal denne godkjennes av MNA før den benyttes til kompostering av matavfall.

Minimumskrav:

- Isolasjonstykkelse vegger 50 mm.
- Heldekkende gnagersikker fletting i bunnen
- Isolert bunnplate (min 50 mm.) med luftehull/spalter
- Isolert lokk (min 50 mm.) med luftehull/spalter
- Overflaten på bingen bør ikke være over 250 cm²
- Volum på kompostbinge bør ikke være mindre enn 70 liter
- Tett ytterkledning.

Kompostbeholderen skal plasseres og brukes slik at den ikke er til sjenanse for naboer eller andre. Med dette menes at komposteringen ikke skal medføre tiltrekking av skadedyr, sivevann, vond lukt mv.

Dimensjonering av kompostbinge:

- Dimensjonerende mengde våtorganisk avfall er 50 liter/person/år.
- En standard familie på to voksne og 2–3 barn bør da ha en kompostbinge som rommer minimum 200 liter.

Samarbeid om kompostbinge:

- Flere abonnenter kan samarbeide om en kompostbinge.
- Ved valg av størrelse på bingje må dimensjonerende mengde (50 liter/person/år) legges til grunn.

Krav til hjemmekompostør:

- Alt kjøkkenavfall og organisk komposterbart avfall fra husholdningen skal komposteres.
- Komposteringen skal drives hele året.
- Restavfallet skal ikke inneholde komposterbart materiale.

Returpunkt og gjenvinningsstasjoner

Returpunkt

MNA har tilrettelagt for levering av glass- og metallemballasje og tekstiler. Ved utvalgte punkter har vi også satt ut containere for avfall fra fritids-eiendommer. Dette er en bringeordning hvor kunder kan levere kildesortert husholdningsavfall. Vi henviser til MNAs hjemmeside www.mna.no for informasjon, plassering og bruk av returpunkter.

Ved fulle containere, ber vi om at det meldes fra til MNA. Det er ikke lov å plassere avfall utenfor containerne. Dette er i strid med forskriften og gir grunnlag for at MNA kan kreve kostnadsdekning for opprydning. Alvorlige brudd på forskriften kan gi grunnlag for at MNA anmelder forholdet til politiet. Overtrедelsen kan etter slik anmeldelse bli straffet med bøter. Ved gjentagende forseplingsproblemer, kan MNA beslutte å fjerne eller å flytte returpunktet.

Gjenvinningsstasjoner

MNA har gjenvinningsstasjoner i de fleste kommunene i tillegg er det etablert mobile løsninger i en del kommuner. Se våre nettsider www.mna.no for løsninger, åpningstider og priser. På gjenvinningsstasjonen kan kunder levere husholdningsavfall som ikke kan eller skal plasseres i oppsamlingsenhetene. Det er kundens ansvar å sørge for tilfredsstillende sikring av last.

Fri levering av privat husholdningsavfall dekkes gjennom det ordinære renovasjonsgebyret. Det forutsetter at abonnenter kommer med avfallet i private biler med eller uten tilhenger med totalvekt inntil 3,5 tonn. Alt avfallet skal sorteres etter våre avfallstyper av kunden. Det er ikke anledning til å benytte seg av firmabiler, lastebiler eller traktorer. Kommer noen med slike kjøretøy er det å betrakte

som næringsavfall og må på vekt og betale etter gjeldende priser for næringsavfall.

Firma kan heller ikke levere avfall fritt for privatkunder på oppdrag fra kunder.

Offentlige og private virksomheter kan også levere en del avfallstyper til gjenvinningsstasjonene. Gjenvinningsstasjonene er delfinansiert av renovasjonsgebyret. For å hindre kryss subsidiering i strid med EØS avtalen, er det forskjellige priser for husholdningsavfall og næringsavfall.

Farlig avfall og elektronisk (EE Avfall)

Abonnenter/kunder skal levere farlig avfall, EE-avfall mv. på gjenvinningsstasjonene. EE-avfall kan også leveres hos forhandlere og i dagligvarebutikker. MNA ivaretar kommunenes ansvar ved å sørge for at det i den enkelte kommune eksisterer tilstrekkelig tilbud for mottak av farlig avfall fra husholdninger og virksomheter med mindre mengder farlig avfall. Plikten er begrenset til mottak av inntil 1 000 kg farlig avfall totalt pr. år pr. avfallsbesitter. MNA ivaretar også kommunens mottakplikt for kasserte elektriske og elektroniske produkter og kasserte PCB holdige isolerglassruter.

Hytte- og fritidsrenovasjon

MNA har tilrettelagt for levering av husholdningsavfall for sine hytte- og fritidsabonnenter.

Felles oppsamlingsenheter er plassert ved punkter i tilknytning til aktuelle hytteområder. Oppsamlingsenhetene skal kun benyttes av eiere av hytte- og fritidseiendommer i området.

Større gjenstander skal leveres til den lokale gjenvinningsstasjonen i regionen.

Ved fulle beholdere ber vi om at det meldes fra til MNA. Det er ikke lov å plassere avfall utenfor beholderne. Dette er i strid med forskriften og gir grunnlag for at MNA kan kreve kostnadsdekning for opprydning. MNA har konsesjon for å montere overvåkningsutstyr ved containermottak og vurderer løpende behov for bruk av slikt utstyr. Alvorlige brudd på forskriften kan gi grunnlag for at MNA anmelder forholdet. Overtredelsen kan etter slik anmeldelse bli straffet med bøter. Ved gjentakende forsøplingsproblemer ved et punkt, kan MNA også beslutte å flytte hyttebeholderne.

Alle har glede
av et miljø
uten forsøpling

DU KAN IKKE LURE NATUREN

Veileder Renovasjonsteknisk plan

MIDTRE NAMDAL AVFALLSSELSKAP IKS
2018

Innhold

Innledning	4
Renovasjonsteknisk planlegging	4
Krav til teknisk løsning for oppsamling av husholdningsavfall	4
Plikt til renovasjonsteknisk plan	4
Omfang av og innhold for renovasjonsteknisk plan	4
Renovasjonsløsninger i plan- og byggesaker	5
Formål	5
Omfang og status	5
Lovverk og hjemmelsgrunnlag	5
Generelt	5
Renovasjonsforskrift for MNA-kommune	5
Krav til avfallsløsning og vegsystem	6
Krav til kildesortering	6
Krav til oppsamlingsenheten	6
Generelt	6
Oppsamling innendørs	6
Oppsamling utendørs	6
Oppsamling utendørs- nedgravde beholdere	6
Krav til oppsamlingsplass	6
Krav til avfallsrom og avfallsrom	7
Krav til vegløsning	7
Vegnorm	7
Krav til kjørbare veg	7
Oppsamling ute	9
Oppsamlingsenheter i plast	9
Størrelse og mål i mm på standard beholdere	9
Bunntømte beholdere på bakkeplan	9
Størrelse og mål på standard beholder	9
Nedgravde containere (dypoppsamling)	9
Krav til funksjonalitet	9
Plassering av nedgravde containere	10
Adkomst	10
Avstander	10
Sikring	10
Merking	10
Dimensjoneringsgrunnlag	10
Overtakelse av anlegg/ansvarsfordeling	11
Organisering	11

Innledning

Renovasjonsteknisk planlegging

Krav til teknisk løsning for oppsamling av husholdningsavfall

Kommunen kan gjennom særskilte bestemmelser i kommuneplanens arealdel, reguleringsplan, kommunedelplan eller utbyggingsavtale stille krav til teknisk løsning for oppsamling av husholdningsavfall i hele eller deler av det området planen eller avtalen omfatter.

Adgangen til å stille slike krav er begrenset til de tilfeller der dette er nødvendig for å sikre at arealbruk og bebyggelse tilrettelegges slik at det blir til størst mulig gagn for den enkelte og samfunnet, jf. plan- og bygningsloven § 2 og § 26. Adgangen til å stille slike krav i utbyggingsavtale må være forankret i kommuneplanens arealdel, kommunedelplan eller reguleringsplan.

Krav om at utbygger skal bekoste hele eller deler av områdets infrastruktur for husholdningsavfall, må stå i rimelig forhold til utbyggingens art og omfang, kommunens plikter etter avtalen og bidrag til gjennomføringen, samt den belastning utbyggingen påfører kommunen, jf. plan- og bygningsloven § 64 b.

Plikt til renovasjonsteknisk plan

Enhver som fremmer forslag til regulerings- eller bebyggelsesplan i kommunen, plikter å utarbeide en renovasjonsteknisk plan for det området planforslaget omfatter. Jfr kap xx i «Renovasjonsforskrifter for MNA-kommune»

Enhver ansvarlig søker som søker om tillatelse til bygging eller fradeling av grunneiendom, plikter å fremlegge renovasjonsteknisk plan for den eiendom/ de eiendommer som omfattes av det omsøkte tiltaket.

Bestemmelsene gjelder uavhengig av om det finnes en renovasjonsteknisk plan som del av regulerings- eller bebyggelsesplan som grunneiendom allerede er omfattet av.

Omfang av og innhold for renovasjonsteknisk plan

En renovasjonsteknisk plan skal vise hvordan oppsamling og innsamling av avfall skal løses fysisk for det området eller den grunneiendom planen omfatter, samt hvordan andre eiendommer eventuelt berøres av den foreslåtte løsningen. Dette gjøres ved kart eller tegning og beskrivende tekst.

Følgende forhold skal beskrives:

1. Kategori avfallsbesittere i eiendommens driftsfase, dvs. hvorvidt avfallsbesitterne som skal ha tilhold på grunneiendommen eller området er husholdninger, næringsvirksomheter, kommunale virksomheter eller kombinasjoner av disse.
2. Teknisk løsning for oppsamling av avfall, dvs. beholder/dunk, container, nedgravd container, avfallssug etc.
3. Hoveddimensjoner for oppsamlingsenheter, samt benyttet dimensjoneringsgrunnlag.
4. Plassering av oppsamlingsenheter.
5. Eventuelle utvidelsesmuligheter ved senere overgang til større eller flere oppsamlingsenheter.
6. Adkomst og stoppested for renovasjonsbil.
7. Stedfestede plikter og rettigheter (servitutter) som er relevante for renovasjon.
8. Hvordan nabo- og gjenboieidommer berøres av foreslått løsning.

Dersom en boligeiendom ikke kan betjenes direkte med ordinær renovasjonsbil, skal stedfestet renovasjonsrett på annen eiendom avtales før eller i forbindelse med fradelings- eller byggesak.

Renovasjonsløsninger i plan- og byggesaker

Ved planlegging, etablering av bolig- og fritidsbebyggelse, er det viktig å etablere gode løsninger for kildesortering av avfall. Krav til renovasjonsløsning bør fastsettes allerede på kommuneplan- eller reguleringsplannivå, slik at utbygger kan foreta endringer i en tidlig fase av prosjektet.

Disse retningslinjene er et verktøy for kommunen i arbeid med renovasjonsspørsmål i arealplaner og i byggesaksbehandling. Retningslinjene vil også være et verktøy for arkitekter, utbyggere og boligselskaper, både ved etablering av nye boligprosjekter og ved rehabilitering.

Formål

Målet med retningslinjene er å hjelpe kommunen til å sikre at det stilles krav til avfallsløsning og vegsystem i planfasen og ved behandling av byggesøknad. Retningslinjene skal også gi veiledning til entreprenører i planlegging av løsningene. Retningslinjene har primært fokus på bolig- og fritidsbebyggelse der det benyttes felles oppsamlingsløsninger og i mindre grad rettet mot eneboliger med egen oppsamlingsplass og standardløsning.

Omfang og status

Retningslinjene er hjemlet i særskilte bestemmelser i kommuneplanens arealdel, reguleringsplan, kommunedelplan eller utbyggingsavtale som er vedtatt av kommunene.

Retningslinjene gjelder for nyetablering av bolig- og fritidsbebyggelse, ombygging av eksisterende bebyggelse og bruksendring av næringsbygg til boligformål. Ethvert forslag til renovasjonsteknisk plan skal godkjennes av MNA. Dersom det etableres løsninger som er i strid med retningslinjene, kan MNA med hjemmel i renovasjonsforskrift kreve at løsningen endres eller utbedres.

Lovverk og hjemmelsgrunnlag

Generelt

- Det er i hovedsak to lovverk som regulerer renovasjon og avfallshåndtering:
- Forurensingsloven
- Plan- og bygningsloven

Renovasjonsforskrift for MNA-kommune

Forskriften regulerer det avtalemessige forholdet mellom kommunen (MNA) og abonnentene i kommunen.

Krav til avfallsløsning og vegsystem

Krav til kildesortering

I MNA-kommune plikter abonnentene å kildesortere avfallet.

- Ved husstanden: papir/papp/drikkekartong, plastemballasje, matavfall og restavfall
- Ved returpunkt: glass- og metallemballasje og tekstiler
- På gjenvinningsstasjonen: mange avfallstyper inkludert miljøfarlig avfall, hageavfall, bygge- og rivningsavfall og EE-avfall.

Krav til oppsamlingsenheten

Generelt

Oppsamlingsenhet betegner alle typer løsninger for oppsamling av avfall.

MNA benytter standardløsninger for utendørs oppsamling som er tilpasset MNAs renovasjonskjøretøy. MNA eier standard oppsamlingsutstyr (beholdere/dunker) som abonnenten disponerer og vil foreta nødvendig vedlikehold og utskiftninger av defekte deler.

Oppsamling innendørs

MNA deler ut plastsekker til kildesortering av plastemballasje og har en avtale med de fleste kolonialbutikker om standplass for poser for emballering av matavfall.

Oppsamling utendørs

MNA setter ut standard oppsamlingsenheter til alle nye abonnenter.

Der det ligger til rette for bruk av fellesløsninger kan MNA bestemme at slike løsninger skal anvendes.

Oppsamling utendørs- nedgravde beholdere

Nedgravde oppsamlingsenheter er ikke standardløsning i MNA-kommune, men denne løsningen bør vurderes ved etablering av nye felt. Løsningen skal vurderes i hvert enkelt tilfelle. MNA skal i ethvert tilfelle godkjenne bruk og plassering av slike løsninger. MNA skal inkluderes i planlegging av slike anlegg. I prinsippet skal slike anlegg bekostes og etableres av utbygger. Når anlegget tas i bruk overtas driftsansvaret av MNA. MNA overtar ikke driftsansvar for anlegg som etableres for annet avfall enn husholdningsavfall.

Krav til oppsamlingsplass

Alle eiendommer skal avsette et tilstrekkelig stort og hensiktsmessig areal for plassering av oppsamlingsenhetene. Oppsamlingsplassen skal etableres:

- lett tilgjengelig for renovatørene. Maksimalt 10 meter fra kjørbare veg.
- på bakkenivå på et stabilt, plant og fast underlag, fritt for vannansamling.
- slik at det ikke oppstår hygieniske problemer eller at omgivelsene blir sjenert.
- slik at konsekvensene ved brann blir små.
- slik at det ikke oppstår skader på andre gjenstander (for eksempel ved tømming).

MNA kan bestemme hvor oppsamlingsplassen skal ligge, og om kravene ikke er tilfredsstillt, kreve at oppsamlingsenhetene blir omplassert.

Krav til avfallshus og avfallsrom

Avfallshus er et separat utvendig bygg for plassering av felles oppsamlingsenheter.

Avfallsrom er et innvendig rom i bygningen for plassering av felles oppsamlingsenheter.

Etablering av slike løsninger er et krav til utbygger i utbyggingsfasen.

Avfallshus/avfallsrom skal være på gateplan med terskelfri døråpning.

Etableres avfallshus eller avfallsrom skal de tilfredsstille krav til oppsamlingsplass. Avfallshus/-rommet skal være stort nok til å romme avfallsbeholdere til alle fraksjoner som skal

kildesorteres i forhold til antall abonnenter som er tilknyttet.

Følgende krav må oppfylles:

- Takhøyde minimum 2,20 meter.
- Dører skal være terskelfri og ha minimum 1,20 meter lysåpning.
- Høyde på dør 2,0 meter.
- Alle dunker skal kunne trilles ut uten å flytte på andre dunker.
- Transportvegen må være plan og fast uten hindringer.
- Skal avfallshus/avfallsrom være avlåst, kreves det nøkkelfri kodelås med tastatur montert på vegg.

Avfallsrom skal i tillegg ha:

- Sluk i gulv.
- Ventilasjon, plasseres 0,4 meter over gulv.
- Fri gulvplass foran og ved siden av dør.
- Belysning minimum 100 lux. Lysbryter ved dør.
- Avfallsrommet skal legges til yttervegg, med dør i gateplan.

Krav til vegløsning

Vegnorm

Krav til utforming og dimensjonering av offentlige veger er angitt i Statens Vegvesens vegnormaler «Håndbok N100». Vegnormen gir generelle rammer for utforming og standard også på vegnettet og gir utfyllende bestemmelser for planlegging og prosjektering av veger og gater. Statens vegnorm gjelder for alle kommunale veier og «plasser». I tillegg gjelder den alle avkjørsler fra kommunal vei samt alle private veier hvor det skal utføres snøbrøyting eller henting av renovasjon i kommunal regi.

Krav til kjørbare veg

Adkomstveger er alle veger hvor det skal kunne kjøres en renovasjonsbil, herunder stikkveg fra hovedveg og fram til felles oppsamlingsplass, avfallshus eller avfallsrom i et boligområde. Planleggingen av et boligområde må derfor også omfatte plan for utforming av veganlegg fram til oppsamlingsplassen og godkjent snuplass.

Som kjørbare veg regnes veg med tilfredsstillende snuplass eller gjennomkjøring som har kurvatur, stigningsforhold, bredde og styrke til å tåle et renovasjonsskjøretøy.

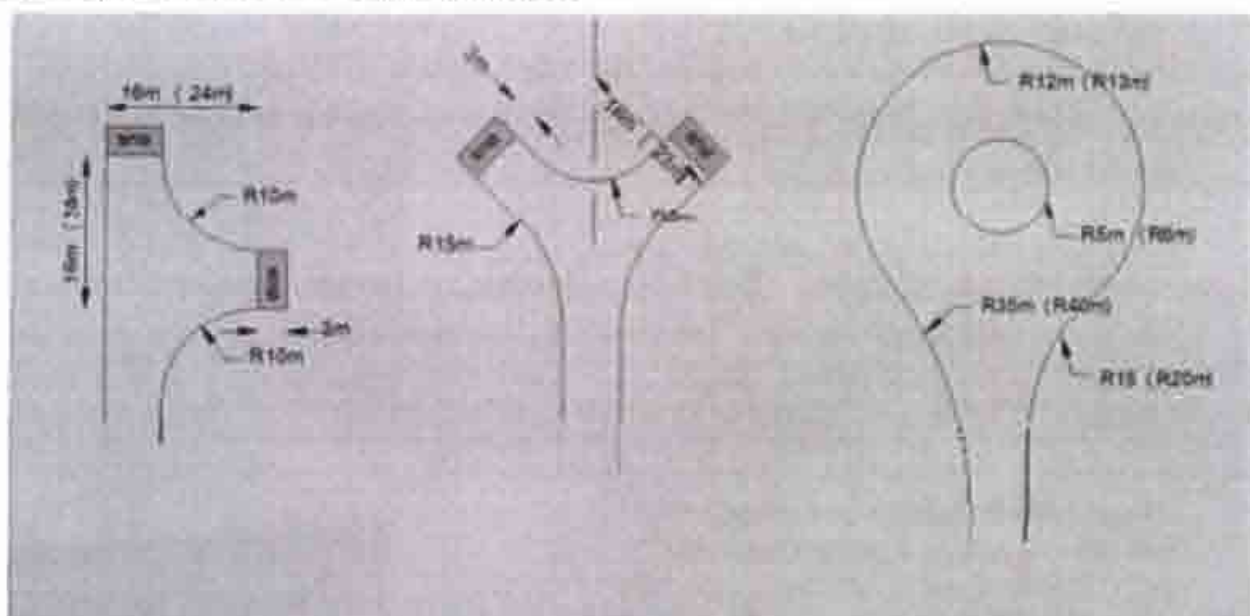
Med renovasjonsskjøretøy menes 2- og 3- akslede lastebiler med komprimatørpåbygg beregnet for avfall.

Generelt skal kjørbare veg ha:

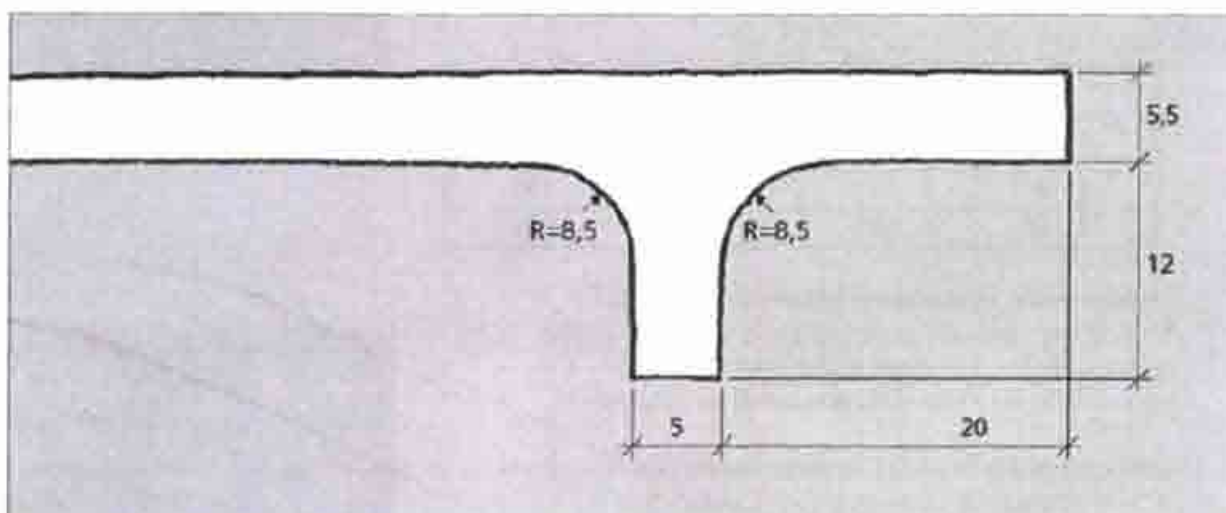
- Minste bredde 5,5 meter.
- Minste svingradius på 8,5 meter.
- Fri høyde 4,0 meter på flat veg.
- Maksimal stigning på 8 %.
- Tåle akseltrykk på 8 tonn.

Størst risiko oppstår der renovasjonsbilen må rygge for å komme fram til oppsamlingsenhetene. Løsninger der renovasjonsbilen må rygge bør unngås.

Illustrasjonene viser de mest vanlige snuplassene

Vendehammer for lastebil

Oppsamling ute

Oppsamlingsenheter i plast

MNA har beholderløsninger for oppsamling av avfall både der abonnenten har egen oppsamlingsplass og der flere abonnenter deler felles oppsamlingsplass. Beholderløsninger kan også benyttes også for fritidsbebyggelse.

Størrelse og mål i mm på standard beholdere:

Størrelse	Antall hjul	Høyde	Bredde	Dybde
140 l	2	1065	480	543
240 l	2	1070	580	731
360 l	2	1070	745	800
660 l	4	1207	1265	774

Bunntømte beholdere på bakkeplan

Størrelse og mål på standard beholder

En del fellesløsninger og hytte/bebyggelse benytter bunntømte stålcontainere for oppsamling av restavfall, matavfall og papir og restavfall. Containerne skal ha tømme-system som er tilpasset MNAs tømmeutstyr

Container-størrelse	Lengde cm	Bredde cm	Høyde cm
1,7 m ³	160	80	150
3,3 m ³	160	150	150
4,2 m ³	160	180	150

Nedgravde containere (dypoppsamling)

Helt og semi nedgravde containere oppbevarer avfallet under bakken. I MNA kommune er det krav til tre avfallstyper: **restavfall, matavfall og fiber/plast**

Containerne består av fire hovedkomponenter:

- Yttercontainer (betongelement), volum 5 m³
- Bevegelig sikkerhetsplattform som skal tåle en belastning på minimum 150 kg
- Innercontainer (opsamlingsenheten), volum 3 og 5 m³
- Innkasthus

Krav til funksjonalitet:

- Containerne skal leveres med inntil 5 m³ kapasitet
- Containerne skal ha tømme-system som er tilpasset MNAs tømmeutstyr.
- Innkasthus for restavfall, fiber/plast og matavfall skal være utstyrt med innkast
- tilpasset inntil 60 liter pose.
- For næringsavfall skal det være innkast tilpasset sekker inntil 160 liter.
- Innkasthuset skal være tilpasset/klargjort for å kunne montere elektronisk nivåovervåkingsutstyr.
- Innkastlukene til søylene skal i utgangspunktet være låste, og låsen skal åpnes ved elektronisk identifikasjon av brukeren. Kun de brukerne som har eksplisitt adgangsrett, skal kunne få tilgang.
- Nøkkelen til identifikasjonssystemet skal bestå av RFID-brikker (tags). RFID-brikken skal være av ISO 14443 standard, med frekvens 13,56 MHz. Brikkene skal være utformet slik at de kan brukes som tilhenger på et nøkkelknippe..
- Innkasthusene skal være produsert i varmgalvanisert stål lakkert i farge RAL 7015, grå.
- Innkasthus skal være sikret mot inntrenging av nedbør.

Private utbyggere må selv stå for finansieringen og står fritt til å velge leverandør, men alle innkjøp skal forhåndsgodkjennes av MNA.

Ingen kan grave ned undergrunnscontainere uten at slik godkjenning foreligger.

MNA har rammeavtale for levering av nedgravde containere med en leverandør.

Plassering av nedgravde containere

- Renovasjonsanlegg med nedgravde containere skal plasseres på egen grunn, og containerne kan ikke plassere slik at de må heises over fortau, parkerte biler eller annet ved tømning. Plassering av nedgravde containere skal godkjennes av MNA før de graves ned.
- Containerne kan graves ned både i områder med fjell og områder med løsmasser.
- Containerne skal være nedgravd i samme plan som oppstillingsplass for tømmebil. Kan fravikes etter godkjenning av MNA.

Adkomst

- Det skal være fri adkomst uten hinder for funksjonshemmede. Universell utforming.
- Ved oppstilling av kranbil ved tømning skal minimum ett kjørefelt være fritt. Bredden på bil med støtteben er ca. 5 meter.
- Det kan stilles krav til parkeringslomme.
- Oppstillingsplass for tømmebil skal være i vater, og den skal tåle et trykk på 11,5 tonn punktbelastning.
- Kjøreveg skal tåle 8 tonns akseltrykk.
- Anbefalt gangavstand fra boenhet til nedgravd container bør ikke overstige 150 meter.

Avstander

- Fri høyde over container må være minst 9 meter.
- Ytterkant container skal plasseres minimum 1 meter fra vegg eller andre konstruksjoner som kan skades under tømning. Det samme gjelder i forhold til skade på container.
- Krokfeste skal være minimum 2 meter og maksimalt 5 meter fra oppstillingsplass for tømmebil.
- Sikkerhetsavstand til høyspentledninger skal være minimum 30 meter.

Sikring

- Området må sikres mot parkering og påkjørsel av biler.
- Omgivelsene må være utformet slik at ikke overflatevann ledes inn mot container. Det skal være et fall fra container på alle sider på minimum 20 ‰ (promille).

Merking

Nedkast må tydelig merkes med riktig avfallstype.

Dimensjoneringsgrunnlag

- Nedgravde containere skal dimensjoneres slik at tømning for restavfall ikke må utføres oftere enn en gang pr. uke og ikke sjeldnere enn hver 14. dag.
- Norm: 35 stk. boenheter pr. container for restavfall, 25 boenheter pr. container for papir (5 m³), 35 boenheter pr. container for matavfall (3 m³)
- Ved valg av nedgravde containere er det et krav at det i tillegg settes opp en frittstående bod eller tilsvarende for oppsamling/oppbevaring av poser/sekker. Dersom boden skal være låst, kreves det nøkkelfri kodelås med tastatur montert på vegg. Bodens grunnflate må dimensjoneres etter antall boenheter.
- **Norm bod: 0,2 m² grunnflate pr. boenhet.** Minstekrav: 6 m² grunnflate.

Overtakelse av anlegg/ansvarsfordeling

- Ved ferdigstilling av anlegget foretas det en befaring med representanter fra MNA og utbygger/borettslag/sameie. Dersom anlegget er i orden overtar MNA driftsansvaret. Dette gjelder ikke næring.
- Eier er ansvarlig for omgivelsene (brøyting/strøing) rundt de nedgravde containerne.

Organisering

Kommunens ansvar	Utbyggers/borettslagets/sameiets ansvar
• Gi råd og plassering av nedgravde containere	• Undersøke rør/ledninger i grunnen før graving • Innhente nødvendige vedtak fra kommunen om nedgravde containere • Organisere graving for nedsetting av containere etter anvisning fra kommunen • Ivareta generelt ansvar og renhold rundt de nedgravde containerne

MNA

MIDTRE NAMDAL AVFALLSSELSKAP

Tenk miljø – skap verdier

Utkast til felles renovasjonsforskrift

Oversiktlig struktur, med vekt på forenkling:

Gi nødvendig handlerom/hjemmel i forhold til gjøre tilpasninger, uten at dette krever forskriftsendringer

Gebyrdifferensiering:

- Utvidelse av tjenestetilbudet
- Stimulere til materialgjenvinning

Standardisering:

- Harmonisering av tilbudet i Midt-Norge

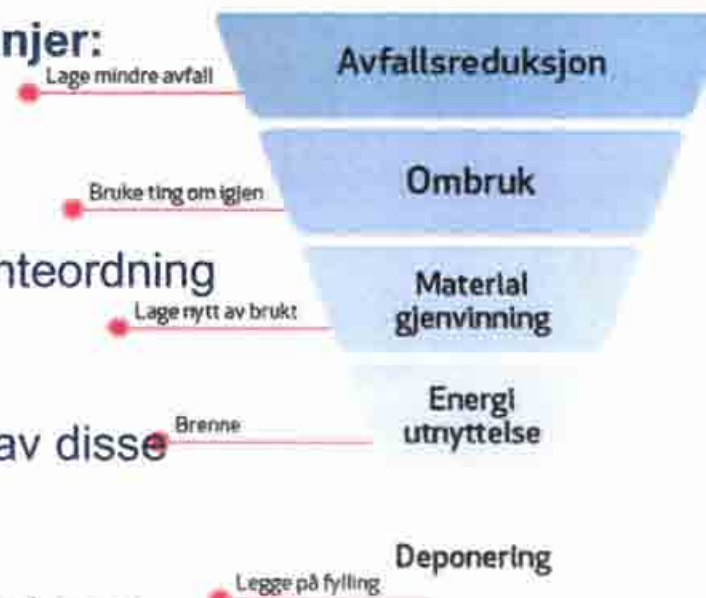

De viktigste endringene

Formål – Avfallshierarkiets prioriteringer skal være førende

Hjemmel til å fastsette utfyllende retningslinjer:

- Sortering av husholdningsavfall
- Kategorisering av abonnement
- Kjøreruta, tømmerutiner og frekvens
- Innsamling av avfall utenom ordinær henteordning
- Renovasjonsteknisk planlegging
- Oppsamlingsenheter og felles bruk
- Alternativ oppsamlingsenhet og bruken av disse
- Standplass, avfallshus og lignende
- Hjemmekompostering
- Leveringsbetingelser på gjenvinningsstasjoner
- Returpunkt
- Kommunalt samtykke for innsamling av husholdningsavfall

De viktigste endringene

MNA

2

Definisjoner oppdatert i henhold til
bransjestandarder

– Forurensningsloven, Avfall Norge, Miljødirektoratet

Alternative oppsamlingsenheter:

- Nedgravde og bunntømte containere
- Større muligheter for kundetilpassede løsninger

Tenk miljø – skap verdier

Avfall som ressurs

Avfallspolitikk og sirkulære økonomi

27.02.18

Forurensningslovens § 30, tredje ledd

«Uten kommunens samtykke må ingen samle inn husholdningsavfall»

Stortingets enstemmige presisering (27.02.18)

«Kommunene gis anledning til selv å bestemme om de ønsker samtykke ved utleie av avfallskontainere fra godkjente avfallsselskaper».

- Bakgrunn: Kommunene har rapporteringsplikt på avfallsmengder og gjenvinningsgrad for alt innsamlet husholdningsavfall.

Høringsuttalelser

Det kom inn en uttalelse på e-post i høringsperioden:

Kommentarer

forskriftene har ingen paragrafer for hvilket ansvar MNA har for tilbakesetting/forankring av avfallscontainere. I dag slenges de bare i grøtekanten og kan finnes flere hundre meter fra stativ. Abonnenter har bygd stativ etter hvert som det er foretatt endringer mht antall og størrelse på containere. Blitt dette snart stabilt slik at man slipper ytterligere kostnader med ombygging av søppelskur mm.

§ 2-3 - avstand for henting burde vært 20 meter og ikke 10. Skulle dette bli endelig vil dette igjen medføre at avfallsstativ nok en gang må flyttes for å tilfredsstille nye forskrifter.

Forskriftene bærer preg av at MNA skal yte enda dårligere tjenester uten å ta noe ansvar for sin leveranse. Med de endringer som MNA foreslår i sine forskrifter hadde det vært langt bedre at MNA nå vurderer å lage felles renovasjonspunkt hvor de ulike avfallstyper leveres. Denne endringen medfører bare at abonnent påføres ytterligere ekstra kostnader (påbygging av stativ/flytting av stativ med mer) for å tilrettelegge for forskrifter som kun gagnar MNA.

Hilsen Oddbjørn Ovesen, Lianvn. 17, 7740 STEINSDALEN

Nytt kapittel 4 – Kommunalt samtykke til innsamling av husholdningsavfall

Stortingets vedtak (27.02.18) forankret i ny lokal forskrift

- Kvalifikasjonskrav
- Krav til utførelse av oppgaven

Vedtak 482

Stortinget ber regjeringen gi kommunene anledning til selv å bestemme om de ønsker samtykke ved utleie av avfallskonteinere fra godkjente avfallsselskaper.

Vedtak 486

Stortinget ber regjeringen utrede og legge til rette for at alt avfall fra offentlige tjenester og andre som produserer avfall som likner husholdningsavfall, skal ha de samme kravene til materialgjenvinning i norsk regelverk som husholdningsavfall.

Veileder til renovasjonsforskriftene

Hensikt med retningslinjene

Kommunene som eiere av Midtre Namdal Avfallsselskap IKS (MNA) har vedtatt en egen forskrift om renovasjon. Selskapet er tildelt enerett for gjennomføring av forskriftens bestemmelser på vegne av kommunene.

I renovasjonsforskriftens **§ 1-3 Retningslinjer til forskriften** kan selskapet gi nærmere retningslinjer for gjennomføring av forskriftens bestemmelser, herunder fastsette detaljkrav til:

- Sortering av husholdningsavfall
- Kategorisering av abonnement
- Kjøreruta, tømmerutiner og frekvens
- Innsamling av avfall utenom ordinær henteordning
- Renovasjonsteknisk planlegging
- Oppsamlingsenheter og felles bruk
- Alternativ oppsamlingsenhet og bruken av disse
- Standplass, avfallshus og lignende
- Hjemmekompostering
- Leveringsbetingelser på gjenvinningsstasjoner
- Returpunkt
- Kommunalt samtykke for innsamling av husholdningsavfall

Saksfremlegg

Utv.saksnr.	Utvalg	Møtedato
92/18	Bindal kommunestyre	08.11.2018

1811/44/1 og 43/1 Søknad om delingstillatelse og konsesjon for erverv av fallrettigheter tilhørende Frithjof M. Plahte i Bindal kommune - Hellifossen Kraft AS v/Clemens Kraft AS**Vedlegg:**

- 1 Følgeskriv – Søknad om konsesjon for erverv av fallrettigheter – Hellifossen Kraftverk
- 2 Vedtak vedrørende søknad om tillatelse til Terråk kraftverk i Terråkelva - NVA
- 3 1811/44/1 Kart med vedtaksopplysninger
- 4 Transporterklæring for Hellifossen Kraftverk

Rådmannens innstilling

Fradeling av fallrettigheten i Terråkelva fra inntak på ca. kote 175, Nervatnet til utløp i Hellifossen, ved kote 45, tilhørende gnr. 44 bnr. 1 i Bindal kommune for bortleie på 60 år med rett til forlengelse godkjennes, jf. jordloven § 12 pkt. 1.

Hellifossen Kraft AS v/Clemens Kraft AS, orgnr. 921424396, innvilges konsesjon for leie av fallrettighetene i Terråkelva fra Nervatnet på kote 175 til utløp i Hellifossen, ved kote 45, tilhørende gnr. 44 bnr. 1 i Bindal kommune på 60 år med rett til forlengelse iht. leieavtalen, jf. konsesjonsloven av 28.nov. 2003.

Saksopplysninger

Bindal kommune har mottatt søknad datert 10.10.2018 fra Hellifossen Kraft AS v/Clemens Kraft AS vedrørende delingstillatelse og konsesjon for leie av fallrettigheter på eiendommene Terråk, gnr 44 bnr 1 og Saltbunes gnr 43 bnr 1 i Bindal kommune.

Avtalen er utarbeidet mellom Clemens Kraft AS og Frithjof M. Plahte. Det er Hellifossen Kraft AS som søker konsesjon. I mail av 23.10.2018 fra Clemens Kraft AS v/Fredrikke Friis Furulund begrunnes dette med:

«Det er Hellifossen Kraft AS (921424396) som skal ha konsesjon for leietiden.

Selskapet Hellifossen Kraft AS var ikke opprettet på tidspunktet for søknad om konsesjon etter vannressursloven og ved avtaleinngåelsen derfor er det Clemens Kraft AS som står oppført, men både avtalen og konsesjonene er overført til Hellifossen Kraft AS.»

Viser også til transporterklæring for Hellifossen Kraftverk mottatt pr. mail den 25.10.2018. Derfor omtales i denne sak leier som Clemens Kraft i h.h.t. den framlagte avtalen.

Grunneier Frithjof M. Plahte har inngått avtale med Clemens Kraft om bygging av småkraftverk på 28,8 GWh. Prosjektet skal hete Hellifossen Kraft AS.

Clemens Kraft AS presiserer at det nå søkes fradelt og gitt konsesjon for retten til å utnytte fallet i elven, slik at de får tinglyst leieavtalen.

Frithjof M. Plahte er grunneier for eiendommene 44/1 og 43/1 i Bindal kommune.

Grunneier eier størsteparten av arealene i Bindal kommune. Plahtes Eiendommer er en av de største privateide eiendommer i Norge. Det totale arealet er på ca. 685 000 daa med hovedsakelig utmarksareal.

Oversiktskart Plahtes Eiendommer

Området Nervatnet til Hellifossen

Clemens Kraft AS, org.nr 912511480, er i flg. nettopplysninger en av de største utbyggerne av småkraftverk i Norge. De har 25 kraftverk i drift, 14 under bygging og et stort antall klare for oppstart.

Selskapet har flere kraftproduksjonsprosjekter i drift i Nordland. De har hovedkontor i Oslo, men også avdeling i Narvik.

Avtale om kraftutbygging og leie av fallrettighetene:

Clemens Kraft AS og Frithjof M. Plahte har inngått en avtale (vedlagt) om Terråk Småkraftverk og leie av fallrettighetene.

Søknaden gjelder fallrettighetene i Terråkelva fra inntak på ca kote 175, Nervatnet, til utløp på ca kote 45 i Hellifossen.

Leieavtalen

Berørte eiendommer framgår av avtalen.

Etter pkt. 2.1 Frithjof M. Plahte er innehaver av fallrettighetene i Terråkvassdraget på gnr. 44 bnr, 1 i Bindal kommune samt eier av eksisterende dammer og reguleringsanlegg i Terråkvassdraget.

Etter pkt. 2.2 Frithjof M. Plahte har blitt tildelt konsesjon for utbygging av Terråk småkraftverk av NVE den 15.12.2017. Konsesjon skal søkes overført til Clemens Kraft AS.

Etter pkt. 2.3 Avtalen gir Clemens Kraft rett til å leie Fallrettighetene samt bygge, drive og oppgradere Terråk småkraftverk på Frithjof M. Plahtes eiendom på gnr. 44 bnr. 1 og gnr. 43 bnr. 1 i Bindal kommune.

Kraftverket skal utnytte fallet mellom Nervatnet og Kulp nedstrøms Hellifossen i Terråkelva, fra ca kote 175 til ca. kote 45.

Avtalen gir i forhold til Frithjof M. Plahte Clemens Kraft rett til å regulere vannene Mellavatn og Nervatnet innenfor konsesjonen av dato 15.12.2017.

Etter pkt. 3.1 omfatter leien rett til utnyttelse av fallrettighetene samt bygging, drift og oppgradering av kraftverket på de vilkår og følger av konsesjon og avtalen. Frithjof M. Plahte har i behold eiendomsretten til vassdraget med fallrettighetene og har rett til å utnytte vannet i vassdraget til alle formål, så fremt utnyttelsen ikke griper inn i Clemens Kraft sine rettigheter etter avtalen, herunder rett til å utnytte vannet til alle formål fra det punkt vannet har passert kraftverket.

Etter pkt. 3.2 omfatter Clemens Kraft rett:

- omfatter alle nødvendige rettigheter på Frithjof m. Plahtes sin eiendom for å utnytte fallet til kraftproduksjon, herunder, men ikke begrenset til, arealer for inntak, dam, vannvei, kraftstasjon og linjer, uttak av stedlige masser, arealer for deponering av masser, fri rett til bruk av eksisterende veier og grunn til etablering av nye veier samt rett til å anlegge steindeponier.
- retten omfatter også rett til oppdemming, rett til å lede vannet ut av sitt leie i ledning, tunnel eller liknende, med de følger dette kan få for vassdraget.
- rett til å foreta nødvendige undersøkelser før bygging.
- fopliktet til å gjennomføre og bekoste de tiltak for berørt reinbeitedistrikt som nevnt i avtalen mellom Frithjof M. Plahte og Voengel Njaarke rbd av 25.01./31.01.2018, samt å foreta de utbetalinger som følger av avtalen.

Etter pkt. 3.3 Clemens Kraft definerer hvilke rettigheter som det er nødvendig behov for å disponerer for å få gjennomført utbyggingen.

Etter pkt. 3.4 Frithjof M. Plahte skal gis muligheten til å være aktivt involvert i prosjektet og skal ved utbygging gis mulighet til å påvirke hovedløsninger så som plassering av vanninntak, vannvei, kraftstasjon og eventuelle veier.

Etter pkt. 3.6 Dam i Mellavatnet og i Nervatnet, som blir strupings- og hovedmagasin for kraftverket, overtas vederlagsfritt av Clemens Kraft i den stand de er i ved overtakelsen. Med overtakelsen blir Clemens Kraft alene ansvarlig for vassdragsanleggene og reguleringene og må alene svare for alle krav og pålegg fra offentlige myndigheter og andre.

Etter pkt. 5.1 De arealer som omfattes av denne avtale skal skilles ut fra de relevante hovedbøl i egne festenummer.

Frithjof M. Plahte skal således rekvirere kart- og delingsforretning på eiendommen for å utskille tomter rundt alle faste installasjoner som skal etableres/bygges i forbindelse ,ed kraftverket, d.v.s. for inntaksdam, rørgater, bekkeinntak, tunnelpåhugg for tilløpstunnel, tomt(er) for kraftstasjon m.v.

Etter pkt. 5.2 Festeretten skal følge eier av kraftverket.

For de rettigheter som følger av denne avtalen, betaler Clemens Kraft vederlag til Frithjof M. Plahte, jfr. pkt.9.

Etter pkt 9.1 Festeavgift: Utdelte tomter bortfestes til Clemens Kraft i tråd med pkt. 5 i avtalen mot en festeavgift på kr. 100 som betales en gang for alle.

Etter pkt 9.2 Ved kontraktsignering skal Clemens Kraft betale et engangsbeløp.

Etter pkt. 9.3 Etter at kraftverket er satt i drift skal Frithjof M. Plahte ytes en årlig kompensasjon for leie av fallrettighetene som kraftverket utnytter i h.h.t. bestemmelsene i pkt. 9.3.

Etter pkt. 9.4 Alle beløp i avtalen skal indeksreguleres årlig frem til utbetaling i h.h.t. konsumprisindeksen til SSB med utgangspunkt i 1. januar 2018.

Etter pkt 12.1 Avtalen treer i kraft ved undertegning av partene.

Etter pkt 12.2 Etter endt avtaleperiode på 60 år, har Frithjof M. Plahte rett til å overta kraftverket, dammene og alle øvrige anlegg til bokført verdi.

Etter pkt 14.1 Avtalen tinglyses på de aktuelle gård- og bruksnummer av Eiendommen for så vidt gjelder de rettigheter som erverves i forbindelse med avtalen. Alle utgifter i denne forbindelse dekkes av Clemens Kraft.

Godkjenninger er avklart gjennom NVE`s konsesjonsbehandling etter vannressursloven.

Norges vassdrags- og energidirektorat har i brev meddelt grunneier NVEs tillatelse til Terråk kraftverk med tilhørende vilkår. Tillatelsen er gitt i medhold av § 8 i vannressursloven.

Gjeldende vassdrag er Terråkvassdraget med vassdragsnr. 144.4Z

Vassdragskonsesjon er den 15.12.2017 gitt med følgende vedtak:

«I medhold av lov av 24. november 2000, nr. 82 om vassdrag og grunnvann (vannressursloven) § 8, kgl. res. av 15. desember 2000 og fullmakt gitt av Olje- og energidepartementet 19. desember 2000 og 10. desember 2004, gir Norges vassdrags- og energidirektorat under henvisning til søknad av 30.04.2017 og til vedlagt KV-notat nr. 10/2017

Plahtes Eiendommer konsesjon til bygging av Terråk kraftverk i Terråkelva i Bindal kommune i Nordland på følgende vilkår:

1. Reguleringsgrenser og vannsliping
2. Bortfall av konsesjon
3. Konsesjonærs ansvar ved anlegg/drift m.v.
4. Godkjenning av planer, landskapsmessige forhold, tilsyn m.v.
5. Naturforvaltning
6. Automatiske fredete kulturminner
7. Ferdsel
8. Terskler m.v.
9. Hydrologiske observasjoner
10. Registrering av minsevannsførin, krav om skilting og merking
11. Etterundersøkelser
12. Luftovermetning
13. Varslingsplikt
14. Kontroll med overholdelsen av vilkårene

LOVGRUNNLAG

Avtalt leietid er over 10 år. Omsøkte utleie kommer derfor inn under delingsforbudet i jordloven, jfr. § 12 første ledd:

”Eigedom som er nytta eller kan nyttast til jordbruk eller skogbruk kan ikkje delast utan samtykke frå departementet. Med eigedom meiner ein òg rettar som ligg til eigedomen og partar i sameige. Forbodet mot deling gjeld òg forpaking, tomtefeste og liknande leige eller bruksrett

til del av eigedom når retten er stifta for lengre tid enn 10 år eller ikkje kan seiast opp av eigaren (utleigaren).”

Leietaker (Utbygger) må i tillegg ha konsesjon etter konsesjonsloven av 28.november 2003 nr. 98. Avtalt leietid er over 10 år. Utbygger søker i den forbindelse konsesjon, jf. konsesjonsloven av 28.nov.2003, nr 98, § 3 første ledd:

”Lovens regler om konsesjon gjelder også stiftelse og overdragelse av leierett og annen lignende bruksrett over fast eiendom med mindre retten er stiftet for en tid av høyst 10 år, uten adgang for brukeren til å kreve kontraktstiden forlenget ut over dette tidsrom. Det samme gjelder for andre rettigheter over fast eiendom som innebærer at eierens adgang til å rå over eiendommen eller til å få det økonomiske utbyttet av den blir vesentlig innskrenket. Stiftelse og overdragelse av utbyggings-kontrakter av enhver art, herunder avtaler om fortrinnsrett til å foreta utbygging, medfører konsesjonsplikt uten hensyn til varighet.”

Området for omsøkt fradeling og konsesjon for leie av fallrettigheter, er i kommuneplanens arealdel registrert som LNF1. Innenfor LNF1 området, vil det bare bli gitt tillatelse til bygge- og anleggsvirksomhet som har tilknytning til landbruk og eksisterende næring. I tekstdelen til kommuneplanen (2004) heter det:

«I nedslagsfeltet for drikkevannsforsyningen må det ikke iverksettes tiltak som kan ha negativ virkning på vannkvaliteten i området, jf. forskrift om vannforsyning og drikkevann m.m. (Drikkevannsforskriften).

Eventuelle tiltak skal i god tid forelegges kommunen til uttalelse. Unntatt fra dette er aktivitet og tiltak tilknyttet stedbunden næring. Området har i arealdelen juridisk status tilsvarende som for LNF1, men drikkevannsforskriftens bestemmelser er strengere enn hva LNF1-status indikerer. Forskriften forbyr bl.a. forurensende næringsaktivitet i nedslagsfeltet.»

Det er viktig at drikkevannsforsyningen til Terråk sikres i forbindelse med utbyggingen. Dette kan gjøres ved at inntaket for drikkevannsforsyning flyttes til Nervatnet.

Jordlovens § 9 og § 12 om samtykke til omdisponering og fradeling gjelder i slike saker, bortsett fra der det er satt krav om reguleringsplan. Jordlovens § 9 omdisponering er ikke relevant i denne sammenheng da søknaden omfatter hverken dyrka eller dyrkbar jord.

I Naturbase for Terråkmarka er det registrert ål i Nervatnet. Ål er fredet i ferskvann.

Vurdering

Begrepet ”eigedom” i jordloven § 12 omfatter også rettigheter som fallretter. Bortleie av en slik rett (for lengre tid enn 10 år) kommer derfor inn under delingsforbudet i loven. Vilkårene for å samtykke til deling er enten at samfunnsinteresser av stor vekt taler for det, eller at deling er forsvarlig ut fra den avkastning eiendommen kan gi.

Vilkårene for fradeling innebærer en garanti for at landbrukseiendommer ikke får redusert eller mister sitt ressursgrunnlag på en uheldig måte.

Uten utbygging i vassdraget gir en fallrettighet ingen inntekt til rettighetshaver. Bygging av småkraftverk slik det planlegges er ressurs- og kapitalkrevende, og det vurderes som lite sannsynlig at rettighetshaverne selv vil ha forutsetninger for å gjennomføre en slik utbygging. Å la et selskap, med nødvendig kunnskap og kapital, stå for utbyggingen, er kanskje derfor den eneste muligheten til å få en inntekt av denne ressursen. Grunneier vil være sikret en årlig kompensasjon etter at kraftverket er satt i drift. Bortleie (fradeling) av fallretten kommer da eiendommen til gode og må i slike tilfeller aksepteres. Ut fra oppgitt øvre og nedre kote for utbygging vil ikke prosjektet medføre noen drifts- eller miljømessige ulemper for landbruket.

Jordlovsbehandlingen i denne saken gjelder kun fradeling av fallrettigheten. Fradeling kan tillates når samfunnsinteresser av stor vekt taler for det og/eller at driftsøkonomiske forhold tillater det, slik som i dette tilfellet.

Planlagt utbygging vil innebære større investeringer. For å sikre grunnlaget for framtidig drift er det nødvendig med langsiktige avtaler på fallrettighetene. I denne sammenheng vurderes en leietid på 60 år som akseptabel.

Konsesjon er nødvendig for å få tinglyst slike leieavtaler.

Det er ellers ingen kjente forhold i leieavtalen eller opplysninger rundt konsesjonssøker i denne saken som tilsier at søknaden bør avslås. Søknadene om fradeling og konsesjon bør derfor innvilges.

Det er kommunestyret som behandler og fatter vedtak i alle konsesjonssaker med fylkesmannen som klageinstans.

RÅDMANNEN I BINDAL KOMMUNE, Terråk, 23.10.2018

Knut Toresen
rådmann

Kjell Andersen
plan- og utviklingssjef

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke signatur.

Søknad om konsesjon for erverv av fallrettigheter – Hellifossen kraftverk (Terråk)

Hellifossen Kraft AS planlegger utbygging av Hellifossen kraftverk i Terråkelva i Bindal kommune.

I den forbindelse oversendes søknad om konsesjon for erverv av fallrettigheter.

Vi gjør oppmerksom på at vedlegget til nærværende e-post inneholder kommersielle betingelser og personnummer, som er underlagt konfidensialitet og derfor må dokumentene unntas offentlighet eller eventuelt sladdes i forkant av en eventuell publisering på saksinnsyn e.l.

Dersom dere har noen spørsmål i anledning søknaden eller utbyggingen for øvrig kan dere ta kontakt med undertegnede.

Nærværende søknad sendes kun pr. e-post.

Med vennlig hilsen

Fredrikke Friis Furulund

Advokat

mobil: 92620921

fredrikke.friis.furulund@clemenskraft.no

Clemens Kraft AS - orgnr 912 511 480

Fridtjof Nansens plass 6, 0160 Oslo

www.clemenskraft.no

Plahtes Eiendommer
Postboks 3
7980 TERRÅK

Vår dato: 18.12.2017
Vår ref.: 201702741-22
Arkiv: 312
Deres dato:
Deres ref.:

Saksbehandler:
Eilif Brodtkorb

Plahtes Eiendommer – Søknad om tillatelse til Terråk kraftverk i Terråkkelva i Bindal kommune i Nordland – oversendelse av NVEs vedtak

Vi viser til søknad datert 30.04.2017 om tillatelse til bygging av Terråk kraftverk.

Vedlagt oversender vi NVEs tillatelse til Terråk kraftverk med tilhørende vilkår. Tillatelsen er gitt i medhold av § 8 i vannressursloven.

En nærmere begrunnelse for tillatelsen er gitt i vedlagte KV-notat nr.: 10/2017 – *Bakgrunn for vedtak*. Vi viser til merknadene til vilkårene i dette notatet for krav til utforming av anlegget.

Vi understreker at tillatelsen etter vannressursloven gjelder Terråk kraftverk og betydningen dette har for de allmenne interessene i vassdraget. Tillatelsen gir ikke ekspropriasjonstillatelse. Tiltakshaver har selv ansvar for å avklare de privatrettslige forholdene til eventuelle andre rettighetshavere i området.

Før utarbeidelse av tekniske planer for dam og vannvei kan igangsettes, må søknad om konsekvensklasse for gitt alternativ være sendt NVE og vedtak fattet. Konsekvensklassen er bestemmende for sikkerhetskravene som stilles til planlegging, bygging og drift og må derfor være avklart før arbeidet med tekniske planer starter. Regelverk, retningslinjer og veiledere for klassifisering og tekniske planer for vassdragsanlegg finnes på www.nve.no, under menypunktene Damsikkerhet og energiforsyningsberedskap -> Damsikkerhet -> Regelverk.

NVEs miljøtilsyn vil ikke ta planer for landskap og miljø til behandling før anlegget har fått vedtak om konsekvensklasse. Detaljerte planer skal forelegges NVEs regionkontor i Trondheim.

Vi viser ellers til NVEs veiledere 2 og 3 fra 2013: «*Rettleiar til forskrift om internkontroll etter vassdragslovgevinga.*» og «*Veileder for utarbeidelse av detaljplan for miljø og landskap for anlegg med vassdragskonsesjon*» som finnes på <http://www.nve.no/miljotilsyn>. Vi understreker at det ikke må settes i gang noe anleggsarbeid før planene for arbeidene er godkjent av NVE. Vi minner også om at tiltakshaver må sørge for at planene er i samsvar med kommunal reguleringsplan og/eller arealplan.

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 09575, Internett: www.nve.no

Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Hovedkontor
Middelthunsgate 29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Region Midt-Norge
Abels gate 9
7030 TRONDHEIM

Region Nord
Kongens gate 14-18
8514 NARVIK

Region Sør
Anton Jenssensgate 7
Postboks 2124
3103 TØNSBERG

Region Vest
Naustdalsvegen. 1B
6800 FØRDE

Region Øst
Vangsveien 73
Postboks 4223
2307 HAMAR

Når kraftverket settes i drift, skal skjemaet for melding om idriftsettelse av vannkraftverk fylles ut og sendes til NVE. Skjemaet er tilgjengelig på NVE sine nettsider.

NVE gjør oppmerksom på at den som ønsker å starte kraftproduksjon minst en måned i forveien skal registrere virksomheten i det tolldistrikt der virksomheten har sitt forretningssted i henhold til regler fra Toll- og avgiftsdirektoratet. Registreringsplikten gjelder for kraftproduksjon i aggregat med generator som har en merkeytelse på 100 kVA eller mer. All kraft produsert i slike anlegg er avgiftspliktig. Mer informasjon finnes på nettsiden: www.toll.no, eller kan fås ved henvendelse til nærmeste tollsted.

Forholdet til energiloven

I tillegg til denne konsesjonen etter vannressursloven må en ha nødvendige tillatelser etter energiloven før utbyggingen kan starte. Samtidig med innsending av detaljplaner må det foreligge en endelig avklaring fra netteier om at det er ledig kapasitet i lokalt og overliggende nett. I tillegg må tilknytning av høyspenningsanlegg være avklart med områdekonsesjonær. NVE vil ikke godkjenne detaljplanene før dette foreligger.

Om klage og klagerett

Dere kan klage på denne avgjørelsen til Olje- og energidepartementet innen tre uker fra det tidspunktet underretningen er kommet fram til partene, jmfør forvaltningslovens kapittel VI. Klageretten er begrenset til parter (grunneiere, rettighetshavere og konsesjonssøker) og andre med rettslig klageinteresse (hovedsakelig organisasjoner som representerer berørte interesser).

En klage skal begrunnes skriftlig, stiles til Olje- og energidepartementet og sendes til NVE. Vi foretrekker elektronisk oversendelse til vår sentrale e-postadresse nve@nve.no.

Med hilsen

Carsten Stig Jensen
seksjonssjef

Eilif Magnus Brodtkorb
senioringeniør

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

Vedlegg:

Kopi til:

Bindal kommune
BINDAL KRAFTLAG SA
Forum for Natur og friluftsliv i Nordland
Fylkesmannen i Nordland
Kappfjell / Bindal / Kolbotn / Voengelh Njaarke reinbeitedistrikt - Reinbeitedistrikt 18, Nordland
Miljødirektoratet
Naturvernforbundet i Nordland

Nordland fylkeskommune
Terråk jeger- og fiskerforening

Vassdragskonsesjon

I medhold av lov av 24. november 2000, nr. 82 om vassdrag og grunnvann (vannressursloven) § 8, kgl. res. av 15. desember 2000 og fullmakt gitt av Olje- og energidepartementet 19. desember 2000 og 10. desember 2004

gis tillatelse til

Terråk kraftverk

Meddelt: Plahtes Eiendommer, org.nr.: 986397434

Dato: 15.12.2017

Varighet: Ubegrenset

Ref.: 201702741-15

Kommune: Bindal

Fylke: Nordland

Vassdrag: Terråkvassdraget

Vassdragnr.: 144.4Z

I medhold av lov av 24. november 2000, nr. 82 om vassdrag og grunnvann (vannressursloven) § 8, kgl. res. av 15. desember 2000 og fullmakt gitt av Olje- og energidepartementet 19. desember 2000 og 10. desember 2004, gir Norges vassdrags- og energidirektorat under henvisning til søknad av 30.04.2017 og til vedlagt KV-notat nr. 10/2017

Plahtes Eiendommer

konsesjon til bygging av Terråk kraftverk i Terråkelva i Bindal kommune i Nordland på følgende vilkår:

1. Reguleringsgrenser og vannslipping

Magasin	Reguleringsgrenser		Reguleringshøyde m	Naturlig vannstand
	Øvre kote	Nedre kote		
Nervatnet	174,5	172,5	2 m	174,5

Reguleringsgrensene skal markeres med faste og tydelige vannstandsmerker som det offentlige godkjenner. Høydene refererer seg til Kartverkets høydesystem NN 1954.

I perioden 15. juni – 30. september skal det slippes en minstevannføring på 480 l/s fra Nervatnet. For perioden 1. oktober – 14. juni slippes det 200 l/s. Dersom tilsiget er mindre enn kravet til minstevannføring og vannstanden i Nervatnet er på laveste tillatte nivå, skal hele tilsiget slippes forbi. Kraftverket skal i slike tilfeller ikke være i drift.

Det skal installeres en omløpsventil i kraftverket med kapasitet på minimum 50 % av maksimal slukeevne.

Alle vannføringsendringer skal skje gradvis og med en hastighet på under 13 cm/t. Utpreget døgnregulering eller start-/stoppkjøring skal ikke forekomme.

2. Bortfall av konsesjon

Konsesjonen faller bort hvis ikke arbeidet er satt i gang senest fem år fra konsesjonens dato og fullføres innen ytterligere fem år jf. vannressursloven § 19 og vassdragsreguleringsloven § 12 nr. 1 tredje ledd. Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) kan forlenge fristen med inntil fem nye år. I fristene regnes ikke den tid som på grunn av særlige forhold (vis major), streik eller lockout har vært umulig å utnytte.

3. Konsesjonærs ansvar ved anlegg/drift m.v.

Konsesjonæren plikter å påse at han selv, hans kontraktører og andre som har med anleggsarbeidet og kraftverksdriften å gjøre, unngår ødeleggelse av naturforekomster, landskapsområder, fornminner m.v., når dette er ønskelig av vitenskapelige eller historiske grunner eller på grunn av områdenes naturskjønnhet eller egenart. Dersom slike ødeleggelser ikke kan unngås, skal rette myndigheter underrettes i god tid på forhånd.

4. Godkjenning av planer, landskapsmessige forhold, tilsyn m.v.

Konsesjonæren plikter å legge fram for NVE detaljerte planer med nødvendige opplysninger, beregninger og kostnadsoverslag for reguleringsanleggene. Arbeidet kan ikke settes i gang før planene er godkjent. Anleggene skal utføres solid, minst mulig skjemmende og skal til enhver tid holdes i full driftsmessig stand.

Godkjenning av planer og tilsyn med utførelse og senere vedlikehold og drift av anlegg og tiltak som omfattes av denne post er tillagt NVE. Utgiftene forbundet med dette dekkes av konsesjonæren.

Konsesjonæren plikter å planlegge, utføre og vedlikeholde hoved- og hjelpeanlegg slik at det økologiske og landskapsarkitektoniske resultat blir best mulig.

Kommunen skal ha anledning til å uttale seg om planene dersom det er avvik av betydning i forhold til det som fremgår av konsesjonssøknaden.

Konsesjonæren plikter å skaffe seg varig råderett over tipper og andre områder som trenges for å gjennomføre pålegg som blir gitt i forbindelse med denne post.

Konsesjonæren plikter å foreta en forsvarlig opprydding av anleggsområdene. Oppryddingen må være ferdig senest 2 år etter at vedkommende anlegg eller del av anlegg er satt i drift.

Hjelpeanlegg kan pålegges planlagt slik at de senere blir til varig nytte for allmennheten dersom det kan skje uten uforholdsmessig utgift eller ulempe for anlegget.

Ansvar for hjelpeanlegg kan ikke overdras til andre uten NVEs samtykke.

NVE kan gi pålegg om nærmere gjennomføring av plikter i henhold til denne posten.

5. Naturforvaltning

I

Konsesjonæren plikter etter nærmere bestemmelse av Miljødirektoratet

- a. å sørge for at forholdene i Terråkelva er slik at de stedege fiskestammene i størst mulig grad opprettholder naturlig reproduksjon og produksjon og at de naturlige livsbetingelsene for fisk og øvrige naturlig forekommende plante- og dyrepopulasjoner forringes minst mulig,
- b. å kompensere for skader på den naturlige rekruttering av fiskestammene ved tiltak,
- c. å sørge for at fiskens vandringsmuligheter i vassdraget opprettholdes og at overføringer utformes slik at tap av fisk reduseres,
- d. å sørge for at fiskemulighetene i størst mulig grad opprettholdes.

II

Konsesjonæren plikter etter nærmere bestemmelse av Miljødirektoratet å sørge for at forholdene for plante- og dyrelivet i området som direkte eller indirekte berøres av utbyggingen forringes minst mulig og om nødvendig utføre kompenserende tiltak.

III

Konsesjonæren plikter etter nærmere bestemmelse av Miljødirektoratet å sørge for at friluftslivets bruks- og opplevelsesverdier i området som berøres direkte eller indirekte av anleggsarbeid og ev.

regulering tas vare på i størst mulig grad. Om nødvendig må det utføres kompenserende tiltak og tilretteleggingstiltak.

IV

Konsesjonæren plikter etter nærmere bestemmelse av Miljødirektoratet å bekoste naturvitenskapelige undersøkelser samt friluftslivsundersøkelser i de områdene som berøres av utbyggingen. Dette kan være arkiveringsundersøkelser. Konsesjonæren kan også tilpliktes å delta i fellesfinansiering av større undersøkelser som omfatter områdene som direkte eller indirekte berøres av utbyggingen.

V

Alle utgifter forbundet med kontroll og tilsyn med overholdelsen av ovenstående vilkår eller pålegg gitt med hjemmel i disse vilkår, dekkes av konsesjonæren.

6. Automatisk fredete kulturminner

Konsesjonæren plikter i god tid før anleggsstart å undersøke om tiltaket berører automatisk fredede kulturminner etter lov av 9. juni 1978 nr. 50 om kulturminner § 9. Viser det seg at tiltaket kan være egnet til å skade, ødelegge, flytte, forandre, skjule eller på annen måte utilbørleg skjemme automatisk fredede kulturminner, plikter konsesjonæren å søke om dispensasjon fra den automatiske fredningen etter kulturminneloven § 8 første ledd, jf. §§ 3 og 4.

Viser det seg i anleggs- eller driftsfasen at tiltaket kan være egnet til å skade, ødelegge, flytte, forandre, skjule eller på annen måte utilbørleg skjemme automatisk fredete kulturminner som hittil ikke har vært kjent, skal melding om dette sendes fylkeskommunens kulturminneforvaltning/Sametinget med det samme og arbeidet stanses i den utstrekning tiltaket kan berøre kulturminnet, jf. lov av 9. juni 1978 nr. 50 om kulturminner § 8 annet ledd, jf. §§ 3 og 4.

7. Ferdsel m.v.

Konsesjonæren plikter å erstatte utgifter til vedlikehold og istandsettelse av offentlige veger, bruer og kaier, hvis disse utgifter blir særlig øket ved anleggsarbeidet. I tvisttilfelle avgjøres spørsmålet om hvorvidt vilkårene for refusjonsplikten er til stede, samt erstatningens størrelse ved skjønn på konsesjonærens bekostning.

Konsesjonæren plikter i nødvendig utstrekning å legge om turiststier og klopper som er i jevnlig bruk og som vil bli neddemmet eller på annen måte ødelagt/utlignende.

8. Terskler m.v.

I de deler av vassdragene hvor inngrepene medfører vesentlige endringer i vannføring eller vannstand, kan NVE pålegge konsesjonæren å bygge terskler, foreta biotopjusterende tiltak, elvekorreksjoner, opprensninger m.v. for å redusere skadevirkninger.

Dersom inngrepene forårsaker erosjonsskader, fare for ras eller oversvømmelse, eller øker sannsynligheten for at slike skader vil inntreffe, kan NVE pålegge konsesjonæren å bekoste sikringsarbeider eller delta med en del av utgiftene forbundet med dette.

Arbeidene skal påbegynnes straks detaljene er fastlagt og må gjennomføres så snart som mulig.

Terskelpålegget vil bygge på en samlet plan som ivaretar både private og allmenne interesser i vassdraget. Utarbeidelse av pålegget samt tilsyn med utførelse og senere vedlikehold er tillagt NVE. Utgiftene forbundet med tilsynet dekkes av konsesjonæren.

9. Hydrologiske observasjoner.

Konsesjonæren skal etter nærmere bestemmelse av NVE utføre de hydrologiske observasjoner som er nødvendige for å ivareta det offentlige interesser og stille det innvunne materiale til disposisjon for det offentlige.

10. Registrering av minstevannføring, krav om skilting og merking

Det skal etableres en måleanordning for registrering og dokumentasjon av minstevannføring, løsningen skal godkjennes av NVE. Data skal fremlegges NVE på forespørsel og oppbevares på en sikker måte i hele anleggets levetid.

Ved alle reguleringsmagasin og steder med pålegg om minstevannføring skal det settes opp skilt med opplysninger om manøvreringsbestemmelser og hvordan dette kan kontrolleres. NVE skal godkjenne skiltene utforming og plassering.

De partier av isen på vann og inntaksmagasiner som mister bæreevnen på grunn av reguleringene og overføringene må markeres på kart på opplysningsskilt og merkes eller sikres.

For alle vassdragsanlegg skal det etableres og opprettholdes hensiktsmessige sikringstiltak av hensyn til allmennhetens normale bruk og ferdsel på og ved anleggene.

11. Etterundersøkelser

Konsesjonæren kan pålegges å utføre og bekoste etterundersøkelser av reguleringens virkninger for berørte interesser. Undersøkelserapportene med tilhørende materiale skal stilles til rådighet for det offentlige. NVE kan treffe nærmere bestemmelser om hvilke undersøkelser som skal foretas og hvem som skal utføre dem.

12. Luftovermetning

Konsesjonæren plikter i samråd med NVE å utforme anlegget slik at mulighetene for luftovermetning i magasiner, åpne vannveger og i avløp til elv, vann eller sjø blir minst mulig. Skulle det likevel vise seg ved anleggets senere drift at luftovermetning forekommer i skadelig omfang, kan konsesjonæren etter nærmere bestemmelse av NVE bli pålagt å bekoste tiltak for å forhindre eller redusere problemene, herunder forsøk med hel eller delvis avstengning av anlegget for å lokalisere årsaken.

13. Varslingsplikt

Konsesjonæren plikter å varsle NVE om navne- og/eller adresseendringer. Ved eventuell overdragelse av anlegget skal NVE bli varslet om overdragelsen i forkant.

14. Kontroll med overholdelsen av vilkårene

Konsesjonæren underkaster seg de bestemmelser som til enhver tid måtte bli truffet av NVE til kontroll med overholdelsen av de oppstilte vilkår. Utgiftene med kontrollen erstattes det offentlige av konsesjonæren etter nærmere regler som fastsettes av NVE.

For å sikre at vedtak i medhold av vannressursloven blir gjennomført, kan den ansvarlige pålegges tvangsmulkt til staten, jf. vannressursloven § 60. Pålegg om mulkt er tvangsgrunnlag for utlegg. Når et rettsstridig forhold er konstatert kan det gis pålegg om retting og om nødvendig pålegges stans i pågående virksomhet, jf. vannressursloven § 59.

Overskrides konsesjon eller konsesjonsvilkårene eller pålegg fastsatt med hjemmel i vannressursloven kan det ilegges overtredelsesgebyr, eller straff med bøter eller fengsel inntil tre måneder, jf. vannressursloven §§ 60a og 63 første ledd bokstav c.

Rune Flatby
avdelingsdirektør

Carsten Stig Jensen
seksjonssjef

Bakgrunn for vedtak
Terråk småkraftverk

Bindal kommune i Nordland fylke

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

Tiltakshaver	Plahtes Eiendommer
Referanse	201702741-15
Dato	14.12.2017
Notatnummer	KV-notat 10/2017
Ansvarlig	Carsten Stig Jensen
Saksbehandler	Eilif Magnus Brodtkorb

Godkjenningstekst settes automatisk inn ved ekspedering

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 09575, Internett: www.nve.no

Org. nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Hovedkontor
Middelthunsgate 29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Region Midt-Norge
Vestre Rosten 81

7075 TILLER

Region Nord
Kongens gate 14-18

8514 NARVIK

Region Sør
Anton Jenssensgate 7
Postboks 2124
3103 TØNSBERG

Region Vest
Naustdalsvegen, 1B

6800 FØRDE

Region Øst
Vangsveien 73
Postboks 4223
2307 HAMAR

Sammendrag

Plahtes Eiendommer søker om tillatelse etter vannressursloven § 8 om å bygge Terråk kraftverk i Bindal kommune i Nordland.

Planen går ut på utnytte et 125 m fall fra Nervatnet til Helligfossen. Nervatnet vil benyttes som inntaksmagasin og er tenkt regulert med 2 meter. Vannveien vil bestå av 750 m tunnel og 1700 m nedgravd rørgate. Tiltakshaver har alle rettigheter til grunn og fall i det berørte området. Kraftverket vil få en installert effekt på 8,5 MW og produsere ca. 29 GWh pr. år. Kostnadene er oppgitt til 3,1 kr/KWh. Det er foreslått en minstevannføring på 480 l/s om sommeren og 200 l/s om vinteren.

Planen om utbygging er svært lik et prosjekt som tidligere er omsøkt av Nord-Trøndelag Elektrisitetsverk i 2009 og behandlet av NVE. Det ble gitt konsesjon til utbygging av Terråkvassdraget i 2013, men NTE sa fra seg konsesjonen i 2017.

Bindal kommune er positive til prosjektet på visse vilkår, blant annet krav om minstevannføring, etablering av nytt vanninntak for kommunen og fornuftig bruk av masser. **Fylkesmannen i Nordland** fraråder at det gis konsesjon til Terråk kraftverk og begrunner det med den samlede belastningen for Voengelh- Njaarke reinbeitedistrikt. **Nordland fylkeskommune** anbefaler at det, på visse betingelser, gis konsesjon til Terråk kraftverk i Bindal kommune. Kraftstasjon, inntak og rørgate må bygges med best mulig tilpasning til landskapet. **Bindal kraftlag** støtter planene om et Terråk kraftverk og mener at kraftverket vil bedre leveringssikkerheten Bindal. **Voenghel Njaarke Reinbeitedistrikt** er sterkt imot planene om Terråk kraftverk og fremhever spesielt dagens samlede belastning på reindriften i området. **Forum for natur og friluftsliv Nordland og Naturvernforbundet i Nordland** er ikke direkte mot prosjektet men krever en skikkelig vurdering av samlet belastning for naturmiljø, friluftsliv og reindrift. Funn av to rødlistede lavarter påpekes. **Terråk Jeger og Fiskeforening** er positiv til de planene som foreligger, men ønsker tiltak for å tilrettelegge for bruken av utmarka.

En utbygging etter omsøkt plan vil gi om lag 29 GWh/år i ny fornybar energiproduksjon. Dette er en produksjon som er relativt stor til et småkraftverk å være. Selv om dette isolert sett ikke er et vesentlig bidrag til fornybar energiproduksjon, så utgjør småkraftverk samlet sett en stor andel av ny tilgang de senere år. De tre siste årene (2014-16) har NVE klarert drøyt 2,2 TWh ny energi fra småkraftverk.

De aller fleste prosjektene vil ha enkelte negative konsekvenser for en eller flere allmenne interesser. For at NVE skal kunne gi konsesjon til kraftverket må virkningene ikke bryte med de føringer som er gitt i Olje- og energidepartementets retningslinjer for utbygging av små vannkraftverk. Videre må de samlede ulempene ikke være av et slikt omfang at de overskrider fordelene ved tiltaket. NVE kan sette krav om avbøtende tiltak som del av konsesjonsvilkårene for å redusere ulempene til et akseptabelt nivå.

Det har kommet frem argumenter i høringsprosessen mot at Plahtes Eiendommer skal få tillatelse til å bygge Terråk kraftverk. Det viktigste argument er de samlede virkningene for reinbeitedistriktet. Dette forholdet ble i stor grad vurdert ved forrige behandling av utbygging av Terråkelva. Vi mener at det ikke er kommet inn nye opplysninger av vesentlig betydning for vår totalvurdering sammenliknet med vår tidligere behandling av tilnærmet samme prosjekt.

NVE er av den oppfatningen at de omsøkte planene for Terråk kraftverk vil være miljømessig akseptable under forutsetning at inntak, rørgater, anleggsveier og kraftstasjon blir utformet på en skånsom måte som er tilpasset landskapet. Slipp av minstevannføring hele året forbi inntaket i Nervatnet og installering av omløpsventil i kraftstasjonen vil redusere skadevirkningene på landskapet

og livsmiljøet i og langs elva. Vi mener at en utbygging av Terråk kraftverk, gitt avbotende tiltak, er forenlig med fortsatt reindrift i området.

NVE har vurdert de forskjellige fagtemaene som blir berørt ved en eventuell utbygging, og funnet at fordelene ved tiltaket, i form av 29 GWh/år i fornybar energi, veier tyngre enn ulemper.

Etter en helhetsvurdering av planene og de foreliggende uttalelsene mener NVE at fordelene av det omsøkte tiltaket er større enn skader og ulemper for allmenne og private interesser slik at kravet i vannressursloven § 25 er oppfylt. NVE gir Plahtes Eiendommer tillatelse etter vannressursloven § 8 til bygging av Terråk kraftverk og regulering av Nervatnet. Tillatelsen gis på nærmere fastsatte vilkår.

Innhold

Sammendrag	1
Søknad	3
Høring og distriktsbehandling	8
NVEs vurdering	19
NVEs konklusjon	32
Forholdet til annet lovverk	33
Merknader til konsesjonsvilkårene etter vannressursloven	34
Øvrige forhold	39
Vedlegg	39

Søknad

NVE har mottatt følgende søknad fra Plahtes Eiendommer, datert 30.4.2017:

«I 2013 fikk NTE konsesjon i vassdraget, men de har nylig frafalt denne konsesjonen. Plahtes Eiendommer har samarbeidet med Rein Energi AS og Sweco AS for å se på muligheten til å realisere et lønnsomt smakraftverk i Terråk vassdraget. Vi er kommet til følgende klare konklusjoner:

- • Det er mulig å bygge ut vassdraget fra Nervatnet til Hellifossen med god økonomi
- • Prosjektet blir svært likt NTEs alternativ D, som NVE har gitt en positiv innstilling til.
- • Terråk smakraftverk vil samlet sett få en noe redusert konflikthet sammenlignet med NTEs alternativ D.

Vi mener at de konsekvensutredninger som er gjennomført av i forbindelse med NTE sin konsesjons søknad, fortsatt er gyldig da disse følger plan og bygningsloven. Vi ber derfor om at kun forskjellene mellom Terråk smakraftverk og NTE alternativ D sendes på høring. I søknaden er tiltaket beskrevet i detalj, mens nye konsekvensvurderinger er begrenset til forskjellene mellom Terråk smakraftverk og NTEs alternativ D.

Vi søker ut fra dette om følgende tillatelser

1. Etter vannressursloven, jf. § 8, om tillatelse til:

- Bygging av Terråk smakraftverk i samsvar med fremlagte planer
- Regulering av Nervatnet mellom LRV på kote 172,5 og HRV på kote 174,5

2. Etter energiloven om tillatelse til:

- Bygging og drift av Terråk smakraftverk, med tilhørende koblingsanlegg og kraftlinjer som beskrevet i søknaden

Nødvendige opplysninger om tiltaket fremgår av vedlagt utredning.»

Terråk kraftverk, endelig omsøkte hoveddata

HYDROLOGI

Nedbørfelt	km ²	52,5
Spesifikk avrenning	l/s/km ²	78,2
Middelvannføring	m ³ /s	4,11
Tilslig	mill. m ³	129,6
Alminnelig lavvannføring	m ³ /s	0,22
Q ₄ Sommer, 15.6 – 30.9	m ³ /s	0,48
Q ₄ Vinter, 1.10 – 14.6	m ³ /s	0,20
Restvannføring	m ³ /s	0,67

KRAFTVERK

Magasin	mill. m ³	0,7
Inntak, HRV - LRV	moh. -moh.	174,5-172,5
Undervann	moh.	49

Brutto midlere fallhøyde	m	125
Slukeevne	m ³ /s	8,2
% av Q _{med}	%	200
Minste slukeevne	m ³ /s	0,4
Midlere falltap	m	4
Netto fallhøyde midlere	m	121
Midlere energiekvivalent	kWh/m ³	0,29
Effekt ut fra trafo	MW	8,5
Brukstid	timer	3390

REGULERINGSMAGASIN

Magasinvolum	Mill m ³	0,7
HRV	moh.	174,5
LRV	moh.	172,5
Naturhk. økn. best./median år	Hk/Hk	220/930

MINSTEVANNFØRING

Minstevannføring 15.6 - 30.9	l/s	480
Minstevannføring 1.10 - 14.6	l/s	200

PRODUKSJON

Vinter	GWh	17,8
Sommer	GWh	11,0
Årlig produksjon		28,8

ØKONOMI

Utbyggingskostnad 2017	mill.kr.	88
Utbyggingspris 2017	kr/kWh	3,1

Terråk kraftverk, elektriske anlegg

GENERATOR

Ytelse	MVA	9,9
Spenning	kV	6,6

TRANSFORMATOR

Ytelse	MVA	9,9
Omsetning	kV/kV	6,6/22

NETTILKNYTNING (kraftlinjer/kabler)

Lengde*	m	1,1
Nominell spenning	kV	22
		Luftlinje Jordkabel

**Om adkomstvei fra Langstranda industriområde godkjennes, kan trekkør for kabel legges i veilegemet. Man vil da benytte jordkabel på hele strekningen.*

Om søker

Tiltakshaver er Plahtes Eiendommer. Selskap er organisert som et enkeltpersonforetak eid av Frithjof M. Plahte. Foretaket har alle rettigheter til fall og grunn.

Beskrivelse av området

Området som omfattes av utbyggingsplanen, ligger i sin helhet i Bindal kommune i Nordland. Influensområdet ligger fra ca. 0-240 moh. fra Terråkelva og opp til området rundt Mellavatn.

Vassdraget drenerer fra de sentrale fjellområdene lengst sør i Bindal kommune i Nordland fylke. Vassdraget består av fire store og flere små vann forbundet med elvestrekninger. Vassdraget har tidligere vært regulert til kraftproduksjon. Det er bygget dammer ved Mellavatnet, Nervatnet og Stillelva. Ved Kvernfossen er det bygget en inntaksdam og et ventilhus. Kraftstasjonen og rørgate i dagen er synlig i nedre del av vassdraget. Reguleringsanleggene er for tiden ikke i bruk, og kraftstasjonene er nedlagt. Dammen i Nervatnet fungerer bare som overløpsdam/terskeldam. Dammen ved Mellavatnet er delvis fjernet og magasinet er nedtappet. Stillelva, som er et langt smalt vatn i vassdragets nedre del, benyttes i dag som inntaksmagasin for Terråk vannverk.

Terråkelva går på lange strekninger over nakent berg, mens det innimellom er store plater og mindre stein. Det er lite fine løsmasser (sand og grus) i og langs elveleiet.

Den øvre delen av undersøkelsesområdet ligger i landskapsregion 35: "Lågfjellet i Nordland og Troms", en samlegruppe for lav- og mellomalpine fjellområder i innlandet i Nordland og Troms. Lavereliggende deler av undersøkelsesområdet hører til landskapsregion 25: Fjordbygdene i Møre og Trøndelag (landskapsregionen strekker seg i inn i søndre deler av Nordland). Typisk for denne delen av undersøkelsesområdet er langsmale fjordløp med bratte skogkledde landsider. I områdene innerst i fjordene preger skogen landskapet i langt større grad enn landskapet lenger ut mot kysten. Begge landskapsregionene vi finner i undersøkelsesområdet er vanlige i landsdelen.

Teknisk plan

I det følgende gis en beskrivelse av de tekniske planene og hvordan disse skiller seg fra alternativ D i NTEs planer.

Reguleringer og inntak

Kraftverket vil utnytte fallet mellom Nervatnet og Hellifossen (kote 174,5 og kote 49). Inntaket legges i Nervatnet, som reguleres med 2 meter senking fra dagens tilstand. Mellavatnet blir ikke regulert, men eksisterende åpning i demningen gjøres litt smalere (1,2 m) for å øke selvreguleringen. I NTEs alternativ D var det planlagt 3 m regulering av Mellavatnet.

Vannvei

Fra inntaket i Nervatnet er det planlagt en 750 meter sprengt/boret tunnel i retning Svartåspøyla (markert blått) (Figur 1). Derfra vil vannvei bestå av 1700 meter (markert grønt) nedgravd rør med diameter 1,8 meter. Ca. 1100 meter av denne vannveien vil følge/bli lagt i eksisterende traktorvei/trasé for tråkkemaskin. I NTEs alternativ var vannveien ca. 1500 m boret tunnel.

Figur 1. Trase for vannveit (høy tunnel (blått) og nedgravd rør

Kraftstasjon

Kraftstasjon plasseres i dagen i et lite dalføre/forsenkning ved Hellifossen. Det omkringliggende terrenget gjør det mulig å få kraftverket lite dominerende i landskapet. Kraftverket vil få en grunnflate på ca. 130 m². Stasjonsbygningen er tenkt plassert rett ved det området som var avsatt som steindeponi for NTEs alternativ D. I NTEs alternativ D ville kraftstasjonen ha blitt plassert i fjell med dykket utløp nedenfor Hellifossen.

Nettilknytning

Tilknytning til eksisterende 22 kV skjer ca. 400 meter sørvest for Fallbekkvatnet. Linjetraseens lengde vil bli om lag 1 km. Linjen er tenkt lagt som jordkabel i tilkomstveien til kraftverket. Eksisterende 22 kV linje må oppgraderes i en strekning på ca. 12 km mellom trafostasjonen på Årsandøy og Terråk. Det lokale kraftlaget har estimert et anleggsbidrag på 5 millioner kroner for å gjennomføre de nødvendige oppgraderingene.

Veier

Det vil være behov for å etablere ca. 800 m vei. Adkomstveien til kraftverket er tenkt fra eksisterende industriområde på Langstranda (Figur 2). Sammenliknet med NTEs opprinnelig forslag vil traseen bli kortere (fra 2000 m til 800m), man vil unngå en ekstra avkjøring fra riksveien og det vil være et stort riggområde tilgjengelig.

Figur 2. Trase for vei og nettilknytning

Massetak og deponi

Det vil bli sprengt ut ca. 12.000 tfm³ masser i forbindelse med tunnelen. Dette blir ca. 20.000 tam³. I tillegg vil det bli ca. 15.000 tam³.

Massen er tenkt plassert i to deponier på 10 dekar hver. Det ene er planlagt ved kraftverket, innenfor det området som var planlagt som deponi i NTEs alternativ D. Det andre på 10 dekar ved tunnelpåslaget. I NTEs alternativ var det behov for deponi på 103,5 dekar.

Det er planlagt at disse massene skal benyttes i et hyttefelt som er under etablering ved Langstranda, ca. 1 km fra planlagt avkjørsel på riksveien. Dette medfører at deponiene sannsynligvis vil bli midlertidige.

Arealbruk

Inngrep	Midlertidig arealbehov (daa)	Permanent arealbehov (daa)	Ev. merknader
Reguleringsmagasin	-	-	
Overføring	-	-	
Inntaksområde	0,5	0,2	
Rørgate (vannvei)	32	0	Nedgravd rør
Riggområde	2	0	
Veger	5	5	
Kraftstasjonsområde	0,5	0,5	
Massedeponi	20	20	2 stk à 10 daa
Nettilknytning			Jordkabel langs vei

Forholdet til offentlige planer

Kommuneplan

Det aller meste av planområdet ligger i arealsone LNE1. Dette er områder hvor bygging eller fradeling ikke er tillatt. Nedslagsfeltet til Terråkvassdraget har i tillegg status som drikkevannskilde med tilhørende klausulering. Området for eventuell atkomstvei via fra Langstrandhøgda industriområde til Hellifossen berører reguleringsplan for Langstrandhøgda, planID: 198001. Dersom veien anlegges nordøst for industriområdet vil veien kunne komme i konflikt med regulert friområde. Ved anlegg av vei i dette området bør traseen utformes slik at veien i minst mulig grad kommer i konflikt med friområdet.

Regional plan for små vannkraftverk i Nordland

Regional plan for småkraftverk beskriver flere tema i området Bindal. Området inngår delvis i tema som fisk, reindrift og INON. I kartgrunnlaget for de forskjellige temaene for Bindalsfjorden i den regionale planen er det markert trekkei sør for Mellavatnet. Området rundt Terråkelva for øvrig er avmerket som høst/vinterbeite. INON-soner er avmerket nord/nord-øst for Terråkelva.

Verneplan for vassdrag

Terråkelva er ikke inkludert i verna vassdrag.

Nasjonale laksevassdrag

Terråkelva er ikke nasjonalt laksevassdrag.

EUs vanndirektiv

Regional plan for vannforvaltning i vannregion Nordland og Jan Mayen ble godkjent sentralt 24.7.2016. Terråkelva inngår i vannområde Bindal. Øvre del av Terråkelva, dvs. fra og med Stillelva og oppover vassdraget er i god tilstand. Nedre del av Terråkelva er i dårlig økologisk tilstand som følge av fysiske inngrep som vannuttak til drikkevann og redusert funksjon i eksisterende fisketrapp.

Høring og distriktsbehandling

Søknaden er behandlet etter reglene i kapittel 3 i vannressursloven. Søknaden vært sendt lokale myndigheter og interesseorganisasjoner, samt berørte parter for uttalelse. I forbindelse med NVEs saksbehandling av søknaden fra NTE om utbygging av Terråkvassdraget ble det holdt flere møter og en sluttbefaring (01.09.09) i området med representanter for grunneiere og andre berørte interesser. Bindal kommune, Direktoratet for naturforvaltning og NTE. Fordi planen for Terrå kraftverk skiller seg lite fra NTEs utbyggingsalternativ D fant vi det ikke nødvendig med en ytterligere befaring i området. Høringsuttalelsene har vært forelagt søkeren for kommentar.

Høringspartenes egne oppsummeringer er referert der de foreligger. Andre uttalelser er forkortet av NVE. Fullstendige uttalelser er tilgjengelige via offentlig postjournal og/eller NVEs nettsider.

NVE har mottatt følgende kommentarer til søknaden:

Bindal kommune tilrår utbygging av Terråkvassdraget med tilhørende elektriske installasjoner slik det er beskrevet i konsesjonssøknad for Terrå kraftverk fra Plahtes Eiendommer på følgende vilkår:

Adkomstvei må anlegges slik at den i minst mulig grad kommer i konflikt med friområdet på vestsiden av Fallbekkvatnet.

Tunnelmasser må så langt som mulig brukes til samfunnsnyttige tiltak.

Avbøtende tiltak:

- Flytting av vanninntak for Terråk vannverk til Hellifossen, og trykksatt vann skal være kostnadsfritt for Bindal kommune, begrenset til dagens forbruk.
- Tiltak for anadrom fisk etter fiskefaglige tilrådinger slik at anadrom strekning forlenges til Hellifossen.
- Minstevannføring i samsvar med utbyggers forslag, men med mulighet for pålegg om ekstra vannslipp i kriseperioder for anadrom fisk.
- Dagens kommunale 315 mm rør skal ligge uberørt som i dag.
- Utbygger er ansvarlig dersom utbygging, både i anleggsfasen og driftsfasen, medfører dårligere vannkvalitet til Terråk vannverk.

Fylkesmannen i Nordland fraråder at det gis konsesjon til Terråk kraftverk og begrunner det med den samlede belastningen for Voenghel- Njaarke reinbeitedistrikt. Terråk kraftverk vil også gi negative konsekvenser for reindrifta lokalt i området både i anleggsperioden og i driftsfasen. Regulering av Nervatnet med to meter vil kunne gi endrede isforhold og redusere muligheten for å krysse isen både for dyr og mennesker. Adkomstvei vil kunne kanalisere økt ferdsel inn i området som igjen kan gi mindre beitero og utfordringer i forbindelse med flytting av rein. Fylkesmannen er usikker på om Nervatnet benyttes av storlom/smålom til hekking da vannet tidligere har vært regulert, men påpeker at vannet er godt egnet. Egnetheten vil bli redusert dersom vannet reguleres med 2 meter. Fylkesmannen mener adkomstveien til kraftverket må legges helt i ytterkanten av Hellifossmyra og så nært opp mot overføringslinjen i området som mulig. Det foreligger eldre data om ål i Nervatnet og FM mener det burde vært gjort undersøkelser for å kunne vurdere nødvendigheten av avbøtende tiltak. For å avbøte på landskapsvirkningene av tiltaket på et allerede berørt vassdrag, ber fylkesmannen om at NVE og søker vurderer muligheten for etablering av kraftstasjon med utløp oppstrøms Hellifossen.

Nordland fylkeskommune anbefaler at det, på visse betingelser, gis konsesjon til Terråk kraftverk i Bindal kommune. Kraftstasjon, inntak og rørgate må bygges med best mulig tilpasning til landskapet. Inngrep må gjøres skånsomt slik at landskapet raskest mulig får tilbake sin opprinnelige karakter. Detaljplanleggingen må påse at avbøtende tiltak for landskap iverksettes. Det må påses at tilbudet til kommunen om å koble seg på kraftverket som ny drikkevannskilde følges opp. Reinbeitedistriktet skal involveres i detaljplanleggingen av kraftanlegget for å gi en best mulig tilpasning. Dersom det bygges kraftverk med tilhørende vei i beiteområder, skal det etableres bomvei for å begrense uønsket ferdsel. Ved en ev. tillatelse må konsesjonsvilkårene være i tråd med forvaltningsprinsippene i Naturmangfoldloven §§ 8-12, og med vannforskriften §12. FK bemerker at tiltakshavers foreslåtte avbøtende tiltak må følges opp i konsesjonsvilkår og detaljplanlegging og at tiltakshaver har aktsomhetsplikt og meldeplikt dersom en under markinngrep skulle støte på fornminner.

Bindal kraftlag støtter planene om et Terråk kraftverk og mener at dette er et meget godt prosjekt, som kan føre til ønsket vekst og grunnlag for økt næringsvirksomhet i en kommune som i dag er rammet av nedgang i folketall og mangel på nye arbeidsplasser. Som områdekonsesjonær for distribusjonsnettet i Bindal kommune mener de det er hensiktsmessig at kraftverket blir tilknyttet eksisterende 22 kV-nett som går ca.2 km vest for den planlagte kraftstasjonsportalen. Dette vil sørge for bedre leveringssikkerhet i Bindal.

Voenghel Njaarke Reinbeitedistrikt er sterkt imot planene om Terråk kraftverk og fremhever spesielt dagens samlede belastning på reindriften i området. Inngrepet vil ha store direkte og indirekte

konsekvenser ved forstyrrelser av enkeltdyr og regionale negative effekter for hele flokken. Det hevdes at reguleringen av Nervatnet vil føre til åpne råker og usikker is og sprekker hvor dyr kan drukne. Rørgaten vil krysse en flyttelei, beslaglegge beiteareal og hindre naturlig trekk og vandring. Kraftstasjonen vil forsterke forstyrrelses- og unntakelseseffekter for rein. Kraftlinje vil føre til forstyrrelser i beiteområdet. Reinbeitedistriktet er skeptisk til etablering og opprusting av skogsbilveier da veianlegg generer mye trafikk og forstyrrelser. Videre påpeker de at demningen i Mellavatn må settes i stand slik at områdets opplevelsesverdi øker.

Forum for natur og friluftsliv Nordland og Naturvernforbundet i Nordland er ikke direkte mot prosjektet, men krever at virkningene av en innsnevring i Mellavatn belyses bedre og at den gjennomsnittlige vannstanden bør heves opp mot tidligere oppdemt nivå. Det må foretas en skikkelig vurdering av den samlede belastningen på natur, friluftsliv og reindrift. Forhold til kulturminneloven må avklares. De påpeker at det er gjort funn av de rødlistede lavartene gullprikklav og trønderflekklav langs Terråkelva på strekningen Nervatnet – Hellifossen. En tørrlegging av området, i kombinasjon av graving vil kunne ha store negativ konsekvenser for disse lokalitetene.

Terråk Jeger og Fiskeforening er positiv til de planene som foreligger da det er en mindre inngripen i naturområdene enn det tidligere vurderte kraftutbyggingsprosjektet. Foreningen viser til tiltak som ble pålagt i forrige runde for å tilrettelegge for bruken av utmarka og mener disse kan videreføres for det nye prosjektet.

Søker har kommentert uttalelsene i brev datert 26.7.2017. Vi gjengir de punktene der utbygger er uenig med høringspartene, eller fremlegger nye løsninger for prosjektet.

Til reinbeitedistriktets uttalelse:

«I forkant av frist for høringsuttalelsen hadde vi et møte med leder og et styremedlem i Voengel-Njaarke reinbeitedistrikt.

Kommentar til «Faktorer av betydning»:

1. Sperring av flytte/trekkleier og oppsamlingsområde

Vi mener at flytte/trekkleier ikke blir berørt av tiltaket i driftsfasen. Oppsamlingsområde ble diskutert i detalj på møtet. I dag mangler reindriften en god samle plass i dette området. I forbindelse med møtet ble det sagt at de har benyttet myrområdet nord for Hellifossen som samleområde, men at dette var utfordrende da hovedutfartsaren fra lokalbefolkningen gikk gjennom dette området og at dyr ofte ble skremt av turguere. Ved å bygge vei til Hellifossen fra industritomten vil man kunne hindre allmenhetens bruk av oppsamlingsplassen uten å sperre adkomsten til fjellet. Vi har tilbudt reindriften å disponere areal for å sette opp samlegrjerde på denne myren. Tiltaket vil derved føre til at reindriften får en langt bedre oppsamlingsplass enn det de har i dag.

Dette temaet har lavere konflikt enn det NVE tidligere har gitt en positiv innstilling til, og det er ikke nye elementer i problemstillingen som ikke allerede har vært vurdert av NVE.

2. Begrense var, høst og vinterbeite:

Direkte arealbeslag: Tiltaket vil gi en liten reduksjon av beite i anleggsfase og de første 2-3 årene frem til bakken er revegetert. (Opptil 60 dekar i anleggsfase, under 5 dekar etter revegetering).

Indirekte arealbeslag: Det vil i praksis kun være stasjonsbygningen og veien

som vil kunne gi indirekte arealbeslag. Effekt av kraftstasjonen er beskrevet i eget avsnitt. Veien vil komme som en erstatning for dagens utfartsvei og vil føre til redusert indirekte arealbeslag da en større andel av ferdselen vil skje med bil til Hellifossen (dyrene er mindre redd for bil enn folk).

Dette er lavere konflikt enn det NVE tidligere har gitt en positiv innstilling til, og det er ikke nye elementer i problemstillingen som ikke allerede har vært vurdert av NVE.

3. Økt ferdsel og forstyrrelser i utmarka

Terråkmarka er det viktigste turområdet for lokalbefolkningen. En vei frem til Hellifossen vil ikke føre til økt ferdsel av utmarksområdene. For reindriften vil en vei gi fordeler ved at man slipper en del kjøring med snøskuter på barmark på våren for å komme seg opp i fjellet da snøen smelter først på de lavere liggende myrene. Om det er et ønske fra reindriften, kan vi godt følge den trase som NTE fikk aksept for, men som går gjennom det reindriften ønsket samleområde.

Da NTE sitt alternativ ville føre til 800 meter vei forbi Hellifossen, er konflikten ved Terrak smakraftverk lavere enn det NVE tidligere har gitt en positiv innstilling til, og det er ikke nye elementer i problemstillingen som ikke allerede har vært vurdert av NVE.

4. Influenssoner og unnvikelsesområder

Det eneste inngrepet som i praksis vil kunne føre til influenssoner og unnvikelsesområder etter tilgroing er kraftstasjonen. Vi mener denne påvirkningen er svært liten. Se eget punkt om kraftstasjon. Vi mener Terrak smakraftverk vil gi lavere konflikt enn det NVE tidligere har gitt en positiv innstilling til, og utover kraftstasjonen er det ikke nye elementer i problemstillingen som ikke allerede har vært vurdert av NVE.

5. Forringede naturlige trekk

I henhold til reinbeitedistriktets kart kan vi ikke se at Terrak smakraftverk vil påvirke naturlige trekk, og konflikten for Terrak smakraftverk er derfor lavere enn det NVE tidligere har gitt en positiv innstilling til. Det er ikke nye elementer i problemstillingen som ikke allerede har vært vurdert av NVE.

6. Økt rovdyrtap ved at dyrene presses sammen av unaturlige hindringer

I henhold til vår kunnskap om terrenget kan vi ikke se at dette punktet er relevant for Terrak smakraftverk.

7. Redusert produksjon og produktivitet

Vi kan ikke se at Terrak smakraftverk vil føre til redusert produksjon og produktivitet for reindriften. Om dette har vært en reel problemstilling for NTEs alternativer, mener vi at temaet har lavere konflikt enn det NVE tidligere har gitt en positiv innstilling til, og det er ikke nye elementer i problemstillingen som ikke allerede har vært vurdert av NVE.

Regulering av Nervatnet:

Det gamle kraftverket fra perioden 1935-1998, regulerte Mellavatn med 3 meter og Nervatnet med 3 meter. NVE sin positive innstilling til konsesjon foreslo regulering av Mellavatn med 3

meter og Nervatn med 2 meter. Terråk småkraftverk søker kun om å regulere Nervatn med 2 meter. Vi mener tiltaket må ses på i sitt historiske lys. Med unntak av ved selve inntaket, mener vi 2 meter er for liten regulering til at det vil medføre åpne råker og usikker is. På tilsvarende måte som at isen blir mer utrygg ved inntaket vil isen bli tryggere ved dagens utløp da minstevannføring vil slippes fra tappeluke i eksisterende demning. Under saksbehandling av NTEs søknad ble regulering og inntak ved Mellavatnet sett på som den største konflikten. Vi mener de negative konsekvensene ved å regulere Nervatnet med 2 meter er små og i tillegg langt mindre enn det som tidligere har vært konsesjonsgitt.

Problematikk ved usikker is har lavere konfliktgrad enn det NVE tidligere har gitt en positiv innstilling til, og det er ikke nye elementer i problemstillingen som ikke allerede har vært vurdert av NVE.

Rørgate:

Under møtet med reindriften ble det spurt om bæreevnen på rørgaten. Vi tolket det slik at reindriften mente det var positivt om rørgaten fikk bedre bæreevne, da dette gjorde det lettere å benytte motorisert redskap under barmarkskjøring.

Vi kan ikke se at rørgaten vil påvirke naturlig trekk og vandring. Rørgaten vil gi et lite arealbeslag de første 2-3 årene etter tiltaket. Etter dette vil man ha fått tilbake en frodig vegetasjon. Bildet under er fra Søberg, 5 år etter at man etablerte vei og filtrasjonsbasseng. Inngrepet er langt bredere enn det som er aktuelt for Terråk småkraftverk, men allerede etter 2-3 år var hele området begrodd.

Rørgaten er ikke behandlet av NVE tidligere, men arealbeslaget under anleggsfasen er halvparten av deponiområdene som nå utgår. Vi mener derfor at temaet har lavere konflikt enn det NVE tidligere har gitt en positiv innstilling til.

Kraftstasjon:

Det er et stort problem med at reinsdyr beiter på innmark i kommunen. Det er også mye reinsdyr som beiter rundt husveggene. Vind-Rein-studiet viser at reinsdyr i liten grad er redd for konstruksjoner, men at de er redd for folk. I de periodene av året som dyrene er i Terråkmarka, blir også nærområdene i bygda benyttet. Ut fra at antall mennesker i naturen ikke blir påvirket av tiltaket, vil ikke kraftstasjonen føre til unntakelsesområder av betydning. For å illustrere hverdagen i bygda, har vi valgt å vedlegge noen bilder, stort sett tatt med mobil og til fots.

Dyr på beite ved bensinstasjonen på Terråk. Flokken holdt seg der mesteparten av våren. For å klare å drive dyrene ut av tettstedet, benytter reindriften helikopter med påmontert sirene som flys svært lavt.

Flokker med dyr beiter hver senvinter/vår på innmark i Åbygda. Sist sesong ble dyr fraktet inn med lastebil og sluppet i området i november/desember og ble værende til april. Dyrene fordeler seg normalt i flokker på 30-50 dyr som beiter på de ulike jordene, men av og til er det større flokker på flere hundre dyr. Om dyrene jages, kommer de tilbake etter kort tid.

Dyr beiter helt inn i hagene til folk. I 2017 var det mange dyr i sentrum helt frem til starten av juni.

Terråk gjestegård

Utsikt fra vårt hus på en vanlig vårdag

Kraftstasjonen er et nytt element som ikke har vært behandlet av NVE, men vi mener påvirkningen av denne bygningen er svært liten da den i praksis ikke medfører en økning av menneskelig ferdsel i området.

Kraftlinje:

Reindriften skriver at det er planlagt 400 meter luftlinje i tilknytning til eksisterende 22 KV linje. Dette er feil. Kraftlinjen er tenkt plassert som jordkabel langs anleggsvei. Det eneste sted det kan være aktuelt å gå over til luftspenn er de siste meterne inne på Langstranda industriområde. Dette temaet har lavere konflikt sammenlignet med det NVE tidligere har gitt en positiv innstilling til, og det er ikke nye elementer i problemstillingen som ikke allerede har vært vurdert av NVE.

Veibygging:

Veibygging frem til Hellifossen vil ikke føre til økt ferdsel i utmark. Veiens lengde og plassering medfører at det i dag virker lite aktuelt å bygge hytter i dette området. Veiens vil gi positive konsekvenser for samleområde for reindriften. Det må også påpekes at vei til Hellifossen er omsøkt og godkjent i forbindelse med skogsdrift. Veiens vil derfor bli bygget uavhengig av småkraftverket.

Da veibygging vil bli redusert fra 2000 til 800 meter, vil temaet ha lavere konflikt enn det NVE tidligere har gitt en positiv innstilling til, og det er ikke nye elementer i problemstillingen som ikke allerede har vært vurdert av NVE.

Forslag om gjenoppbygging av demning ved Mellavatn:

Vi mener at siden Mellavatn ikke skal reguleres, bør man la naturen få lov til å reetablere vegetasjon der det i dag er utvaskingsone. Dette vil man også få ved å endre fra regulering til

struping av utløpet. Vi ser at reguleringssonen som reindriften ber om å få neddemmet er større enn de samlede direkte arealbeslagene man får under den verste anleggsperioden for Terråk småkraftverk. Det må derfor være en fordel for reindriften (som en langsiktig aktør) at dette området ikke neddemmes, men på sikt reetableres som beite (deler av dette området er allerede revegetert).

I NVE sin innstilling til NTEs alternativ D, ville også Mellavatnet bli regulert. Temaet har derfor lavere konflikt enn det NVE tidligere har gitt en positiv innstilling til, og det er ikke nye elementer i problemstillingen som ikke allerede har vært vurdert av NVE.

Sumvirkning:

Voengel-Njaarke reinbeitedistrikt berører Grane, Brønnøy, Bindal, Namsskogan, Høylandet, Nærøy og Leka. De desidert største arealene ligger i Nærøy, Bindal og Grane kommune. Distriktet disponerer arealer på totalt ca 2.500.000 dekar.

Da NVE gav sin innstilling til konsesjon i mars 2010, var sumvirkning for Voengel-Njaarke vurdert. Da OED gav konsesjon til NTEs alternativ A i juli 2013, ble også sumvirkning for Voengel-Njaarke vurdert.

I distriktets driftsplan er følgende konsesjonsgitte kraftverk nevnt: Tosdalen, Kjellvika, Kalvklaven, Grytendalen, Storelva, Kvennelva og Marfossen. Så vidt vi vet, ligger Marfossen fortsatt hos OED. Tosdalen og Kalvklaven fikk konsesjon før OED gav endelig konsesjon til Terråk kraftverk. De resterende kraftverkene fikk konsesjon før NVE gav sin positive innstilling til Terråkvassdraget. Alle kraftprosjekter innenfor distriktet var derved allerede konsesjonsgitte da OED fattet sitt vedtak om å gi konsesjon til Terråkvassdraget alternativ A, et prosjekt som har høyere konfliktgrad for reindriften enn Terråk småkraftverk.

Vi mener derfor det ikke er kommet ny kraftproduksjon som tilsier at man må gjøre nye vurderinger av sumvirkning for distriktet.

Dekking av saksbehandling og juridisk bistand:

Vi mener dekking av saksomkostninger og juridisk bistand vil være naturlig eksempelvis ved et skjønn, men definitivt ikke i forbindelse med behandling av et vanlig småkraftverk. En blanko

fullmakt til dekking av utgifter vil i så fall også måtte omfatte alle andre interessenter i alle arealsaker i utmark (naturvernforbundet, lokale lag og foreninger, grunneiere etc.). En dekking av slike utgifter vil skape en presedens som vil være svært uheldig da det i praksis vil gi «alle» makt til å stanse de fleste arealsaker da terskelen for å gå til rettsvesenet forsvinner- kombinert med at initiativtaker normalt ikke vil ha ryggrad til å kunne dekke denne type kostnader.»

«Forslag til kompenserende tiltak:

I høringsuttalelsen fra distriktet er det kommentert at det foreligger omfattende planer for snøskuterloype i området. Ut fra at vi er eneste grunneier i Terrakvassdraget vil vi som kompenserende tiltak kunne forplikte oss til å ikke støtte en slik etablering. Vi vil regne med at omfattende skuterloyper vil være mer negativt for reindriften enn Terrak småkraftverk. Under møtet med reindriften ble det gitt uttrykk for et ønske om å få etablert samleggerde på myrområdet nord for Hellifossen. Vi er villige til å la reindriften disponere areal for samleggerde i dette området»

Til Nordland fylkeskommunes uttalelse:

«Fylkeskommunen foreslår at det etableres bom på veien til Hellifossen. Vi mener dette vil være negativt. For reindriften vil denne veien føre til at trafikken kanaliseres vekk fra myrområdet de bruker til samling. For lokalbefolkningen vil veien føre til at man slipper å gå over et gjørmete myrområde når man skal til fjells. For skigaing vil det være en fordel å kunne benytte veien frem til Veabakken på varen (når myrene er avsmeltet). Vi vil derfor foreslå at det settes en bom som er åpen hele året med unntak av perioder med reindriftsaktivitet i området og der reindriften har et behov for å holde den stengt.»

Til Fylkesmannens uttalelse:

«Fugl: Grunneier er ikke kjent med at området benyttes av storlom og smalom. Vassdraget har blitt regulert fra 30-tallet frem til 1998 og det er svært mange alternative hekkelokaliteter i vassdraget. Vi mener derfor ikke regulering av Nervatnet vil ha betydning for hekkingen til storlom eller smalom.

AI: Vi er ikke kjent med bestand av ai i Nervatnet.

Friluftsliv: Vei til Hellifossen vil medføre at man slipper å gå over blotmyrområdet når man skal til fjells. Dette blir sett på som positivt for friluftsliv. Nesten alle som benytter Terråkmarka er medlem av Terrak Jeger og fiskeforening. Denne foreningen er positive til Terrak småkraftverk.

Vi kan ikke se at Fylkesmannen sin høringsuttalelse inneholder vesentlige momenter som ikke allerede har vært behandlet av NVE.»

Til FNF Nordlands uttalelse:

«Det er noen objektive feil i uttalelsen om kraftverket. Øvre kraftstasjon ble stanset på 80-tallet grunnet havari. Nedre kraftstasjon, som tok vannet rett ut i fjorden, ble benyttet frem til slutten av 90-tallet. FNF kommenterer vår påstand om at vannstand i Mellavatn varierer mye gjennom

året. Dette er korrekt og vi beklager feilen. Mellavatnet har i dag en ganske bred åpning i demningen som gjør at variasjonene er moderate.

Mellavatn: Vi er enige med FNF at dagens reguleringssone er klart synlig i terrenget. Vi mener den beste løsningen er å ta tiden til hjelp å la naturen få reetablere seg i dagens utvaskingssone. Dette vil skje med foreslåtte struping av Mellavatnet.

Karbonslagring: Bade Fylkesmannen og FNF er opptatt av karbonslagring og den rolla som myrområder spiller i så måte. Basert på kjente fakta hurde imidlertid CO₂ problematikken være et argument for og ikke imot Terrak kraftverk:

1. Norske myrer inneholder ca 100 tonn karbon per hektar (ekvivalent med ca 350 tonn CO₂). Hvis en myr blir tørrlagt risikerer man i verste fall at alt dette frigjøres til atmosfæren og omgjøres til CO₂. Hvis myren revegeteres med skog vil effekten bremses opp og etter hvert reverseres pga karbonbinding i trevirke. Det er uklart hvor stort myrområde som evt blir berørt av Terrak kraftverk men ut fra at myrene er svært grunne i området er vart anslag er at det totale CO₂-utslippet man risikerer uansett neppe overstiger 350 tonn CO₂.
2. Til sammenligning vil det å bytte ut kulldrevne kraftverk på kontinentet med norsk vannkraft representere en gevinst på ca 600 tonn CO₂ per GWh. Med en estimert årsproduksjon på 30 GWh tilsvarer dette nesten 1 million tonn CO₂ allerede over de første ca 50 årene.

Vi er enige med FNF at mindre veibygging vil føre til redusert konfliktgrad sammenlignet med tidligere utbyggingsalternativ. Ut over dette er så vidt vi kan se ikkje momenter i FNF sin uttalelse som ikke allerede har vært nevnt i Naturvernforbundet sin uttalelse til NTEs konsesjonssøknad og som allerede er vurdert av NVE»

Tilleggsopplysninger

Søker har i etterkant av høringen fått Sweco til å beregne vannstandsendringer i Mellavatnet som følge av en innsnevring av utløpet i vannet. Resultatene er gitt i notat datert 24.8.2017 og vist under kapittelet om hydrologisk virkninger av utbyggingen.

NVEs vurdering

Bakgrunn

Nord-Trøndelag Elektrisitetsverk søkte i 2008 konsesjon for utbygging av Terråkvassdraget. Det var den gang tre ulike utbyggingsalternativ. De ulike alternativene var kort oppsummert følgende:

Alternativ A - NTEs hovedalternativ. Kraftverket vil utnytte et fall mellom Mellavatnet på kote +237 og sjøen. Kraftstasjonen legges i fjell ved riksvei 801 med utløp ved Saltbunesodden i Breivika.

Alternativ C -Kraftverket vil utnytte et fall mellom Mellavatnet på kote +237 og få turbinsenter på kote +44 i fjellet ved Hellifossen.

Alternativ D - Kraftverk ved Hellifossen. Inntaket vil legges i Nervatnet. Reguleringsmagasin etableres i Nervatnet og Mellavatnet.

NVE gav positiv innstilling til alternativ D, mens OED gav endelig konsesjon til alternativ A. NTE fant ikke grunnlag for å kunne realisere prosjektet og frafalt konsesjonen i mars 2017.

Prosjektet som nå skal vurderes blir svært likt NTEs alternativ D, som NVE har vurdert og ga en positiv innstilling til.

Hovedforskjellen mellom de nye planene og alternativ D er at kraftstasjon legges i dagen og at deler av vannveien endres fra tunnel til nedgravd rør. I tillegg går regulering av Mellavatn ut av prosjektet og erstattes av en enkel innsnevring av det nå åpne midtpartiet i eksisterende demning.

I vår vurdering av prosjektet vil vi derfor legge vekt på hvilke konsekvenser endringene vil få sammenliknet med prosjektet vi tidligere har anbefalt. Der det ikke er vesentlige endringer mellom de to prosjektene vil våre tidligere vurderinger refereres. Nye momenter og oppdatert kunnskapsgrunnlag vil inngå i vurderingene.

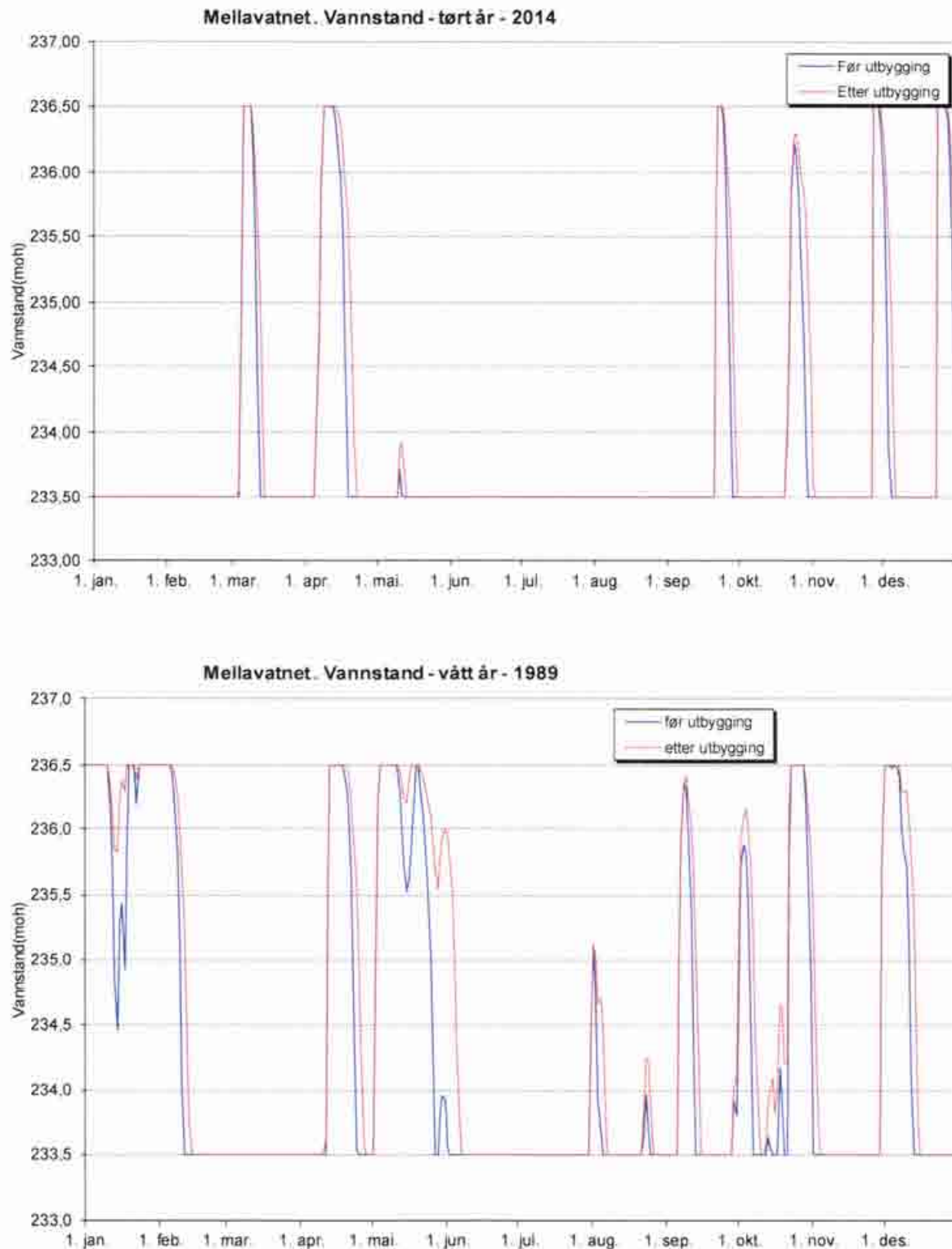
Hydrologiske virkninger av utbyggingen

Kraftverket utnytter et nedbørfelt på 52 km² ved inntaket i Nervatnet og middelvannføringen er beregnet til 4,1 m³/s. Avrenningen er relativt stabil fra år til år med dominerende vår- og høstflom. Laveste vannføring opptrer gjerne om vinteren og sensommeren. 5-persentil sommer- og vintervannføring er beregnet til henholdsvis 480 og 200 l/s. Alminnelig lavvannføring for vassdraget ved inntaket er beregnet til 220 l/s. Maksimal slukeevne i kraftverket er planlagt til 8,2 m³/s og minste driftsvannføring 0,4 m³/s. Det er foreslått å slippe en minstevannføring på 480 l/s i perioden 15.6. til 30.9. og 200 l/s resten av året/hele året.

Omsøkt maksimal slukeevne vil utgjøre ca. 200 % av middelvannføringen. Dette anses som vanlig for et småkraftverk. Med den foreslåtte minstevannføring vil dette gi en restvannføring på omtrent 940 l/s rett nedstrøms inntaket som et gjennomsnitt over året. Det meste av dette vil komme i flomperioder.

De store flomvannføringene blir i liten grad påvirket av utbyggingen. Ifølge søknaden vil det være overløp over dammen i Nervatnet 13 dager i et middels vått år. I et middels år vil vannføringen være under summen av minste driftsvannføring og minstevannføring i 60 dager og derfor for liten til at det kan produseres kraft, slik at kraftstasjonen må stoppe og hele tilsiget slippes forbi inntaket. Tilsiget fra restfeltet vil i gjennomsnitt bidra med 670 l/s ved kraftstasjonen.

Innsnevring av utløpet fra Mellavatnet vil i begrenset grad medføre endringer på vannstanden sammenliknet med dagens tilstand. Det er primært under flomperioder vår og høst at vannstanden vil være høyere over noe lengre tid enn i dag. Forskjellene er imidlertid marginale (Figur 3).

Figur 3. Magasinvannstand i Mellavatnet før og etter en strøping av utløpet i høyt og i lavt vann (Sweco notat 24.8.2017).

Produksjon og kostnader

Med bakgrunn i de hydrologiske dataene, som er lagt frem i søknaden, har søker beregnet gjennomsnittlig kraftproduksjon i Terråk kraftverk til omtrent 28,8 GWh fordelt på 17,8 GWh vinterproduksjon og 11 GWh sommerproduksjon. Byggekostnadene er estimert til 87,6 mill. kr. Dette gir en utbyggingspris på 3,04 kr/kWh.

NVE har kontrollert de fremlagte beregningene over produksjon og kostnader. NVE har kommet til en noe høyere utbyggingspris (99,2 mill. kr), men forskjellen ligger innenfor normal usikkerhet ved slike kostnadsoverslag. Energikostnaden over levetiden (LCOE) er beregnet til 0,27 kr/kWh (usikkerhet i spennet 0,23-0,31). Energikostnaden over levetiden tilsvarer den verdien kraften må ha for at prosjektet skal få positiv nettonåverdi. Beregningene forutsetter en kalkulasjonsrente på 6 %, økonomisk levetid på 40 år og drifts- og vedlikeholdskostnader på 5 øre/kWh.

NVE vurderer tiltaket som konkurransedyktig i forhold til andre vind- og kraftverk som har endelig konsesjon per 1. kvartal 2016, men som ikke er bygget. Ved en eventuell konsesjon til prosjektet vil det allikevel være søkers ansvar å vurdere den bedriftsøkonomiske lønnsomheten til prosjektet.

Naturmangfold

Influensområdet for prosjektet er hovedelva i Terråkvassdraget fra Mellavatn til utløpet i Sørfjorden (Figur 4). Det er 6 delområder som er vurdert. Informasjon om områdene og verddivurderingen av disse er hentet fra fagutredningen for naturmiljø og konsesjonssøknaden.

Figur 4 Oversikt over delområder naturmiljø. 1 Terråkelva mellom utløpet i fjorden og Stillelva, 2 Fra Stillelva til Hellfoss og området mellom, 3 Hellfoss og opp til Nervatnet, 4 Nervatnet, 5 Tverråa (inkludert elva mellom Nervatnet og Mellavatnet) og 6 Mellavatnet.

Terrestrisk og akvatisk

Terråkelva mellom utløpet i fjorden og Stillelva (Område 1)

Flora og vegetasjonen og fugle- og pattedyrfaunaen langs denne strekningen av Terråkelva er ganske ordinær. Det er imidlertid potensial for flere forekomster av de rødlistede lavartene Gullprikklav og Trønderflekklav (*Arthothelium norvegicum*) siden de ble dokumentert i dette delområdet i 1993.

Det er gjennomført registreringer av fugl langs Terråkvassdraget. Det ble kun registrert vanlig forekommende arter for regionen; meiser, sangere og finker. Fossekalen ble observert og ses på som vanlig i hele vassdraget. Ingen rødlistearter ble registrert. Det er lite som tyder på at elvestrekningen har spesielle verdier for fugl.

Ingen rødlistede pattedyr ble observert, men det er det er sannsynlig at oteren (VU) benytter Terråkelva som næringsområde.

Sjørret og laks benytter Terråkelva opp til Kvernfossen som gyte- og oppvekstområde. Det forekommer også sporadisk gyting videre opp til Hellifoss, men dette er avhengig av oppvandringsforholdene. Substratet på strekningen gjør elva middels godt egnet som gyte- og oppvekstområde, med kun få områder med gytegrus. Dette kan være begrensende for bestanden. Beregnet gyteområde for laks er ca. 6 daa og for ørret ca. 10 daa. I tillegg ca. 8 daa mellom Kvernfossen og Hellifoss. Dette arealet vil bli tilgjengelig for anadrom fisk dersom fisketrappen i Kvernfossen utbedres.

Der har vært usikkert om Terråkelva har egne stammer av laks og sjørret. Resultater fra undersøkelsene tyder imidlertid på at Terråkelva har egne bestander av både laks og sjørret. Tettheten av yngel er middels til lav, noe som er forventet for elva. Bestandene av laks og sjørret i Terråkelva har middels verdi.

Undersøkelser har vist at fisk fra Terråkelva har parasitten som forårsaker proliferativ nyresyke (PKD). Denne situasjonen vil kunne påvirke bestanden av laks og sjørret i elva. Sykdommen har en tendens til å dukke opp sommerstid i perioder med liten vannføring og varmt vann. Samlet vurderes naturmiljøet i Terråkelva mellom utløpet og Stillelva til å ha middels verdi. Det er forekomsten av laks og sjørret som utgjør den største verdien på denne strekningen.

Terråkraftverk vil ikke medføre endret påvirkning for naturmiljø i dette området sammenlignet med NTEs alternativ D. Vannføringen på anadrom strekning vil bli tilnærmet den samme som i dag. Med avbøtende tiltak som minstevannføring og omløpsventil vil prosjektet i liten grad vil påvirke bestandene av laks og sjørret, og dagens verdi som fiskeområde opprettholdes. Vurderinger knyttet til minstevannføring og andre avbøtende tiltak er gitt under «Merknader til konsesjonsvilkår».

I anleggsfasen vil konsekvensene være knyttet til fare for forurensning fra tunneldriving og støy fra anleggsvirksomhet og gi middels påvirkning for naturmiljø. I driftsfasen vil påvirkningen bli ubetydelig-liten for naturmiljø forutsatt avbøtende tiltak.

Fra Stillelva til Hellifoss og området mellom Hellifoss og Fallbekkvatnet (Område 2)

Flora og vegetasjonen her er ganske triviell med bare vanlige arter og vanlige vegetasjonstyper.

Stillelva har en funksjon som leveområde for laks og sjørret, men dette er begrenset av delvise vandringshindre for oppvandrende fisk lenger ned i elva. Det er et potensial for at Stillelva kan få

større betydning som oppvekstområde for laks og sjørøtt dersom disse vandringshindrene fjernes ved utbedring / bygging av fisketrapp.

Områdene langs Stillelva og mellom Terråkelva og Fallbekkvatnet har liten - middels verdi for naturmiljøet.

Ved kraftstasjonsplassering ved Hellifossen vil det bli en rekke betydelige inngrep i dette området, bl.a. massedeponi, vei, tunnelpåhugg og avløpstunnel. Anleggsaktivitetene vil medføre forstyrrelse av dyrelivet i området, og faren for akutt forurensning vil være til stede. Anleggsperioden er estimert å vare i inntil to år.

Terråk kraftverk vil medføre reduserte naturinngrep i området sammenliknet med NTEs alternativ. Dette skyldes bortfall av to store deponiområder. Påvirkningen for naturmiljø i anleggsfasen er vurdert som middels-stor negativ og som liten i driftsfasen.

Terråkelva mellom Hellifossen og utløpet av Nervatnet (Område 3)

Også her er vegetasjonstypene og artssammensetningene ganske vanlige. Blåbær- og lavurtskogene går over i furuskoger. Det som imidlertid er interessant her er forekomstene av ospetrær nær elva. Osp er kjent for å huse en del interessante epifyttiske lavararter. Dette innebærer at det er et potensial for forekomster av rødlistede arter i slike ospebestander. Ellers er det ikke noen fossesprutsone i verken Hellifossen eller i fossen nedstrøms Svartåspøyla.

Det ble observert svært lite fugl på strekningen, men det er sannsynlig at fossekallen utnytter selve elva på hele strekningen.

Terråk kraftverk vil i sum gi mindre varige naturinngrep i området og vil føre til en liten positiv endring for naturmiljø i dette området sammenliknet med NTEs alternativ D.

Vannføringen på strekningen vil bli kraftig redusert. Dette vil redusere leveområdene for fossekall og fisk. En helårlig minstevannføring vil imidlertid gi en stabil vannføring som vil opprettholde elva som levområde. Den stasjonære fiskebestanden på strekningen vil opprettholdes etter utbygging, men sannsynligvis med mindre tetthet enn i dag.

I anleggsperioden vil det bli en god del støy knyttet til anleggsvirksomhet og påvirkning for naturmiljø er vurdert til middels negativ. Nordenden av Nervatnet vil bli utsatt for støy når det skal bygges inntak og dammen skal utbedres. I anleggsfasen skjer arbeidet Terråk kraftverk over en lengre strekning, mens i driftsfasen vil inngrepene være mindre da 800 meter adkomstvei er blitt byttet ut med 1700 meter vannvei i grøft, hvorav mesteparten vil ligge i en eksisterende traktorvei.

Nervatnet (Område 4)

Vegetasjonstypene og artssammensetningen er også her vanlige.

I Nervatnet er det mange holmer og odder, og vatnet er godt egnet som leveområde for storlom og smålom. Det er imidlertid først det siste tiåret at vannet har vært egnet som hekkeområde for lom. Før den tid var vannet senket med 3 m, og det var da en stor risiko for at lommens hekking mislyktes. Det ble registrert flere individer av smålom i Nervatnet, men det er usikkert om vannet benyttes som hekkeområde i dag, selv om dette er sannsynlig med tanke på smålom. Det ble for øvrig registrert et lavt antall fuglearter.

Det ble prøvefisket i Nervatnet. Resultatene fra prøvefisket viser at ørretbestanden i Nervatnet består av småvokst og slank ørret.

Nervatnet og områdene rundt vurderes til å ha liten – middels verdi.

Terråk kraftverk vil ikke medføre endret påvirkning for naturmiljø i dette området sammenlignet med NTEs alternativ D. Alt. D vil medføre regulering av Nervatnet med senkning på inntil 2 meter. I tillegg vil prosjektet medføre en del inngrep nord i innsjøen. Vannet har fra før en reguleringsone på 3 meter senkning, men vannstanden har de siste ti årene vært stabil grunnet en etablering av en terskel i utløpet. I følge konsekvensutredningen er det lite som tyder på at fiskebestanden i vannet har utviklet seg positivt etter at reguleringen opphørte. Dersom en regulering av vannet medfører redusert gytesuksess hos ørreten fordi tilgangen til gyteområdene vanskeliggjøres, antas dette å være positivt for fiskebestanden gjennom redusert tetthet av fisk og bedre tilvekst.

Elva mellom Nervatnet og Mellavatnet (Område 5)

Vegetasjonstypene er noe mer verdifulle enn i resten av vassdraget i de nedre delene. Det ble ikke registrert rødlistede arter i området. Det ble generelt registrert større tetthet av fugl i dette området sammenlignet med de andre undersøkte områdene Elvestrekningen mellom Mellavatnet og Nervatnet har liten verdi for fisk.

Elva mellom Nervatnet og Mellavatnet vurderes til å ha middels verdi.

Terråk kraftverk vil gi bedre forhold for naturmiljø på strekningen sammenliknet med NTEs alternativ. Uten regulering av Mellavatnet vil det være tilnærmet naturlig vannføring på strekningen. I NTEs alternativ med regulering av Mellavatn var det ikke anbefalt minstevannføring på strekningen.

Mellavatnet (Område 6)

I det meste av plantenes vekstsesong er innsjøen omgitt av en stor reguleringsone. Vegetasjonen langs Mellavatnet har liten verdi. Fiskebestanden i Mellavatnet har liten verdi. Smålom utnytter Mellavatnet som næringsområde, og innsjøen har derfor liten til middels verdi for fugl.

Inngrepene vil foregå i åpent fjellandskap, og støy vil medføre forstyrrelser i et større område i anleggsfasen. Dette er i hovedsak knyttet til restaurering/innsnevring av dam i Mellavatnet.

Terråk kraftverk vil endre påvirkningen for naturmiljø i Mellavatnet noe sammenlignet med NTEs alternativ D. I NTEs alternativ var det planlagt en regulering av Mellavatn med 3 m, noe som periodevis ville ført til et større vanndekket areal rundt magasinet. Det var også planlagt slipp av minstevannføring fra dammen i sommerhalvåret. Terråk kraftverk har søkt om en liten innsnevring av eksisterende utløp. En innsnevring vil medføre en naturlig selvregulering ved stort tilsig. I like situasjoner vil vannføringen utjevnes nedstrøms Mellavatnet og vannstanden i Mellavatnet vil stige. I perioder med normalt tilsig vil vannføringen på strekningen fra Mellavatnet til Nervatnet være som i dag.

Oppsummerende vurdering for naturmiljø

Fagutredningen på naturmiljø konkluderer med at et Terråk kraftverk ikke vil medføre endringer i konsekvensgrad i anleggsfasen sammenliknet med NTEs alternativ D. Den samlede konsekvens for naturmiljøet er vurdert som liten-middels negativ. I driftsfasen konkluderes det med at et Terråk kraftverk vil gi en liten positiv endring sammenliknet med NTEs alternativ D.

I høringsrunden kom det flere innspill som gjaldt naturmiljø. Fylkesmannen i Nordland gjør oppmerksom på at det foreligger eldre data om ål i Nervatnet. Fylkesmannen er imidlertid usikker på

dagens status for ål i vassdraget. På et generelt grunnlag påpekes det at det er kjent at ålen har problemer med å passere kraftverkinntak på sin ferd mot sjøen.

NVE konstaterer at det foreligger eldre data om ål i Nervatnet, men at status ifølge FM i dag er usikker. Utover FM merknad er det ingen av høringspartene som har kommentert ål. Ål er heller ikke nevnt i den fiskebiologiske utredningen. Etter vårt syn tilsier dette at en ev. bestand er av begrenset verdi og størrelse. At vassdraget har vært regulert tidligere og at det er etablert flere dammer i systemet er forhold som trolig har vanskeliggjort bruken av vassdraget for ål. NVE finner det ikke nødvendig å pålegge særskilte tiltak for ål slik situasjonen er i dag.

Rødlisteartene Gullprikklav og Tronderflekklav er tidligere funnet langs nedre del av vassdraget. Naturvernforbundet påpeker at de også er funnet langs Terråkelva på strekningen Nervatnet – Hellifossen. De mener at en tørrlegging av området, i kombinasjon av graving vil kunne ha store negativ konsekvenser for disse lokalitetene. Det foreligger imidlertid ingen nærmere informasjon om eller kartfesting av disse lokalitetene.

De omtalte artene er såkalte epifyttiske lavarter. Dette er lav som finnes på trær og som ikke er spesielt tilknyttet vannstrengen. Naturverdiene ivaretas derfor best ved at skogen får stå urørt. I følge Artsdatabanken (2013a) så er begge artene primært truet av flatehogst, plukkhogst og utbygging av skogsveier samt av generell reduksjon av habitat og redusert tilgang på egnet substrat. En stor elgstamme bidrar også til at artene mister potensielt habitat (særlig rogn og selje).

En ev. tillatelse til utbygging av Terråk kraftverk vil følges av krav om avbøtende tiltak, blant annet minstevannføring på berørt strekning. En helårlig minstevannføring og relativt stort restfelt vil kunne sikre fuktighet i elvestrengen fra inntak i Nervatnet til utløp ved Hellifossen. Elvestrengen vil derfor aldri bli tørrlagt slik naturvernforbundet er redd for. På strekningen fra Hellifossen og ned til sjøen vil vannføringen normalt være som i dag. Nødvendige inngrep i skog for å legge rørgate og føre frem vei til kraftverket vil kunne påvirke eventuelle forekomster av disse lavartene. Inngrepene vil imidlertid berøre et relativt begrenset skogareal og mye av arealene er allerede påvirket av inngrep. Deler av rørgaten skal for eksempel legges i eksisterende traktorvei. Rørgatetraseen ligger også et godt stykke unna vannstrengen. Disse forhold tilsier etter vår vurdering at en ev. påvirkning av tiltaket på de nevnte lavartene vil være begrenset og ikke avgjørende for konsesjonsspørsmålet.

I vår tidligere innstilling i saken vurderte vi konsekvensene for naturmiljø som relativt begrenset. Vi mente at eventuelle ulemper på berørt strekning i stor grad kunne avbøtes med tiltak og at forholdet til naturmiljø dermed var av mindre betydning. Vi kan ikke se at det er fremkommet nye opplysninger av slik karakter og betydning at det gir grunnlag for å endre vurderingen.

Forholdet til naturmangfoldloven

Alle myndighetsinstanser som forvalter natur, eller som fattet beslutninger som har virkninger for naturen, plikter etter naturmangfoldloven § 7 å vurdere planlagte tiltak opp mot naturmangfoldlovens relevante paragrafer. I NVEs vurdering av søknaden om Terråk kraftverk legger vi til grunn prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12 samt forvaltningsmålene i naturmangfoldloven §§ 4 og 5.

Kunnskapen om naturmangfoldet og effekter av eventuelle påvirkninger er basert på den informasjonen som er lagt fram i konsekvensutredningen for NTEs søknad om Terråk kraftverk, søknaden for Terråk kraftverk, miljørapport, høringsuttalelser, samt NVEs egne erfaringer. NVE har også gjort egne søk i tilgjengelige databaser som Naturbase og Artskart den 7.9.2017. Etter NVEs vurdering er det innhentet tilstrekkelig informasjon til å kunne fatte vedtak og for å vurdere tiltakets

omfang og virkninger på det biologiske mangfoldet. Samlet sett mener NVE at sakens kunnskapsgrunnlag er godt nok utredet, jmfør naturmangfoldloven § 8.

I influensområdet til Terråk kraftverk er det som tidligere omtalt registrert gullprikklav (VU), trønderflekklav (VU) og det er en eldre registrering av ål (VU). Lom ble kommentert i høringsuttalelser, men er ikke lenger en truet art, verken stor- eller smålom. Etter vårt syn vil ikke disse verdiene bli negativt påvirket, dersom tiltaket gjennomføres som planlagt med avbotende tiltak, og med tilstrekkelig hensyn i anleggsfasen. En eventuell utbygging av Terråkkelva vil etter NVEs mening ikke være i konflikt med forvaltningsmålet for naturtyper og økosystemer gitt i naturmangfoldloven § 4 eller forvaltningsmålet for arter i naturmangfoldloven § 5.

NVE har også sett påvirkningen fra Terråk kraftverk i sammenheng med andre påvirkninger på naturtypene, artene og økosystemet. Etter NVEs syn vil ikke noen av disse verdiene bli negativt påvirket, dersom tiltaket gjennomføres som planlagt, og med tilstrekkelig hensyn i anleggsfasen. De registrerte rødlistede artene vil ikke få en redusert verdi slik tiltaket nå er planlagt, og virkningene av tiltaket på naturmangfoldet vil derfor ikke ha virkninger i et større perspektiv. Den samlede belastning på økosystemet og naturmangfoldet er dermed blitt vurdert, jmfør naturmangfoldloven § 10. Den samlede belastningen anses ikke som så stor at den blir avgjørende for konsesjonsspørsmålet.

Etter NVEs vurdering foreligger det tilstrekkelig kunnskap om virkninger tiltaket kan ha på naturmiljøet, og NVE mener at naturmangfoldloven § 9 (føre-var-prinsippet) ikke får avgjørende betydning for konsesjonsspørsmålet.

Avbotende tiltak og utformingen av tiltaket vil spesifiseres nærmere i våre merknader til vilkår dersom det blir gitt konsesjon. Tiltakshaver vil da være den som bærer kostnadene av tiltakene, i tråd med naturmangfoldloven §§ 11-12.

Landskap, friluftsliv og brukerinteresser

Den øvre delen av undersøkelsesområdet ligger i landskapsregion 35: "Lågfjellet i Nordland og Troms", en samlegruppe for lav- og mellomalpine fjellområder i innlandet i Nordland og Troms. Til forskjell fra kystfjellene har landskapets hovedformer et tydelig avrundet preg, ofte med en veksling mellom paleiske fjellformer, vidder og åser. Fjelltoppene har for det meste en høyde opp mot 600 meter over havet. Løsmassedekket er for det meste tynt. Stillestående og rennende vann har ofte stor visuell betydning. Lavereliggende deler av undersøkelsesområdet hører til landskapsregion 25: Fjordbygdene i More og Trøndelag (landskapsregionen strekker seg i inn i søndre deler av Nordland). Typisk for denne delen av undersøkelsesområdet er langsmale fjordløp med bratte skogkledd landsider. I områdene innerst i fjordene preger skogen landskapet i langt større grad enn landskapet lenger ut mot kysten.

Hele området er ifølge Terråk Jeger og Fiskeforening lett tilgjengelig, og mye brukt til friluftsliv av personer fra lokalsamfunnet i Bindal kommune, og spesielt Terråksamfunnet. Bruken er i stor grad knyttet til fiske, jakt, bærplukking og fotturer.

Anleggsfasen forventes å vare i 2 år. Inngrepene i anleggsperioden vil oppfattes som langt mer dominerende, synlige og skjemmende enn i situasjonen i driftsfasen. Erfaring fra andre prosjekter har vist at sår fra anleggsarbeidet kan minimeres gjennom god detaljplanlegging, tydelige miljøkrav og oppfølging gjennom anleggsfasen.

Vannføringen i Terråkkelva nedstrøms Hellifossen vil på årsbasis være uendret ved utbygging. Ovenfor Hellifossen (og i selve fossen) vil vannføringen bli sterkt redusert. Kraftstasjonen vil anlegges med

utløp nedenfor Hellifossen. Det skal anlegges en permanent atkomstvei fra Industriområdet ved Langstranda til Hellifossen. Det anlegges et depot på 10 dekar ved kraftstasjonen. I området ved Hellifossen vil et kraftverk i dagen være permanent og synlig. Strekningen fra Hellifossen til Terråkkelvas utløp i Sørfjorden er lett tilgjengelig og benyttes til ulike aktiviteter, i hovedsak om sommeren. Det har en del spesielle natur- og kulturhistoriske opplevelseskvaliteter, er en viktig innfartsåre til Terråkmarka, og er vurdert å være et friluftsområde av middels verdi. Sammenlignet med NTEs alternativ D, vil man få en redusert negativ konsekvens for landskapet og friluftsliv i dette området. Dette skyldes at 40% av deponi og 50% av adkomstveien utgår og at Terråk kraftverk vil gi en bedre parkeringsplass ved riksveien.

På strekningen fra Hellifossen og opp til Nervatnet vil vannføringen bli kraftig redusert (også Hellifossen). Dette området er det som benyttes mest til friluftsliv om man ser Terråkmarka/ Terråkvassdraget under ett. Redusert vannføring på hele elvestrekningen gjennom dette området vil oppfattes som negativt av folk som ferdes langs elva. I tillegg vil sannsynligvis ørretbestanden i elva bli noe redusert pga. bortfall av gyte- og oppvekstområder. 1700 meter nedgravd rør vil også etterlate spor i mange år. Det antas en liten positiv endring ved et kraftverk sammenliknet med NTEs alternativ D, og da særlig etter at rørgaten er revegetert. Foreslått minstevannføring er den samme.

Nervatnet vil være inntaksmagasin for kraftverket. Magasinet er tenkt regulert ca. 2 meter ved senkning sammenliknet med dagens vannstand. Reguleringssonen vil oppleves som et løynefallende og uheldig inngrep som vil være godt synlig fra stien på vestsiden av vannet. Området har imidlertid fremdeles synlige spor etter tidligere regulering. Rundt Nervatnet vil man få noe større negativ konsekvens enn i NTEs alternativ på grunn av tunnelpåslag og rørgate i grøft. Vannstanden i Nervatnet vil normalt holdes så høyt som mulig for å øke fallhøyden, men med en viss buffer for å hindre flomtap.

I Svartåsdalen vil tunnelpåhugg og overgang til rørgate bli godt synlig de første årene.

Ved lav vannføring vil strekningen fra Mellavatnet til Nervatnet fremstå som i dag. Ved vannføring over ca. 5 m³/s ut av Mellavatn, vil innsnevringen på eksisterende demning ved Mellavatn føre til at vannspeilet beveger seg opp mot gammel HRV og gir en viss utjevning av vannføringen nedstrøms. Store deler av året vil vannstanden ligge rundt gammel LRV, og reguleringssonen vil ikke endres vesentlig sammenliknet med dagens tilstand. Over tid vil det trolig skje en viss tilgroing.

Etablering av Terråk kraftverk vil medføre noe bortfall av INON områder, samt endringer i gjenværende inngrepsfrie områder. Planene berører imidlertid ikke større sammenhengende villmarkspregede områder. Terråk kraftverk vil ikke medføre endringer i konsekvensgrad sammenliknet med NTEs alternativ D.

Bindal kommune påpeker at området er det mest brukte friluftsområdet i kommunen og at det lokalt har større verdi enn den generelle klassifiseringen i konsekvensutredningen. Ved utbygging slik det er søkt om vil vannføringen i vassdraget, fra Hellifossen til sjøen bli tilnærmet den samme som i dag. Ved både NTE sitt alternativ D og Plahtes alternativ vil det imidlertid bli tekniske inngrep i nedre deler av marka. I en anleggsperiode vil det bli stygge terrengsår og støy. Etter at anleggsarbeidene er avsluttet vil de synlige inngrepene være en permanent vei fra Fallbekkvatnet til Hellifossen og et mindre massedeponi. Veier oppfattes ofte som negative elementer i friluftslivssammenheng. Kommunen mener imidlertid at den planlagte veien i dette tilfelle også vil være et positivt element fordi den vil lette tilgangen til området. Dette kan særlig være positivt i vintersesongen med dårlige snøforhold i den nedre delen av marka. Den vil også gi veiutløsning til skogressurser i Svartåsen. Slik veien er skissert i plandokumentet vil den i mindre grad komme i konflikt med ungskogarealer.

Fylkeskommunen mener at de foreslåtte endringene med kraftstasjon i dagen, og nedgravd rørgate istedenfor tunnel, kan gjøre kraftverket mer synlig i landskapet i anleggsfasen. Behovet for massedeponier blir imidlertid mindre og rørgaten vil legges i eksisterende traktorvei/løype deler av veien. For å bøte på inngrep i landskapet mener FK at det er viktig at kraftverk og sekundæringngrep utformes med en best mulig tilpasning til landskapet og at tiltakshavers forslag til avbøtende tiltak knyttet til landskap gjennomføres.

FM mener adkomstveien til kraftverket må legges helt i ytterkant av Hellifossmyra og så nært opp mot overføringslinjen i området som mulig. Det bør også vurderes å flytte kraftverket oppstrøms Hellifossen av landskaps hensyn.

FNF og Naturvernforbundet mener at vannstanden i Mellavatnet bør heves opp mot det nivået det var da det var oppdemt, av hensyn til landskap og friluftsliv.

NVE vil påpeke at de aktuelle tiltak er planlagt i områder som til en viss grad er preget av tidligere inngrep. Med unntak av massetippene, vei og kraftstasjon er de største inngrepene i det vesentlig planlagt under bakken. En vei til Hellifossen vil kunne bedre forholdene for friluftsliv, men vil medføre negative konsekvenser for landskapet. NVE konstaterer at vei til Hellifossen ifølge tiltakshaver allerede er omsøkt og godkjent i forbindelse med skogsdrift. Veien vil derfor bli bygget uavhengig av kraftverket. Etter NVEs syn er det særlig virkningene av vei/rørgate og kraftverk ved Hellifossen som vil fremstå som relativt store landskapsmessige inngrep.

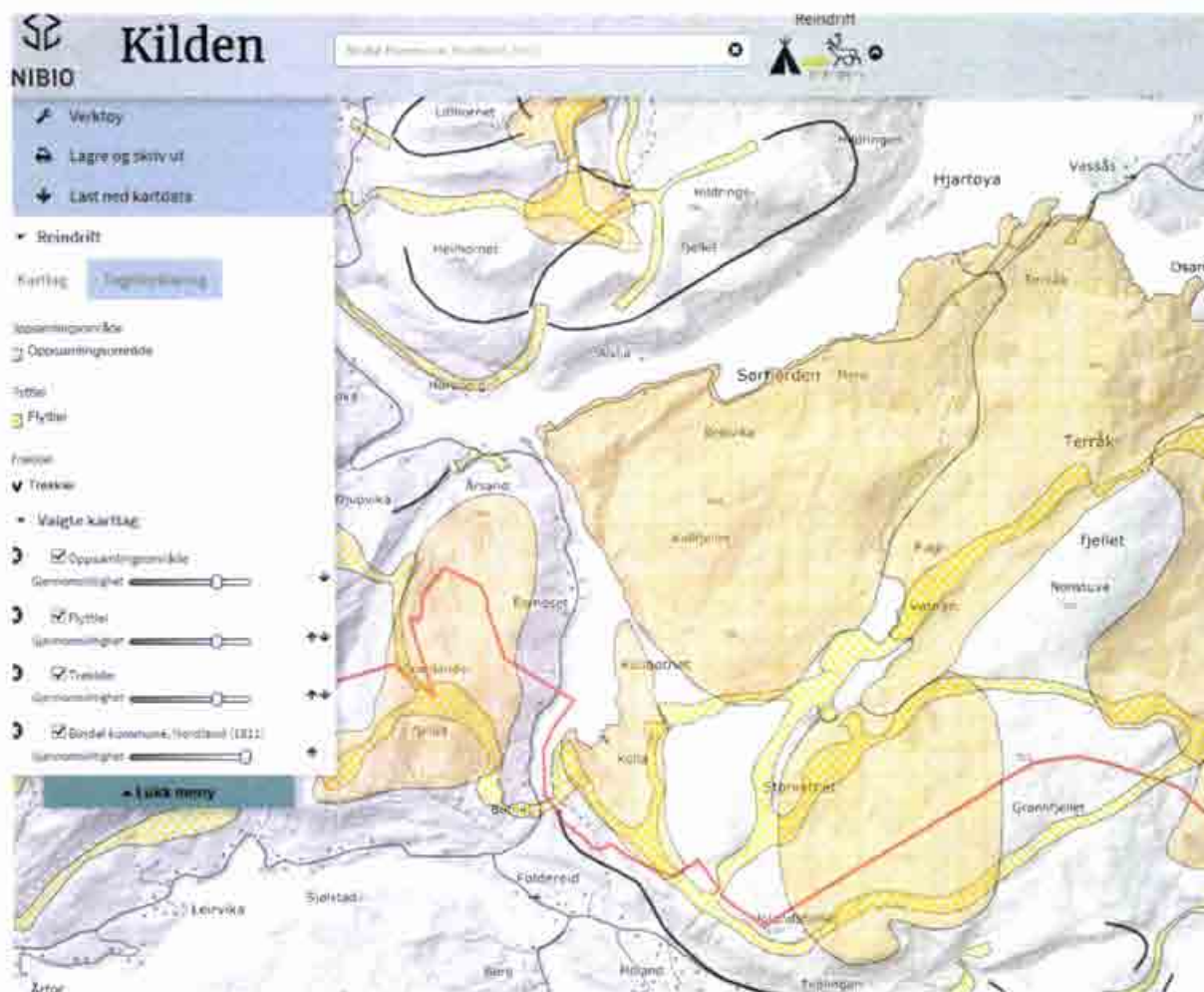
NVE mener det ikke er aktuelt å flytte kraftverket oppstrøms Hellifossen. Ingen av de lokale høringspartene har krevd dette. Med en minstevannføring som foreslått av søker vil det, særlig sommerstid, være vann nok til at det ivaretar det landskapsmessige til en viss grad. Terråk kraftverk er i utgangspunktet et marginalt prosjekt, og å flytte kraftverket ovenfor Hellifossen vil innebære redusert fallhøyde og redusert produksjon. Vi mener at fordelene ved en ev. flytting i dette tilfelle er mindre enn ulemper.

Gjennom detaljplanlegging vil en sørge for avbøtende tiltak for å minimere negative påvirkninger. Minstevannføring er foreslått for å avbøte blant annet landskapsmessige virkninger og virkninger for friluftsliv. Justering av veitrase vil naturlig inngå i en detaljplanlegging. Etter vårt syn anser vi de fysiske inngrepene som moderate. Med gode tekniske og landskapsmessige utforminger vil dette over tid ikke redusere landskapsverdien eller påvirke friluftslivet i området i slik grad at det vil være avgjørende for konsesjonsspørsmålet.

Reindrift

Det berørte reinbeitedistriktet er Voengel-Njarke, som er det sørligste reinbeitedistriktet i Nordland og har et reintall på i overkant av 2000 dyr fordelt på 7 siidaandeler. 14 personer er sysselsatt i den daglige driften, og totalt 51 personer er tilknyttet driften i løpet av året. Distriktet har 1 siida om sommeren, og er fordelt på 2-3 siidaer om vinteren.

Distriktet har vinterbeiter på øyer og halvøyer i ytre deler av Bindal, Leka, Nærøy og Vikna. Flytting fra vinter- til vårbeiteland er i de siste årene gjort med bil. Flokken slippes da vanligvis i Åbygda, på nordsiden av dalen, før den drives videre mot vårbeite- og kalvingslandet lenger nord og øst. Av og til slippes reinen i Terråk eller ved Moen. Hvis den slippes i Terråk, beiter flokken gjerne en tid i Terråkmarka før flytting videre østover. Hvis flytting til vårbeiteområdet skjer på tradisjonelt vis over land, går hoveddrivleia gjennom søndre del av Terråkmarka forbi Storvatnet (Figur 5).

Figur 5: Oversiktskart over reinbeitedistriktets bruk av området. Hentet fra NIBIOs kartgrunnlag (nov 2017).

Terråkmarka beliggende i overgangssonen mellom vår- og sommerbeitene i øst, og vinterbeiteområder i vest. Det betyr at som beiteområdet benyttes det primært sent på høsten (november-januar), når reinen er på vei til vinterbeiter, og tidlig vår (april), når reinen er på vei til vårbeite- og kalvingslandet.

Bortsett fra noe trafikk til og fra kraftstasjonen vurderes forstyrrelser knyttet til de tekniske inngrepene som moderate. Fra Nervatn til utløp av kraftverket vil redusert vannføring gjøre det enklere å krysse elven.

Området har vært brukt i liten grad de senere år. Dette betyr at reindriften har mulighet til å benytte andre områder under anleggstiden, og dette vil trolig være en naturlig løsning. Virkning og konsekvens i anleggsfasen er derfor vurdert å bli relativt små. I NTEs alternativ D er Mellavatn forutsatt regulert med 2,65 meter. NTE søkte om å øke denne reguleringshøyden til 3 meter. Regulering av vann er kjent for å kunne gi usikker is. Denne reguleringen bortfaller med Terråk kraftverk og vannspeilet vinterstid vil stort sett ligge på gammel LRV.

I tillegg vil frafall av deponiområder og mindre veibygging føre til at inngrepene i reinbeiteområdet blir mindre. I sum medfører dette at konsekvensen for reindriften ved et Terråk kraftverk går litt ned sammenlignet med NTEs alternativ D.

Virkninger for reindriften ble behandlet både i NVEs innstilling og OEDs vurdering av saken i forbindelse med NTEs søknad. Konsultasjon med reinbeitedistriktet ble avholdt 17. juni 2013 og

enighet ble oppnådd. De største konsekvensen for reindriften ved behandling i forrige runde var knyttet til regulering og overføring av Storvatn. Denne delen av prosjektet ble på grunn av konfliktene tatt ut.

I vår innstilling la vi stor vekt på ulempene for reindriften. Vi vurderte konsekvensen for reindriften slik: *«Virkningene av de ulike alternativene uten en overføring av Storvatnet for reindriften blir etter NVEs vurdering relativt like. NVE legger imidlertid vekt på at reinbeitedistriktet er imot alternativ A og C, og at de ønsker å flytte inngrepene til utkanten av de viktige beiteområdene. Etter NVEs syn er det alternativ D som i minst grad berører de indre deler av Terråkmarka og således de viktigste områdene for reindriften. Forholdet knyttet til reindriften vil være sentralt i konsesjonsspørsmålet».*

Under sluttbehandlingen i OED endret reinbeitedistriktet standpunkt i saken og ønsket utbygging etter alternativ A dersom det skulle gis konsesjon.

OED gjorde følgende vurdering: *«Reinbeitedistriktet peker på at talegrensen for innskrenkninger av deres beiteareal for lengst er nådd. Departementet viser til at de negative virkningene for reindriften uten regulering og overføring av Storvatnet er relativt moderate og like uavhengig av utbyggingsalternativ. Departementet finner at en utbygging uten Storvatnet er forenlig med fortsatt utøvelse av reindrift i området.»*

NVE mener at ulempene for reindriften er mindre ved det omsøkte alternativet enn både alternativet som fikk konsesjon og NTEs alternativ D som vi innstilte på. Ulempene ved den omsøkte utbygging er først og fremst knyttet til mulige ferdselshindring på grunn av usikker is på Nervatnet. En regulering på 2 meter vil sannsynligvis ikke medføre store isproblemer. Vei til Hellifossen er det allerede gitt tillatelse til uavhengig av om det blir kraftverk eller ikke. NVE registrerer at det har vært dialog mellom tiltakshaver og reinbeitedistriktet for å finne tiltak som kan redusere ev. negative virkninger. Vi konstaterer at tiltakshaver har foreslått en rekke avbøtende tiltak av hensyn til reindriften. Disse er:

- La reindriften disponere et areal for samlegrjerde på myrområdet nord for Hellifossen. Dette vil gi en bedre oppsamlingsplass enn i dag.
- Veien til Hellifossen vil normalt stå åpen, men kan stenges i perioder med reindriftsaktivitet i området og der reindriften har et behov for å holde den stengt.

Samlet belastning for reindriften ble vurdert både av NVE og OED i forbindelse med tidligere saksbehandling (hhv. 2010 og 2013). Konklusjonen den gang var at et Terråk kraftverk var forenlig med fortsatt reindrift i området. Etter det vi kjenner til er det ikke kommet nye inngrep som skulle tilsi at det er behov for en ny vurdering av dette. Følgende kraftverk var med i vurderingen: Tosdalen, Kjellvika, Kalyklåven, Grytendalen, Storelva, Kvannelva og Marfossen. Vi mener derfor fortsatt at utbygging av Terråk kraftverk, med de foreslåtte avbøtende tiltakene, er forenlig med reindrift i området.

Samlet belastning for reinbeitedistriktet er et viktig tema i dette området og er senere (2016) brukt av OED som grunnlag for å avslå et stort vindparkanlegg (Kalvatnan vindkraftverk).

Vannkvalitet, vannforsynings- og resipientinteresser

Drikkevann

Terråk har i dag vannforsyning fra et råvannsinntak i Stillelva. Vannet overføres i en 315 mm overføringsledning til vannverket i Terråk. Det har aldri vært kapasitetsproblemer på grunn av liten vannføring i Terråkkelva. Ved en ev. utbygging i tråd med søknaden vil påvirkningen på vannforsyning

og vannkvalitet bli størst i de perioder der kraftstasjonen står og Nervatnet fylles opp. Da vil vann holdes tilbake og det vil kun være minstevannføring og uregulert restfelt som gir vann på strekningen nedstrøms Nervatnet. I anleggsfasen kan det være fare for forurensing av drikkevannet (bygging, rørlegging, tunneldriving etablering av massedeponi osv.). Forurensningsfaren er mindre enn for NTEs alternativ D fordi massedeponier er betraktelig redusert. I en driftsfase anses faren for forurensing som liten.

Kommunen har krevd at vanninntak for Terråk vannverk flyttes til Hellifossen, og at trykksatt vann skal være kostnadsfritt for Bindal kommune, begrenset til dagens forbruk.

I følge Plahte har det vært diskutert med kommunen at de får vann fra trykksiden av kraftverket mot å kompensere for tapt kraftproduksjon. En slik løsning vil medføre reduserte driftskostnader for kommunen (de slipper to runder med pumping), de vil slippe å bygge ny demning i Stillelva, kommunen vil få bedre råvannskvalitet samt at det kan gjennomføres habitatforbedrende tiltak i Stillelva som vil øke vassdragets produksjon av laksefisk.

NVE forutsetter at tiltakshaver gjennomfører tiltak som opprettholder en sikker og kvalitetsmessig tilfredsstillende drikkevannsforsyning for Terråk. Endelig valg av løsning avklares gjennom drøftelser med kommunen under detaljplanleggingen. NVE mener at det bør være mulig å finne en tilfredsstillende løsning for drikkevannsforsyningen. Ovennevnte forhold er derfor etter NVEs syn ikke noe avgjørende moment for konsesjonsspørsmålet.

Samfunnsmessige fordeler

En eventuell utbygging av Terråk kraftverk vil gi 29 GWh i et gjennomsnittså, hvorav mest vinterkraft. Denne produksjonsmengden regnes som mye for et småkraftverk. Småkraftverk utgjør et viktig bidrag i den politiske satsingen på fornybar energi. Det omsøkte tiltaket vil gi inntekter til søker og grunneier og generere skatteinntekter. Videre vil Terråk kraftverk styrke næringsgrunnlaget i området og vil dermed kunne bidra til å opprettholde lokal bosetning.

Oppsummering

En utbygging etter omsøkt plan vil gi om lag 29 GWh/år i ny fornybar energiproduksjon. Dette er en produksjon som er stor for et småkraftverk. Selv om dette isolert sett ikke er et vesentlig bidrag til fornybar energiproduksjon, så utgjør småkraftverk samlet sett en stor andel av ny tilgang de senere år. De tre siste årene (2014-16) har NVE klart drøyt 2,2 TWh ny energi fra småkraftverk.

De aller fleste prosjektene vil ha enkelte negative konsekvenser for en eller flere allmenne interesser. For at NVE skal kunne gi konsesjon til kraftverket må virkningene ikke bryte med de føringer som er gitt i Olje- og energidepartementets retningslinjer for utbygging av små vannkraftverk. Videre må de samlede ulemperne ikke være av et slikt omfang at de overskrider fordelene ved tiltaket. NVE kan sette krav om avbøtende tiltak som del av konsesjonsvilkårene for å redusere ulemperne til et akseptabelt nivå.

Det har kommet frem argumenter i høringsprosessen mot at Plahtes Eiendommer skal få tillatelse til å bygge Terråk kraftverk. Det viktigste argument er de samlede virkningene for reinbeitedistriktet. Dette forholdet ble i stor grad vurdert ved forrige behandling av utbygging av Terråkelva. Vi mener at det ikke er kommet inn nye opplysninger av vesentlig betydning for vår totalvurdering sammenliknet med vår tidligere behandling av tilnærmet samme prosjekt.

NVE er av den oppfatningen at de omsøkte planene for Terråk kraftverk vil være miljømessig akseptable under forutsetning at inntak, rørgater, anleggsveier og kraftstasjon blir utformet på en skånsom måte som er tilpasset landskapet. Slipp av minstevannføring hele året forbi inntaket i Nervatnet og installering av omlopsventil i kraftstasjonen vil redusere skadevirkningene på landskapet og livsmiljøet i og langs elva. Vi mener at en utbygging av Terråk kraftverk, gitt avbotende tiltak, er forenlig med fortsatt reindrift i området.

NVE har vurdert de forskjellige fagtemaene som blir berørt ved en eventuell utbygging, og funnet at fordelene ved tiltaket, i form av 29 GWh/år i fornybar energi, veier tyngre enn ulempene.

NVEs konklusjon

Etter en helhetsvurdering av planene og de foreliggende uttalelsene mener NVE at fordelene av det omsøkte tiltaket er større enn skader og ulemper for allmenne og private interesser slik at kravet i vannressursloven § 25 er oppfylt. NVE gir Plahtes Eiendommer tillatelse etter vannressursloven § 8 til bygging av Terråk kraftverk og regulering av Nervatnet. Tillatelsen gis på nærmere fastsatte vilkår.

Dette vedtaket gjelder kun tillatelse etter vannressursloven.

Forholdet til annet lovverk

Forholdet til energiloven

Plahtes Eiendommer har fremlagt planer om installasjon av elektrisk høyspentanlegg som innebærer en nettilknytning med jordkabel over en strekning på ca. 1 km til eksisterende linjenett samt installering av en generator med spenning på 6,6 kV og en transformator for omsetning til 22 kV.

Bindal kraftlag er områdekonsesjonær og skal ifølge Plahtes Eiendommer stå for bygging og drift av anlegget (bekreftet i e-post av 8.8.2017). Etter etablert praksis kan nødvendige høyspentanlegg bygges i medhold av nettselskapets områdekonsesjon. Hvis dette gjøres, er det ikke nødvendig med en egen anleggskonsesjon etter energiloven for høyspenttilknytning til 22 kV nett. De elektriske komponentene som installeres inne i kraftverket krever ikke konsesjon etter energiloven (jmfør Odelstingproposisjon nr 43 1989-90, s 87). Bygging og drift av de elektriske komponentene i kraftverket omfattes av FOR-2006-04-28-458 *Forskrift om sikkerhet ved arbeid i og drift av elektriske anlegg* og FOR-2005-12-20-1626 *Forskrift om elektriske forsyningsanlegg* og ivaretas av Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap.

Etter vilkår i områdekonsesjonen skal områdekonsesjonæren fremlegge planer for ny nettilknytning og eventuell forsterkning for kommune, fylkesmann, grunneiere og andre berørte for uttalelse.

Høringspartene får da anledning til å fremme synspunkt for valg av løsning. Ved uenighet om løsninger kan områdekonsesjonæren legge saken frem for NVE som da vil behandle saken som en anleggskonsesjon.

Virkningene av nettilknytningen har inngått i NVEs helhetsvurdering av kraftverksplanene. De negative virkningene av en nedgravd kabel i vei og opprusting av en eksisterende linje er etter vårt syn begrenset.

NTE skriver følgende i en e-post datert 28.08.2017 at Terråk småkraftverk vil gi en økt belastning på Foldakabelen mellom Abelvær og Jøa på ca. 2 MW. Denne sjøkabelforbindelsen er i dag overbelastet i situasjoner med mye vindkraftproduksjon på Hundhammerfjellet og Ytre Vikna. Sjøkabelen kobles da ut for å sende strømmen til Namsos S via Saltbotn-Nedre Fiskumfoss. Slik sett vil Terråk småkraftverk gi en ytterligere og uønsket belastning på sjøkabelen, men den er ifølge NTE allerede i dag en flaskehals. NTE opplyser om at de har planer om å skifte ut sjøkabelen i løpet av de nærmeste årene (i 2017 ifølge siste KSU) og da vil denne flaskehalsen forsvinne. NVE legger derfor til grunn at det er kapasitet i overliggende nett og at kraftverket ikke vil føre til økte kostnader i regionalnettet som f.eks. tidligere reinvestering. Bindal kraftlag som eier distribusjonsnettet er positive til kraftverket, og har i samråd med utbygger kommet frem til tilknytningspunkt som beskrevet i konsesjonsøknaden. Estimert anleggsbidrag er 5 mill. kr.

NVE har ikke gjort en egen vurdering av kapasiteten i nettet, og tiltakshaver er selv ansvarlig for at avtale om nettilknytning er på plass for byggestart. NVE vil ikke behandle detaljplaner for tiltakshaver har dokumentert at det er tilgjengelig kapasitet og at kostnadsfordelingen er avklart. Slik dokumentasjon må foreligge samtidig med innsending av detaljplaner for godkjenning, jmfør konsesjonsvilkårenes post 4.

Forholdet til plan- og bygningsloven

Forskrift om byggesak (byggesaksforskriften) gir saker som er underlagt konsesjonsbehandling etter vannressursloven fritak for byggesaksbehandling etter plan- og bygningsloven. Dette forutsetter at

tiltaket ikke er i strid med kommuneplanens arealdel eller gjeldende reguleringsplaner. Forholdet til plan- og bygningsloven må avklares med kommunen før tiltaket kan iverksettes.

Forholdet til forurensningsloven

Det må søkes Fylkesmannen om nødvendig avklaring etter forurensningsloven i anleggs- og driftsfasen. NVE har ikke myndighet til å gi vilkår etter forurensningsloven.

Forholdet til EUs vanndirektiv i sektormyndighetens konsesjonsbehandling

Kraftverket vil berøre vannforekomsten Terråkelva og Tverrelva (144-98-R). Vanntypen beskrives som små, kalkfattig, klar. Økologisk tilstand er antatt å være god, men pålitelighetsgraden av denne informasjonen er lav. I følge vann-nett er miljømålet for vannforekomsten god økologisk tilstand innen 2021. Det er i dag ingen risiko for at miljømålet ikke nås innen 2021. Vann-nett inneholder ingen informasjon om vannforekomsten Nervatnet (144-43600-L.). Det er NVE som sektormyndighet som skal vurdere om de økologiske forholdene i vannforekomsten vil endres negativt som følge av kraftutbyggingen, og om miljømålet vil nås (vannforskriften §12).

NVE har ved vurderingen av om konsesjon skal gis etter vannressursloven § 8 foretatt en vurdering av kravene i vannforskriften (FOR 2006-12-15 nr. 1446) § 12 vedrørende ny aktivitet eller nye inngrep. NVE har vurdert alle praktisk gjennomførbare tiltak som vil kunne redusere skadene og ulempene ved tiltaket. NVE har satt vilkår i konsesjonen som anses egnet for å avbøte en negativ utvikling i vannforekomsten, herunder krav om minstevannføring og standardvilkår som gir vassdragsmyndighetene, herunder Miljødirektoratet/Fylkesmannen etter vilkårenes post 5, anledning til å gi pålegg om tiltak som senere kan bedre forholdene i det berørte vassdraget. NVE har vurdert samfunnsnyttien av inngrepet til å være større enn skadene og ulempene ved tiltaket. Videre har NVE vurdert at hensikten med inngrepet i form av fornybar energiproduksjon ikke med rimelighet kan oppnås med andre midler som miljømessig er vesentlig bedre. Både teknisk gjennomførbarhet og kostnader er vurdert.

Merknader til konsesjonsvilkårene etter vannressursloven

Post 1: Reguleringsgrenser og vannslipp

Følgende data for vannføring og slukeevne er hentet fra konsesjonssøknaden og lagt til grunn for NVEs konsesjon og fastsettelse av minstevannføring:

Middelvannføring	l/s	4110
Alminnelig lavvannføring	l/s	220
5-persentil sommer	l/s	480
5-persentil vinter	l/s	200
Maksimal slukeevne	m ³ /s	8,2
Maksimal slukeevne i % av middelvannføring	%	200
Minste driftsvannføring	l/s	400

Reguleringsgrenser

Terråk kraftverk vil benytte Nervatnet som inntaksmagasin og Mellavatnet som et dempingsmagasin uten reguleringsmuligheter. Reguleringshøyden i Nervatnet vil ligge innenfor tidligere brukte reguleringsgrense på 2 meter.

Nervatnet vil bli forsøkt holdt så høyt som mulig av hensyn til produksjon. Ut fra vannstandskurvene for disse magasinene synes vannstanden normalt å være lav i siste halvdel av april og rundt midten av august. Dette for å fange opp mest mulig av vår- og høstflom.

NVE forutsetter at utbygger søker å holde så høy vannstand om sommeren som mulig i Nervatnet av hensyn til friluftsliv og landskap, men hensyntatt mulighetene for flomtap.

Tiltakshaver har foreslått å slippe en minstevannføring fra Nervatnet på 480 l/s i perioden 15.6. til 30.9. og 200 l/s resten av året. Dette tilsvarer det NVE innstilte på ved forrige behandling av saken.

Bindal kommune støtter forslaget til tiltakshaver, men ønsker også mulighet for pålegg om ekstra vannslipp fra Nervatnet i perioder som kan være kritiske for anadrom fisk. Dette er perioder med lite tilsig, varmt vann og et kraftverk som står. I slike situasjoner vil det være fare for utbrudd av PKD

Nedstrøms Hellifossen vil vannføringen være avhengig av kraftverkets kjøring og minstevannføringen fra Nervatnet. Størst og minste slukeevne i kraftverket er oppgitt til hhv. 8,2 m³/s og 0,4 m³/s. I perioder med lite tilsig fra uregulert restfelt vil vannføringen på anadrom strekning variere i dette intervallet, alt etter kraftverkets behov. Erfaringsmessig er det helt vesentlig at alle vannføringsendringer ikke skjer for fort. Raske vannstandsreduksjoner kan føre til at fisk strander. I «Miljøvirkninger av effektkjøring: kunnskapsstatus og råd til forvaltning og industri» (Bakken m.fl. 2016) er vannstandsreduksjoner mellom 13 og 5 cm pr. time vurdert å innebære en moderat påvirkning. I en normal driftsituasjon forutsetter vi derfor at alle vannstandsreduksjoner skjer med en hastighet på under 13 cm/t. Dette vil være tilstrekkelig for redusere faren for stranding i Terråkelva.

Utbrudd av PKD skjer normalt etter lengre perioder med lav vannføring kombinert med vanntemperatur på over 15 oC. Basert på erfaringer fra nabovassdraget Åelva inntreffer slike situasjoner hovedsakelig på sensommeren. Da avrenningsmonsteret for Terråkelva må antas å være relativt likt som for Åelva er det trolig at ev. utbrudd kommer i samme periode, særlig hvis kraftverket står og det kun går minstevannføring. NVE er imidlertid av den oppfatning at man med et Terråk kraftverk har gode muligheter for å minske sannsynligheten for utbrudd av PKD. NVE forutsetter at Plahtes Eiendommer gjennom en aktiv oppfølging av forholdene i de mest kritiske periodene manøvrer inntaksmagasinet og kraftverket på en måte som reduserer sannsynligheten for utbrudd, dvs. slik at man unngår lange perioder med lav vannføring på sensommeren.

Etter NVEs syn vil den foreslåtte minstevannføringen og et tilsig fra uregulert restfelt på om lag 0,7 m³/s i snitt over året, kunne ivareta verdiene på ikke-anadrom og anadrom strekningen i tilstrekkelig grad. En større minstevannføring vil ifølge konsekvensutredningen ikke kunne bedre forholdene så mye at det oppveier kostnadene.

Ut fra dette fastsetter NVE en minstevannføring på 480 l/s i tiden 15.6. til 30.9. og 200 l/s resten av året. Det er tatt høyde for en slik minstevannføring i produksjonstallene i søknaden. Slipp av minstevannføring som omsøkt er etter vårt syn ikke avgjørende for økonomien i prosjektet.

Dersom tilsiget ved inntaket er mindre enn minstevannføringskravet, og magasinet er på laveste tillatte vannstand, skal hele tilsiget slippes forbi inntaket. Dersom det skulle oppstå en konflikt mellom å få

fylt opp magasinet og samtidig overholde minstevannføringskravet, skal minstevannføringen prioriteres. Kraftverket skal i slike situasjoner ikke være i drift.

For å unngå stranding av fisk i Terråkelva ved et eventuelt utfall eller ved rask nedkjøring av kraftverket skal det installeres omløpsventil med kapasitet på minimum 50 % av maksimal slukeevne. Ved vannforbruk i kraftverket mindre enn omløpsventilens kapasitet skal omløpsventilen åpne for vannmengden som går gjennom turbinen ved utfall. Deretter skal vannføringen gjennom omløpsventilen gradvis reduseres. Omløpsventilen skal fungere slik at vannføringen nedstrøms kraftverket ikke reduseres raskere enn at man unngår at fisk strander. Omløpsventilen skal koples til kraftverkets styringssystem og testes ut med hensyn til funksjonalitet før kraftverket settes i ordinær drift. Dokumentasjon på at utstyret fungerer etter hensikten skal oversendes NVEs miljøtilsyn.

NVE presiserer at utpreget døgnregulering eller start-/stoppkjøring av kraftverket ikke skal forekomme. Kraftverket skal kjøres jevnt, primært av hensyn til fiskebestandene.

Post 4: Godkjenning av planer, landskapsmessige forhold, tilsyn m.v.

Detaljerte planer skal forelegges og godkjennes av NVE før arbeidet settes i gang.

Før utarbeidelse av tekniske planer for dam og vannvei kan igangsettes, må søknad om konsekvensklasse for gitt alternativ være sendt NVE og vedtak fattet. Konsekvensklassen er bestemmende for sikkerhetskravene som stilles til planlegging, bygging og drift og må derfor være avklart før arbeidet med tekniske planer starter.

NVEs miljøtilsyn vil ikke ta planer for landskap og miljø til behandling før anlegget har fått vedtak om konsekvensklasse.

NVE vil ikke godkjenne planene før det er dokumentert at det er tilgjengelig kapasitet i nettet og at kostnadsfordelingen er avklart, jmfør våre merknader under avsnittet "Forholdet til energiloven".

Nedenstående tabell angir rammene som ligger til grunn for konsesjonen. NVE presiserer at alle føringer og krav som er nevnt i dokumentet gjelder.

NVE har gitt konsesjon på følgende forutsetninger:

Valg av alternativ	I hovedalternativet gitt i søknad datert 30.4.2017
Inntak	Inntaket plasseres i Nervatnet i tråd med det som er oppgitt i søknaden, men nøyaktig plassering kan justeres ved detaljplan. Teknisk løsning for dokumentasjon av slipp av minstevannføring fra Nervatnet skal godkjennes av NVE.
Vannvei	Vannveien skal ligge under bakken på hele strekningen. 750 meter sprengt eller boret tunnel fra inntaket i retning Svartåspøyla. Deretter 1700 meter nedgravd rør, der om lag 1,1 km vil følge/bli lagt i eksisterende traktorvei. Det skal legges vekt på landskapstilpasning på den nedgravde delen av vannveien. Tunnelpåhugg i Svartåsdalen i tråd med søknad.

Kraftstasjon	Kraftstasjonen skal plasseres i tråd med det som er oppgitt i søknaden, men nøyaktig plassering kan justeres ved detaljplan. Det skal bygges en omlopsventil med kapasitet på minimum 50 % av maksimal slukeevne jf. merknader til post 1. Det må legges fram dokumentasjon til NVEs miljøtilsyn på at omlopsventilen fungerer etter hensikten før anlegget kan settes i drift. Teknisk løsning for dokumentasjon av vannføring og vannstand i elva nedstrøms utløpet skal godkjennes av NVEs miljøtilsyn. Alle vannstandsreduksjoner skal skje med en hastighet på under 13 cm/t målt på et representativt sted.
Største slukeevne	Søknaden oppgir 8,2 m ³ /s.
Minste driftsvannføring	Søknaden oppgir 0,4 m ³ /s.
Installert effekt	Søknaden oppgir maksimalt 8,5 MW. Nøyaktig installert effekt kan justeres ved detaljplan
Antall turbiner/turbintype	Søknaden oppgir 2 Francisturbiner. Antall turbiner og turbintype kan justeres ved detaljplan.
Vei	Det skal etableres en permanent vei fra Langstranda industriområde og til kraftverket i tråd med søknaden. Adkomstveien blir ca. 800 meter lang. Veien skal så langt som mulig følge eksisterende høyspentlinje og legges helt i ytterkant av Hellifossmyra. Veien skal i minst mulig grad berøre friområdet vest for Fallbekkvatnet. Anleggsvei i rørrasé der det i dag ikke er traktorvei skal tilbakesføres etter endt anleggsarbeid.
Avbøtende tiltak	Bom på vei til Hellifossen som kan stenges etter behov fra Reindriften. Masser skal om mulig benyttes til samfunnsnyttige tiltak
Annet	Plassering av massedeponi og bruk av masser må avklares med kommunen, slik at dette er klart før godkjenning av detaljplanen. Detaljplanen skal sendes til Bindal kommune for uttalelse før endelig godkjenning. Det må påses at vannforsyningsinteressene ikke blir negativt berørt. Anleggsarbeid skal gjennomføres med henblikk på å unngå skadelig partikkelavrenning til elva, og særlig i gytesesongen for laks og ørret.

Dersom det ikke er oppgitt spesielle føringer i tabellen ovenfor kan mindre endringer godkjennes av NVE som del av detaljplangodkjenningen. Anlegg som ikke er bygget i samsvar med konsesjon og/eller planer godkjent av NVE, herunder også planlagt installert effekt og slukeevne, vil ikke være berettiget til å motta el-sertifikater. Dersom det er endringer skal dette gå tydelig frem ved oversendelse av detaljplanene.

Post 5: Naturforvaltning

I søknaden m/fagrapporter er det påpekt flere avbøtende tiltak i form av biotopjusteringer som bør bli gjenstand for etterundersøkelser og overvåking. Ved forrige behandling av saken mente Direktoratet for naturforvaltning (nå Miljødirektoratet) at det var nødvendig med nye registreringer av ungfiskbestanden i Terråkelta hvis det ble gitt konsesjon.

NVE mener at fullmaktene i standardvilkåret gir naturforvaltningsmyndighetene en selvstendig mulighet til å følge opp disse forholdene. Eventuelle pålegg i medhold av dette vilkåret må være relatert til skader forårsaket av tiltaket og stå i rimelig forhold til tiltakets størrelse og virkninger.

Post 6: Automatisk fredete kulturminner

Ved forrige behandling av saken fattet Fylkestinget vedtak om at undersøkelsesplikten etter kulturminneloven måtte oppfylles i god tid før tiltak gjennomføres. Konsekvensvurderingen konkluderte med at potensialet for hittil ukjente kulturminner var middels negativt. Det ble ikke påvist kulturminner i konflikt med det planlagte tiltaket under Sametingets befaring av området 03.09.2009. Fylkeskommunen signaliserer i sin høringsuttalelse til Terråk kraftverk at det derfor ikke påkreves ytterligere kulturhistoriske undersøkelser i området.

Vi viser til vilkårenes post 3 om konsesjonærens ansvar ved anlegg/drift mv. Vi minner om den generelle aktsomhetsplikten med krav om varsling av aktuelle instanser dersom det støtes på kulturminner i byggefasen, jmfør kulturminneloven § 8.

Post 8: Terskler m.v.

Standardvilkåret gir mulighet for å pålegge terskelbygging og andre biotopjusterende tiltak i alle elvestrekninger som blir berørt av utbyggingen. Vilkåret gjelder også tiltak mot erosjonsskader m.m. Behov for nye terskler og vurdering av eksisterende er av de forhold som kan vurderes i forbindelse med detaljplanleggingen.

Tiltak for å gjøre strekningen opp til Hellifossen tilgjengelig for anadrom fisk kan pålegges med hjemmel i dette vilkåret. Å fjerne vandringshindre og etablere fisketrapp på strekningen nedenfor Stillelva kan være aktuelt. Hvilke konkrete tiltak som vil være nødvendig vil måtte avklares nærmere når endelig løsning for drikkevannsforsyningen foreligger. Vi forutsetter at tiltakshaver i samråd med NVE og FM/Miljødirektoratet utarbeider en plan over tiltak for å lette fiskens vandring på strekningen fra sjøen til Hellifossen.

Post 10: Registrering av minstevannføring m.v.

Det skal etableres en måleanordning for registrering av minstevannføring. Den tekniske løsningen for dokumentasjon av slipp av minstevannføringen skal godkjennes gjennom detaljplanen. Data skal fremlegges NVE på forespørsel og oppbevares så lenge anlegget er i drift.

Ved alle steder med pålegg om minstevannføring skal det settes opp skilt med opplysninger om vannslippbestemmelser som er lett synlig for allmennheten. NVE skal godkjenne merking og skiltenes utforming og plassering.

Post 11: Ferdsel

Konsesjonæren plikter å sørge for at ferdsel forbi damstedene og langs magasinene kan foregå på en trygg måte.

Øvrige forhold

Bruk av tippmasser

Kommunen krever at tippmassene så langt som mulig brukes til samfunnsnyttige tiltak. Tiltakshaver har ingen innvendinger mot bruk av massene. NVE ser det som en fordel om overskuddsmasser fra tunneldrift kan utnyttes til lokale formål fremfor permanent deponering. I så fall må det allerede under detaljplanleggingen legges til grunn uttak av masser. Det må videre redegjøres for når og hvordan uttak og mellomlagring av masser skal foregå til minst mulig ulempe for landskap og miljø. Eventuelle uttak av masser fra gamle og nye tipper kan bare gjøres etter godkjent plan. Når det gjelder eiendomsrett til tunnelmasser viser vi til standardvilkåret som vil forhindre ukontrollert uttak som er uheldig for landskap og miljø.

Dam Mellavatn

I enkelte av høringsuttalelsene er det forslag/krav om at demningen i Mellavatnet må bygges opp igjen. Reparasjon av demningen i Mellavatnet vil bli svært kostbart og ifølge Plahtes Eiendommer vil det være vanskelig for Plahtes Eiendommer å kunne dekke en slik investering. Om det ikke gis konsesjon til Terråk kraftverk har Plahtes eiendommer signalisert at de vil søke om å legge ned demningen. Ved en ev. nedlegging vil landskapet forbli som i dag. Utvaskingssonen vil gro til over tid.

Tilrettelegging for bruk av utmark

Terråk Jeger og Fiskeforening viser til tiltak som ble påpekt i forrige runde for å tilrettelegge for bruken av utmarka og mener disse kan videreføres for det nye prosjektet. Blant tiltak som ble nevnt var bro over elva ved utløpet av Sørvatnet for tilgang til TJFFs hytter Tønna og Sørvassbu og båtopptrekk/båstø i Mellavatnet og Nervatnet. Da NVE ikke går inn for en løsning som omfatter områdene innenfor Mellavatnet anses dette forhold å bortfalle. Båtopptrekk ved Nervatnet er forhold av privatrettslig karakter som må avklares gjennom avtaler eller ved skjønn.

Dekning av saksomkostninger

Reinbeitedistriktet har krevd dekking av saksomkostninger og utgifter til juridisk bistand. NVE viser til dekking av utgifter kun gjelder for tiltak som behandles etter vassdragsreguleringsloven, der § 6 hjemler dette. Vannressursloven som Terråk kraftverk behandles etter har ikke tilsvarende bestemmelser om utgiftsdekning.

Vannuttak til settefiskanlegg

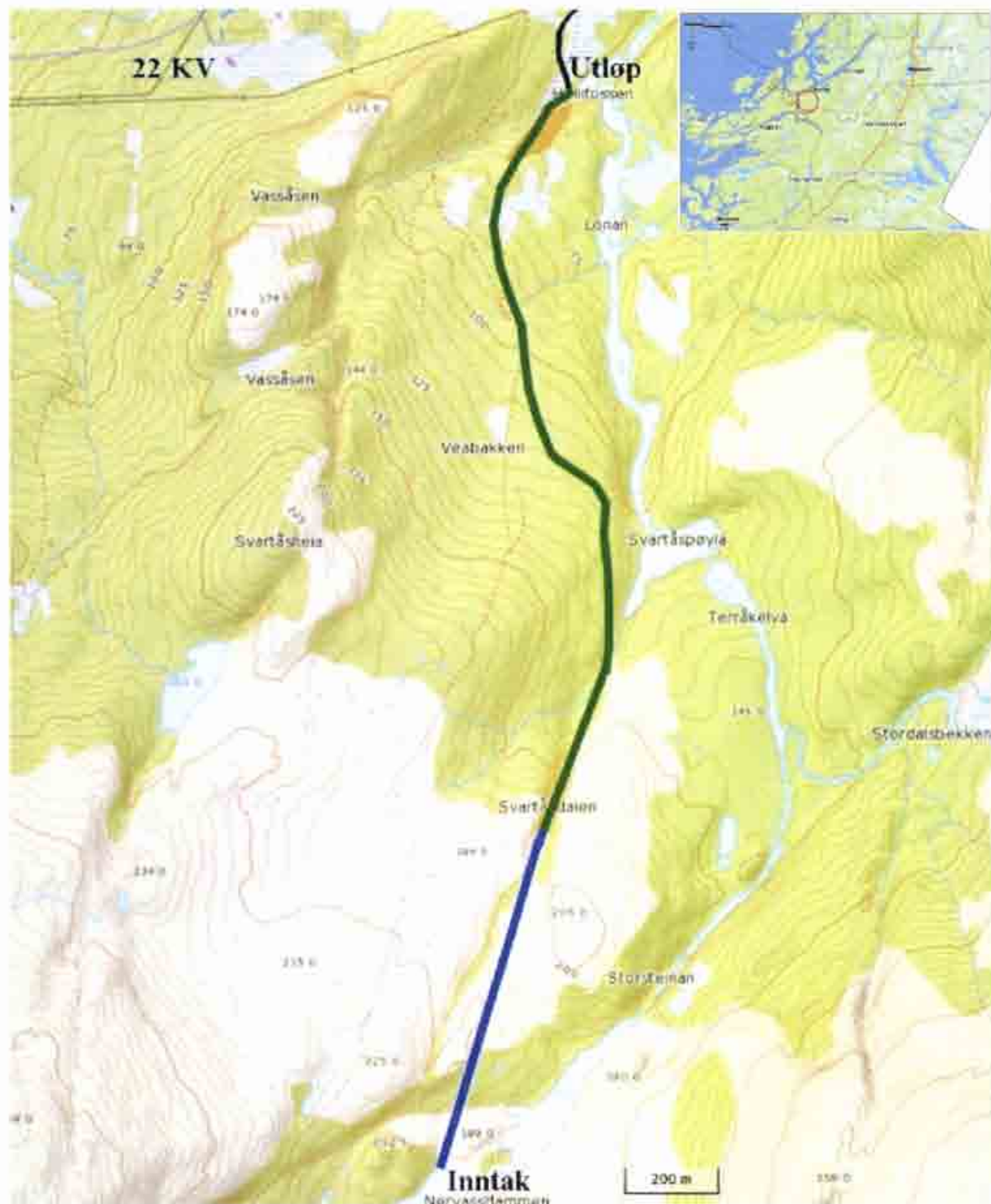
Plahtes eiendommer ønsker ny aktivitet i lokalene til Bindalsbruket. Et settefiskanlegg kan være en mulighet og ifølge Plahtes Eiendommer vil det da være nødvendig å ta ut vann fra Terråk elva til drift av anlegget. En løsning som er skissert er å ta vann fra inntaksmagasinet til Terråk kraftverk, Nervatnet. Det er estimert et vannbehov på ca. 85 l/s hele året. Hvorvidt et slikt tiltak vil kreve

konsesjon eller ikke vil bli vurdert i en egen prosess når det foreligger en konkret plan. Dersom et slikt uttak skjer innenfor gjeldende reglement for Nervatnet og Terråk kraftverk kan det være at virkningene på allmenne interesser i vassdraget er såpass begrenset at det er ikke er nødvendig med en egen vassdragskonsesjon. Et slikt uttak fordrer en avtale mellom konsesjonær og settefiskanlegget. En ev. vannledning fra Nervatnet og frem til settefiskanlegget vil kunne håndteres gjennom kommunal byggesaksbehandling.

Vedlegg:

Kart

Vedlegg 1. Kart over utbyggingsområdet. Inntak i Nervatnet og kraftstasjon og utløp ved Hellifossen.

Terråk småkraftverk

Registreringsnummer	7965
Saksnummer	201702741
Overordnet sakstype	Vannkraft
Sakstype	Ny vannkraft
Status	Gjeldende konsesjon
Vedtaksdato	15.12.2017
Tiltakshaver	CLEMENS KRAFT AS
Fylke	Nordland
Kommune	Bindal
Vassdragsområde	144.4Z
Søkt produksjon	28,80 GWh

Tillatelse til bygging av Terråk kraftverk

NVE har gitt Plahtes Eiendommer tillatelse til å bygge Terråk kraftverk i Bindal kommune. Kraftverket vil produsere ca. 29 GWh i snitt per år, som tilsvarer strømforbruket til omlag 1400 husstander.

CLEMENS KRAFT

Fridtjof Nansens plass 6
0160 OSLO

TRANSPORTERKLÆRING

AVTALE FRA CLEMENS KRAFT AS TIL DATTERSELSKAPET HELLIFOSSEN KRAFT AS

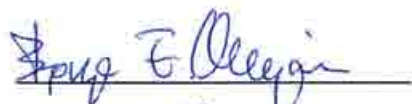
Følgende avtale er overdratt fra Clemens Kraft AS org. nr. 912 511 480 og til datterselskapet Hellifossen Kraft AS, org. nr. 921 424 396:

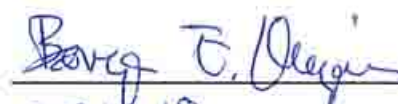
- Avtale om Terråk småkraftverk datert 21.06.18 og 20.06.18, mellom Clemens Kraft AS og Frithjof M. Plathe

Overføringen gjelder rettigheter som kan nyttes i henhold til tillatelse til utbyggingen av Hellifossen kraftverk jf. konsesjon etter vannressursloven av 15.12.17.

Clemens Kraft AS

Hellifossen Kraft AS

08.10.18

08.10.18

Saksfremlegg

Utv.saksnr.	Utvalg	Møtedato
93/18	Bindal kommunestyre	08.11.2018

Søknad om kjøp av tilleggsareal til 1811/44/416 - Eva Vatnan Otervik og Bjørn Vatnan**Vedlegg:**

- 1 Søknadskart
- 2 Utsnitt av reguleringsplankart Nessahaugen 2

Rådmannens innstilling

1. Kommunestyret gir Eva Vatnan Otervik og Bjørn Vatnan tilsagn om kjøp av inntil 165 m² fra eiendommen 1811/44/192.
2. Arealet selges for kr 11,30 pr. m². Kjøper dekker i tillegg alle kostnader i forbindelse med opprettelse av ny eiendom og kjøp av denne.
3. Kjøper dekker kostnader ved opphøyning av avløpskum som faller innenfor fradelt areal. Det skal sikres fri tilgang til avløpskummen til enhver tid. Kjøper skal sørge for at kummen forhøyes i tilsvarende dimensjon som bunnringen.

Saksopplysninger

Eva Vatnan Otervik og Bjørn Vatnan har fremmet søknad til kommunen om kjøp av tilleggsareal til sin eiendom gnr. 44, bnr. 416 i Nesset for bruk av parkering av utsyr. Søknaden er begrunnet slik:

«Tomten er tenkt til parkering av utstyr som hengere ol. Vi søker om tilleggsareal på 200m².»

«Vi ser at kommunen har en avløps-kumme i det aktuelle området og ber om at denne blir forhøyet slik at vi kan få fylt opp og planert området for tiltenkt formål.»

Det omsøkte arealet er dels regulert til friluftsområde og område for boliger med tilhørende anlegg, i reguleringsplanen for Nessahaugen 2, vedtatt av Bindal kommunestyre i sak 84/03.

I kommunestyrets sak 84/03 ble det vedtatt reguleringsendring av planen for Nessahaugen. Store deler av boligarealene som lå ubebygget ble endret til friluftsområde. Bakgrunnen for endringen var blant annet usikkerhet med hensyn til ustabile masser som ble avdekket etter et leirras i 1977.

På det omsøkte arealet har kommunen en avløpskum. Kjøper av arealet skal sikre at det til enhver tid er fri tilgang til kummen. For fylling og planering av arealet skal avløpskummen forhøyes i samme dimensjon som bunnringen.

Vurdering

Arealet som søkes omgjort til tilleggsareal til gnr. 44, bnr. 416 er dels regulert til boligformål med tilhørende anlegg og dels som friluftsområde. Bruk av friluftsområde for tilleggsareal til garasjetomt krever reguleringsendring. Kommunen vil ikke foreta omregulering med hensyn til ustabile masser. Kommunen har krav om å ta særlig hensyn til samfunnssikkerheten ved å forbygge risiko for skade på blant annet miljø, infrastruktur og materielle verdier, jf. plan- og bygningsloven § 3-1, første ledd, bokstav h. På bakgrunn av dette bør en eventuell fradeling av tilleggsareal sammenfalle med grensen til regulert friluftsområde.

Det har tidligere vært sak der kommunen har fått fremmet søknad om kjøp av tilleggsareal i samme område. Denne søknaden ble avslått med bakgrunn i friluftsområde som følge av hensyn til ustabile masser, samt at formålet med fradelingen ikke falt sammen med reguleringsbestemmelsene for boligområdet.

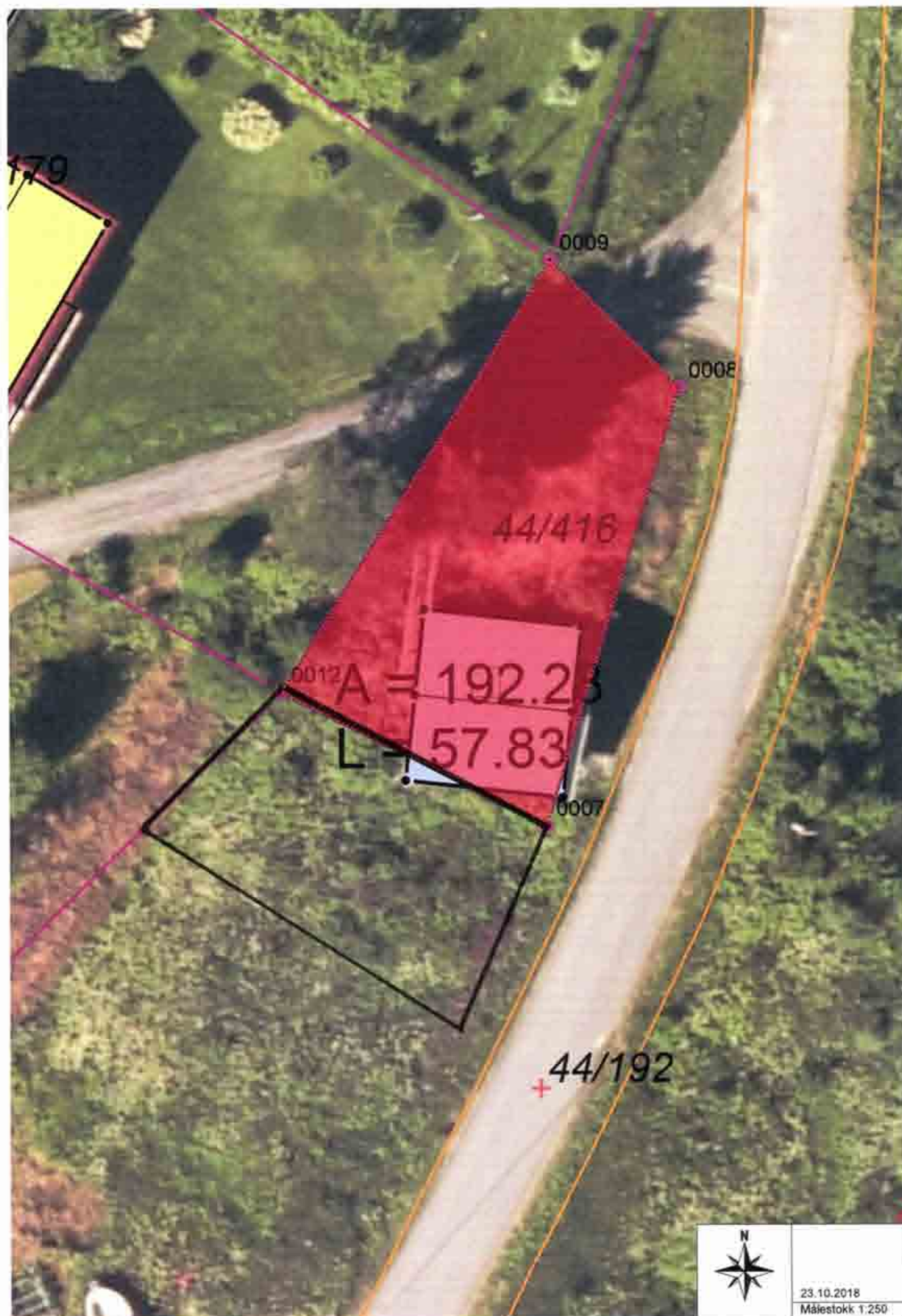
Da en reguleringsendring for Nessahaugen 2 ikke er av interesse og søkere ikke skal gjøre byggetiltak på fradelt areal vil rådmannen anbefale at søknad om kjøp av tilleggsareal til eiendom 1811/44/416 innvilges inntil 165 m². Ny eiendomsgrense skal ikke overstige grensen for regulert friluftsområde.

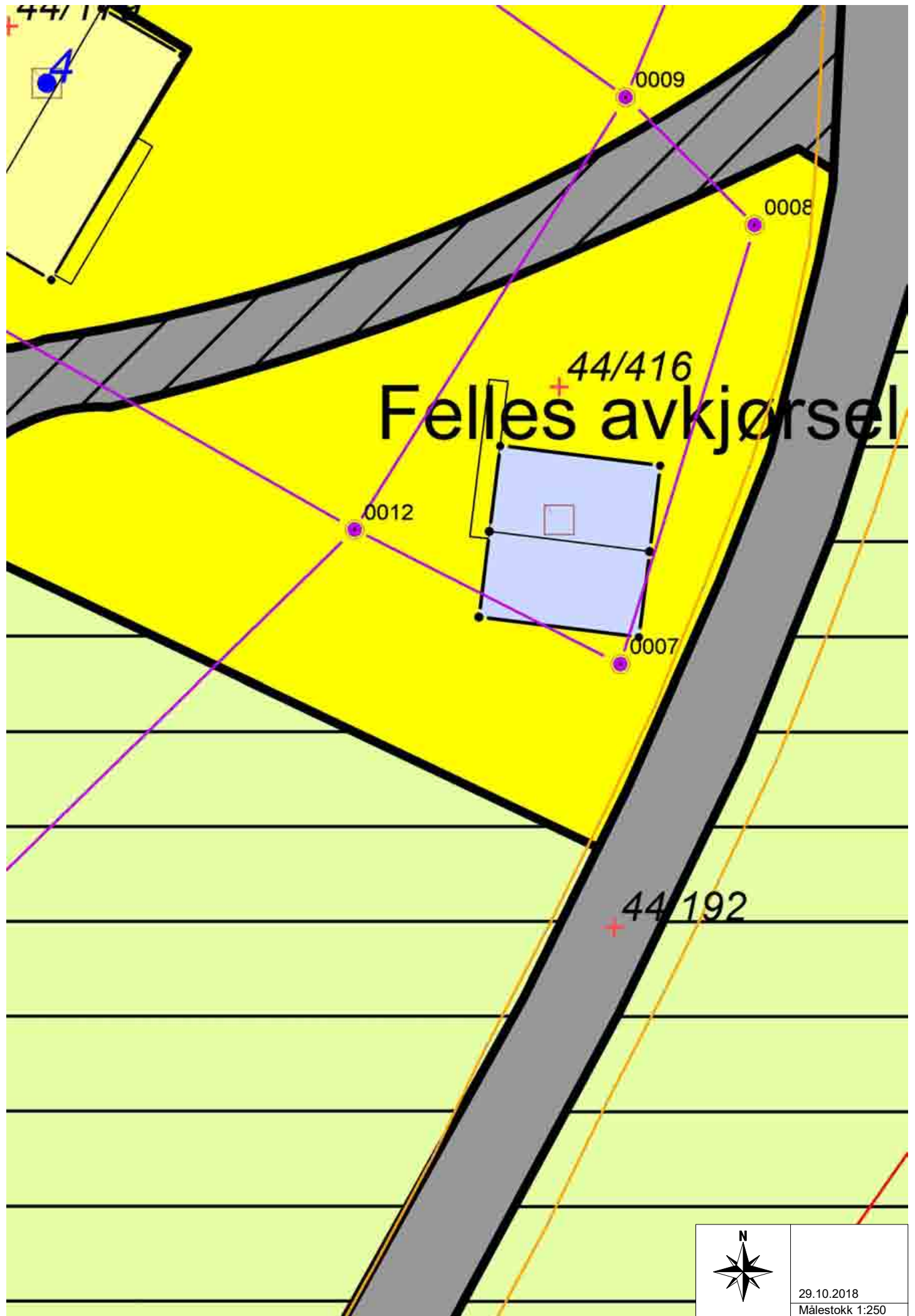
RÅDMANNEN I BINDAL KOMMUNE, Terråk, 29.10.2018

Knut Toresen
rådmann

Kjell Andersen
plan- og utviklingssjef

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke signatur.

Saksfremlegg

Utv.saksnr.	Utvalg	Møtedato
94/18	Bindal kommunestyre	08.11.2018

Søknad om tomt til næringsformål - 1811/44/450 - Håkon Mathisen

Vedlegg:

- 1 Kart Langstrandhøgda industriområde, eiendom 1811/44/450

Rådmannens innstilling

1. Kommunen gir søker, Håkon Mathisen, tilsagn om inntil 2 daa tomt på Langstrandhøgda industriområde, for oppstillingsplass av maskiner og mellomlagring av masse.
2. Tomta overdras gratis. Søker dekker alle kostnader i forbindelse med opprettelse av ny eiendom og hjemmelsoverdragelse av denne.
3. Dersom virksomheten opphører eller flytter og eiendommen utbys til salg skal kommunen ha forkjøpsrett til markedsverdi etter takst. Tre år etter eventuell opphør/flytting skal kommunen i alle tilfelle ha rett til å løse inn eiendommen til markedsverdi. Betingelsene i dette punkt skal tinglyses.
4. Tomta skal holdes ryddig i forhold til den virksomheten som utøves. Den skal ikke brukes til varig hensetning av utrangerte maskiner, kjøretøyer eller annet utstyr.

Saksopplysninger

Håkon Mathisen søker i brev, datert 22.10.2018, om kjøp av eiendom 1811/44/450 på Langstrandhøgda. Søknaden begrunnes slik:

«Tomta skal nyttes til oppstilling av maskiner i bruk og mellomlagring av masse. Tidligere har jeg eid areal på industriområdet sammen med Sverre Nilsen. Etter at vårt felles selskap ble oppløst ble denne tomte overtatt av Sverre. I tiden etterpå har jeg hatt avtale om lagring av utstyr og masse på hans tomt. Nå ha imidlertid Sverre andre planer for tomte, og jeg har da behov for areal til mine maskiner. Jeg ønsker å kjøpe arealet på de samme vilkår som andre har

fått kjøpe areal av Bindal kommune på Langstrandhøgda. Dette innebærer at jeg får overta tomta vederlagsfritt mot at jeg opparbeider tomta og tar den i bruk til ovennevnte formål.»

Eiendom 1811/44/450 på Langstrandhøgda industriområde er dels regulert til industriformål og friområde. Håkon Mathisen søker om kjøp av hele eiendommen som i dag er på 3 daa.

Det er i tidligere behandlinger i kommunestyret tildelt tomter på Langstrandhøgda industriområde. Tomtene er gitt gratis under visse betingelser. I kommunestyrets sak 77/05 ble det også vedtatt at eventuelle andre som ønsker å starte næringsvirksomhet på industriområdet i framtida får tildelt tomt på samme vilkår, se rådmannens innstilling.

Vurdering

I reguleringsplanen for Langstrandhøgda industriområde er eiendom 1811/44/450 regulert til industri og annet friområde. Kommunen ønsker ikke omregulering av området med hensyn til friområdet som ligger tett på Fallbekkvatnet. Det kan gis tilsagn om overdragelse av deler av eiendommen som faller innenfor bestemmelsene om industriområde i henhold til reguleringsplanen. Det vil da bli behov for deling av eksisterende eiendom, der anlagt vei legger føringer for oppmåling av ny tomtegrense. Fradelt areal vil bli på inntil 2 daa. Eksisterende vei som fører til eiendom 1811/44/450 forblir i kommunens eie.

Søknad begrunnes med behov for tomt på grunn av oppstillingsplass for maskiner og mellomlagring av masse. Dette tilsier at næringsvirksomheten til Håkon Mathisen har behov for betydelig plass. Det vil føre til miljømessige ulemper dersom virksomheten utøves fra tilfeldige steder rundt om i kommunen. Plassering på industriområdet er derfor å foretrekke. Arealet som ønskes tildelt er ikke opparbeidet.

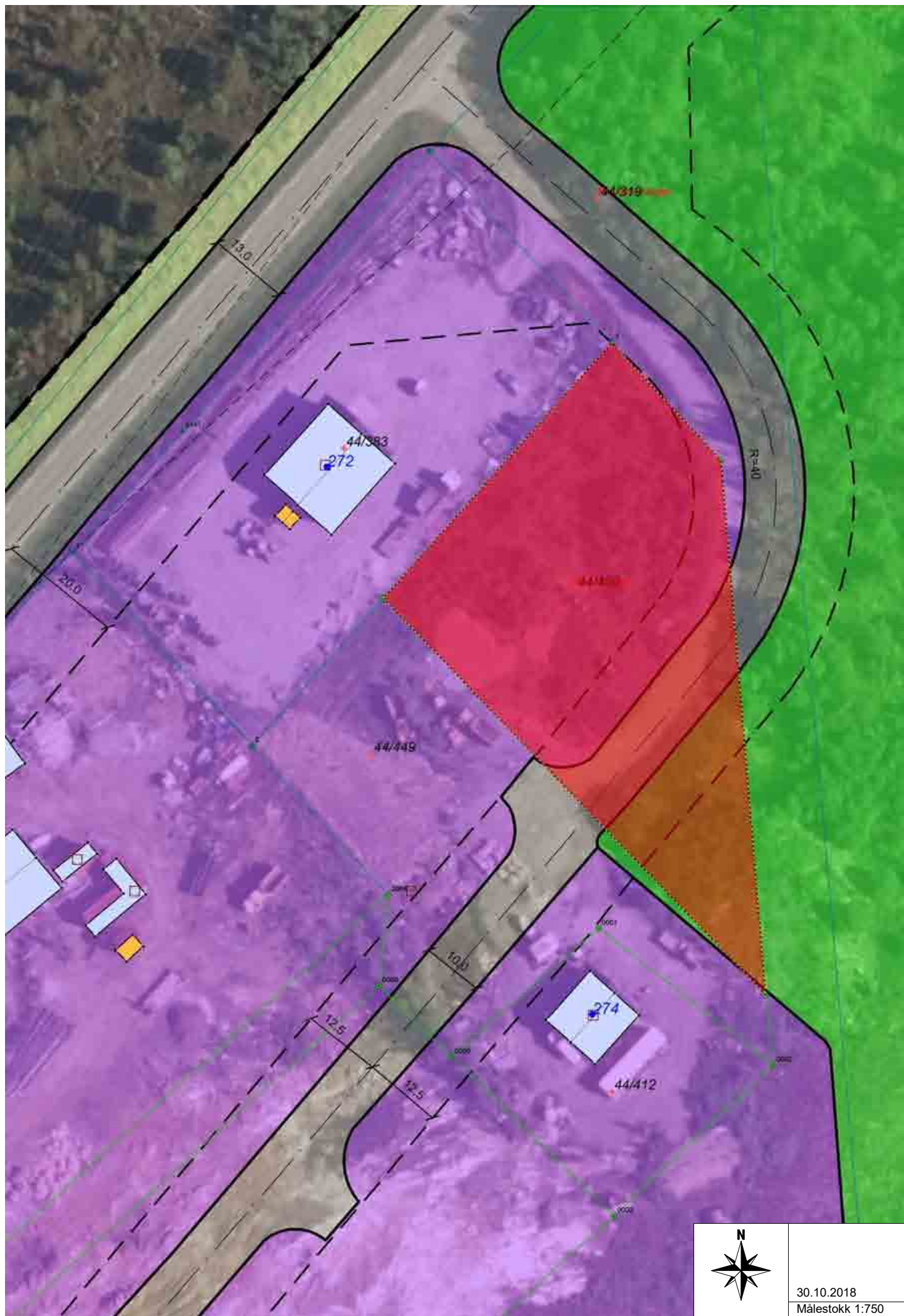
Rådmannen anbefaler at søknad om tomt, 1811/44/450, innvilges inntil 2 daa. Ny eiendomsgrense skal ikke gå over kommunens veigrunn.

RÅDMANNEN I BINDAL KOMMUNE, Terråk, 30.10.2018

Knut Toresen
rådmann

Kjell Andersen
plan- og utviklingssjef

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke signatur.

30.10.2018
Mälestokk 1:750